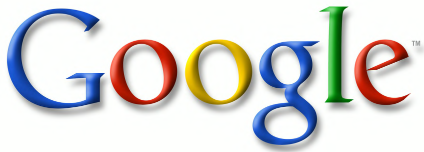
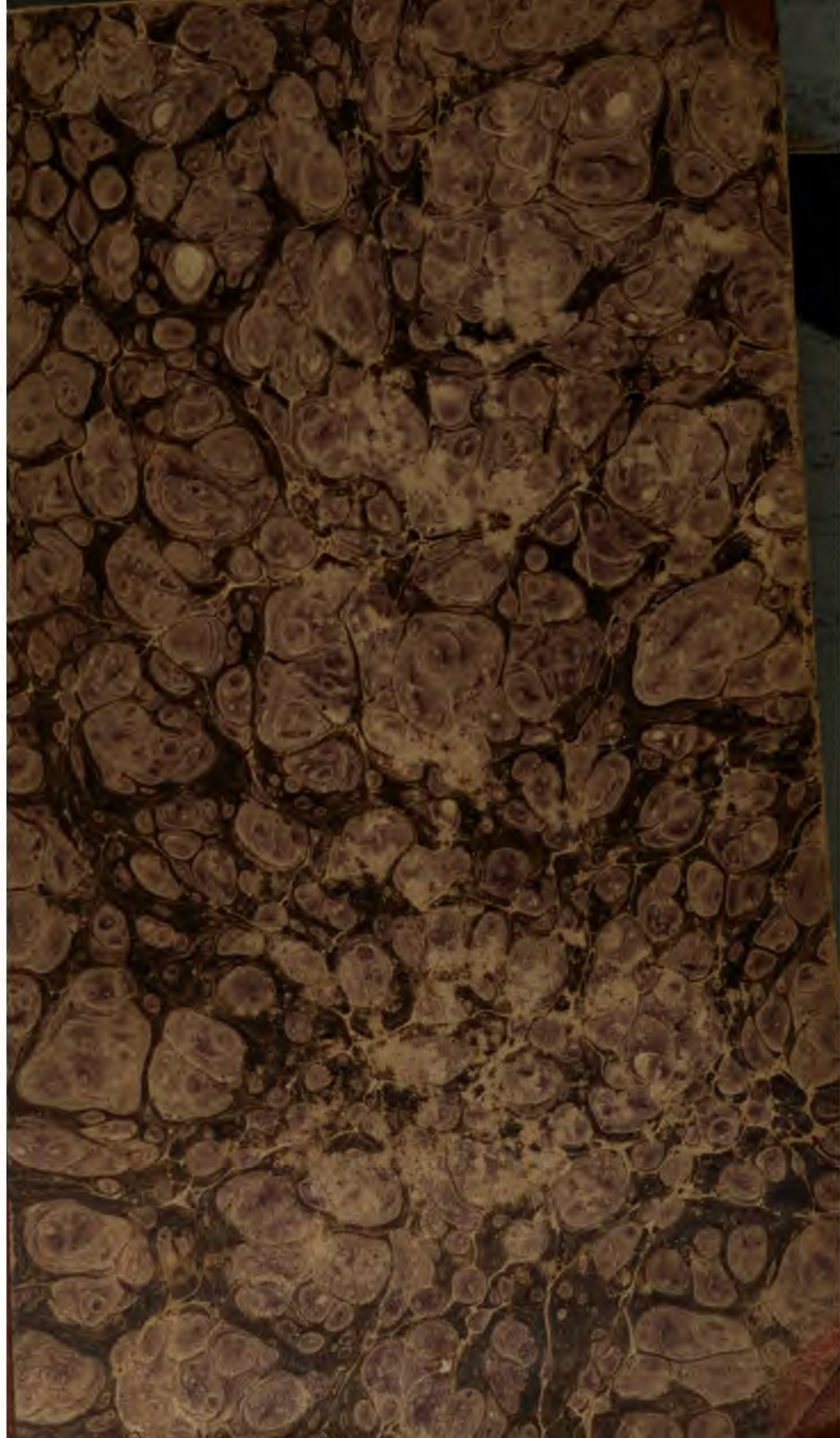
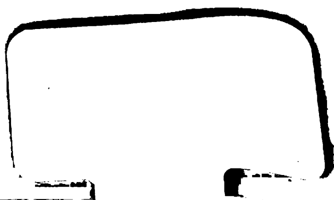

JOZEF BELÁNSKI

Bistricki Biskup.

BÁSNĚ

BÁSŇE

GANA HOLLÉHO

WE

ŠTIROCH ZWAZKOCH.

W BUĎÍŇE

LITERAMI KRÁL. UHER. UNIVERS. ŤISKÁRŇE.

NAGOSWÍŤEŇEGŠÉMU

PÁNU, PÁNU

JOZEFOWI BELÁNSKÉMU,

BISTRICKÉMU BISKUPOWI,

LASKAWÉMU DOBROĎINCOWI

POŇIŽEŇE OBETUGÚ

WIDAWATELÉ.

BÁSŇE
GANA HOLLÉHO.

WIDANÉ OD

SPOLKU

MILOWŇÍKOW REČI A LITERATURI SLOWENSKÉG.

WE

ŠTIROCH ZWAZKOCH.

ZWAZEK I.

Z Obrazem Nagoswíteňegšého Pana Biskupa Belánského.

W BUĎÍŇE

LITERAMI KRÁL. UHER. UNIVERS. ŤISKÁRŇE.

M. DCCC. XLI.

OBSAH.

SELANKI.

549

ROZĽIČNÉ BÁSŇE.

ŽALOSPEWI.

P E S Ň E (Ó D I.)

Str.

SELANKI.

SLAWÍN.

Selanka I.

WEĽKOMOŽNÉMU PÁNU

GUROWI PALKOWIČOWI,

SW. ŠŤEFANA NA HRAĎE OSTRIHOMSKÉM PREPOŠTOWI A TAMEGŠÉHO HLAWNÉHO CHRÁMU KANOWŇÍKOWI, SWOGÉMU MRAWNÉHO A PASTÍRSKÉHO BOHOSLOWÁ ŇEKDI UČITELOWI.

Hágislaw. Borimír.

Hágislaw.

Čož sa milí Borimíre, na mé tak welmi ďiwící
Owce, Hlawú krúťíš? Čo si ňikdá Stáda ňewídal?
Toľko ňehľeď: nebo bis mňe mohel gích ešče ureknuť.

Borimír.

Pri twích sem sa mosel ňeuročních zastawiť Owcách.
Dosťi sem už pochoďil; takowích aľe ňemnoho dowčil
Predca sem uhlédal. Z Baranow gak wšecko ge weľké!
Gak skoro sotwa lazá pre pačícé Matki Škuráki!
Gak drobné ľigotá sa po krásních Rúno Gahňencoch!
Gak čerstwé sú wšecki! Ňemoc ťebe asnaď a Úpad
Ňikdá gích ňekazí: čo o Zem bige často Pasákow.
Než čo robíš, keď s ňích každé tak dobre wizírá?
Zdáž to Pašú bíwá, neb wíš ňečo w tég Weci tagné?

Hágislaw.

Prawda, Pašú ľepšú ľepšé sú Owce, i makšé
Rúno po ňích; než wác to čiňí, že wždicki zachádzám
Tak s ňimi, gak múdrí mňa Slawín bol ňekdi učíwal.

B o r i m i r.

Už wčil wím, prečo tolko o ňem Reči wédli kriwáňskí
Pastuchowé; prečo tak welkú gemu dáwali Chwálu.
Gá sem síc mislel, poňewáč ňebol ešče ze starších
Owčákow, že lužú, bi klamať len mohli ma Blázna,
Wčil wšak poznáwám, že mosí Pastírow i starších
Tak wišiť, staršú gako mladšá Gahňada Plánku.

H á g i s l a w.

Weď každí, kdo ho zná, každí, kdo ho ňekdi len uzre,
Dať gemu Chwálu mosí. Prwňegšé sotwa na Líca
A Bradu Fúzi chital, w ten Čas na wšecko premáhal
Už takowích i Bačow, čo tricátú zdarňe wirostlích
Príchowu Gahňátek do swého prisádzali Stáda.
Ó keď bis tenkrát geho len bol uzíral Owečki!
Gak sa na Gar Kwíťí po Polách, gak Hrozna po Réwoch,
Gak List po Stromowú, zelená gak Tráwa po masních
Rozmáhá Pažiťách: geho tak sa množíwali Garki.
Wždicki plní mu Hrotek skoro každá dáwala Mléka;
Žádná s ních Motolic, žádná ňechitáwala Záwrat;
Wlk ňelapil žádnég a Ocasmi do Húšča ňezalınal.
Ag Čari k ním platnég ňikdá mať Wládi ňemohli:
Neb gích wiwráťil, že Zelín Moc a Prírodu wšech znal.
Gak rozmílo pri swém si Stáďe na Dúčelu pískal!
Lúbežní ge Hrkot padagících ze Skali Prúdow,
Lúbežní Wetra Šust, lúbežné Gunca Bučáňí,
Lúbežné chraplawích Štrkotáňí w Chrasťi Koníčkow;
O mnoho wšak lúbežňegšé geho zníwali Pesňe.
Keď po Luhoch spíwal, ščebotať hňeď prestali Ptáci,
Stáda zabudli sa pásť, a hnutíma načúwali Ušma,
Gak Wčeli, keď ranné wistúpí nad Horu Slnko,
Gedna porád za druhú sa do Pol na Kwítka wirúťá:
Wíborních k ňemu tak pod Chwílu dochádzalo Mnoztwo
Ze wšeckích Stran Pastírow sa potíkať o Záwod.
Buď rohatích Baranow, buď Píščale kládli do Sádki;
Wšak prázní sa wracal každí: nebo Zakladi wšecki
On len wihráwal. Baranow si s Částki prisádzal,

S Částki iním darowal: než Píšťaľe wšecki porozdal.
Čím sa to náhľe Weľes, čo wšech mal Spráwu Pasákow,
Bol dowedal, hňeď tam, kďe malích ge Obidlo Pohunkow,
Bez Baweňá powolal ho, a kázal tíchto učíwať:
Gak mali ňekdi bi pásť, gak dobre opatrowať Owce.
Gak ťeskňá napred odstawené za Krawičkami Ťelce:
Tak ťi za ňím tenkrát okolíčňí ťeskňili Známí;
Koľkože wšak tito Žálu, ti zas mali toľko Radosťi.
Keď bis ľen to wiďel, gak tam Chasňíci pasáckí
Obhrčugú ho koľem ňeináč než gak Wčeli Matku!
Gak tam s ňích bedľiwí a pozorní Ustami každí
Dichťiwo lúbežné z Ďiweňím Pesňički očúwá!
On pod rozložitím spíwá na Pahorčeku Brestem:
Čož sa robiť máwá, abi zdrawšé bíwali Owce.
Od čoho spragňegším bi predágali Nádobi Mlékom,
Pekňegšé a trikrát makšé dostáwali Rúno.
Gak s ňimi obchádzať, bi slabé ňewiwrhli Gahňence.
Kďe pre malích ľepšá sa nachádzá Pastwa Barancow;
Čas keďi odlúčiť, keďi gích zlég od Rudi chráňiť.
Gak poznať, ze kerého Baran, ze kerého Cecáka
Súcegší buďe Škop; gak též, kebi Nákaza ňekdi
A zlá prišla Ňemoc, móžú sa wšecki wiléčiť.
Tak spíwá; metaní odrážá Rowňina Ohlas;
Za krowatími dokáď ňezapádá Hágami Slnko.

B o r i m í r.

Ó gak si ščastní, že si toľké od ňeho Pesňe
Ag ti očul spíwať! Gemu tehdi samému to wšecko,
Wšecko to máš ďekowať, že twé tak Stádo ge dríčné.
Gak sa mu odsluhugeš? Si li we Spewe naňho pamatní?

H á g i s l a w.

Gak bich naňho mohel ňepamatné otworiť Usta?
Keď geho wác milugem, než rannú Kwítko Rosičku,
Wác než Kozka Lupeň, wác než Hrdlička Lesíček;
A k ňemu toľko sa má z Ďňa na Ďeň rozhogňuge Láska:
Koľko na Gar dwogakég zdwíhá sa Topolčina Barwi.
Skór na Dríňe Žalud, na Duboch skór Drínki porostú,

Skór Wrana gak Sláwik, Sláwik buďe gak Wrana spíwať:
Než geho powďačná moga prestaňe Fagfara sláwiť.
Swedčťe to rozľehlé wi Pasinki a Háge milostné!
Gak známé sa tu wždicki po wás geho Méno ozíwá!
Gak w még wždicki prwí a posľední Pesňi sa chwáľí!
Ó kebi toľko sa ľen Pari mému uchádzalo Hrdlu!
Koľko bi dosť hlásiť weľké geho wládalo Skutki!
Známegší a powestňegší ňenalézňe sa Pastír!

Borimír.

Ňech sa ťi tak wždi woďí, gak Spewmi si naňho pamatní!
Gak též rozhlasugeš weľké geho Pesňami Chwáľi:
Neb nagstáľegšá pre Mužow sú Okrasa Pesňe;
Pesňe i, keď pominú sa, čiňá gích Méno powestné!
Ag wčil gestľi buďeš mi o ňem Pesňičku tu spíwať,
Túto ťi dám, tisowé, hľeď, má Toporisko, Walaško.
Dwoch za ňu sem darowal Pastírowi s Turca Barancow;
Dwa prihoďím títo Sirce, i bárs Dar tento ťi žádní:
Neb Sira máš Hognosť; než keď wi takíchto ňemáťe
Gak mi na Horňákoch, za Wďak ňepochibňe ťi padnú.
Ľen spíwag Pesňičku; naších wiučím gu Pasákow.
Ag po naších weľkí sa Slawín buďe Hágoch ozíwať.

Hágislaw.

Rád si milí o milém zaspíwá. Ňikdi za Horka
Tak ňeťeší o Poľedňi ľežať pri Potôčku we Sťíňe,
Tak ňeťeší z bukowég sladkého si we Smaďe Mléka
Číše upiť: gak ťi mňa ťeší geho Pochwaľi spíwať.
Než poňewáč wiššé w Prostred Ňeba Slnko sa blíží,
A wšaďe už menšé, wždi i menšé Sťíni sa úžá:
Čas buďe už k Dogeňú pohnuť do Košára Owečki.
U mňa zatáď môžeš w studeném pod Hruškami Chládku
Odpočinuť si a dobre howeť. Mám Žinčicu čerstwú,
Mám Škercow, mám též Léskowcow a Oskoruš Hognosť,
Tam ťi buďem spíwať, gak ľen dlho sám chceš očúwať.

Garoslaw.
Selanka II.

Sotwa sa červenawú zarďíwala Deňňica Žárú,
A z Ňeba hustošerú Noc i černé zháňala Sťíni:
Už Garoslaw Pastír z belawím bol Stádom u Hága.
Stádo po Pastwiskách a šiŕég sa Okruhľiňe páslo;
Páslo i obrosenú ze wšég Chuťi hrizlo Trawičku.
Sám aľe pod trogakí Dub na pri Spodku wipuklú
A z makkím Mochem obrostlú Hrču naproťi sadnul.
I wšaďe gak ľen Krásu, čirú wšaďe Rozkoš uzíral,
Nagsladšú opogen w přesagícém Srdci Radosťú,
Tak spíwá, a takú zňeť učí Luh i Rowňinu Pesňú:
 Gak spaňilé a we swég dokonálé wšecko ge Kráse!
Wšecko plné Weselosťi, plné též wšecko Radosťi!
Gak zbuďené wstáwá za modrím už Slnko Pahorkem!
Listki Ťemen bukowích zláťí, Tmi do Údola zháňá,
A trasawím ďaľekú rozgasňuge Oblohu Bľeskem;
Prírodu zahríwá, a Plodnosť k Úroďe dáwá.
W každém Kri, w každém pohnúté sa mu Ptáčata Húšči
Ohlasugú: lúbí z ňízkég ho Chrasťini sláwí
Sláwíček, Škrowan udwihlí do Wisosťi na Krídlách
Blíž ňese Pozdraweňí, a milími ho Pesňami wítá.
Gak Hori ďál ťáhnú sa, i watšá wždicki i watšá
Gedna sedá na druhú, a we blízkém Wáhu sa zhlédá!
Gak wšaďe rozkošné od Ťeploti Háge, a sem tam
Roztrasené po Rolách i Gaseňmi i Brestmi zarostlé
Už Haťe omladagú, a nowími sa Rúchami píšá!
I o strakatích rózné Pažiťách ze Plánkami Hruški
Rozwinuté Ŕiğocú: aňi nagmenšého po gedních
Ešče ňeňí zreť Listka, čiré sú Mléko na wókol,
Od Spodu ľen zas iné a iné zase od Wrchu kwitnú:

Gak bi sa nagwiššé opoďál pobeláwaři Kopce,
Keď Sňahi už po Rolách a po ňížších zešři Pahorkoch.
Gak sa Radem bugná usmíwá Tráwa po Lúkách,
A sladkú opilá zohibá i kňíše Rosičkú!
Kwítki řezú wen z otworeních na Swetlo Pupencow,
A premilostňe w Očách meňawími sa Barwami řščá.
Pres ňe Wetríčki ťiché, we swích sťihagíce sa Ihrách,
Z Místa na Místo hoňá sa, a wókol mílo wegicé
Lúbežní woňawíma nosá Krídelkama Zápach.
Odtáď na Stromowí sedagú, i Haluzmi trasúce
Kwet sfukugú, a garú wipodobňiť Húlawu snážá.
Wčelki na šír sa rogá, i lahodním zňíce Wučáňím
Obřetugú, a žltú cucagú Ústečkami Sladkosť.
W tom k wlastním z dobitú wracagú sa ochitre Korisťú
Príbitkom: pre druhú abi zas naspátki ponáhlať,
A slamené skoršeg dokonať mohli Plástami Bidla.
Gak lúbozwučnú garabá sa Stružki Woďičkú!
Wčil w Behu rowno idú, na malé wčil Zákluki krúťá,
Wčil zase rozťekagú sa na Šírku a od seba ďálá,
Wčil k sebe zas blížá, i do gednég Mláki hromážďá.
Wlnki si poskakugú, a slaďunké ze Dna wirostlím
Záhruškám a mladím ťisknú Puškworcom Hubički.
Tam hibké spodními kořem pod Kopcami Réwí
Už Puki rozwíňá a mařinké Hrozna widúwá.
Tamto wrané kíwá a do swég žeňe Dúčeře Sáťí,
A Prepeřički Ťukem, zachríplím chráščela Wrzğem,
I premilím sa na ďál Cirikáňím Šwrčkow ozíwá.
Tam rohaté blúďá po tráwních Wolki Močároch,
Gunčeki Strečki wedú, a sitím z Gaťeřinki Ťeřičkám
Rozširugú sa Wimenka, Ďiw až pre Mléko ňepuknú.
Hrozňe mumlú Bulowé a do lútég Pótki sa drážá.
Tam lašugú i bředém sahagú po Breštaňe Kozki;
Tam zase Owce břačá, u Matek swích Gahňata skáčú,
A zdorní proťiwíma kolú sa Baranci Parohma.
Gak sa kořem šwární weselá Pastíri, a ze wšech
Stran Radowánki držá! na hlasnú Píščalu gedních
Časť píská, Časť do chraplawég duge Ustami Trúbi,

Časť zas iních Dechu poslušné Muřitánki nadímá,
A premilé wen s ňíoh Zwuki Loktem a Prstami wábí;
Žádná Trsť, žádná ňezahálá Húdba; i každí
Odpowedá Radem Hág, každá mece Dúbrawa Ohlas.
Než Pastírki čilé osobitním buďto za Stádom,
Buď we kratochwílních sa bawícé pospolu Ihrách
Pesňe si wispewugú, a přetú swím Wence Pasákom.
Gak ge tu wšecko plné, kam řen Zrak pohňe sa kořwek,
Wšecko plné Weselosťi, plné též wšecko Radosťi!
Ó gasné ti witag mi Slňečko, witagťe Pahorki,
Rowňini prestranné, a oďáté Tráwami Lúki,
Háge i rozřehlé i Poříčka i Kwítki milostné,
Ag wi, čo z lúbežním krúťíte sa Mláki Hrčáňím!
Gá wždi waśég buďem obďiwowať sa Kráse, a s tégto
Nagsladšú Rozkoš, nagsladšú Úťechu wážiť:
Wždicki i wám spíwať, wždi na wďačnú Dúčelu pískať,
Čistú wždicki Radosť weselého ze Srdca wiléwať.

Hlasislaw.

Selanka III.

Wčil Bílá Horo žel, wisokí wčil trúchlí Kriwáňe,
Plačte Radem pnúcé sa do hwezdnég Oblohi Tatri,
Kwílte wi ag bugnotráwné Pastwiska i Réki
I wlažní Luhowé: nebo už waša Útecha zmizla.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Wáhu chitrí, čo na ďál ňízké sa pres Údoli krúťíš,
Zríchlí tuhí o trikrát Beh, a wšem Pastírom okolním
Až po Dunag zwestug, spewní že Hlasislaw už umrel;
A wšeľiké spolu s ňím ľesné pozahíňali Pesňe.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Už hlasité wečnú sa Nocú pozawírali Usta,
Čo mnoho nám sladšú než Sláwík zňíwali Húdbu.
Líca, čo prw boli pekňegšé nad Rúžu za Rána
Otworenú, wčil gak wadnúcí Breštan obľedli.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Rozhaľené wókol ňeho Kwítí, hňeďki gak umrel,
Kľeslo naráz, a milú wáceg ňewidáwalo Wóňu.
Prekrásné Laľie, zwesenú začnúce pomáľi
W Bok Hlawu nakloňowať, s ňím též pozemírali wšecki.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Ag blúdné Roge Wčel, we swích rmúťíce sa Klátoch,
Na strakawé, keď bol dokonal, ňeponáhlaľi Lúki,
A snážními žltú ňezbíraľi Ustami Ščáwu;
Keď geho Mad zahinul, že iní wác ňetreba znášať.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Lúbohlasí, čo blíž pred tím k ňemu létaľi, Ptáci,
A spaňilé, keď wispewowal, poslúchaľi Pesňe;
Keď wšak mlčki seďel, sami hňeď sa mu dáwaľi spíwať,
Wčil po Polách a wšech Rázem pouťíchali Hágoch.

Začňi mi pastirská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Len sama na prázném hrozná Wrana kwákala Bresle,
Len Sowa presmutné na dlhí Plač lählu Hučáňí;
A zgašení wókol Psi zawiwali; wókol i spewné
Kwílem tak zňeli náramním, až ochrípli, Koňíčki.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Stádo za ňím leskné zaschlú prestáwalo Tráwu
Pohrízowal, k chladním aňi už sa ňeišlo napágal
Wác Rékám, aňi do wlastních ňenawrátilo Stágí;
Len po ňemích sa Horách a po pustích tlklo Pahorkoch.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Než Pastíri tedáž, gak náhle zaslichli, že umrel,
Ze wšech Stran k ňemu w nagwatšém sa dorútili Mnoztwe;
A hrozní tak Plač, hrozné tak Náreki wédli,
Až horkími celú pozaléwali Mrtwinu Slzmi.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Sám ano ag Chásoň nad ňím že bolestňe naríkal,
Sám i Weles, same ag že Wlas roztrásli Rusalki,
A krásné Wili po skalních pohuhláwali Skríšách:
Tak swedčá Lesowé, tak swedčá Studňe a Réki.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Gak sa lešá smadné leplunkím Lúčini Déžďem,
Gak hladné Kozi Mléčňíkem, gak Šwrčki Rosičkú:
Tak s ňím, Stádo zakáď pásal, sa lešíwalo wšecko.
Než wčil wšecka Radost, wčil wšecka pomíňala Rozkoš.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Gak smutné sú bez Listow Kleni, bez Wlahi Prúdi,
Šípini bez Rúží, bez opuchlích Winňice Hroznow,
Gak smutné sú odrazené bez Mléka Barance,
A Wčeli bez Kwítá: tak bez ňeho wšecko ge smutné.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Ňech sa Zagáca Pes už, ňech Wlk sa už Owce obáwá;
Nech Pinkú ge Wrabec, Wrabcem ňech zostaňe Pinka;
Nech Galowec Gabloňú, Gabloň ňech kwitňe Galowcem;
Keď sa milí od nás preč oďebral wečňe Hlasislaw.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Kdož buďe wás, Pastíri, nowé už Pesňe učíwal?

Kdož wám prospewowaȶ buď o dobrém Statku Chowáňú,
Buď gako Strom ščepowaȶ, gako wác bi mal Úrodi dáwaȶ?
Kdo starodáwňegšé i Powesti i Chwáľi wiprávaȶ?
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Kdož buďe už hráwaȶ na milú geho Píšťal? I žádní
Ňepriloží k Ustám gu Pasák, abi w Hanbe ňezostal.
Neb na ňu keď pískal, weselá sa zdwíhala Tráwa,
Hág kíwal Gaseňím, a radostné skákali Owce.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Zostaňe tehdi ňemá; i ňemé ge pres Zimu Ptáctwo;
Sotwa sa wšak Garo priblíží; rozwáže mu Hrdla.
Bár Garo sa zblíží, spíwaȶ bár Ptáctwo započňe;
Predca ňerozwážú sa mu už wác k Píšťaľi Usta.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Ňech gu za swú má tehdi Weľes: tu na temto, čo wókol
Útlé rozkládá Panoží, a na Šírku milostné
Chládki čiňí, buďe poswatném gemu Bresȶe wisáwaȶ.
Darmo do ňég lahké pofučá od Wáhu Wetríčki.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Sprawȶe mu Hrob, Pastíri, koľem Hrobu Lipki zasaďȶe.
A w Prostred Kwíȶí woňawého Kropáčka, Hrebíčkow,
Námodrích Laľí a šwárních Ňadrami Rúží;
I z wókol Trňinú, a ďiwím ohraďȶe ho Chrasȶím.
Začňi mi pastírská trúchlí Spew, začňi mi Umko.
Ó ňeblížȶe sa tam Capowé, ňeblížȶe Kozički;
Ráz Lipek už chiȶeních a zešlích ňehrizňiȶe Kwítkow.
Lipki budú rostnuȶ, rostnuȶ geho wždicki Památka,
Kwítki budú kwitnuȶ, kwitnuȶ geho wždicki Památka.
Prestaň pastírská, ó prestaň už Umko naríkaȶ!
Tam wzdichawé pozatím, keď na Hrobe Stromki wirostú,
Létáwagȶe sedaȶ Hrdľički a kwílȶe we Chládku.
Tam Sláwičku milí, pres Noc keď wšecko uȶíchňe,
Lúbežním spaňilé swé tlč gemu Pesňe Hrdelkom.
Skonči mi pastírská trúchlí Spew, skonči mi Umko.

SLAWOMÍL.

Selanka IV.

KE SLAWNÉMU UWÁDZÁŇŮ
GEHO KŇÍŽATSKÉG OSWÍŤENOSŤI
ALEKSANDRA RUDNAYHO,
ARCIBISKUPA OSTRIHOMSKÉHO a t. ď. a t. ď.
ROKU 1820. ĎŇA 16. KWETŇA.

Bratolub. Kraslaw.

Kraslaw s Tráwi sité dohnal Woľi k Wáhu na Stáňí;
Kďe Bratolub w hustém ľežal už z Gahňencami Chládku.
Každí znal spíwať, každí i na Dúčelu pískať.
Kraslawa gak zhlédol Bratolub, k ňemu takto wirekňul:

Bratolub.

Kraslawe, gá indá po našich keď Stádo Pasinkoch
Obháňám, až za ščeslé u Okruhľňi Plánki
Spíwať ťa slíchám; aľe prám wčil umlknula zwučná
Twá Píšťal, kebi nagwáceg mala Ohlasu dáwať.
Zdáž si ňečul weselé w Čas Ráno sa Pesňe ozíwať?

Kraslaw.

Isťe počul. Tam k Wáhu sľepí Zwuk i Húdbi i Pesňe
Lúbohwižďící do Uší mi zanášaľi Wetri.
Hňeď Woľi zawráťím; aľe než sa z Húšča widrápem,
Méňeg wždicki i méň slišaní sa naposľedi zmiznul.
Než poňewáč ti si blíž Hradskég bol z Owcami tenkrát,
Rekňi, gaká toľkég biť Príčina mohla Radosťi?

Bratolub.

Prám si na makkunkí sadňem pod Gahňadu Tráwňík,
A skusugem Ǵagďence, čo sem si remesľil oňehdá.

I trochu ešče bolí mňa Malíček; pichla ho Trstka,
Gak sem náhľe rezal do hlasních Piskori Hučkow.
Už sem i gích si nafúkel, a mal sem práwe zapískať:
Keď ťemní rozľehňe sa Zwuk: gá z rázu sa ozrem,
A hľe chitrích sa hrnuť Pastírow Mnoztwo zahlédám:
Ten spíwal, na milú tam ten Fagfarku prebíral,
Ten zase do kľenowég skriweními dul Ustami Trúbi.
Než geden ag, nagwác sa mi zdá, že to mal biť ohromní
Sám hňeď Hosťislaw, čo na každég ğagduge Swadbe,
Obwesené za Huk obdlžní Dudi na Pľeci ňésol,
A kriklawé spewními do ňích hnal Wetri Dimákí.
Wšecci Radosťi plní, až tam kďe ge Ostrihom, išľi,
Gak mi geden zadní powedal, Slawomíla priwítať,
Že z ďaľekích Končin (gakowím aľe predca naziwal
Gím Ménom, bár dosťi na tom swoge Mozği si lámem,
Ňegďe mi wác na Pamať) ke swég sa Ňewesťe pobírá,
'S ňú abi už zesobášen a rádňe we Chráme bol oddan.

Kraslaw.

Ó trikrát ščastní, trikrát, Pastíri, u toľkég
Prítomní Slawnosťi milé geho uzreťe Usta!
Kéž ge i nám takowáto Radosť, takowáto Zahálka
Poprátá! Než keď tu ňemóžeme Stáda opusťiť,
A wždi milí nám tak Slawomíl: gako Kwítko ge Wčelkám,
Gar Kwítkom, Garu ťeplunké od Západu Wáňí,
Aspoň ľen polními tu wčil gemu zazňime Spewmi:
Pastírské Slawomíl ňetupíwá Pesňe; a zagtra
Powďačnú bílého Obeť zaňho dáme Baranka.

Bratolub.

Kdož ze ťebú spíwal bi, ti keď skoro wždicki wihráwáš,
Keď keďi wistawugeš ňegakú z Owčákami Sádku?

Kraslaw.

Prawda, že chcem zostať Básňík, Pastíri za Weščca
Též mňa magú; aľe gá tomu lahko za Wíru ňedáwám:
Neb dosawáď ňezdám sa Milína a Dogka prewíšiť.
Ľen tak si pri Woloch spíwám, gako Wranka zachríplá,

Keď sa nowá blíží Gar, a Ptáctwo na Wišiňe Hága
Po Hromadách zešlé weselími gu Pesňami wítá:
K ňím sa ňepripľichťí; aľe ďál na Suchári seďícá
Swé si ňelúbohlasím wikrákuge Kwákoti Hrdlom.
Než twoga mňe sladšá než Zwuk Sláwíčka ge Pesňa,
Sladšá nežľi ge Mad, sladšá než Sňíček u Réki;
Už sa i mé napité s chladného wen ubraľi Wáhu
Gunce, a na brežní pod Wrbkama ľehnuľi Písek;
Mílo i twá každá si prežúwá Gahňica Tráwu.
Tehdi geden po druhém spíwať sa zachiťme. Tu Chládek,
Tu šwížá ge Trawička, milá Gaťeľinka tu kwitňe,
Wáh lúbežňe hučí, a Wčelki na Gahňaďe wrnčá.
Začňi prwí, za ťebú zas gá Slawomílowi začňem.
Ležťe zatím si tu Wolki, ťiché si tu ľežťe Owečki.

B r a t o l u b.

Ber sa ke swég, ščastní Žeňichu, skór ber sa Ňeweste.
Ňech ťi aňiž w Kameňú, aňi w Písku Podešwi ňekľesnú.
Ňech swíťí wždi ťi Slnko, milé w Choďe ňech ťa Wetríčki
Obľetugú, a hrawíma robá Krídelkama Wáňí.

K r a s l a w.

Ber sa ke swég, ščastní Žeňichu, skór ber sa Ňeweste.
Už drsné Hori na hladkí sa ťi spusťili Úhor;
Už weľkí wítá ťa Dunag, wítá ťa Hron ostrí;
Už Breza ag sa klaňá, a nowím Dub šustoce Listem.

B r a t o l u b.

Ber sa ke swég, ščastní Žeňichu, skór ber sa Ňeweste.
Bez Wlahi omdlíwá Laľa, twá bez ťeba Krásná.
Dosťi sa nazdichala, truchlích Slz dosťi naléla;
Až gég kwitnúcé pre dlhí Žál zwadnuli Líca.

K r a s l a w.

Ber sa ke swég, šcastní Žeňichu, skór ber sa Ňeweste.
Čím ťa wiďí, zas gég wikwitnú Rúže na Lícách;
Zas buďe nad Šíp čerwenšá, nad Mléko beľegšá,
Nad Ribu čerstwegšá, sňahowú nad Hrdľicu kraššá.

B r a t o l u b.

Ozdoba čistotná bistrému ge Prúdu Wodička,
Ozdoba pretkáwan zeľením Breh Réčiňe Trsťím,
Ozdoba roztraťení Dub a rózná Hruška Pasínkom;
Ozdoba wšak watšá ti Žeňich takowégto Ňewesťe.

K r a s l a w.

Ščastné Owce Garem, ščastné sú Kozlata Mlékom,
Ščastné obrosenú prostred Lúk Gunce Trawičkú,
Ščastné ťeplunkím pozasáté Úhori Déžďem;
Ščastná táto ťebú Žeňichem, ti si túto Ňewestú.

B r a t o l u b.

Pod ňím do tmawších ňesití Wlci Húščow ubehnú,
Zlého aňiž krotkím ňewimislá Podwodu Stádám.
Owce množiť sa budú a krašším Rúnom oďíwať,
Sotwa i w šír nabehlé obchádzať Nohma Škuráki.

K r a s l a w.

Pod ňím silňegšé zrostú k swím Wolčeki Gármám.
Smutná wác čerstwég ňeublíží Nákaza Lichwe:
Neb Luľek a wšeľiká ze zlú zhiňe Rostľina Ščáwú;
Toľko ľen úžitná po Polách buďe Tráwa oplíwať.

B r a t o l u b.

Ňeščastní Hrkláč, ňeščastné, Owsiha, Sťeblo,
Ňeščastní aňi wác ňeporosťe po Úhore Kúkol.
Prázní Klas, prázná Sedláka ňeoklame Žatwa;
Než každé tuho natlačené poulahňe sa Humno.

K r a s l a w.

Náramnú Owocá preklóňen Strom ňezňese Ťerchu,
Ťažká w šír nadutím dolu zohňe sa Winňica Hroznom,
Wčelki budú sa rogiť, nabité pukať od Madu Kláti,
A stagné Pastíri koľem Radowánki držáwať.

B r a t o l u b.

Wždicki, zakáď Owčáci budú Muľitánki nadúwať,
Ptáci zakáď spíwať, lahké pásť Srnki na Tatrách,
A skotné po bľedém spínáwať Breštaňe Kozki,
Wždi k Ňebesám Pastíri budú geho Méno winášať.

K r a s l a w.

Skór sa na prekrásnú Nowomestskú Rowňinu Bílá
Má Hora obráťiť, na Bukoch skór Šiški wiháňať,
Nežli u Pastírow množená k ňemu prestaňe Láska.
Nech Roki len mu dlhé wikukáwá z Bresta Kukučka.
Takto geden za druhím spíwal: Zwuki skákali Brehmi,
A prudkí metané do hwezdnég Wíški zanášal
Ohlasi Wáh; s Prostred Ňeba až zodchádzalo Slnko,
A hladné zachiťiť pripomínalo Stáda na Pastwu.

WODNÍ MUŽ.

S e l a n k a V.

Prwná má spíwať na milostních Wáhu začíná
Umka Brehoch; pred inými aňiž sa na tíchto ňehanbí
Rozlehlích Dolinách, kďe po bugnég Tráwe ručících
Kráw a Wolow na Tisíce, Owec na Tisíce sa túlá,
Pastírské na malég pohráwať Dúčeli Pesňe.
Pasťe sa Stáda kolem, ťichším Wali skáčťe Gačáňím;
Po trasawích letné polahunki sa hragťe Wetríčki
Gahňaďinách; a celá sa ozíwag Rowňino Zwukmi.
Sotwa sa len gasná podwíhala Žára Mesáca,
A hwezdné meňawég rozríďila Oblohi Swetla;
Wšecko ťiché a we swég každé bolo Drímoťe Zwíra;
Listi aňiž Stromowá lahkím sa ňehíbali Wáňím:
Len Prepelička Časem nočné wiťukáwala Pesňe:
Keď na Suchosť a na Breh Wodní Muž z Wáhu wilézol;
I studenú si z Očí Wlahu mnúc pod Galšu na hustí
Makko sedá Tráwňík, a žalostňe si premnoho sťíská:
Gak sa na darmo celí plahočil Ďeň, až ustal unáwen.

Gak nagwác pracowal tenkrát, keď Chwíla už išla
Posľedná; dostať ňemohel wšak predca Člowíčka.
Práwe samí w ten Čas zeľenasté Wlasmi Rusalki
Na skriweních sem tam sa Wrbách pristrágali kňisať.
Než gak Sťískáňí a tuhí zasľichnuli Nárek:
Hňeď sa blíž na ťichích od Chrbta zakrádali Prstoch:
Skór abi, než prigdú, (čo pred tím často robíwal)
Ňespusťil sa do Wln. Gak bol teda celki we Žáľi
Záhrúžen, kďe kerá ľen wládala, zrázu ho chmatli,
A Ščicu bez Baweňá za okruhlím zwázali Špalkem.
On snážil sa wimocť: poňewáč aľe toľko na Písku
Wládi ňemá: koľkú we Wodách, bolo ťažko sa widreť.
W tom začnú ho prosiť, bílé gemu Fúzi hlaďícé,
Bi prestal horekať; radšeg Pesňičku, čo slúbil,
Zaspíwal: že budú mu topiť za to wždicki pomáhať:
Buďto na šír Wlasi rozhoďené zamotáwať o Hnáti,
Buď Ruki rozprestrú, a za Palce do Hlbki poťáhnú.
On s toľkého naráz poťešen Slubu takto wirekňe:
Čo sťe ma s tak weľkím ňezbedňe obestali Hurtem?
Skór na Wlasoch rozwážťe Uzel; wšak Pesňe na Žádosť
Zaspíwám, Slube ľen we wašém zostaňťe mi werné.
Tehdi začal. Na Spew hňeď i Ptáci i Zwírata drímať
Prestali, a skákať zadržať sa ňemohli Rusalki.
Gak tenkrát boľi bi sťe očúwaľi ráďi Pasáci!
Neb spíwal, gak prehrozné sa wipínaľi Húšče
Wáhu koľem, zakawáď z Ľudu ešče tu ňikdo ňebíwal.
Gak sa plachá ľen Zwer po zarostlích túlala Kopcoch,
A strašné ďiwokích rozléhaľi Wreskoti Ptákow.
Gak nazatím poťešil sa, prwé keď Zástupi Sláwow,
Otca i Wáha uzrel, čo swé dal Wáhowi Méno.
Ďál spomenul, kdo prwí zmisľel si Korábu remesľiť:
Ag kdo prwí z hladkég spogenú Plť Gedľini wázal,
A smelo na Prostred chitrobežnég Réki sa pusťil.
Gak prwného i, keď wzal wác, Plťňíka zahrúžil,
Též Plťňíkow iních, keď swé podbahňiľi Mozgi.
Koľko i má wšeckích Utopencow ráďňe počítal.
Začňe potom, gak weľmi ďiwil sa z rázu uhlédna

Pod Dubem ohromním, kďe nowá bola Modla Perúna,
Strelki pichať, Chľebi klásť, a pretučních Sťehna Bugákow
Páľiť Ohňem, Socha od weľkég až kíchala Wóňe.
Gak tu i Weščca wiďel chiťeních o Ptákow osudné
Kostki metať: či bi gích k Obetám odhodnuli padnuť,
Neb do dutého žiwích Powetrá naspátki wipusťiť?
K tímto pridá, gak Zem Dupotem praščáwala hrozním,
Keď chochlatí Swatowít, strašnozňícími opásan
Zbrogstwami, na sňahowém létal na Ňepráťela Žrebci.
Gak těž, keď ročitá geho sa priblížila Slawnosť,
A z ďaľekích husté podochádzaľi Zástupi Končin,
Kňaz wlasatí, bílé už Fúzi a Rúcho magící,
Wzal mu dutí z Ruki Roh, Wínom za Loňegška naléti;
A s ňeho Prítomním o budúcég Úroďe weščil.
Gak na Obeť ho potom ku Nohám Boha zwráťil, a čerstwím
Zas naberúc Wínom Swatowítowi ráďňe pripígal;
I Kraganom Hognosť, a Ňepráťela wždicki we Pótkách
Zmocť žádaw, na geden wiprázňil celki ho Dúšek.
W tom po samí zas Wrch naplňen Bohu spátki nawráťil.
Spíwal i, gak Stríboğ hwižďících z Gaskiňe Wetrow
Púščáwal, gak wen sa ďiwím hňeď rúťiľi Hurtem;
Gak sa tuhími na swé predbíhaľi Místa Fikotmi,
Keď gích náramním powoláwal spátki Hučáňím.
Gak tích ag Kameňem práwal, čo dochádzaľi pozďe.
Spíwal též, gak ňekdi Weľes Pastírow učíwal
Prwní sedmihlasé s Trsťá Píščalki robíwať.
Ag Zmoka ag Pikulíka we swég má Pesňi, i Škrátka
Mlčkem ňepreňcchal ďiwné i Gaňíkowe Ġagdi.
Gak zwesené časťeg sami od seba hráwali z Bidla.
Gak na ňe keď pískal, na gaké tenkráte si Gédlo
Bol pomisľel: každé samo hňeď podochádzalo na Stól.
Premnoho ag starodáwňegších pridal ešče Poweští.
W Posľed gak spíwá, ze gakích Woda Žrídel horúcí
Táhňe Prameň, čo stred chitrého wre Wáhu Klokočmi,
Začňe zoriť: w tom hňeď zachopí sa a smekňe do Wáhu;
I kďe tuhí dal Skok, pohnuté sa krúťilo Wodstwo.

PASI.

Selanka VI.

Chwáľislaw. Pomíl. Bazák.

Ku Prostred Ňeba gasňegšé sa dobíwalo Slnko,
A prudšé z ohňiwích roztrásalo Horko Pobreskow:
Keď sem medzi Krowím a zachríplích w Tráwe Koňíčkow
Lúbežnozňícím Štrkotem ke Studňi prichádzal.
Tam hľe Pomíl a Bazák, ohromnég Wládi, pri dáwních
Stáľi Bukoch, čo hrubími na wiš sa wipínaľi Hlawmi
Ku Hwezdám, a na šír chladné rozkládaľi Sťíni.
Blížeg ňích každého sité wipočíwalo Stádo,
A w Bok rozwaľené makkú si prežúwalo Tráwu.
Prwní gak mňa Pomíl zahlédá, takto wirekňe:
Prám sem dobre ideš Chwáľislawe; sadňi do Chládku,
A studenú smadní občerstwi sa túto Wodičkú.
W tom skrogenú z Ľpowég mi podal sám Wípuki Čišu.
Gá sa hňeď občerstwím, a na Tráwňík podla usadňem.
On ďáľeg howorí: Mi prám chistáme sa tenkrát
Medzi sebú pasowať; buď nám ti za Swedka; i gednúc
Už si naším bol Sudcem, a mňes wtedi Sádku prireknul,
Keď sme o wistawení pod Brestem spíwaľi Záwod.
Rád za Swedka buďem, gá tak sa mu naproťi ozwem:
Neb dobreskusením ďíwať sa ge mílo Pasárom.
Chiťťe sa tehdi čo skór, a pasugťe sa rádňe do Krála.
A hľe w tom Zástup sa naráz nám wezme pred Očma
Pastírow, blízkég čo napágaľi Stáda na Mláce.
Ag ti sa k nám pridagú; i hňeď Wlastislaw, obratní
Dobrochwál, Mogmír a Slawoš za Pomíla sa ugmú.

Než Witohosť, Bogboh, Swatobor, Pomňislaw a šťastní
Ptakolowec Ďeslaw na Bazákowu pristaľi Stránku.
Tehdi Pomíl a Bazák wrchné poskládaľi Rúcha,
A w Prostred širokého na Bog wistúpiľi Písku.
Hňeď každí Ruki wisťírá, a druhého zachítá.
Z hurta prawíma lawé a lawíma prawé si Ramenma
Ag Paže ag Pľeca obsáhnú a na wókol obegmú.
Nagtužším zešlé na Lopatkách s Prstami Prsti
Uzľem posťisknú, a kriwé ďál Chrbti uchílá.
Tak chiťení žádal teho ten, teho tento prewíšiť.
W tom sa točá naporád, a wčil k sebe, wčil zase bistrí
Od seba sa krúťá: Kolo až preblúďiľi weľké,
A wšeľikí, od Noh šlapaní, rozpírčiľi Písek.
Často sa Hlawmi do Hlaw buchnú, ňišt predca ňemóžú.
Až podwodňe Pomíl wistrew Nohu mikňe Bazáka.
On pobadaw Chitrosť, na druhú Stranu zrázu ho napre.
Začňe ľeťeť: poňewáč aľe pozboli Wáhu obadwa,
Gednako padľi na Zem; tu geden na druhého widrápať
Sa snáží; ňenadáľe Bazák wšak zostaňe wrchní.
W tom Pastíri koľem, čo mu práľi, zapléskaľi Dlaňma.
Než ti sa udwihnú, pasowať zase ďál sa berúcí.
Chwílu koľem weľkú sa točá; aľe wšecko nadarmo.
Až zewreného Bazák hore nad seba wrhňe Pomíla.
On Twárú spádá, a žltí hrize Ustami Písek.
I hňeď ho priwaľí, chápať hore nežľi sa počňe.
W tom Pastíri koľem, čo mu práľi, zapléskaľi Dlaňma.
Wčil si už odfúknú, potreťí ráz ešče magící
Medzi sebú pasowať sa. Celú teda zebraľi Možnosť;
A prudší, než prw, do posľedňég kráčaľi Pótki.
Tak sa aňiž hlbokích ňemotáwá Melčina Wírow:
Gak tito medzi sebú, ze wšég napnúce sa Wládi,
Wčil na prawú, wčil zas na lawú Stranu hibko sa krúťá:
Rozplinutí ze celég Prúdem Pot Twári wiwírá,
A zmorené ťažkím kľesagú zhola Oddichem Údi.
S Pastírow každí rozeďírá Ústa, a hrozním
Swého Krikem zbúdzá, zgašené až gastriľi Stáda.
Po trikrát zatočí tu geden si druhého Powetrím;

Po trikrát každí Nohi postaňe wždicki na rowné.
Až sa Bazák tuho rozpálí a zrázu Pomíla
Sťiskňe, i nadwihnúc wíšeg náramňe ho welkú
Treskňe Silú, až wšecki na ňem zapraščali Kosti,
A z wókol ďalekími sa Zem rozléhala Zwukmi:
Gak kebi wiwrátten praskel Buk ňekde na Tatrách.
W tom Pastíri kolem, čo mu prálí, zapléskalí Dlaňma.
Od tég Chwíle Bazák bol medzi Pasákami prwní:
Neb napotom pasowat sa s ňím odňechcelo wšeckím.

KRÁSKA.

Selanka VII.

Slawko prelúbežné spíwáwal Pesňe za Stádom;
Ňikdá wšak spaňilá, bár wábil, z Mesta do Hága
Ňechcela Kráska prigít, a milostné Wíspewi slíchat.
Ráz preto rozhorlen belorúnné Stádo po trávních
Pustil Horách, a swím zaňechaw geho Ochranu Ščencom,
Pod Klenutí wisokég sa zabral Skalí, ňégžto sa wókol
Rozdáwní Bukowé do ňebeskég spínalí Wíški,
A chladním ponahusto celú zakríwalí Sťínem.
Tam na Kameň mochatí, čo ležal na Prostredu, sadnul;
I kďež w nagwatšég pomlčáwalo wšecko Ťichostí;
Listami tolko hrawí trásel Wetríček, a Mračna
Pres Ňebe táhli siwé a rosícé púščali Kapki,
Takto hluchím sťískal si na pišnú Krásku Pahorkom:
Ó spaňilá Krásenko! Hložá nad Kwítko belegšá,
Nad skalné Kremeňí twrdšá, nad Tetrewa hluchšá!
Darmo we Spíwáňú nowané mé chrípňe mi Hrdlo!

Darmo prebíráwám a na Dúčeľi Prsti zeďírám!
Keď si ti pastírskí móg Spew, mogu Húdbu ňewážiš!
Ó lúbím sa naším, Hlas móg očugúľi, Kozákom!
Lúbím Owčákom, lúbím wšem rowňe Wolárom;
I šwárním páčím sa Wilám, páčím sa Rusalkám;
Než ťebe ľen geďinég moge ňechcú Pesňe sa lúbiť.
Ešče aňiž dworočého ňebol sem Gunčeka wišší,
Už Hlasislaw ňemalú dáwal mňe Chwálu, a swedčil,
Že s každého temer sem Wrstowňíka na Prospew.
Gá aľe sem ňeweril: než wčil tomu Wíru dokládám:
Neb keď prospewugem, tu sa hňeď Pastírki na wókol
Zastawugú, a prawá: Gak pekňe ti, Slawko, tu spíwáš.
Často mi ag Čelo mé ag zwučnú Píščalu Wencem
Okrasugú; Dari též každá, gako móže, donáša.
Ó kebis ag ti milá gednúc postála tu Krásko!
A mňe to rekla samé: Gak pekňe ti Slawko, tu spíwáš.
Ach! tu bi sem skákal pre Radosť, gako skáče Gahňátko:
Neb nad iné toto bi mňa ťešíwalo wšecki Darunki.
Už sem i po štirikrát s Pastírami spíwal o Záwod:
Po štirikrát stawené sem Sádki a Záwodi wihrál;
Ráz Kozu, ráz tisowí Obušek, ráz Uhľenu Owcu,
Ráz Galowičku siwú; aľe už ge s tégto Krawička;
A strakaté bár pod ňu choďí dowčilka Ťelátko;
Predca plní dá ešče Hrotek, čo powistaňe Mléka.
Mám hlasité ag Ǧagdi, čo dal mňe Chlapcowi Gaslaw,
Keď gemu sem dáwné zaspíwal Chwálowe Pesňe.
Sám remeselňe gegích zwučňé robil Hučki a Rožki.
Tak na ňe wím ǧagdať, Ďiw až od Záwisťi ňepukňe.
Ag kebi bol to weďel, že takí se mňa zostaňe Ǧagdoš:
Isťe ňebolbi mi gích darowal, gako Odplatu za Spew.
Než čo ťi gá sprosté pripomínám Ǧagdi ňemudrí?
Keď ti aňiž wistáť w Uchu swém Hlas tíchto ňemóžeš:
Ačkoľwek tak lúbežní a milostňe pľinúcí,
Ňišt že lahodňegšá Sláwíčkowa Húdba ňebíwá.
Než snaď Pískáňí sa ťi wác buďe nad tito lúbiť?
Mám Fugaru zwučnú, mám též Fagfarku wihrátú,
Mám dwogakú, mám sedmihlasú ag Píščalu s Trsťú.

S tích na gakúkolwek zachceš, na takúto zapiskám.
Len príď sem! Gakowá ge tam Úťecha pres Leto w Meste?
Ó len príď! Tu samú wšaďe Krásu a Rozkoš uhlédňeš.
Tu w ten Čas, zakawáď ti buďem gá spíwat a pískat,
Buďto na roztomilích Kwíťá Strakawosťami Lúkách,
Buď w Luhu a stínném sa precházdat Chládčeku móžeš;
I wšaďe swú sladkég narobíš plno Wóňe Nožičkú.
Buď tu na makkunkég pri hrčícém Tráwe Potóčku,
Neb pri Gazerku seďet, Trstím a Kríčkami Galšá
Wókol owencowaném; a tu buď na Ribički sa ďíwat,
Buď na Potápki Wodú i sem ag tam lahki plugícé.
Keď sa ti wšak ďálší pozalúbí Wihľed a ďálšé
Do Swetą Ďíwáňí, móžeš na Pahorku we Stíňe
Pod wisokím Dubem odpočinut, dolu Místo magícém
Príhodné k Seďeňú, kďe choďíwám často a pískám.
Tam ze twími tiché sa budú Wetríčki zahráwat
Wláskami, a spaňilé Wáňím ochladzowat Ústa.
Odtáď buď na modré móžeš Hori mílo pozírat,
Buďto na prestrannú i owocním rózno porostlú
Rowňinu tu Stromowím, a siními Potóčkami wlažnú:
Gak tam po skalnég lašugícé Úboči hriznú
Kozki Lupeň, gak zas tu broďá sa we Tráwe Owečki,
Wolki bučá, a na Šírku ľegú sa Wimenka Ťeličkám.
Gestliže bis na swóg premilé toto obrala Místo
Wípočinek: pekních nasaďil bich w Záhoni Kwítkow:
Tam bi ti krásňegšé we nowém powiháňali Zroste,
A prígemňegšú Ústečkami dícháli Wóňu,
Nežli na prwňegších, odkáď sa donášali, Kopcoch.
Sám bi sem ag mnohokrát čerstwími ho Wencami krásil;
Často ba ag popoléwal, a Gárek ze Stoka wédol.
Neb kebi snaď watšé we Strečkoch nastalo Párno,
W Gaskiňi még ťemnég a k Obidlu zadosti pohodnég
Buďto na roztraseném z Ratolestí Gahňadi Listú,
Buďto na makkunkích spočinut bi si mohla Kozinkách;
Tam keď i nagprudšá ge Horúčost, wždicki ge chladno.
Tam pri samém hňeď Žrídle, kolem ponarídko ohibkím
Prepletaném Hrabutím, čistunká ze Dna wiwírá

A pres hurtowné Kameňí dolu skáče Wodička.
Tam ťi buďem teplú z nagľepším Žinčicu Mlékom,
Tam kozacé Oščepki aneb Hrudi Masla nosíwať:
Neb toho mám Hognosť, že dogí moge dobre mi Stádo;
Tam ťi Krkoški na Gar, zakawáď Hromi ešče ňežúrá,
Tam ťi buďem rumené, gako twé sú Líca, Gahodki,
Neb sladké, gako twá spaňilá ge Hubinka, Maľinki
Na hladkích z ľipowég skládáwať Kóri Misečkách;
Tam Léskowce wrané (tito lúskať gestľi že lúbíš),
Tam ňebudú aňi Hrozna, žlté aňi Plásti ťi chíbať.
Mám pre ťeba krásní, z bílich a na modro barewních
Upľeťení Prútkow remeselnég Práce Košíček.
S ňím nad iné môžeš sa u wás Meščanki pišíwať.
Mám dwe i prespaňilé Hrdľički, Samičku a Samca,
Čo w Luhu obstárném na planég sem Gabloňi wibral,
Ešče ľen útľinké brali tenkrát Stonki na Krídla;
A wždi chowal sem gích, zakawáď ňewilétali z Hňézda.
Než sami wčil we sľepém si robá už Hňézdo Okenku.
Sú krotké, ňebogá sa Ľuďí, ňebogá sa Dobitka;
Často i wen wiľeťá, aľe zas naspátki sa wráťá.
Wšecki ti, wšecki tedáž, ňech ľen bi sa ščastľiwo z Wagca
Wikluli, máš dostať; ti budú ťi milostňe hrkúťať.
Mám preťichú též Srnku, čo sem w Hore tégto naléznul:
Ešče Kozičku cecá a Škuráki do čista widágá.
Ňekdi už ag do mogég, keď gém, klaďe Miski Papulku.
Tá buďe twá, za ťebú buďe ráda po Mesťe choďíwať.
Pres to malé mám ag Medweďča; i dosťi porádňe
Už wí poskakowať: nebo keď mu na Dúčelu pískám,
A skáčem, tehdáž sa na zadné podwihňe Dlapki,
I skákať sa mi dá: gako gá sám naproťi skáčem.
Též buďe twé, ňech ľen bi sa mé ťi zalúbili Pesňe.
Než čo ge wšecko naplat? Pohrdáš i mogími Darunkí.
Sprostí móg ťebe Spew, na Polách ťebe wšecko ge sprosté.
I Ptáčátku ňedáš, do twég čo sa dostalo Kľetki,
Gak mi to wiprávwal Zemislaw, keď z Mesta prichádzal,
Zaspíwať Pesňički, čo prw spíwáwalo w Hági.
Tá príľiš drsná zhlaďením twím zdá sa biť Úškám,

Ľen po wašém že mosí mu choďíwať Rozmeri Hrdlo.
Ňezmisliš si aňiž, prekrásní ňekdi že Chásoň
Pastírské na milég zahráwal Dúčeři Pesňe,
Keď sám po hrúdních pásáwal Gunčeki Lúkách.
Ňezmisliš aňi též, spaňilá že nahlédala Láda
Pastírow na Polách a gegích poslúchala Húdbi.
Ľen sama pastírské ti ňeráčiš Pesňe očúwať,
Watšá než Chásoň, watšá než Matka ge Láda.
Tehdi hluchím tu mosím řen spíwať u Gaskiňe Hágom:
Mími hluché sa budú wšak oziwať Pesňami Háge.

LUBKO.

Selanka VIII.

Kozlík. Oslaw. Lubko.

Na strakatích Lúkách dwa ohromné stáři Gasenska.
A w Prostred bol Stok; čistí s ňeho gak Sklo Praméňek
Po wlažních Režuchách a milowních Mokroti Kwítkoch
Odťekal, i zwučné Mihotáňím Žblunkoti dáwal.
Po Kragoch obwišná sem i tam sa wipínala Tráwa,
A sťinné Křenuťí nad gasnú ťáhla Woďičkú.
Tam dwa mladí, Kozlík a Oslaw, Pastíri sa zešři.
Kozlík ešče malé mal a rídké na Braďe Chlpki:
Gak s Kwetu keď, čo s Pláň napadá, a z husta okolnú
Zastre Pažiť, makká ponaridko sa ťiskňe Trawička.
Twári Oslaw krásnég a Wlasow bol na Hlawe bílích:
Gak keď dozráté belagú sa Kláski na Saťách.

Wíborní spíwať, wíborní pískať obadwa.
Prwní tehdi Oslaw Kozlíkowi takto wirekňe:

O s l a w.

Zdraw buď roztomilí Kozlíku, ti Pískaču weľkí!
Dáwno sem už ňewiďel ťa, a twích už dáwno milostních
Ňeslíchal Pesňí; čo tu wčil spolu máme zahálať,
Keď tak lúbežní sa koľem Spew Ďewčat oziwá.
Sem doľe na šwížú posedagme si ke Stoku Tráwu:
Tu studeňí Chládek ge, tu dagme sa spíwať o Záwod.
Stádo zatáď po širích samo nám pásť móže sa Lúkách;
Táto mu krúťícá sa, na pól Zlatolíkem a útlím
Obrostlá Palaším, ňedopusťí Mláka zablúďiť;
Tam zase Wáh wisokími ňedá preč Brehmi uchádzať.
Gá wisaďím teho Škopca, čo tam žere na Pňi Haluzku;
Ešče loňegší Rok, ňebohí už, dal mi ho Žárko,
(Wšak si ho znal) keď sem pásal gemu z mími Barancow.
Pozri gak už weľké Rohi má! gak weľmi ge tuční!
Gak wisokím Zrostem skoro už Dworočáka premáhá!
Snaď sa mi poščasťí, že ťa gednúc w Pesňi prewíším.

K o z l í k.

Bár mnoho bis pogedol zeťatích na Swadbe Kohútow;
Predca ma ňezwládáš, čo si rozduguš Ústa a Hrdlo.
Gá dwognásobnú wisaďím zase Píščalu túto:
Od Wrchu ge z gedného celá Kusa, od Spodu ze dwoch.
Pod Piskormi na ňég wirezan ge na Brézku seďící
Rozkošní Pacholík, a na hlasnú Lutnu pohráwá.
Owce koľem sa tlčú, ze Skal Wilľi Ušma sa k Húdbe
Nadstawugú, a Weľes k ňím blíž od Húšča zakrádá.
Gá za ňu sem darowal Plťňíkowi z Liptowá Kozla;
Než kdo naším buďe wčil Sudcem? Hľe u Swíbini starší
Pod Krem Lubko seďí, a Prut na Košíki si chistá.
Keď sa ťi tak lúbí, ňedbám, zawolagme ho semká;
On rozúmí Pesňám, on bíwal zamladi Hudcem.
A dwa mladí Pastíri tedáž zahwízdľi na Lubka.
Lubko prišel hňeď gak čul Hwizd, a za Sudca tu chel biť.
Tehdi u ňích strední posaďil sa, i takto wireknul:

Lubko.

Zaspíwagte geden po druhém; Kozlíku, ti začňi,
Počňe Oslaw za tebú, a geden pískagte druhému;
Neb spíwáme napred, weselí keď dáme sa skákat,
A hňeď poslušní zahragú naše Ǧagdoši Pesňe.
Wčil každí wšaďe Šíp, wčil každá kwitňe Zeľinka,
Wčil strakaté sú Lúki, samá wčil wšecko ge Krása.
Začňiže už Kozlíku, čredat buďe Spewmi ta Oslaw.

Kozlík.

Chás ňe, wnukňi Peseň, dosawáď gak wždicki si wnuknul!
Neb keďi sem koľwek spíwal s Pastírmi o Záwod,
Twú sem ho wihráwal Pomocú, keďi slíchali koľwek
Dúčelu mu Pastírki, tedáž sa oďewzdali skákat.

Oslaw.

Keď ste mi práli keďiž, wázské wčil pragte Rusalki!
Bich premohel Pastíra, aneb gemu w Pesňi sa rownal.
Dáteľi tak; waša buď troročá z Blížencama Owca.
Gestľi ňe, hňeď zmotané pustím tu do Wáhu Roháčki.

Kozlík.

Mílo ge, keď gasné ze šerích Hor Slnko wichádzá,
A wšeľkú spícég oďekríwá Prírodi Krásu.
I hňeď wšecko sa skwí, hňeď wšecko sa ze Sna prebúdzá,
Wšecko teší, a nowé sláwit Radowánki začíná.

Oslaw.

Mílo ge, keď gasné za Čelom Hor Slnko zachádzá,
Počňe Mesác swítit, neb čisté Hwezdi sa ľiščat.
I hňeď wšecko mlčí, hňeď wšecko sa do Sna ukládá;
K Ránu bi zas Čerstwost a nowú ponabíwalo Wládu.

Kozlík.

Lúbežné ge ľežat pri hrčícég we Chlaďe Réce,
A spíwat, weselé keď skáče ti Srdce Radostú.
Lúbežné usnut pod hustím u Struhi Brestem,
Keď sa tichí z Oblak nabraních Dežďíček opustí.

O s l a w.

Lúbežné ge seďeť pod ťemním Gabloňe Sťínem;
Keď sa na ňég Owocí, prudkého od Úpalu Slnka
Wizráté, lahkím sem i tam dolu kňiše Wetríčkem.
Lúbežné sladkím tu zahnať Smad Gahňice Mlékom.

K o z l í k.

Tam sa wi mé k Trsťú ňetlačťe, Kozički, zapadnuť
Mohli bi sťe w Bahnách; Osnački do Wóľe tu máťe.
Než ti, Šutáku garí, prisaďen ke Swadbe Kaľenki,
Dobre sa pas: bugné skwitagú už Hrozna po Réwoch.

O s l a w.

Ňezbíhagťe sa tak na Krag; moge Owce, do Wáhu
Sa zhlédať; Woda Breh podriť s wami lahko bi mohla.
Než ti, Okagko, sa pas, čo prwá dwe Barančata máwáš;
Ľen sa okoť, núdzná ťeba ag s ňimi dostaňe Malka.

K o z l í k.

Háge milé Ptákom, bradatím List Breštana Kozkám,
Prúdu Woďička Ribám, studeńí Púťňíkowi Chládek,
Dúška Rogom Wčeľiček, raňňegšá Kwítku Rosička,
Hroznu tuhá Spara Slnka; milé Pastírowi Ďewča.

O s l a w.

Zhubní Kanci Žitám, winohradskím Škorci Pahorkom,
Zhubní Cap Zahradám, lúpežné Stádu Wlčisko,
Zhubní roztraťením ge Pazúr Gastrába Kurencom,
Nastrogenég Zweri Siť; zhubná Pastírowi Láska.

K o z l í k.

Kráska ge prespaňilá, labuťé nad Pápero makšá,
Nad Laňu útľegšá, brezowú nad Kóru beľegšá;
Wšak ge i nad Garabín twrdšá, nad Medweďa krutšá,
Nad Hada hňewňegšá, bľenowú nad Zrostľinu horkšá.

O s l a w.

Slawka ge dobroťiwá, utlé nad Gahňata ťichšá,
Nad Ťelata krotšá, nad Hrdľice Hága ňewinšá;

Wšak ge i tá istá sňahowú nad Rúžu beľegšá,
Nad Garo krásňegšá, woňawé nad Čerňice sladšá.

K o z l í k.

Háge tu šusťícé, tu dobrég Chuťi Tráwi na Lúkách,
Než keď bis tu hrdá sama též pásáwala Krásko:
Háge lahodňegší bi widáwaľi Šustot, a ľepšé
I mnoho chutňegšé po Pasinkoch rostnuli Tráwi.

O s l a w.

Ptáci tu prospewugú, tu gakég chceš Barwi ge Kwíťí,
Tu swogu prespaňilú rozwíňá Príroda Krásu;
Než kďe ti, Slawko, paseš, na Krásu·tu Pastucha ňedbá,
Ňedbá na Kwíťí a milostné Wíspewi Ptákow.

Takto geden za druhím spíwal; w tom Lubko wireknul:

L u b k o.

Lúbohlasí Pastíri! komuž Wíťaztwo prisúďím?
O mnoho ge sladšé spaňilé waše Pesňe očúwať,
Nežľi žlté od panňenských Wčel Plásťini lízať?
Tak lúbežňe pľinú, gak zwuční tento Potóček.
Škopca ti mag, Kozlíku, Oslaw twogu wezme si Píšťal.
Staňťe a roztraťené do Porádku uweďťe si Stádo.

ČESŤISLAW.

Selanka IX.

Lúbohlasí na milém pásel swé Stádo Pahorku
Česťislaw, ďaľekí odkáď bol k Západu Wíhled.
Tam gak Okom rozprestraňenú w Śír Kragnu prebíhal,
A Krowičí i Owoc prázné Sňeti Místami žlknuť,
Místami ešče we swég zeľenať sa Kráse uzíral;
Sladkú ľen weselé kňísať sa Winohradi Ťerchú:
Na kľenutí sa oprel Dub; i keď sa mu Stádo okoluích
Tlklo po Úbočinách a bľedé obžíralo Pláňí,
Takto zatáď hlasitú wábil Dobroslawa Pesňú,
Až metaními Radem sa ozíwala Rowňina Zwukmi:
Ploskonosé zwer iním, Dobroslawe, Kozki Pasákom,
A k nám príď: nebo už nadúté podochádzali Hrozna,
I z ľepkím sami Wizráňím sa ponúkli obírať.
Koľké tam Šuhagow, koľké tam naproťi Ďewčat
Medzi Obíráňím sa magú Pesňički ozíwať!
Wšecko plné Weselosťi, plné buďe wšecko Radosťi.
Než pozatím gak náhľe celá Oberačka do weľkích
Poznášá sa Kaďí, a zakáď sa ňeodťeče wšecka,
I Wreťenom w Klaďe wržďícím ňezapočňe witláčať,
Ráďňe owencowané Hlawi Listami Réwu magící,
Pred Búdú pod Orech, neb u Ohňa pri Gabloňi dáwnég
Predstawením ku Hodám si na makkú lahňeme Tráwu.
Tam sa na nás hogného celé, po Porádku na Miskách
Predložené, buďe usmíwať Podzimka Bohatstwo.
Ga tu zatím bukowú remeselnég Práce nachistám
Čišu na Sud, za kerú sem dal Pastírowi z Horňák
Ze wšeho nagľepších Baranow troch Stáda wibírať;

A k tomu ešče pridal náramnú Lahwicu Wína.
Wšak ge i wác hodná. Každí, kdo gu uzre, až híká:
Neb w sebe má menších, wždi i menších ešče Pohárow
Až do ďewať zloženích, a po každém nagďeš Obrázki.
Po kragném od wenku plné sa Winohradi krúťá.
Škorci do ňích lahkím sa ženú od Hága Powetrím;
A w Kole gedni točá sa teprw, kďe bi sadli patríce;
Pri Pňoch iní skáčú, a zobú už Piskami Zrnka.
Mdlí gích okríká Stareček na Odronku seďící.
Než tito málo wiďá sa čo dbať pre Sladkotu Hroznow;
Tam ti sa wšak wracagú a leťá naspátki do Húšča.
Ďál Černokňažňík na zaprahlích k Wíchodu Slnka
Ťáhňe Drakoch; čím wác tu kroťí gích Uzdami Prudkosť,
Tím oňi wác žúrá, Stromi až sa po Dúbrawe lámú,
A s Koreňem sa ňegedna w Horách dolu Sosňa wiwráťí.
Tam ge i prewťipním rezaná Wewerička Remeslom.
Na Spodu má zadné, predníma na Wíšku sa drápe
Nohma, a pres Polowic borowú hrize Ustami Šišku.
Než polooblúčním zepatú až nad Hlawu Chwostem
Udwíhá, a kriwé witwáruge Úško Pohára.
Wnutri ge na Dňe plní wrazenú Sud Točku magící,
A Žbán podložení; po Bokoch wšak techto na wókol
Starci seďá a pigú; i zdá sa že mudruge každí.
Táto sa na kragném umelecká Rezba nachádzá.
Než po iních Breštan, Kopraďí, Bez, Rúže, Slnečňík,
I mnohonásobné Kwíťí, i Stáda, i Lúki;
Rozličné též Pastírow Radowánki a Ihri,
Ag wšelikí Bohowé; i čo tam wikrúžleno ešče
Sám ňeznám. Kdo we swég bi si to Hlawe wšecko nosíwal!
Každí s tíchto porád od nagmenšého započnúc,
Rádňe po nagwatší buďe sa s Piskáča naléwať,
A z welkím Ďiweňím, z rozličním Žartem a Smíchem
Wína plní kolem obchádzať, kolem až sa wiprázňí,
A w sebe wšecki žrawé utopí každému Žalosťi,
Chwálboh a Milko na swé tu budú nám Fagfari pískať.
Od tolkého chudí Dúcháňá Ğagdoš Hodislaw
Buď Dudi, buď lúbežnohlasé Mulitánki nafúkňe.

Wíboh zaspíwá: Kdo prwí do dutého wizrátich
Kláta nabil Hroznow, Mok a sladké Wíno witláčal.
Gak na takí Nápog z Ďiweňím otwáraľi Usta;
Gak piľi hňeď Krhlú, a geden gu druhému wichítal.
Gak do Rohow prázních, na keré trúbíwaľi pred tím,
Čerpaľi Ščáwu iní, a kerím sa ňedostalo tíchto,
Prispogeníma duté, poskládaľi Dlaňma Pohári.
S ňích gak bistregší pod Lis podlézol, a chitro
Nadstaweními lokal tu do Ğáğora Ustami Wíno.
Gak napotom prwní, keď ukislo a prestalo šuščať,
Ňeznámi geho Wládi Ňemír sa ho toľko nalúchal,
Až sa mu blúďícé na Šewer poschádzali Swetla,
A hráté Žiľi na kľeslích ponadúwali Údoch.
Gak bikowal, sem i tam ťažkíma sa Nohma potáčal.
Gak Druhowé sa mu smáľi, a wác abi smáľi sa, wískal.
Sotwa že tú dokoná, wischlé buďe Hrdlo prelévať.
Začňe potom: w Koľe gak si Winohradňíci a Kosci,
Neb gako prospewugú si Oráči a Ženci; tu krepčiť
Chlapci ľudú, w Koľe gak si Winohradňíci a Kosci;
Neb gako poskakugú si Oráči a Ženci radostní.
W Posľed sám buďe nám skákať, gako Medweďi skáčú,
A pritom ag mumlať, hňewľiwí gako Medweďi mumlú.
Ag naše rowňe ťiché, samo keď nás Wíno do Pesňí
Weprowoďí, udržať sa ňedá od Prospewu Hrdlo.
Tak weselí na kratochwílních potrwáme Radosťách,
Až mihawí nám Zrak Noc a pozdná Drímota zawre.

POĽISLAW.

Selanka X.

Za blízkím gasné sa ukríwalo Slnko Pahorkem,
A Stromi pres rídké i swetlé Hága Ľľešinki
Ešče posľedníkrát spaňilú usmíwalo Twárú;
Ptáci milím z Huščá a Krowin ho prowádzaľi Hláskem;
Šwárni s Paš ze sitími domow Pastíri sa ťáhľi
Stádmi, a na zwučné lúbežňe si pískaľi Trstki;
Keď Poľislaw ke swég sa berúcí z Mesta Chalupce,
Kam Sír ňésol a dwoch pogatích od Matki Cecákow,
Premnoho rozmíšľal ze sebú, čo wšecko tam uzrel.
Ešče mu wác než pól osobitnég zbíwalo Cesti;
Túto bi si zlahčil, takowí Spew začňe widáwať:
Gak tam nádherné we hrmotném wšecko ge Mesťe!
Gak sa Radem weľké, a ze Skal kresanímí na hladko
Slúpami ozdobené, do siwích pnú Oblak Obidla!
Až Hlawa má do wčilka boľí mňa, čo sem gu napínal,
Bich ľen wšecku Wisosť a celú mohel Ohromu prezreť.
Gak rózní tam Ľud sa motá! gako Mrawci pracowní,
Keď sťehowať z gedného dagú sa Hňézda k inému
Hňézdu, čo gím na nowú súcegšé Hospodu slúží.
Záwiďeť ó ňechcem, ňechcem wám! bidľiťe w Mesťe,
Mňe skrowní a ťichí na Polách Žiwot o mnoho milší.
Gak mi tu prígemné w ňízkég mať Obidlo Chalupce!
Wókol ňegž Oreší na weternú Oblohi Wišku
Sa zdwíhá, a Stred zeľeného gu Sťínu prigímá.
Gak pred ňú bugnímí točí sa Lučiščami Réwí,
A pri samém rídké pretkáwá Síťi Okenku!
Gak mi tu čistotní hrkotá, Magoránki a Rúže
W rowno i rozďeľené wiwlažnuge Hrádki Potóček!

Gak Lipa tam široká zmítá Ratořesti, a Chládek
I sladkú po celém roznášá Dworčeku Wóňu!
Rozkošní sa potom za pokognú kňiše Chalupkú
Sádek a opřetaná samorostlú Ščepňica Medzú,
Mňe w Hognosti rodíc Owocá, w Hognosti Pocestním.
Tam s trogakích gasná mihotá sa Wodička Praméňkow,
A tráwními, čo řen poznat, polahunki přinúcá
Stružkami sa w Ribňík a okruhlé tiskňe Gazerko.
Po Kragi techto žltá wókol Záhruška a modrá
Swetlastích Lařií nad Wlnki sa Krása wipíná.
Wnutri po ňom šwizke weslugú Káčátka, i sem tam
Preplawugú, a chitré lapagú i Ribički i Prčki.
Wážné až pod Breh sa kolíšú Stromki Haluzmi,
A w ňepohlém na swé patrá si Gablčka Zrkadře.
Gak madowé sa tu Wčelki rogá, a plními slaďunkú
Oblupugú s Kwítá i nosá domow Ústkami Ščáwu!
Gak mi tu trúchlícá Hrdlička milostňe hrkútá,
Kos hwízdá, a malá ščebotá u Hňézda Konópka!
Nad Čížika žltí Stehlík, nad Drozda Peňička
Swími sa predbehugú a Predek chcú Spewmi dosáhnut.
Než hlasití Sláwik, i druhí keď prestali spíwat,
A w hustích sa na Odpočiňek poukládali Místách,
Sám ňeprestáwá, i prwá než Zorňica wígďe,
A krásnú mihawé pozlátí Oblaki Žárú,
Ostatních predegít, zakawáď spá, snážňe sa pílí,
A chladními krití ze wšech Stran Ščepňice Stínmi
Lúbezním spaňilé prehudáwá Pesňe Hrdelkom.
Ďál sa mi otwárá a po Hág až táhňe Polička,
I mňe samému nosí i Chudobním Úrodi Hognost.
Odtáď rozkládá sa meňícá Kwítkami Lúka,
I wšaďe po Prameňoch weďenú Wlahu z Réki upígá,
Čo Stredkem sa točí, a milostním hurtuge Šeptem.
Stádo kořem bľúďí, i radostné Strečki wiwádzá.
Odtáď zas wíšá sa malé z Winohrádkami Kopce,
A s poňenáhla tratá, do Hor až sa naposleďi zmiznú.
Tu wšaďe řen čisté ge lahodnég Wóňe Powetrí.
Gak ge tu mílo ležat pri hrčícém w Chládku Potóčku!

Spew Pastírow aneb šweholících Ptákow očúwať!
Neb na Pahorku seďeť zwíšném, a na Píščalu wítať
Slnko, čo za kragnú w omladlég Kráse wichádzá
Wrška Hlawú, a milím rozgasňuge Oblohu Swetlom;
Buď na Stádo hľeďeť, chutné gak hrizňe Trawički:
Buď sa na Ľiščícú ďíwať pres Kwítka Rosičku,
Gak na Ťisíce Barew presťírá naproťi Slnku;
Buď gak čerweňagú a skwá sa Pľešinki Gahodmi:
Neb gak tam čistég sa peňícé ze Skaľi Prúdi
Pod Kľenuťím Chrasťin hrkocú lúbežňe, a medzi
Obrostlími Brehí sa po kwetném Úwaľe krúťá.
Neb gak rozľehlé modragú Hori, gakto i swími
Ohromními idú nad oblačnú Wíšku Ťemenmi.
Buď gasním sa ďiwiť Ňebesám, buď Žáre wečernég,
Buďto Mesácu aneb rozesátím w Obloze Hwezdám.
Tu wšaďe lúbomilú rozwíňá Príroda Krásu:
Tu wšaďe ľen Weselosť a ňewinná bez wšeho Konca
Usmíwá sa Radosť, tu na každém Míste prebíwá
Bezpečnosť a Pokog, tu samé ľen Rozkoše kwitnú.
Tak Poľislaw spíwal, k swég až sa Chalupce priblížil;
I hlasitími na ďál sa mu wšecko ozíwalo Zwukmi.

SLÁW.

Selanka XI.

Prislaw. Ďiwko.

Prislaw z Hága pohnuw na širú Okruhlinu Owce
Z uprímním sa zešol Ďiwkom, čo tam od Switu pásel;
I k ňemu blíž tučné priženúcí Stádo wireknul:

Prislaw.

Ďiwko, milé wšaďe Pesňe, milé wšaďe Wízwuki Píšťal,
Ohlasugú sa Polom; ťeba ľen geďiného sem ešče,
Buď spíwať, buď na hlasitú Fagfarku prebírať,
Neslíchal. Wčil pod belawí, u Gazerka wirostlí,
Poďme Topol; w ťemném tu buďeš Chládečku mi spíwať:
Neb twoge ze wšeckích nagradšeg Hrdlo počúwám.
I wtedi keď toto zňí a milostné Ohlasi dáwá:
Ňech ťicho ge Sláwík, ťicho ňech sú wšecci Pasáci,
Listi sa wác ňetrasú, a Mučáňí Stáda opusťá.

Ďiwko.

Až do wčil sa ďiwím, a celí dozaista na Misľi
Sem witržen, gak po strašnég tég Búrce wečernég
Wšecko ge, kam ľen zreš, pekňegšé, wšecko weselšé.
Gasné krásňegšeg mihotá sa Prúhami Slnko,
Krásňegšeg kľenutú pomodráwá Obloha Wíšků,
Každí Strom, každá napitá omladla Trawička,
Ptáci koľem ščebocú, pastírská Dúčela hwižďí,
Lichwa na Pastwe bučí a radostné Strečki wiwádzá.
Dobroťiwí ge Perún, ág keď nám Hrózu naháňá.
Než keď máš toľikú wčil Chuť naše Pesňe očúwať,

Twú naplňím Žádosť. Radšeg do Chládku pod hustí
Kročme Gawor, prostred tích dwoch polahunki ťečúcích
Nakloňení Prameňow: tam nám buďe naproťi z rowna
Tá Lipa ohromná, wisokím čo sa nad Hrobem Otca
Sláwa hrdá spíná, a celí do Sťínu zawírá.
Gak spaňilozrostlé w nagďálšú od Spodu Šírku
Rozkládá Haluzí, a pomáľi do Wíški sa úží;
Až w posľed Ťemenom príkrím a na Konci už ostrím
W gasnomodrích Ňebesách a ňewidnég mizňe Wisosťi,
Žádní ešče Weter, žádná gég Príwalu Besnosť,
Žádná ešče aňiž hromowá ňeublížila Búrka.
Tam nám lúbežnú ze wirostlích na Hrobe Kwítkow
Prígemné Wetríčki budú k Nosu Wóňu donášať.
Tam sem i dňes míňil, gako indá wždicki čiňíwám,
Keď na blíze pasem toho poswatného mňe Místa,
Ešče zaísť, a milú zaspíwať Sláwowi Chwálu.
Na blúdné tu zatáď pozamerkuge Owce Želislaw,
Čo prí Duboch na Obušku seďí, a na Hodku naríká.

P r i s l a w.

Gestľi mi zaspíwáš ňegakí o tem Otcowi dáwném
Chwálospew, krásnú darugem ťi Lahwičku, ňedáwno
Wihrátú, keď sem z Bolkom sa potíkal o Záwod.
Štworhranaté k spodnég pridané má Dúžce Nožički,
Štworhranaté okruhlú nad Wrankú Hrdlo; na gednom
Denku ge Sud prekoťen s Točkú, a na temto ohibkím
Wencowaní Réwím, bachratí a ku Obďiwu tuční
Korša seďí, a mladá mu wiďírá Číšu Rusalka.
Než na druhém šwárnú plodonosní Kúpala Prácú
Wikrogení wstáwá. Pres Oheň gemu k Ucťe horící,
Šwizkonohí Mláďenci a hibké Ďowčata skáčú;
Částka pri tom spíwá, zwiklé Hri a Pľeski wiwádzá;
I strážní Paľicú swím nad Roľníkem a Lichwú
W Ďálce Henil bedlí, a na gích Radowánki sa ďíwá.
Ešče aňiž sem ráz ku mogím gu ňepristawil Ustám.
Neb dňes prwníkrát zwesená z Boku techto sa wídá.
Tam teda išľi porád, a ťichunké medzi Potóčki

Pod krásním Gaworem na woňícú sadnuľi Dúšku;
I spaňilohlasní započal tak Ďiwko we Sťíňe:

Ď i w k o.

Zazňi mi wždicki prwá o Sláwowi, zazňi posľedná
Wždicki Peseň. Weselí, kedikoľwek hráťe, Pasáci
Začňiťe wždicki na ňem, na ňem ag dokonagťe; maľičkích
Hlásícé geho Česť Chwálospewi učťe Chowancow,
Spíwáwagťe o ňem drobním i wi Matki Ďeťátkám.
Každí Hág, každí na Horách Kopec, Úskala každá,
Každí též Údol weľké geho Méno ozíwag.
Gak Dubi Swíb, gak Sosňe Klokoč, gako Gahňadi Lésku:
Tak geďiní on sám wšeckích na wšecko premáhal,
Ag na Čnosť ag Nábožnosť ag na Wťip a Múdrosť.
Z husta Bohom Sochi pod Stromowím, a Chrámi na zwíšních
Wistawowal Kopcoch; ročité Slawnosťi a Swátki
Ustanowil, spolu gak bi sa cťiť mali, Spósob ukázal.
Oltárom každí Ďeň Obeť wikonáwal, a núdzním
Každí Rok polowic rozdáwal Statku Pasákom.
I preto mu ščedrí Bohowé požehnáwaľi nagwác:
Gak sa na Gar Sťeblí po Ňiwách, gak Tráwi po močních
Rozmnožugú Lúkách: geho tak rozmáhaľi Stáda;
Ňikdo aňiž bi ňebol misľel, že bi ňekdo we Kragňe,
Bár nagmožňegší, toľkú mal Statku Magetnosť:
Neb Krawa neb žádná galowá mu ňezostala Kozka;
Než každá gadrné a zdárné Dwogčata láhla.
Ba dwakrát po dwoch w Roce dáwali Owce Barancoch,
A k tomu ešče celé wicecať ňewládali Mléko.
Ňikdá Wlk, ňikdá morowá gích Nákaza ňetkla:
Neb kaďe pásáwal, tam zlí Wlk bál sa ukázať,
Tam Gahňicám zhubní Motoľečňík ňikďe ňerostel;
Ňikďe gakékoľwek škodľiwé ňewiháňalo Bílí;
Ľen sama nagzdrawšá a prechutná bugňela Tráwa.
Watšú wšecko Radosť, watšú ponabíwalo Rozkoš,
Hogňegšá a milostňegšá oplíwala Krása,
Ptáci trikrát ľúbežňegším ščebotáwaľi Hláskem,
A Kwíťí naporád wďačňegšú dímalo Wóňú.

On wždi nowé a Bohom wzácné Chwálospewi zňíwal;
Žáden aňiž sa s ňím pískať neb spíwať o Záwod
Ňesmel dať: poňewáč sama Spew mu nadíchala Umka,
Sám wlastnú darowal ho Weľes Mláďenčeka ešče
Píšťalkú; a na tú, gako sám hrál, hráwať učíwal.
Pastuchowé, že ho wždicki raďeg mali, než Gahňa Mléko,
Než ranní Wčela Kwet, hustím k ňemu Zástupem išli
Buď Spewi, buď starodáwňegšé Wiprawki očúwať.
On gích múdro učil mnoho ľepšé Stáda Chowáňí,
Lékmi Ňemoc zahnať, chutňegšé Sirce robíwať,
Zem na Brázdi orať, ščepowať Strom a Réwi saďíwať:
Neb na Polách až doňho samé ľen rostali Plánki,
Ešče ňebol Wiňobrad, Madowec ľen k Nápogu slúžil.
Rozwaďeních Pri meril, pošlé z Besu Hádki porownal;
Tak že na ňem rózné obogích prestáwali Stránki:
Wšecko mu práli milé a za múdrú žehnali Raddu.
Často Bohom ščedrú napomínal Poctu konáwať,
Dobre čiňíwať iním, a Žiwot wésť Poškwrni prázní,
Neb že mnohem watšú Bohowé nám Odmenu wráťá;
Ňikdi aňiž sladšég že Radosťi ňemóžeme cíťiť,
Wác sa ňičím poťešiť, než dobrím na Sweťe Čínem.
Lepšeg toľko seďem že Owec pásť dosťi chaterních
S čistím ge Swedomím, než ze zlím dwa tri Ťisíce.
Gak ge preňeščastní, kdo sa Ňepráwosťi dopúšťá,
Barş bi i nagmnožším oplíwal Statku Bohatstwom.
Kdož geho Údatnosť a ohromnú Wládu zadosťi
Wichwálí? koľké ludožerné Potwori zňésol,
Koľko pobil hrozních, s cudzég sem Končini došlích,
Zbogňíkow, čo naším pobrané odháňali Stáda
Pastírom; geďiní sa aňiž ľen spátki ňewráťil.
Než pozatím, do swég Bohowé keď ho Sláwi preňésli,
Túto mu náramnú podwihnuli Hroblu Rodáci;
A stred Hrobli takí na Kameň popridáwali Nápis:
Sláwowi táto daná od Swích ge Pamáťka, že stáľe
Dobre čiňíwal iním, a prawím bol Pastuchow Otcem.
Tam tri celé Ďňi ho pretrúchlú oplakáwali Pesňú,
Zwígali Wence na Česť a prehogné trúsili Kwíťí;

Krem toho pastírské naporád wikonáwaľi Ihri.
Než po Časoch, saďené keď na Hrobe wihnalo Kwïťí;
Keď wókol Zimozel, pnúcí do Wisosťi sa Breštan,
Rozkloňené Hrabuťí; a plané powirostali Rúže:
Krásnoperí doľeťel tam Pták; a že stáľe we Sťíňe
Tak spaňilé zwučním prehudáwal Pesňe Hrdelkom,
Sám gako Sláw; že porád we Ďňe i w Noci Sláwa narίkal,
Sláwíčkem ze Sláwa daním ho woláwaľi Ménom.
Než sami též, abi stáľegšá, tá nežľi ge Hrobla,
We wďačném Kraganow sa chowáwala Srdci Památka:
Gednú wšecci Mislú sa ponazwaľi od ňeho Sláwi.
Tehdi zakáď Wáh ťécť, a na swém stáť Základe weľké
Tatri budú, i zakáď geďiní ľen zostaňe Pastír:
Ňikdá tak slawné a pamatné ňezhiňe Méno.
Zazňi prwí teda wždi Spew o Sláwowi, zazňi posľední;
Každí Luh, každá z Doľinú Hora Sláwa ozíwag.

Tak lúbežnohlasí tam spíwal Ďiwko; a Prislaw
Ešče, gak už prestal, za dlhú bol Chwílu počúwal:
Až prebraní reknul: Gasné mňa za Rána Slňečko,
Černí Sťín a milí o poľedném Úpeku Chládek,
Po skonaném Ďňi ťeší mňa wečerná Oblohi Žára;
Wáceg však mňa ťešá takowé o Sláwowi Pesňe.
Než ťi na už Lahwičku, a mag si gu Náhradu za Spew.

SWADEBNÁ PESEŇ.

Selanka XII.

Zorislaw. Žarkoslawa.

Nízká na zwišném sa wipínala Kopci Chalupka,
Rozkřeňením Réwím a na Úrodu ňikdi ňeklamním
Obtočená Sádkem. Z gednég Strani ťáhli sa bugné
A sprawenímí Radem wlažené Gárečkami Lúki,
W Dálce až hurtownú i na Spósob Lúka bežícú
Pres Wrbičí Rékú a šerím sa zawírali Hágem.
Než ze druhég welká zaugímala Rowňina bistrích
Pohřed Očí, Gabloňím a Hrúščím rózno porostlá:
Místami ag pekních sa nachádzalo dosti Políček,
Dosť Wlahi též; z ďalekích neb Hor, čo brúbili modrú
Úwala Medze Patú, wodohogné ťékli Potóčki,
A z Hrkotem po Rolách a milích sa krúťili Pastwách.
Tam hlučné weselích Pastírow Mnoztwo i krásnú
Na Hlawe ozdobeních Partú a za Ňadrami Kitkú
Pastírek na Swadbu Zamisla a Woňki sa zešlo.
I hňeď gak nawitími celú až mílo Chalupku
Wencami a z Lúčin pobraním okrásili Kwítím:
We dwoch postawaní Poradoch Nowomanželow hodnú
Oslawugú Pesňú a swórnú ke Spewu Húdbú.
Mláďencom Zorislaw, šwárním Žarkoslawa Pannám,
Ze všeho Počtu zešlích nagřepší Spewci (geďinkí
Techto Žeňich, geďiná řen predčila túto Ňewesta)
Predspewugú, a geden po druhém swím takto započnú:

Z o r i s l a w.

Kďes tak roztomilú wihľedal, Mláďenče, Ňewestu?
Ẓdáli si k gég Owcám studeném we Chládku ležícím
Owce ďohnal? neb snaď wimľetím ňenadáľe ťi prišla
W Ústreti Chodňíkem? či ťa k ňég w Noci ňekdo zawédol?
Isťe na wizwedawé si sa Wohladi darmo ňebráwal.

Ž a r k o s l a w a.

Pri zračitém gu našel na Prostred Húšča Potóčkú,
Gak z Wodi wišla na Breh, wimité zrownáwala Wlásky,
A pľeťené z modrích Lalií prikládala Wence.
I hňeď čím na ňu sám pozrel, sama pozrela naňho:
Lel s Kuše pusťil Šíp, a obom Ranu zawdal u Srdca.

Z o r i s l a w.

Preščastná si, Ňewesto, Žeňich že sa tento ťi dostal.
Gak swedčí Ňiwe Klas, rozťáhlím Tráwa Pasinkom,
Weľkím Gedla Horám, ňízkím Dub a Gahňada Chrasťám,
Wizráťí Sadu Plod, tučné Owčákowi Stádo:
Tak swedčí ťi Žeňich prekrásní tento Ňewesto.

Ž a r k o s l a w a.

Preščastní si, Žeňich, že si dostal túto Ňewestu.
Gak swedčá zeľením wíspewné Ptáčata Hágom,
Dogním Ťelce Krawám, belorúnním Gahňata Owcám,
Wlažním Kwítki Luhom, sňedoustím Wenčeki Pannám:
Tak swedčí ťi, Žeňich, prekrásná táto Ňewesta.

Z o r i s l a w.

Prespaňilí si, Žeňich, komu w Kráse ťa máme prirownať?
Twé Oči pekňegšé od Očí Pastowki, samotném
Keď na Bresťe seďí, a na čerstwé stríhňe Korisťi.
Líca milostňegšé od Lúki na Prostredu Hága,
Keď rozkwitňe celá, a meňistú ľeskoce Barwú.

Ž a r k o s l a w a.

Prespaňilá si, Ňewesto, komuž ťa we Kráse prirownať?
Twé Oči pekňegšé od Očí Hrdľički, siwého
Keď na Miláčka hľeďí a wďačnú kíwe Hlawičkú.

Líca milostňegšé rannég od Rúže, keď útlé
Wen s Puka Ňadra widá, a ťichú piť začňe Rosičku.

Z o r i s l a w.

Gak dobre wí pískať! gak dobre opatrowať Owce!
Gedna že wác na Podog, než iním dwe, Mléka mu dáwá.
Gak čo bi ag ňegaká na ňe zlá dostúpila Skáza,
Zná gím ešče pomocť a Ňeduh preč Lékami zahnať!
Gak na wšecko iních gako Buk Maľiňišťo premáhá!

Ž a r k o s l a w a.

Gak peňičím spíwať wšeľiké wí Pesňe Hrdelkom!
Gak zná chitro dogiť, chitro prásť a krásňe wišíwať!
Gak ge opatrowná a do každég Práce ochotná!
Gak ľepší nad Bukwu Orech, nad Plánku Gablčko:
Tak ľepšá ona we wšeckom nade wšecki ge Panni.

Z o r i s l a w.

Ňech wám rozmáhá a ode zlég Náhodi chráňí
Stádo Weľes, ščedré na Sadoch Plodi Kúpala dáwá.
Ňech wám dobroťiwá polnég Žiwa Úrodi Hognosť
Wždicki nosí, Belboğ wšeľiké doprowadzuge Ščasťí;
A zlí Bes ňikdá ku wašég ňeprígďe Chalupce.

Ž a r k o s l a w a.

Ňech waše wám ščastné učiňí Manželstwo to Láda,
A s tuhším než dwa zrepené Dubi Zwazkem ho spogčí.
Ňech čistí wždi saďí ho Poľel, Ďňi abi sťe po wšecki
Ľen stagnú mali Gar, gasné bez Pošmuri Slnko,
A zdarních gak Oťec, krásních gako Matka Potomkow.

Z o r i s l a w.

Dáš wišití Ručňík, dáš Wíno a Bránu Ňewesto.
I Mláďenci na Beh Lelowég sa až od Sochi pusťá;
A kdo pribehňe prwí, zwesení z Bidla wezme si Ručňík;
Než kdo druhí, z okruhlím uchwáťí Wíno Koláčem.
I hňeď za ščastné buďe wám Manželstwo pripígať.

Ž a r k o s l a w a.

Dáš bílého Perím, Žeňichu, prede Dwerca Kohúta.
I twóg Družba Šatú zwázan Zrak a Swetla magící

Potrikrát obešlého kořem Ranu zetňe na gednu.
I hňeď na skalní položíme ho Ďoňďowi Oltár,
Bi wždi na wás laskaw bol a spolnég Láski ňezhášal.
Tak weselí Mláďenci a šwárné spíwali Panni.
I starší a na Hlas chraplawí Pastíri za každú
Pískaľi ráďňe Čredú a prowádzaľi Pesňe Fugarmi.

HORISLAW.

Selanka XIII.

Prešťastní za dlhí bíwal Čas Pastucha dogních
Koz Horislaw: než gak čosi ho zňenadála ofúklo,
A krásné z wisokég uhlédol Dúbrawi Mesto:
Zňespokogil sa naráz. I hňeď na opáľeni od Ohňa
Dub sa oprew na swóg sťažowať Staw takto si počňe:
Gak bídní to Žiwot pri Kozách! W Nooi sotwa si málo
Odpočiňeš, schápať sa mosíš a Škuráki widágať,
I skór než ranné pukagú Zori pod Hoře wihnať;
Tam za celí sem i tam wláčiť Ďeň a w Húšči sa drápať,
Prudkí Déžď, prudká znášáwať Slnka Horúčosť.
Gestliže ag znowaní lahňeš na Tráwu do Chládku,
Buďto na podstawenú trochu ľen si Walašku posadňeš:
Hňeď sa mosíš zdwíhať, blúdné ti Lašowňice zháňať,
I stríhnuť, bi sa k ňím čihawé ňeprikradlo Wlčisko.
A k tomu gak skrowná ubohého ge Chówa Kozára!
Ľen geďiné čo mu Stádo widá: Sír, Žinčica, Mléko;
Ľen čo rodí Stromowí a poňížšé w Huščiňe Krúží:

Plánki aneb Čučorítki aneb zlé Kostkami Drinki.
Než gak iní ge Žiwot nádherném w Meste Bidlících!
Kolko Gaseň Hlohowí, kiselasté Gabloňa Ščáwi,
Bistrí Wrabca Orel: ten tam náš tolko premáhá.
Tam zakawád' lúbí sa leží, tam stále we temném
Chládku seďá a temer w žádnég sa Práci ňetrápá;
Skwostňe geďá a skwostňe pigú, komu kolko sa páčí,
I Ďňi celé w Hodách a samég len Rozkoši tráwá,
Gak sem to zdowedal sa, gegích spolu Hostini welkú
Časť okusil, keď sem we Krowú strateného a ťažkím
Uznowaného Chodem na Krag Hori Bogka wiwédol,
Kďežto ho ostatní pri hučícém w Údolí Gárku
Lowci a pripravená očekáwala Wára pri Ohňi;
I mnoho ešče Pečeň na dlhích sa krútilo Rožňoch.
Bogko ma hňeď núkal weselému ku Spolku prisadnuť;
Wšak sem ňeprisadel: nebo sem sa pred ňimi hanbil;
Než wčil už osmelení wác bich sa zaiste ňehanbil.
Gak to badal, za malí kázal sa mi Krúžek uchíliť,
A wše nosiť, s čoho sám a wzácní tráwili Hosti.
Ó gak welmi dobré! ó gak bolo welmi to chutné!
Gak žiw sem rownég we Ňičom Chuťi ešče ňecítil!
Ó wečni Bohowé a ti, welkí Oslade, skwostních
Darče Hodow! zdáliž waša móže biť Hostina lepšá?
Ach prečo ag mňa taká gako gích ňeuláhnula Matka
Tak bohatá! abi sem ťažkég bez Práce podobňe
To wšeliké Ščastí a ti dobré Kúski požíwal.

Tak na swóg si Žiwot ňepokogní stískal Horislaw.
A hle naráz podwihňe sa Šust, i tu z Dúbrawi Bogko
Wistúpí, Ruku hňeď mu podá, a tak Ustami rekňe:
Keď na swóg tak welmi Žiwot si, Horislawe, stískáš,
Gak sem ňezbadaní w hustém wčil Hági počúwal:
Staň sa ti gak žádáš, poď se mnú tehdi do Mesta;
Tam wšeliké Ščastí, a ti dobré Kúski požíwag.
Wšak sa ti mám za čo odslúžiť, že si ondi po pustích
Blúďícého Lesoch zrečené ma na Místo priwédol:
Neb snaď ináč bol bich pre krutí Hlad a Žížeň horícú
Lahko zhinul, Stawaňá a mogích wác ňikdi ňeuzrel.

Tak powedá. Na takúto mlú Reč Bogka Horislaw
Dal sa nawésť, a z Radosti za ňím sa do Mesta pobíral
Gak Strača prwníkrát wiľetícé z Hňézda za Matkú.
Tam w pnúcích sa Hlawú do ňebeskég Wíški Palácoch
Ustanowen mal Obit, z makkím Hedbáwem a toľko
Ľen ze zlatohlawowím nádherňe sa Rúchom oďíwal,
Až skoro sám ňeweril, geľi on to predešľe čo bíwal.
W zahrabaních léhal Perinách, s Číš ze Zlata pígal,
A predrahé ze stríberních Mis Gédla požíwal;
Rozweselá mu pri tom do Uší zazňíwala Húdba;
I wše čo ľen zabažiť, čo zaráčiť Srdcu sa mohlo
Ze wšeľikích Rozkoš, hotowé hňeď stálo na Službu.
W tak weľkém Ščasťú a samém žiw toľko Pohodlú
Dosti prenachwáľiť ňeweďel wšech w Meste Bidlících.
Wšak skoro dochwáľil: neb sotwi sa míňalo pátím
Slnko Behem, naporád zíwať sa mu Ustami začňe,
Rozľezení začnú pri Lopatkách Mrawci sa hňízdiť,
A stupená k hogním ustáwať Chuťka Lahódkám.
Než pozatím gako už ľepšeg márného ňeistí
Bľesk Ščasťá, Ňepokog, ťesknú Peč a Otrapu Misľi,
I mnohonásobné ňepotrebné Potrebi zňátril:
Wšecko sa mu zňechutí, zlí Duch, čo ňedáwno do nútra
Westúpil, čosi keď ho naráz u Trasidla ofúklo,
Wen wiľezá a klamať rowné ďál prestaňe Srdce.
Hňeď do seba wchádzá, za swóg sa už Účinek hanbí,
A w tagném od iních wzďáľen sám Kúte naríká:
Ach prečo tak márné púščáte wi od seba Bľeski,
A sprostích mámíte Ľuďí! abi misľeľi toľko,
Wám geďiním že ge dobre, iním aľe na Swete wšem zľe,
Gak sem i gá Blázen tak misľel a dal sa ošáľiť.
Zasľepení mírnú ste opustiľi Prírodu Matku,
Ľen skrowné a malé u Žigících Potrebi wenku
Na mnohonásobné rozwatšiľi bez wšeho Konca,
A sporšé Pohodlí, sporšú wihľedáwaľi Rozkoš.
Tu ste si nádherné, wisoké, ano o mnoho wiššé
Nežľi samích sú Chrámi Bohow, podwihľi Obidla,
Až Ťemenom sa o Hwezdi bigú, až Súsedu Súsed

Swetlo a roztomilí odgímá do Sweta Wíhľed,
Tam ňízká a samég-ňížšá od Hruški Chalupka
Nám ňehrozí Wíšků aňi náhlím od hora Pádem,
Wolní ňebráňí w ďaľekú ag Končinu Pohľed
Buďto na Wíchod aneb premilostní Slnka na Západ,
Buď na Mesác gasní a meňisté w Obloze Ohňe,
Buď na modré zabaží sa patriť Hori, buďto na Lúki,
Gak strakatím Ŕğocú Kwíťím, gak lúbo mučícé
Stáda po ňích sa pasú a sité od Bugnoti skáčú,
Gak Sadi zakwitagú, neb gak po Porádku wizrátím
Čerweňagú Owocím a ťichími sa Wetrami kňíšú.
Ba wšeľikú woňawého naráz Gara Krásu uhlédňeš.
Tu w bohatích a z inég dodaních wám Kragni i wšeckú
Nagremeselňegšú strogeních až k Obďiwu Prácú
Obľečení Rúchách presladkí we Zlaťe Nápog,
Preskwostné, wždi predložené, Hodi máťe na Stríbre;
A hlučná k tomu ešče mosí Chuť Húdba dodáwať.
Ze Ďňa robíťe si Noc, z Noci Ďeň proťi Príroďe Matce;
Noc ke Kratochwílám, Ďeň nakládáťe ke Spáňú.
Než gakowí s toho máťe Osoh? Mdlé Údi, ňičemnú
Rozmazanosť, a celí Ňemocí, až Hróza ge, Zástup.
Ňikdi aňiž Zor aňiž spaňilého ňeuzreťe Rána:.
Gak w tedi wšecko Radosť a samú pige Rozkoše Sladkosť.
Tam doma ustrogené sprosté nás Rúcho oďíwá.
(Wšak waše též napred sprostú ľen oďíwalo Owcu,
Neb hnusní, gako sem to počul, naprádľi ho Čerwi)
Tam Smad hasí čistá-ľipowég ze Koránki Woďička,
Hlad, čo Zem a Stromowí i čo dogné Stádo widáwá
Ze dreweních požité Rádow, do Sitosťi zaháňá.
Ustanowen každí zachowá gak slušno Porádek
W Léháňú i we Powstáňú: skoro spať sa pobírá,
I skór než spaňilá powichádzá Ďeňňica stáwá.
Noc ke danég, bílí ke danég Ďeň Práci nakládá,
Gak nám sám zríďil Stworitel, gak Príkladem inšé
W tég Weci predchádzá Stworeňí; Zwer toľko ňehodná
We Ďňe ľeží w Ďérách, na sité w Noci ťáhňe Korisťi;
Ľen Sowa a špatní Ňetopír po Mrákoťe létá.

A s toho máme Osoh: ľepšú Chuť k Potrawe sprostég,
Sladší od Madu Sen, čerstwegšé od Ribi Údi,
Od Skaľi pewňegšé, od Sosňe a od Buka zdrawšé,
Tak že waších častích Ňemocí aňi Ména ňewíme.
Čerwenawích šwárnú zbuďení ze Spánku wiďíme
Žáru Ňebes (čo ge pekňegšé nad túto), wiďíme
Omlaďenú sa nowég usmíwať Príroďe Krásu.
Uslícháme napred, weselé gak Ptáčata Slnko
Pozdrawugú, a iními iné Prospewmi ho wítá.
Tu stálí Ňepokog, stálá o Statki, o Wládu
Peč bíwá, tu čirá sa ode wšech pestuge Márnosť,
Pícha ňeprestáwá a klawé Rohi na Hlawu sádzá.
Tam stagní ge Pokog, tam ňišt ňepočúwať iného,
Ľen Wetríčka Šuchot, ľen wábních Žbluнki Potóčkow,
Buď lúbí Wčeľi Bzuk, buď hučícé Ľichwi Mučáňí,
Buď premilú sem tam lašugících Ptáčenec Húdbu,
Neb Spewi Ďewčat aneb pastírskích Ohlasi Dúčel.
Tam každí bohatí, že ňewiňňe po prosto žigící
Na Swém prestáwá, a po wáceg ňikdi ňetúží.
Neb každí bohatí, kdo danú sebe od Ňeba skrownú
Uspokogen ge Magetnosťú; ten práwe chudobní,
Kdo mnoho má; aľe wác ňenasíťen wždicki si žádá.
Tam každí weselég po celí Čas Misľi darebnú
Ňetrápí sa Pečú, žádní aňi po Cťi a bídních
Ňetre sa Márnosťách, wisokég aňi Nádheri ňezná.
Ach prečo tak ščastní, weselí, nad Míru pokogní
A sladkích wždi plní Rozkoš, wždi Chwíľe radostnég
Lahkomiselňe Žiwot sem opusťil; naproťi mární
A zbawení Wšeho tochto wibral! Zlí Černoboğ isťe,
Nagwatší poňewáč bíwá Dobrého Ňepráťel,
Do mňa mosel w tedi wlézť, Rozum odňať a Mozği pomúťiť,
Keď sem čistotné zapowrhnul Prúdi Radosťí
A blatné wiwoľil; Klam wác než Prawdu si wážil.
Ach móg Otče dobrí w černég Zemi dáwno ľežící!
(Boh wečnú ťi Sláwu doprag, bich wčil ťa nadarmo
Ňespomenul) tak sem dobrú twogu Raddu ňehodní
Sin zachowal? Ti si častokrát pri Stáde mi rékal:

Buď čnostní, buď nábožní, buď Sinku ňewinní,
Buď Swím uspokogen, po Bohatstwe a Wláďe ňedichľi,
A wždi potrebňegším, gako móžeš, dobre čiňíwag.
Tak ľi Radosť a čirá ze wšech Stran popľiňe Rozkoš.
Wšak prisahám (ľen wčil toľkú odpusľi mi Winnu),
K pastírskému že zas Powoláňú spátki sa wráťím.
Tak Horislaw si dogímal; i hňeď sa potutme wikradnul.
A k ňechaním zabral sa Kozám. Kďe Prísahu weľkím
Pred Weľesem skládal, že sa wác ňeukáže do Mesta.
A spokogen ze Swím ščastní až do Smrľi wédol
Wždicki Žiwot; každého pri tom napomínal u Stáda,
Nad wlastní abi Staw ľepšého si ňikdi ňežádal.

HOGKA.

Selanka XIV.

Darmo Potóčku gačiš, premilostní darmo sa Ptákow
A spewawích Pastírow Ohlas k Uchu mému donášáš.
Wáš mňa Zwuk ňeťeší, tak smutná trúchľila Hogka,
Náramnú raňená Lelowég od Strelki Boľesťú.
Darmo sa pstreš Kwíťí a slaďunké Wídichi púščáš.
Gá ňebuďem ťa trhať, ňebuďem Čelo Wencami krásiť:
Odhodlaného zakáď sebe Odsúďenca ňenagďem.
Už sa druhí míňá toto Rok, w Noci naňho čo každú
Wohladi Chwílu čekám, čo ho we Ďňe po Hágoch a Lúkách,
I kďe gaké na Pašách zaručí ľen Stádo, hľedáwám.
Často holí na Kopec, ďaľekú Wíhľedku magící,
Bez Pastírek iních, že gegích Towaristwo žalostnú
Už wáceg ňebawí, belorúnné Stádo wiháňám;

Na Strani wšecki hľeďím, a tuhého sa do Spewu dáwám;
Ňikdi ho wšak ňezočím; aňi wác ze celého idúcé
Hrdla a Srdca ňigak ho ňemóžú Pesňe dowábiť,
Často ba ag ke Studence, čo stred ňízkého wiwírá
Údola, potme choďím; a tu keď sa z rowna do tégto
Gasní opre Mesác, z Brehu patrím, zdáľibich aspoň
Ľen we Wodách čekaní uzreť geho wládala Parsún?
Než wždi na darmo choďím, wšeľiká wždi na darmo ge Snáž-
Žádostné aňi ľen we Wodách ňespatrugem Usta. (nosť:
Čož teda mám si počať? keď ňišt aňi už mi Boľehlaw,
Ňišt Luľek a strapaté ňeprospelo Čertowo Rebro,
Ňišt Čari ostatné! Geďiná tu Wec ešče mi zbíwá.
Slíchala sem, že poosmahlá Ňedoslawka podobnú
Ustonaná Láskú sebe Odsúďenca doťáhla,
Keď rohatého na Reč Múdroslawi poslala Kozla.
Tehdi i gá pokusím sa, či bich ho ňemohla dowábiť?
Wšak wím dobre Peseň, čo na tú má Chwílu sa spíwať,
Černošerí keď Cap sa pre Odsúďenca posílá:
Neb mňa gu Prostowlasá, ačkoľwek dosťi ňeráda,
Naučila za dwe teprw na druhém Gahňeňčaťi Owce.
Krem toho mám tu Pohár, ňetklí mám rowňe Pağáček:
Neb ňišt ešče we swé dňeská sem ňewzala Usta,
Ostrí mám Luskáč a migawskú w Kapsi Ližičku.
A hľe už ag moge dáwno domow pouchádzali Owce,
Wetra Fukot sťíchel, nočné Tma rozestrela Krídla;
Ľen spaňilí zdwíhá sa Mesác; a tu medzi porídkí
Rozkľeňeného Dubow Haluzá Sťín Bľeski wipúščá,
I skočnú w mihawích Struhi Wlnkách iskruge Žárú.
Už každé sladká ukolísala Drímota Zwíra;
Ľen mňa samú ňewládňe premocť, gá toľko geďinká
Wždicki bedlím a krutú trápím sa na Srdci Milosťú,
Až po wšech, skosená gako Wňať, sem wischnula Údoch.
Tehdi Peseň zazňím, a buďem s ňú Kozla posílať.

Ber sa mi ríchlonohí, ber, k Odsúďencowi Kozľe.
Wezmi si Čišu sebú, pečení dňes Ráno Pağáček,
Ostrí též Zawirák a hladkú túto Ližičku.
Ber sa mi ríchlonohí, ber, k Odsúďencowi Kozľe.

Gestliže Smad ho dusí, a prudká Žížňe Horúčosť:
Tímto ňech občerstwí sa Pohárem i ke mňe ponáhlá.
Ber sa mi ríchlonohí, ber, k Odsúďencowi Kozľe.
Gestliže Hlad ho morí a ukrutnú bídňe sa trápí
Lačnosťú: prázních okruhlí ňech tento Koláček
Wezme do Ust, a s ňím ďaľekú sa na Cestu posilňí.
Ber sa mi ríchlonohí, ber, k Odsúďencowi Kozľe.
Až bíwá za Horú, za ňechodnú ze Skalí Wíškú:
Tímto ňech ostroihlím prekopá sa pres ňu Kriwákem.
Ber sa mi ríchlonohí, ber, k Odsúďencowi Kozľe.
Až bidlí za Wodú, za hučícú Prúdami Rékú,
A z Lipi Čln kresaní i ohibké Weslo mu chíbá:
Túto ňech oškohlanú preplawí sa pres ňu Ližičkú.
Ber sa mi ríchlonohí, ber, k Odsúďencowi Kozľe.
Gestľibi wšak zdráhal sa prigíť, anebožto do Konca
Ke mňe sa dostanowiť ňechcel: pichlawíma do prázních
Hňeď Bokow a stuhlích ho Reber klať Rohma započňi.
Ber hore ríchlonohí, ber už, Odsúďenca si Kozľe.
Ag ti ho černohriwá nočná Moro, ráda čo bídních
We Sňe Ľuďí ğňábíš, na Prsách tlač a hrozňe zewírag,
Dáw ho ti ag Wlkoláku, zakáď ňewisadňe na Kozla.
Už ňes ríchlonohí, ňes už, Odsúďenca mi Kozľe.
Keď takowú trúchlá dospíwá Poslowi swému
Hogka Peseň, w nočnég keď z welkú Srdca Boľesťú
Mrákoťe naňho čeká: strašní podwihňe sa chitrích
Noh Dupkot: wšak Cap to ňebol, gako misľela bídná;
Než kudlatí Srsťú z dálšého sa Dúbrawi Húšča
Leš dowalí! i tedáž gu chiťí a do Gaskiňe ťáhňe,
I Ščeğľeňím trápí, abi wác ňeposílala Kozla.

WIWOLÁWÁŇÍ GARA.
Selanka XV.

Chlapci. Ďewčence.

Gak sa kriwí už Oráč na zapráhlích do Pluha Guncoch
Rozmrazenú obracať wibral Zem, rowňe Pasáci
Ešče malí a ňeobhorené od Slnka Pasáčki
Wišli suchú na Pažiť dlícé Garo Spewmi dowábiť.
Do dwoch tehdi Radow pokládli sa, Chlapci do swého,
Sladkohlasé do swého po ňích Ďewčence; i gedni
Hňeď po druhích začnúc ho takú wiwoláwali Pesňú:

Chlapci.
Príď Garo, príď, a milég naspor wšeckému Radosťi!
Odporné ťeplím rozeháňag Chladno Wetríčkem,
Parňegším studenú ohreg Zem Slnkom, a hognú
Dag Plodnosť i tuhú ku Widáňú Úrodi Mocnosť.

Ďewčence.
Príď Garo, príď, a nowé oblékag Príroďe Rúcho!
Wšecko ge wčil mrtwé, bez Krási a Rozkoše trúchlé,
Gestliže wšak ti k nám príďeš: buďe wšecko ožíwať,
Wšecko sa usmíwať, we Krásu a Rozkoš oďíwať.

Chlapci.
Príď Garo, príď, a milég naspor wšeckému Radosťi!
Pastwi ošať Tráwú, bugné wisokého do Zrostu
Podwíhag Sáťá, na holích žeň Listami Hágoch,
Zwírata čiň weselé, a ňemím Hubi Ptáčatom otwor.

Ďewčence.
Príď Garo, príď, a nowé oblékag Príroďe Rúcho!
Lúbežním do wčilka nahé Zahrádki a Lúki
Ostrakaťug Kwíťím, bílé wáb ze Ščepu Mléko,
A sladkú po celém roznášag Wóňu Powetrú.

C h l a p c i.

Príď Garo, príď, a milég naspor wšeckému Radosti!
Začňeme zas po Horách a po tučních Údola Tráwách
Stáda Radem pásať, na zwučné Dúčeľe pískať,
A pri našich polních Radowánkách od Zemi krepčiť.

Ď e w č e n c e.

Príď Garo, príď, a nowé oblékag Prírode Rúcho!
Dáme sa Kwítki trhať, woňawé plésť na Sľchi Wence,
Rozweselé spíwať pri bačících Pesňe Owečkách;
Neb sa točiť naporád, a gak útlé Gahňata skákať.

C h l a p c i.

Príď Garo, príď, a milég naspor wšeckému Radosti!
S nás buďe zas každí na Polách Šibeňički a Bučki
Preskakowať, Dubi Nohma stawať, buď prudko leťících
Bahri Koľes lámať, za chitré Pasi buďto choďíwať.

Ď e w č e n c e.

Príď Garo, príď, a nowé oblékag Prírode Rúcho!
S nás buďe zas každá sa na Ďoňďu, Helušku a Kozku,
Buďto na Huski aneb chochlatú na Kwočku ihráwať,
A pritom obwiklé spíwať, gako pogďe Hra, Pesňe.

C h l a p c i.

Príď Garo, príď, a milég naspor wšeckému Radosti!
Ptáci budú sem tam po mokrích od Roski Haluzkách
Poskakowať, lúbé spaňilím zňeť Prospewi Hrdlom,
Hňézda robiť w Chrasťách, a mladé wen z Bidla wiwádzať.

Ď e w č e n c e.

Príď Garo, príď, a nowé oblékag Prírode Rúcho!
Twé Cérički budú, usilowné Wčelki, lahodní
Krídlama Zwuk dáwať, k Madu súcú Múčku wibírať,
A sladké Ľipowích we Klátoch Plásti nabígať.

C h l a p c i.

Priď Garo, príď, a milég naspor wšeckému Radosti!
Už každí ťa Wolár, každí ťa ňemálo žalostní
Dáwno čeká Owčák, každá ťa Krawička i každí
Gunček túžebním powoláwá dáwno Ručáňím.

Ďewčence.

Príď Garo, príď, a nowé oblékag Príroďe Rúcho!
Už za ťebú Gahňence bačá, už Húsata Matki
Pod Křídlom ščebocú, už ranné Wíšky ťa ze swég
Pozdrawugú a milím Triľkem zwú dáwno Chocholki.
Tak spolu prospewugú; i hňed Sláwička milostní
Ozwe sa Hlas, šwizká priľeťí Lastowka, a trikrát
Zašweholí; i obom čekaní Gara zwestuge Príchod.

UNOSLAW.

Selanka XVI.

Lubislaw. Borko.

Lubislaw.

Borko, čo tak smutní tu seďíš we Chládku pri Owcách?
Wšak weselí pred tím w každí Čas wždicki si bíwal;
Wždicki si buď spíwal, na milú buď Píščalu hráwal.

Borko.

Ach, gako bich ťi ňebol smutní! gako weľmi žalostní!
Keď náš nagwatší pominul sa Miláček Unoslaw.
Indá Hág mňa ťešil, dríčné mňa ťešíwali Stáda
A k Paši Lúki dobré: aľe už wčil bez ňeho křásní
Wác ňeťeší aňi Hág, aňi dríčné z Lúkami Stáda.
Ag Kwiťí takowú mi ňedá, gako dáwalo, Wóňu;
Wizráté Owocí, čerstwí Sír, Mléko a Maslo
Tak ňegsú chutné, gako mi s ňím bíwali ňekdi.

Sám ano Spew, moga prw nagwatšá ze wšeho Rozkoš,
Prígemní mi ňeňí; a Časem spíwámľi si predca,
Zaspíwám sprawenú ľen o ňem Pesňičku odemňa.
Ba wšecek už tu Žiwot, čo mi bol, gako Ľichwi ge tučnég,
Keď sa na Gar pásá na prehogních Tráwami Lúkách,
Tak ľen tolko weďem, gako zwiklé Brázdi oráwať
Gunce na wipráhlích ohňiwého od Úpeku Mlákách.

L u b i s l a w.

Na wšech táto naších dostúpila Bída Pasákow.
Ag mňe tedáž, gako ľen zwučňí toto náhľe Budislaw,
Čo z Boka wždicki na Bok sa Hlawú, keď ģagduge, kláťí.
Oznámil, nadutá Lakem od Hubi Dúčela padla.
Než čo naplat, keď sa stalo už, každému čo gednúc
Stať sa mosí, a čomuž wihnuť sa do Konca ňemóže;
Keď též wšecka Bolesť a tuhí Žál tolko pomáhá:
Kolko malému celí we Powetrú Húsaťi Piskot,
Gestľi ďiwí Gastráb ho chiťí a Pazúrami dáwí;
Neb sám kolko Bekot weďenég do Hor od Wlka Owci.
Než gak o ňem spíwáš, to baží sa mi welmi počúwať:
Neb každému nowá Pesňička ge wždicki milegšá,
Než staršá; wšak i gá sem Unoslawa Chwálami sláwil.

B o r k o.

Keď sa ťi tak páčí, a takú máš Wólu poslúchať:
Tehdi ťi zaspíwám: ňemagú tak ráďi sa Owce,
Gak ťeba gá: aľe ag ti mosíš swú po mňe mi zazňeť;
Wšak Času dostáwá, a ťiché ge wšecko na wókol,
List aňi nagmenším po Duboch sa ňehíbe Wetríčkem.
Ostražití Psi zatáď hrúdnég sa na Tráwe pasúcím
Rozchádzať ňedagú Stádám a do Hága zabírať.
Ľen sa usaď pod Brest a žalostní Wíspew očúwag.
Bár šediwé Pastírki ze wšech poznášali Kútow
Hogních Mnoztwo Zelín, k Ňemocám zlím Wládu magících.
A stonawého porád kúpať, treť, umíwať, a masťiť,
I wšelikú léčiť sa Unoslawa snážili Prácu;
Predca i ďál kwákal za Chalupkú na Kleňe Hawran,

Predca wolal Pólík, a strašlíwo Belko zawíwal:
Až sama posledná ze swím dostúpila Koncem
Částka Rokow, čo mu ňeščastná dala ňekdi Kukučka,
A hrozná zaťatú ho Kosú Smrť do Hlawi bodla;
I sladkú tak nám w horké obráťila Žále
Wšecku Radosť, čo plnú tenkrát sme požíwali Mírú,
Keď prostred nás žil, keď opatrowať Owce učíwal,
A starodáwňegších wiprávwal Náhodi Otcow;
Keď nám buď spíwal, na milú buď Dúčelu pískal,
Neb spaňilozňícé wirezáwal na Brezi Pesňe,
Gích abi ag pozdní, čo bi už pri Stáďe žiwého
Wác ňewláďli počuť, sa učíwať mohli Kozári.
Kolké hňeďki z Očí Pastírom Kapki wipadli,
Keď takowú zaslichli Powesť, keď ho w Zástupe hustém
K dáwnowekím Lipinám a šerég doprowádzali Hrobli:
Kolko potom horkích powiléwali Slzmi Potóčkow,
A swú predca Žalosť wiplakať do wčilka ňemohli.
Ľichwa ba ag pre Smrť geho trúchlá po Kroch a bugních
Prestala z rázu sa pásť Lúkách, i začínala gastriť,
A hrozní s tuha Blak, hrozné s tuha wédla Ručáňí,
Podwihlé hore až Wlasi na Hlawe stáwali Dubkem,
Až Wlci lúpežní s ťemních powibíhali Chrasťin.
Ptáci uťíchli Radem, na Polách s ňím wšecka predešlá
Zmizla tedáž Rozkoš: zwadlé ňewidáwalo Kwíťí
Pastwu na Mad Wčelkám, Ľist na Drewe, Tráwa na masních
Bledla kolem Pažiťách a do Dúčel ňehnalo Sáťí;
Ľen Štrkláč, len zlích rozmohla sa Neplecha Owsih.
Sám ano též Údol, sama též do Wisosti wibehlích
Prázňina Skal truchlí wolagícím púščala Ohlas.
Tak nám wšecko za ňím teskné, tak zostalo wšecko
Tím wáceg smutné, čím bíwalo zaňho weselšé.
Ťeskná síc i za odrazením ge Krawička Ťelátkom,
Kozka za swím Cápkom, za uňeslím Owca Barancem;
Predca sa uspokogá, a na Ťažkosť w krátce zabudnú.
Prestáwá i Fugák, prestáwá Strečkow Horúčosť,
Ínowať odpádá, nadutég Woda Réki ubíwá;
Náš ale ňišt ňeubíwá Žál; i ňeprestaňe skóršeg.

Skór sa ňeuspokogí, zakawáď též do Hrobu Údi
Ňekľesnú, a za ňím ňeoďegďeme wšecci na Wečnosť.

L u b i s l a w.

Twóg mňe milostňegší nad Hlas Čížika ge Prospew:
Ačkoľwek smutní, ačkoľwek weľmi žálostní;
Ňikdá bich si aňiž slíchať Zwuk techto ňežádal,
Keďbi sa twé sladké na Polách rozléhali Usta.
Gá mogu též gako zňí koľwek Pesňičku započňem.
Ňespíwá hlasití ľen Drozd, aľe w Húšči seďící
Ag Poštrk ciriká, samo ag Kura we Dwore spíwá,
A s takowégto Oheň že prag rád wígďe Chalupki;
Ňespíwá ľen Ďewča, než ag sama Babka zachríplá,
A Spew Dogki Boľesť a plačúcé Ďéťa kogíwá.
Kéž bi i má twóg Žál ukogiť tak wládla Peseňka!
Už na blahoslawené, kam z weľkú wždicki sa Túžbú
Žádáwal dostať, wistúpil Místo Unoslaw;
Místo čo gak ňízkí Ľipa Bez, gako Rúža Opoňku,
Tak wšeľikú Rozkoš, wšeľikú Sweta Krásu premáhá.
Tam Zima ňikdi ňeňí, aňi prudká Slnka Horúčosť,
Ukrutní aňi Žál, aňi zlá Peč a Trápota Misľí;
Tam Garo wečňe trwá, tam ľen Wetríčki lahodné
Obľetugú a hrawíma čiňá Krídelkama Wáňí;
Toľko samá Weselosť, ňekoňečné toľko Pľesáňí,
A slawné bez Prestáňá Radowánki sa tráwá.
Pesňe milé wždi zňá, swátečná Píščal a Huslí
I spaňilozňících sa ozíwá Ǧagďenec Húdba.
Ľist z Hágow, chutné z ňehinúcích od Weku Sádkow
Ňespádá Owocí; aľe sotwa že gedno sa bílú
Zegme Rukú: hňeď iné sa wiťiskňe a dozre za Chwílu.
Na krásních Pažiťách, na meňistích od Rosi Lúkách
Tráwa ňewí uschnuť, zelené makkími sa wždicki
Červeňagú a milú zbuďugú Chuť Kopce Gahodmi.
Roztomilé Kwíťí rozľičnég Barwi lahodňe
Stáľe sa usmíwá, lúbežní Zápach a sladkú
Otworeními koľem díchá Ústečkami Wóňu;
I trebas ag bi Nohú sa rozetrelo ňekdi Choďících,

Hňeď hore powstáwá, Hlawu zas, gako ňéslo, nosíwá.
Rúža ňeomdlíwá, lúbostná ňemre Fialka,
Šwární ňezwádá Kľinček; Pola stagňe milostních
Od Laľií belagú, Struhi od Záhruški sa ľiščá.
Mléko beží w Rékách, we hrčících Wíno Potóčkoch,
Ba s každého temer čistí Mad Prúdu wiwírá.
W tak ščastném a blahoslaweném už Mísťe bidlící
Na Sľichu wždicki nowím okrásen Wencem Unoslaw
Buď w Doľinách, buď w poswatních sa ze swími precházá
Druhmi Luhoch, buď nagwiššém na Pahorku seďící
Na wzácné Stromowí a ľežícé Rowňini patrí,
Buďto na rozkwitlém wipočíwá Brézku we Sťíňe,
A spíwá z Weščecmi, kerích nám Pesňe ze weľkú
Prospewowal Chwálú, a Misel hore od Zemi dwíhal.
Buďto sa zas hosťí we radostném Spolku pri skwostních
Oslávencow Hodách, a Ňebeščanow Húdbu načúwá,
I sladkú Rozkoš, sladkú Uchom Úťechu wáží.
On w toľkég už Sláwe nowím Ochrancem a mocním
Zástupcem ge naším; wečného už Otca, kerého
Twár zhlédá, a prwú z Wiďeňá gég Zwólu požíwá,
Wrúcňe prosí, abi nám tu žiwím bol wždicki milosťiw,
A wšeckích do takég podwihnul ňekdi Radosťi.

B o r k o.

Gak sa ťeší Wolček, keď Oráč wiprahňe mu Gárma,
Gak sa Owečka ťeší, keď hladná wigďe na Úhor:
Tak ťi ma twóg ščastní poťešil mimo Náďege Prospew.
Žádná ešče Peseň, žádná to ňewládala Húdba,
Čo sladké twoge ďňes wikonať boli we Stawe Usta.
Hňeď bich wšecku garég za to dal rád Prísadi Ľichwu,
Keď bich takto weďel, gako znáš, ti Lnbislawe, spíwať.
Ó kéž ag mi za ňím sa do tég skór wezmeme Sláwi!

MIĽIDRUH.

Selanka XVII.

Gak pozdní sa Wečer hustnúcú náhľe priblížil
Ťemnosťú, a milé Zwíradňica Usta wiňésla:
Černookí mléčné podogící Kozki Miľidruh
Wohladi bral sa tedáž; a ťichém pri Potóčku idúcí
Takto si na hlasitú Chodňíkem Dúčelu pískal:
Wígďi že skór gasní a po még swíť Ceste Mesáčku!
Ňepredbehňi Zagácu, a zlá Sowo z Ďéri ňehúkag!
Keď ku prespaňiléġ sa pobírám Wohladi Belce.
Černošerú zňící Dubinú Wetríčku po rosnég
Túto Peseň na Kopec, kďe prebíwá, Tráwe zanášag!
S ňú abi usľišanú ke swému sa Wohlaču mohla
W Srdci ňegak nakloňiť, márná bi ňezostala Chódza.
Ó premilá Ďewčičko! prwíkrát sem ťa zahlédol,
Keď starodáwňegší Weľesow na Pahorčeku Chrámek
Wencami a strakatím nábožňe si krásila Kwíťím.
Wšecka bolas gako Gar pekná, gako Láda milostná;
A s twích Ust wrúcních spaňiľegší práwe samého
Od Sláwíčka plinul Hlásek (w Uchu ešče mi wčil zňí),
Keď si milú temu Pastírow Bohu spíwala Chwálu.
I hňeď, čím sem uzrel, mém sem ťa na Srdci zalúbil.
Ó kéž bich sa i gá ťebe chcel gako ti mňe zalúbiť,
I prečo bich sa ňemal? prečo bis ti pohrdnula semnú?
Wšak sem i gá šwární, gak o tom doswedčuge každí.
Sem též nábožní, w Roku tučních sedmoro Cápkow
Pred Weľesem na Obeť skládám, a Perúnowi Kozla,
Kozla Bohom též ostatním we Strečki zabígám;

Každí Ďeň k tomu gím weselé gako powstana Ráno,
Tak na Poľeďňe, tak ag na Wecer Chwálospewi zňíwám.
Wím dobre buď spíwať, na milú buď Dúčelu hráwať;
Že wšeľkí Pastír, čo Zwuk móg toľko zasľichňe,
Od Hlasu prestáwá a ťichí mňa samého počúwá.
Ľen Spewec Hosťislaw, ľen weľkí Pískač Omisľec
Ešče mi odporugú a Predek dať nad seba ňechcú.
Wšak misľím, že za Čas krátkí ag tíchto prewíšim,
A Prednosť mňe mosá ráz woľki ňewoľki popusťiť.
Mám na Pahorku malém pohodelnú dosťi Chalupku,
Obsaďenú Gabloňím a mlaďistwím od wšaďe Húščím.
Pred widutím Oknom pekná ge Zahrádka na Kwíťí;
A w ňég Wčelki wučá, Mad a wonné Plásti robícé.
Než pod ňú ďaleké ťáhnú sa Pasinkami Lúki.
Ag tam sem nasaďil Stromowá a tuhími na wókol
Šípami oplétol, bi waďiť gemu Owce ňemohli.
Už s ňeho gedno roďí a milé Owocíčko widáwá.
Mám též nagľepšé ze wšeckích Stádo Pasákow.
Čerstwí Sír, čerstwé za celí Rok Mléko ňechíbá.
Často ba ag mňa íním rozdať ho Ňepotreba núťí,
Gak sama bis to prišlá na swé Oči mohla uzírať.
Tak teda sem ščastní a na wšecko čo Potreba možní:
Ňišt že mi už wáceg ňeschádzá ľen ti geďinká.
Než trikrát, trikrát ščastňegší zostaňem ešče,
Gestľi mi swú Ruku dáš, a do még sa Chalupki osádlíš.
Ba mnoho ščastňegší, než bich s čerťého milunkí
Rebra našel Kwítek, w nočnú čo Chwílu wiháňá,
I w nočnú Dobu zas po malég hňeď Chwílce opadňe;
A s ňím wšecki weďel, kďe gakí w Zemi toľko ge Poklad:
Neb ti samá wáceg mňe buďeš než Pokladi wšecki.
Tam spolu bidlícím ľepšeg nám Stromki roďíwať,
Ľepšeg Kwítka woňať, ľepšeg buďe Ľichwa dogíwať,
A wšecek upľňe Wek gako čistí tento Potóček.

Tak spíwal Miľdruh, ku samím až z rázu Chalupki
Dostúpil Wrátkám, a milú pri Kahanci zahlédol.

CHWÁĽKO.
Selanka XVIII.

Chwálko. Predbor.

Chwálko.

Predbore, čis ňewiďel Galowičku tu ňekďe sa túlať?
Dosť už dáwno choďím, okoľčňe po Húščoch a ostrích
Drápem sa Chrasťách; i nagíť gu predca ňemóžem.

Predbor.

Gá sem síc ňewiďel; než prám wčil Blažko wiprává,
Gak Trsť w Bahňe rezal, že zahlédol Rúženu blúďiť,
A k mumlawému za Hág sa Bugákowi Garka pobírať.
Že prostred Čela gég bílá wistáwala Hwezda,
Od Šige Pás bílí po celém šel Chrbťe; podobnú
Swíťil i Chwost Barwú, a kriwiť sa počínaľi Rožki.

Chwálko.

Tá ge to isťe samá. Pobadal sem Ráno, že sa chce
Už nabehať; gá wšak gu ňemám Chuťi ešče pripusťiť,
Od Rusadel že teprw na druhí Rok toľko dochádzá.

Predbor.

Tehdi sa už ke Stočku posaď, we Chládku na Tráwe
Odpočiň uznowaní, a ťeplím občerstwi sa Mlékom;
Weľkí též odlom Sira Kus: nebo gesťi sa lúbí,
Tíchto zageď si Hrušek; dobré sú wšecko Hňiľički,

A sladké gako Mad; wšak zagďe pre Rúženu Blažko.
On Zrak má bistrí a chitré Nohi, snadno gu nagďe;
Nagma keď už ráz wí, Maňinú kaďe Blúdňica išla.
A stawení gak Hlad zažeňeš, gak Prúdem horúcú
Uspokogiš Žížeň, do pasáckích dáme sa Pesňí;
Ňech naša twóg lúbí uslíší též Dúbrawa Prospew.
Tu krásné Místečko, ťiché z hustého ge Šípá
Záwetrí; a celé už wešlo mi pod Lipi Stádo.

C h w á l k o.

Keď teda sám dobrí wichiťil sa pre Rúženu Blažko,
Málo si odpočiňem, dokawáď sa spátki ňewráťí,
A twogu hňeď napliňím Žádosť: nebo Tráwu ženúcé
Lúki ťešá ma na Gar, hogňegšá pres Leto Žatwa,
We sporní Oberačka Gaseň, w Zime Ťeplota Šiški:
Než Pesňička ťeší wždi; o čom wšak máme tu spíwať?
Začňi napred gakowú trúbíš, keď Ráno prwíkrát
Stádo na Pastwu žeňeš; pozatím gá naproťi začňem:
Gak w Posľed spíwám; keď od Hor Galowički doháňám.

P r e d b o r.

Už zbuďené rannú preswíťilo Zorňicu Slnko;
Pilťe sa tehdi čo skór podogiť, Ďewčence, Krawički:
Bisťe porád, gak móg Ďeďinú rozľehňe sa Wízwuk,
Ze wlastnú hotowé Prácú gích mohli wiwázať.
Trúbo zahuč Pannám, abi swú hnali ze Dwora Ľichwu.
Stáda Woďec kráčá, a za tímto ňehíbe sa žádná.
Srnka Polowňíkow, podwodních Liška Osídel,
Ukrutného malé sa obáwá Ptáča Krahulca:
Tak báť záhubnég sa magú Ďewčence Lenosťi.
Trúbo zahuč Pannám, abi swú hnali ze Dwora Ľichwu.
Už sa Krawički hrnú; aľe gak sú weľmi opadlé!
Gak sú weľmi chudé! Zdáľiž to od Úreku zlích Ok,
Od skúpého aneb radšeg Zimowiska pochádzá?
Gáľi buďem winní, keď spusťá málo do Hrotka.
Trúbo zahuč Pannám, abi swú hnali ze Dwora Ľichwu.
Berťe sa už zelených do Pasinkow, berťe, Krawički.
Tam buďe wás hráť Slnko, garé Wetríčki prewáwať;

Tam wás Tráwa čeká na woňících Kwítkami Lúkách,
Tam Woda čerstwučká a milé pod Hruškami Chládki.
Berte sa už zeleních do Pasinkow, berte, Krawički.
Prestaň Trúbo hučat, powiháňali za Dwora Lichwu.
Tak spíwal Predbor, weselí tak naproti Chwálko:

C h w á l k o.

Ešče posledníkrát na Pochútku si Mrázmi wizáblég
A zhořením pokritég Listem zahrizňite Tráwi.
Už Studenost a šerá od Pólnoci Černawa stáwá.
Zimní Sňah napadá, a celú Pašu zastre do Rána.
Idte domow, Galowički, na pól Horňáka ge Slnko.
Ešče posledníkrát čistég do Sitosti Wodički
S tégto si žblunčícég naporád uchlupňite Réki:
Už skoro Beh dokoná a Zimú až do Dna zatuhňe.
Pres ňu drawí ňemokrími budú Wlci Dlapmi behá wat.
Idte, Galowki, domow, ňíž pól Horňáka ge Slnko.
Tesknо ge Hrdličkám beze Samcow, teskno ge Wčelkám
Bez Kwítkow, napred odrazením bez Mléka Barancom,
Bez Listow Hágom, bez Déžda a bez Wlahi Sátám:
Teskno dlhí Čas wám zostáwat wždicki pri Gaslách.
Idte, Galowki, domow, za Horú už Slnko zachádzá.
Tam w teplích každá, rádné swoge Místo magícá,
Pod Krowem osňažením Stágňách pri Hrante a rídkích
Stát bude Rebríčkách a suchú Krmu skrowňe požíwat,
Až z nowu zas čekaná wás Gar na Pasinki wiwábí.
Idte do otworeních wám už Wrát, idte Galowki.
Tak hlasití spíwal pri tekúcém Chwálko Praméňku,
Blažko zakád našlú Galowičku mu spátki ňedohnal.

MILOSLAW.

Selanka XIX.

M i l o s l a w. B r a t r o s l a w.

M i l o s l a w.

Rozľeňiwí stáwag Bratroslawe! dlíme bezesní
Pri Stádách; ti pri hasnúcém pod Krúžkama Ohňi
Rozwaľení fúkáš gako prázné bez Huka Ǵagdi.
Wím, žebis ag sa ruwal, neb snaď ľen we Hlawu škrábal,
Keď bi ťi Wlk Capa wzal, buď kotnú uchwatel Owcu.

B r a t r o s l a w.

Bolľi to Sen? či ozag to naší Psi u Ľichwi bedlící
Tak weľkí na Pašách do Powetrá dáwaľi Blawkot?
Gak weselé sa koľem rozléhalo Stáda Bačáňí!
Gak spaňilí zňel Hlas! Weku sem staršého dosáhel;
Ňikdá wšak dowčil takowého sem ešče ňeslíchal.
Dosť má lúbežní Kozorád; aľe naproťi tento
Tam temu ľen ge takí gako Wrabcow naproťi Drozdu.
Wšak ňemohel sem sa prebuďiť, hore schápať a powstať,
Že predešlú sem Noc na Nohách u Dobitku pretráwil:
Keď, gako sám dobre wíš, mňa došel wésť Strážu Porádek.

M i l o s l a w.

Sen to zaisťe ňebol. Čugné započínali napred
Sučki brechať; na to hňeď sa tuhé Blaki Gahňic ozíwať.
Naplašení zdwíháme tedáž Hlawi, pozreme wókol:
I z ňenadála w Očách gasná sa zaľiščala Žára,

Až wšeckích hrozná zgašeních obklíčila Bázeň.
Tá dolu sa spúšťá; už i zaslícháme ochitrích
Brnčáňí Krídel. Čisťegšé Swetlo sa kam ďál
Rozmáhá i na nás bistregšé Prúhi wiléwá.
A hľe w tom zďešením sa pred Ustami z rázu ukáže
Od Laľií kraššsí, sňahowég od Rúže beľegší
Mláďeneček (gak žiw sem tak pekného ňewídal),
A sladkími ťešiť zlakaních hňeď Slowmi započňe:
Pastuchowé nočné pri Ďobitkoch Stráže wedúcí!
Strach si wirazťe ze Srdc, wšeľikú mimo pusťiťe Bázeň:
Neb weľkú gá wám spolu ag wšeckému budúcú
Ľudstwu Radosť hlásím, že sa už ten dáwno čekáwan
Ďňes naroďil Spasitel we blízkém Dáwida Mesťe.
Tehdi sa berťe čo skór to milé Ňemluwňa priwítať;
Nagďeťe ho w Gaslách a malích uzawínano Pľénkách.
Tak powedá; i w tom do weterních zmizňe sa Oblak.
Od nás hňeď wšeľiká ustúpila Bázeň a toľké
Z rázu na podwihlém obklíčili Srdci Radosťi,
Gak bi sme w Ňebesách a we hwezdnég meškaľi Sláwe.
Gá sem tehdi prišel z dobrú k ťebe túto Nowinkú.

Bratroslaw.

Ach čo prawíš! Bár bich za čirú to Miloslawe uznať
Prawdu mosel! Než w čém naroďil bi sa predca Obidľe?
Či w tom nagwatšém, čo ge prám na Prostredu Mesta?
Pred ňímž ze Smatanú a ťeplím posedáme si Mlékom,
Keď kedi tam sme na Trh ze našich podocházdaľi Pastwisk.
Než prečo mal bi ľežať toľkí gako Pastucha w Gaslách?
Či snaď na Znameňí, že dobrí s ňeho zostaňe Pastír?
Owce hinuť ňeňechá, a Wlkom zlú Besnotu zegme.

Miloslaw.

Gá sám ešče ňewím; to ňereknuli Poslowe Usta.
Než čo sa rozpakugeš, rádňeg sa na Cestu prichistag;
A spolu gestľi čo máš súcého ku Obdaru wezmi.
Gá s prázníma abich sa ňedostal pred ňeho Rukma,
Túto Kabelku ňesem Gablček, dwe Homolki a makkú
Na Prikríwáňí, bi mu bíwalo ťeplo, Kozinku.

Ráno mu, čím zmúťím, Hrudu Masla i Lahwicu gednu
Mléka plnú a druhú čerstwég zase Žinčice pošľem;
A k tomu ag zrazeného pridám Sira ešče Ǧaľetku,

B r a t r o s l a w.

Rád pogďem tomu tam Zroďeňátkowi Poklonu dáwať.
I kdo bi rád ňegšol, ten prám bi bol od Hada horší.
Wšak čo sebú wezmem? Hlasitú dám Píščalu túto:
Má Odrážku na Bok, má rowňe Paľečňicu zwučnú.
Už ňegeden žádal gu Pasák; aľe predca ňedostal:
Bár čo bi sem koľwek za ňu pítal, wšecko prislúbil.
Dám i Paličku milú; na kerég na Prostredu Pastír
Krásňe wiobrazení straťenú ke Stádu prináší
Na swích Owcu Pľecách, a malé iďe Gahňa za Patma.
Krem toho ešče chiťím nagľepšé gedno Baranča.
Než čo sa to bľišči, a na ráz gako we Ďňe ge Swetlo?

M i l o s l a w.

Ag to ge Wogsko Ňebes! gak sem tam w Obloze létá!
Gak sa mu Zbrog ľigotá a hrmotné Brinkoti dáwá!
Gak weľkú Bohu Slávu, Pokog Ľudu Pesňami hlásí!
Isťe to už náhlí Bozké Ňemluwňa priwítať.
I hľe naších sa walí a z rowna sa naproťi blíží
Pastírow Zástup. Snaď gím už poznowu ňekdo
Oznámil, we kerích nagdú Pacholátko to Gaslách.
Tehdi pripogme sa k ňím a radostném poďme we Spolku.

WITOSLAW.
Selanka XX.

Sotwa že ľen ščedrí sa Wečer doblížil a čisté
Na kľenutég iskriť započínali Obloze Hwězdi:
Už bedľiwí Pastír Witoslaw do Ďeďinki ze krawskú
Zabral sa Trúbú, a také na ňu Wízwuki dáwal:
Hlás weľkú, moga Trúbo, Radosť, w Noci tégto poprátú,
Keď nám w ňég bozké, čekané tak dáwno Ňemluwňa
Wišlo na Swet w Gaslách a pasáckém Gaskiňe Bidľe.
Gak sladké Ťešeňí čistú zapopadnulo Matku!
Keď spaňilého napred we množšém Bľesku Sináčka
Gasním zhlédla Okom: hladkíma obímala Dlaňma,
Zwígala we Pľenkách; i na útlé wzawši ho Lokti
Ke swím ťiskla Ňadrám a daními nadágala Prsmi.
Gak Starček, na slabí zroďeného ze Panni Ďeťátka
Plač zobuďen, rád bolbi milé geho Líčka pobožkal!
Než Brada ostregšá takowú zabráňila Rozkoš.
Ľen z Ďiweňím na Twár a na šwárné Ústka pozíral,
Ľen sladkú sa kogil Wóňú, od Hubički idúcú,
A z hustég weseľil, čo koľem sa bľiščala, Žári.
Gak sám Wól a Osel, toľkého že Pána uzeznal,
Ňízkú pokloňowal sa Hlawú, Pati lízal a wrúcním
K tak weľkému Ľuďí wábil Poďiwadlu Ručáňím!
Ag sama od toľkég udržať sa ňemohla Radosťi
Wíška Ňebes hwězdná, abi swích ňeoďeslala na Swet
Bidľitelow. Ti hňeď gako weľké Zástupi Wogska
Rozľičné w gasném Powetrú wikonáwaľi Ihri,
Spíwaľi mílo pri ňích a Chwálami sláwiľi Otca.
Do skrownég pozatím w toľkém zestúpiľi Mnoztwe
Gaskiňe, koľko sa gích núter ľeň wládalo mesťiť.
A trikráte napred pokloňíce sa, Hlasmi a wšeckú,

Čo w Ňebesách bíwá sl̓išaná, zazňíwal̓i Húdbú.
O ščastná Stágeň, takowích že si dostala Hostow!
Gak na nowé sa celí hňeď Krag Radowánki oďewzdal!
Stáda kol̓em weselé po Pasinkoch wédli Bačáňá.
Ptáci do tak, nočná ačkol̓wek Mrákota stála,
Lúbežních w každég sa widáwal̓i Húščiňe Pesňí,
Že pred tím a potom wác tak ňespíwal̓i ňikdá.
Ba Škal̓i poskakowat̓, widwihlé Kopce a ňízké
Údol̓i od wel̓kég sa pl̓esat̓ zazdáli Radost̓i.
Zem naporád Lónem zel̓enú podwíhala Trávu.
Než Pastíri tedáž, gako gím Posel od Ňeba wislan
Ze wšeckého prwím ohlásil na Swet̓e Ľudstwa,
Že w Betléme sa Boh naroďil, ňechagíce po rosních
Ľichwu Pašách do blahoslawenég pospíchal̓i Stáge.
Starcowi hňeď Ruki swé a milostnég dáwal̓i Matce.
I množšú w hlbokég sa bawící Pokloňe Chwílu
Pastírské, napred wiňaté, predňésl̓i Darunki,
Pastírskú pozatím, išlú do Swornoti, Pesňú,
A kdo gakég wedomí l̓en bol, zahráwal̓i Húdbú.
Gak sa na raňňegšú usmíwá Oblohu Slnko:
Tak zroďené sa na ňích z Gaslí usmíwalo Bóža;
A wšeckím ščedré za takú doprálo Počestnost̓
Žehnáňí, že sa gím gako Prach rozmáhali Stáda,
Máwal̓i Mléka na dost̓ a o žádném ňeznal̓i Páďe.
Ag mi, Božé Pacholátko! nowú wždi pl̓esáme Radost̓ú,
Twého kedižkol̓wek Zroďeňá a Príchodu na Swet
We ščastnég Noci tégto milú sláwíme Památku.
I skór Galce Potok, skór Pinkawi Háge opust̓á,
Skór madowé bílí na Lipách Kwet Wčelki obegdú:
Nežbi gu pastírská hlásíwat̓ prestala Trúba.
Ľen ti samích nás chráň, naše chráň od Záhubi Statki;
Hogňegšé uďelug z ňekoňečnég Láski Žehnáňí;
A wšeckích do swég poprigímag ňekdi Radost̓i.
Tak trúbil Witoslaw; zňícú w Ďal̓ekost̓i hučící
Rozléhal sa Ohlas Ďeďinú; až Hwezdi meňíceg
Na zwratních Kolagách Polowic nastúpili Cesti.

SPASITEL.

Selanka XXI.

MARŤINOWI HAMUĽÁKOWI.

Až wčil zaspíwám Pesňičku, čo ňekdi Božému
W Gaskiňi betľémskég Kozorád Pacholátkowi spíwal.
Než ti gu mého ze wšech nagwatší Srdca Miláčku,
Nagwatšá Rozkoš do Uší swích, Marťine, pusťi,
A s ňú gak sprostú wisokég ňezhrdňi na Misľi!
Wšak samo s ňú Bozké ňezhrdnulo Ďéťa, radostní
Keď mu gu we skalnég zazňíwaľi Stági Pasáci.
Práce plní ťebe w nádherném odsúďeno Mesťe
Wek Žiwota tráwiť, weselích Pastírow a tučné
Stáda ňelahko wiďeť; mňe bľižším Príroďe zostať,
Každí Ďeň spaňilé naščíwiť Lúčini Mlíča,
Pod širokím we Chládku Dubem wisedáwať a spíwať
Pesňe gakékoľwek čistá nawnukňe mi Umka.
Wšak ňech iní hrozné Swatowítowe Pótki a mocních
Wíťazow oslawugú i hrďinské Číni gačícú
Wihlasugú Trúbú: ona wčil ku takémuto Ďélu
Ňezbúdzá aňi Wnuk ňedodáwá (dáwala ňekdi);
Než ľen pri krotkích tu Radem sa we Hági pasúcích
Gahňičkách a milém šweholícich Ohlasi Ptákow
Ňízko na owčáckú mňa ponúká Dúčelu pískať.
Wšak pozatím, gestľiž sa teráz ťi s túto zalúbím,
Asnaď zas mňa Duchem prudším schiťeného popadňe,
Bich wznášal sa na wíš, a ňeňízké Pesňe ťi zňíwal;
I pľeťení sebe tak zaslúžil na Sľichi Breštan.

Okridlaní gak náhľe Posel na Stráži bedlícím
Pri mlečních Owcách a bučícém Stáďe Pasákom
Oznámil, že sa gím Spasitel tak dáwno požádan
Od Ľudu už naroďil we slawném Dáwida Mesťe,
A w ťesaních že ľeží okrúťen Pľénkami Gaslách,
I wšeckím dá rád sa wiďeť, čo bi tam k ňemu prišľi:
Hňeď Hlawi podperugú, a swé pogmúce Darunki
Roztomilé zachiťá sa hledať Zroďeňátko; na Cesťe
Píšťaľe, mílohlasé bez Hučkow a z Hučkami Ǵagdi,
Ag Rohi ag zňícé opodál Piskorcami Trúbi,
A kdo gakú ze sebú we swég má Zásobe Húdbu,
Naprawugú, a kriwí zmerugú do Swornoti Rozlas.
Než gako swíťícú od Bľesku sa Gaskiňu nagdú,
A w núter wekročá predného tu Starčeka uzrú,
Uzrú Matku milú a Božé Pacholátko na Sláme.
Tehdi daném po Priwítáňú a Ohlásce radostnég,
Od koho sú poslaní, pré gakú tam Príčinu došľi,
Též gakowú na šerég uhlédaľi Obloze Žáru:
Rozľičné každí podla swég Možnosťi Darunki
Predstawugú: sladkí Mad a Sír i Mléko i Maslo,
Pozdňegšé Owocá, a na dognú Ľichwu bohatší
Šestoro Kozlat i šesť cecagících Matki Barancow.
Gasla potom Gedľičím, woňawími ze Bobku Haluzmi,
Swížú wždi Chwogkú a do Wíški na Dubce sa pnúcím
Breštanem ozdobugú, i celé až mílo okrásá.
S tím hotowí ňízkími na Zem dolu Twárami padnú,
A zroďenému čiňá hlbokú Ňemluwňaťi Poctu.
W tom Kozorád spíwať, Ranoslaw sa na Dúčelu pískať
Pristrágá; tam ten psotní aňi Owce aňižto
Kozki ňemal žádnég; bohatím ľen toľko pomáhal
S Predku Bačom pásať: než keď gako Gahňada Šípek
Na Spew iních presahal, keď každú w Záwoďe Sádku
S kímkoľwek položen sa o Základ a Stáwku potíkal,
Wždicki wihrál: toľké nahromáždil Statki pomáľi,
Že wlastného Časem zdwihnul sa na Pána Dobitku;
A k tomu nagwišší nadhwezdnég Wíški Panowňík
Žehnáwal mu za Čnosť a ňewinné stáľe Chowáňí.

Často sa odrážal do šerích Hor toľko samotní:
Kďe Spewi ľúbežné buď betlémského Pasáka,
Buďto iních Weščcow, čo o tomto do Misľi ňebeskím
Nawnukaní Swetlom Zroďeňátkowi hlásiľi, zňíwal.
Než Ranoslaw lahkú sedagící ešče na Lóňe
Už bral Trstku do Ust a slabími gu Fukmi nadúwal.
Od wzňešeného potom wiučen Čestislawa Hudca,
Čo w nagslawňegšém we Swátek Chráme zahráwal,
Tak weľkí sa wibral Pískač, že i techto prewíšil.
Ten teda ostatním, gako už Zroďeňátkowi každí
Poklonu dal, napred spíwá, než tento na zwučnú
Dúčelu predhráwá; a po Wodcoch Predki wedúcích
Prespewugú, i na swé po Čredách zňá Nástroge wšecci.
Roztomilé Pacholátko! takú ponadíchňi mi ku twég
Ucťe Peseň, gakowú do wčilka sem ešče za Stádom
Ňikdá ňespíwal. Ti si už ten dáwno zaslúben,
Wrúcnú dáwno čekan Túžbú; ten o ňemžto božého
Od Ducha nawnukaní Otcom hlásíwaľi Weščci:
Že z Ňeba k nám prígďeš, s čistég od Poškwrni Ľudstwa
Panni zroďíš, a celí z wečnég Swet Bídi wiprahňeš.
Tis ten dáwno čekan. Twé swíťá gasňe Očička
Gak na Gaseň pozdní ohňiwé dwe na Obloze Hwezdi,
Keď ge ťichá a ňemá aňi nagmeňšého Mračenka;
Líčka plné Wďaku skwá gako časnú Rúža Rosičkú,
Perni milé modragú gako prední Breskiňe Wíkwet,
Neb gako nagskorše na polétég Hrádce Gacinti.
Čožto za lúbežná ze slaďunkích Wóňa wichádzá
Twích Ústek! takowég aňi ranná buďto Fialka,
Buď strakatí Klinček, ba i žádné Kwítko, čo ťeplím
Wen wábí sa Garom z nadutého Pupenca, ňedíchá,
Bár sa ho ešče mladé ňedotíkalo Prúhami Slnko.
Než gako ňeswedčá chatrné ťebe Gasla, kerému
Nadhwezdní Duchowé z weľkú pľesagíce Radosťú
Prespewugú, nagňíž sa kloňá, a Ňebeščanow Otca
Chwálami oslawugú, a Pokog Ľudu Ustami hlásá.
Zdáľi na tak weľkého, na tak slawného ňepatrí
W Mesťe a nádhernem uroďiť sa ku Obďiwu Bidľe?

W makkunkích Plátnách a drahích zawitého Poduškách
Do krásnég uložiť gako pánské Ďéťa Koliski?
Než sám tú si podlú, že na ľudskú Nádheru ňedbáš,
A sprostích miluges Pastírow, Gaskiňu wibral;
Kďežto ťa roztrasenég složeného na Sláme ručící
Wól a Osel wítá: padlím nábožňe Koreňkom
Naghlbšeg sa klaňá, a Parú twé Údi zahríwá.
Už teda nám pre twóg prepokogní od Ňeba Príchod
Nastáwá čekaná od Predkow dáwno Zahálka,
Už Wek ščastňegší a iní Žiwot ó mnoho ľepší.
Už hľe sa wšecko ťeší a nowég Weselosti nabíwá.
Už Hori poskakugú, ňízké wiš Údolí pnú sa,
Každí Hág, každá popľesáwá Dúbrawa hustá,
S každég Chrasti Radosť, s každého sa Krička oziwá.
Ňetreba už slačitím wáceg Rolňíkom oráwať,
Wác aňi sáť, aňi Stromki gaké a Winohradi sádzať.
Ňezrobená spornég sama od seba Úrodi Hognosť
Zem powidá. Každí buďe gesť bez Práce Koláče,
Z Wrb wšaďe trásť Owocí a ze Šípow Hrozna obírať;
Ba sladké z mihawích Žrídel piť Wíno, ze prázních
Hága Dubow čistí Mad a chutné Plástini lízať.
Už Skalí zakwitnú, oďegú sa Tráwami Píski.
Wác ňeprígďe Suchosť, ňewipráhnú Wímolí Rékám.
Wečná Gar potrwá a čirím Tok popľiňe Mlékom.
Skrotňe ďiwá sama Zwer, Wlk a Lew gako Ťelce utíchnú;
Tento Krawám, dogním ňeublíží tam ten Owečkám.
Záhubné wihinú po wlážních Rostlíni Pastwách;
Tráwa ľen úžitná Stádám we Zbitku porosťe,
Sotwaže gednu minú, už iná sa za Patmi wiťiskňe.
Hogňegšé w nabité sa ňemesťí Nádobi Maslo.
Oščepkow gako Hrud, gako Wod buďe Žinčice bíwať.
Zlí Hada zmizňe Paged, lútí gako Gahňa pri Cecku
Drak spitomí, a malé ze Saňú sa Chlapča poihrá.
Prestaňe wšecka Ňemoc trápiť Ľud a Stáda Dobitku,
I wčil gestlí gaká sa nachádzá, túto zapúďíš.
Prestaňe ag Podwod, bezpráwní prestaňe Útisk;
Ľen woľená Rownosť a uprímná zmóže sa Prawda.

Predca sa wšak, toľkú čo budú ťebe záwiďeť Hodnosť,
A swogu Skázu želiť, sem tam Nepráteľi nagdú;
Než wšeckích, ňech ľen Weku ráz watšého dosáhňeš,
Sám poraziš, a twú uznáwať Wládu prinúťiš.
Ba zlí též Duchowé, ťebe Záhubu stáľe misľící,
Naproťi sa zbúrá; aľe ag tích rowňe premóžeš,
Do škaredích Bahňišč a pekelnég Mrákoti zrúťiš:
Odkáď w brinčících okutí ag z Wodcem ohawním
Súce Putách wác na Swet a horné Swetlo ňewígdú.
Z ukrutnég zagatích Moci též gím Wazňow oďegmeš;
Peklo samé zaklňeš, bi drawé ňeotewrelo Tlamsko.
Wogni potom ňebudú; aňi už wác Lebki perastég.
Wác aňi už Kopií a Mečow zlích ňikdo ňepozná,
Stagní wždicki Pokog, stagná Swetu wždicki pokwitňe
Bezpečnosť; a ti sám králowskú Berlu magící
W nagwatšég po wšecki buďeš Weki Sláwe Panowňík;
I wšeľikí za twég tak ščastnég Wládi Pozemčan
Ľen stálú Weselosť, stálé Radowánki požíwať.
Tak spíwal Kozorád, a po ňem spolu spíwaľi wšecci
Ostatní, a na pastírskú zahráwaľi Húdbu;
Až růžotwárné powinášala Ďeňňica Usta,
A k ňechaním naspák sa pobírať kázala Stádám.

ROZĽIČNÉ

BÁSŇE.

I.

Podzbúdzáňí Ňemňislawa,

abi sa na Skládáňí slowenskích Básňí oďewzdal.

Tehdi ňémá buďe twá, premilí Ňemňislawe, Umka,
Ňikdi aňiž wáceg spaňilími ňeozwe sa Hlasmi?
Čož sa hrozí? Či snaď žebi gég Wťip a Bistrota Prúdu
Neb weľikí schádzal Duch a wrúcí Chásoňa Plápol?
Wšak ňechibí aňi Wťip, ňechibí aňi Bistrota Prúdu,
Buď weľikí sám Duch, buď horúcí Chásoňa Plápol.
Neb zdarené už tak w rímskég Reči spíwala Pesňe,
Ag čo Mužow chwálá, a hrďinské Účini sláwá,
Ag ti čo gednu we swém kratšú Nohu wždicki Porádku
Zastupugú: žebi sám i Owíd tito za swoge uznal,
Tím bi i sám Wirgil toľikú bol záwiďel Hodnosť.
Než čo naplat bohatého také mať Pokladi Úmu?
Keď Hrobe ľen we sľepém a w ťemnég Skríši ľežícé
Bozké prespaňiľég ňespatrá Oblohi Swetlo!
Gak si mnohí žádá Sľichi Wencem z Bobku okrásiť!
I wrúcnú wzíwá a prosí wždi zaň Umku Motľitbú;
Od Sľichu wšak dálí sa Weňec, sľišať Umka ho ňechce.
Nuž teda protraťené ber Srdce, a poznowu spíwag:
Ňe wšak tam, kďe milích nagwatšé Mnoztwo ge Básňí;
(Čož bi si do prudkého nosiť mal Studňice Tibra)
Než tu raďeg, pustích kďe Slowákow ňemnoho zrában,
A wšeľikím Čmáňím pozarostlí ešče ge Úhor:
Ačkoľwek masní a na každú Úrodu hogní,
Dag sa prospewowať; práznú k tomu Chwílu nachádzáš;

Ňišt na Prekážce ňeňí, twá Ten Chuť a Wóľa geďinká.
Gak súcé, gak i odhodlané twoge na Spewi Bidlo!
Umka Pokog lúbí a Ťichosť má ráda samotnú.
Čo s toho ťi schádzá? Čiľi ten, čiľi táto ťi chíbá?
Tam weselé Hori sú, tam krásné z Hágami Kopce,
A mnoholúbežním páchnúcé Úwaľi Kwiťím,
Ag Stoki ag čistú mihagícé Žrídla Woďičku;
Sú i Potóčki chitré, i ze swím sú Gaskiňe Chládkem.
Tehdi sa tak súcého uchop Básňíkowi Místa.
Tu hľe ňeostrihaní wážními ťa ke Spewu Chásoň
Hlasmi wolá, a prezwučnú sám Lutnu podáwá.
Tehdi gu pogmi do Ruk; sladké na ňu Pesňe zahráwag,
Až po Horách, až po spaňilích koľem Hágoch a wonních
Od Kwiťá Doľinách s tuha začňe sa wšecko ozíwať;
Až Wiľi zastawowať sa budú, a Rusalki načúwať,
I blúdní ňemalími Weľes poupohňe sa Ďiwmi.
Tak sám breštanowím Chásoň ťeba Wencem okrásí;
Tak slawné a wždicki žiwé twoge zostaňe Méno.

II.

PODEKOWÁŇÍ

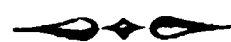
WEĽKOMOŽNÉMU PÁNU

GUROWI PALKOWIČOWI

ZA NÁKLAD NA WITLAČEŇÍ ROZĽIČNÍCH BÁSŇÍ.

Wáže ma Powďačnosť hodné ťebe Ďéki widáwať,
Prewzňešení Mužu, a slawní Prízňiwče Slowákow!
Než gako príslušnú wikonať mám dosťi to Pesňú?
Keď bárs ag bi koľem bola má Hlawa z Bobku uplétlím
Ozdobená Wencem; wšak predca bich ešče ňewládal
Twé ke mňe Dobroďeňí a preweľkú Ščedrotu hlásiť.
Eghľe milé starodáwňegších Laťinákow a Grékow
Básňe, čo má nagprwňegšá poprewádzala Umka,
A wlastnú Mírú na slowenskí spíwala Hláhol;
Krátkí též i dlhí we Slowách Čas a Wíslowu rádnú,
Swím ag potrební Weršom poukázala Rozmer,
Odhoďené w smutnég Tme ľežať mali wždicki ňewolné.
Až bi sa buď Slaňinám a Ribám boli ušli za Rúcho,
Buď Korenárom aneb lakomím Zawinadla Sirárom.
Než Ruka twá pragná sama od seba gích sa ugímá,
A s Ťemnosťi šerég na ňebeské Swetlo winášá:
Ačkoľwek drsné, ačkoľwek tochto ňehodné.
Tú za ňenazdálú odslúžiť hodňe sa Prízeň
Dosťi ňeňí Možnosťi, ňeňí k tomu Wládi na Dostač.
Skór wšak čistotnég odrekňe sa Réki Hlawátka,

Skór strakatí garné Ščebotáňí Ptáci opusťá,
Skór na Bresťe Žalud, skór Wišňe na Gedľe porostú:
Nežľbi má za to Dobroďeňí k ťebe prestala Wďačnosť.
Wčil teda koľko Klasow Nowozámskí pestuge Úhor,
Koľko w Luhoch Kwíťá, na Ohlagtoch koľko ge Hroznow,
Koľko Dubow Bílích Hor a koľko ge Písku na Bóroch:
Toľko preuprímních buď ode mňa ťi powzdano Ďékow.
Ňech ťi i ten, čo seďí we zlatém nad Hwezdami Bidľe,
Nagľepší Wšech Oťec tristokrát Odplatu watšú
Nawráťí: bi si ďál i mohel práť ešče Slowákom,
A swoge zwečnowané zhlédať gích Pesňami Chwáľi.

III.

WEĽKOMOŽNÉMU A WISOKO DOSTOGNÉMU

PÁNOWI,

GANOWI NEP. DERČÍKOWI,

OPÁTOWI S. HIPOLITA Z HORI ZOBORSKÉG, HLAWNÉHO CHRÁMU OSTRIHOMSKÉHO KANOWŇÍKOWI, ARCI DIAKONOWI ŠAŠČINSKÉMU, WŠEOBECNÉHO PEŠČANSKÉHO SEMEŇIŠČA SPRÁWCOWI, CÍSARSKO KRÁLOWSKÉMU RADCOWI, PRI SLAWNÉG KRÁLOWSKÉG MÍSTODRŽÍCÉG UHERSKÉG RAĎE PRÍRUČÉMU CIRKEWNÍCH KŇÍH PREZÍRAČOWI, SWATOSWATÉHO BOHOSLOWÁ UČITELOWI, NA WISOKÍCH KRÁLOWSKÍCH PEŠČANSKÍCH ŠKOLÁCH UMEŇÁ BOHOSLOWNÉHO RIĎITELOWI, A TÍCH ISTÍCH WISOKÍCH ŠKOL DOSTOGNÉMU SPRÁWCOWI

NA

ĎEŇ MÉNA

16. KWETŇA ROKU 1836.

Gak sa ťešá Sláwici na Gar, keď nastaňe Ťeplo,
A spaňilími nahé zaoďíwá Listami Háge:
Tak sa mnozí radugú, keď nám Ďeň twého dochádzá
Ména, prewíborní Mužu; wšak watšého ňecíťí
Ňikdo we swém ze wšech ťi pragícich Srdci Plesáňá,
Než gá sám: poňewáč žáden celoročňe miľegší,
Žáden aňiž mňe wzácňegší nad tento ňebíwá
Slawní Ďeň, čo ťi zaswaťení wčil ráďňe pripádá.
Ňech teda dňes Básňíci, kerích obgasňuge wiššú
Duch Misľí, a tuhá zmítá pod Prsmi Horúčosť,

Oslawugú wečnými hrdé twé Pesňami Chwáli:
Ňech weľebá bistrí Wťip, obratnú ke wšemu Súcosť,
Ňezmernú Učenosť a poprátú od Ňeba Múdrosť;
Gak hlbokú we swatích Písmách, gak tímto we wlastních
A s ňimi píbuzních Gazikoch máš od mladi Známosť:
Tak žebi sám Hebreg, sám buď Sír, buďtože Chaldeg,
Buďto Arab neb Grék za swého ťa Meščana uznal.
Ňech twogu Nábožnosť, twogu zňá ku Bratrowi Lásku:
Gak ščedrí, gak i dobroťiwí si a ke wšem uprímní;
Gak si ňeustupním bezchibnég Prawdi Obhagcem;
Gak ňemalú na Plecách máš Ťerchu a bez wšeho wždicki
Odďechu w náramnég dobrowolňe si Práci zahrúžen;
Gak weľké od Swích zwerugú sa ťi často Konáňá:
Neb to weďá, že ťi Hračka, iním čo Práca ge ťažká.
Gak wšeľikú w ťebe ľen geďiném Čnosť Krásu widáwá!
Ňech tak iní slušné hotowá Chwálospewi Weščci;
Gá sa do Chrámu berem, kďe do swátečného oblékli
Rúcha buďem wonné pri božém Oltári Kaďidlo
Páľiť, i ňezmernú a beze wšeho Konca na Platnosť
Nagwiššému Ňebes Mocnárowi Srdcem horícím
Wzdáwať Obeť, spolu prewrúcné Modľitbi a Prosbi
Odsílať, na mnohí abi Rok twím Čerstwoti Údom
Ag nabudúcňe poprál, we wšeckom hogňe požehnal,
A w toľkích silňil s cela zahrabaného ťa Prácách:
Bis dlho ešče iním tu ku Prospechu bíwať, a k wečnég
Nagmnožšé si mohel nahromážďiť Zásluhi Sláwe.
Bis též wistúpil prednú Stawu swého na Hodnosť;
Twá abi Spósobnosť a presúcá ke wšemu Schopnosť
Wistawená ľepšeg sa celému ukázala Mužstwu,
A spolu prewzňešené gasňegšeg swiťili Čnosťi.
Též abi wšecko ťi dal, čo buďeš sám od ňeho žádať.
I w Posľed keď tak predlhí ťi Wek upľiňe ščastní,
Že wždi Potomci budú sa ďiwiť, wždi ho Pesňami sláwiť,
Bi premilí ten Oťec ťa wzal k sebe, kďežbi si wečňe
Ragské ze sladkég pígáwal Číše Radosťi.

IV.

Na Sáğelskú Studenku.

Ó Stoku Sáğelskí, Bóranskég Útecho Obci,
Nagwatších Pochwal, nagwatšég Oslawi hodní!
Ti wždi, i nagprudšá keď žúrí Slnka Horúčosť,
Ag keď wšecko puká, a siberskég od Zimi tuhňe,
Lahkú we stagnég zachowáwáš Míre Wodičku
Od Sňahu čisťegšú a ode wšeho Kúpela zdrawšú.
Sotwa sa nagďe iná i we ďálšég Končiňe Studňa,
Čo smadného bi wác čerstwíwala nežli ti Ludstwa;
Wác Sili, wác žiwnég Pitelom swím dáwala Wládi.
Neb w ťebe tolko ňe len weselí Pastíri, ňe tolko
Buďto Oráči kriwí a opéklí od Spari Ženci,
Buďtož nagmnožší putugící wedla Pocestní
Smad skrocugú, a wlažá zachríplé od Spewu Hrdla;
Wšecka než ag Ďeďina w hogňegšém wždicki žiwícá
Počťe Osadňíkow, ďaleká bár dosti, ňe inším
Než twim len Prúdem celoročnú Žižeň uhášá.
Twóg ode náhlících k Prameňom twím Chlapcow a krásních
Ďewčenec ušlapaní ňikdá ňepretrhňe sa Chodňík.
Stáre tu gedni teprw sa berú k ťebe, od ťeba inší
Spátki idú, a plními ňesú k Domu Žbánmi Wodičku
Od Madu chutňegšú, a ode wšeho Nápoga sladšú.
I preto nábožní ťeba Bóraňi dáwno kamenním
Zawreli Oskrepeňím, a trwácím poctili Chrámkem:
Žádná Zwer, žádná abi wác ťa ňehíbala Lichwa;
Otworením spewawé aňi Ptáča sa ňetklo Zobákem.
Nad Wchodem ag dwerním a na prázném stred Čela Míste

Wíťazného milú udwihnuli Postawu Gána,
Ňekdi čo bezbožním utopen bol w Moldawe Kráľem.
Od geho Ména potom Cudzí a wšecci we watšég
Ďáli ťa prespolní swatogánskú nazwali Studňú.
Gak wisoké nad twím sa ženú Brezi w Oblohu Chrbtem!
A w Ťichu spíli Weter, klaňagú sa ťi ňízko Haluzmi;
Keď wšak sa prebuďí, a milostné postaňe Wáňí,
Rozweseními po twég metagú až Strežce Kosírmi.
Gak zase tam pred twími žiwé Oko Dwermi na pospol
Rozwírá, a hrawím zwlažugícé Tráwu Mihráňím
Pod Tkaňinú Kwíťá do šírého sa ťiskňe Potóčka,
Čo pres Píski rizé blúdními sa ľedwa unáší
Wlnmi, a za trasawé slúží Stromu Breztwa Zrkadlo.
Ti wždi sa mími buďeš, wzácní Stoku, Pesňami sláwiť!
A zhola gestliže ľen z wlastních ňewitewre ma Prúdow
Umka, a poswatních sa mi dotknuť poprage Žrídel
Swími ťi chírečitá ustúpí w Turci Prameňmi
Studňica králowská, Dobrowodskí weľmi powestní
Ustúpí Mariáš: s Tálskú ano we Sweťe známú
O predné sa buďeš mocť Studňú Místo potíkať.

V.

CHWÁLOSPEW

NA

WEĽKOMOŽNÉHO PÁNA

GURA PALKOWIČA,

KEĎ

CELÉ SWATÉ PÍSMO NA SLOWENSKÍ GAZIK PRELOŽIL, A MNOHÍM ZE SWÉG WEĽKÉG ŠČEDROTI HO ROZDAL.

Ťešťe sa nábožní a milowní Wíri Slowáci:
Neb to, za čím dáwnú sťe celí dichtíwaľi Túžbú,
A k Ňebesám wrúcné oďesílaľi Prosbi, koňečňe
Wčil sa plňí, a wašég stáwá Žádosťi po-Wóľi.
Eghľe prewíborní a we wšég Učenosťi preweľkí,
Nagwatšá Rozkoš, nagwatšá tá waša Sláwa,
Palkowič už preložen bozkí na Swetlo winášá
A množším z hognég rozdáwá Ščedroti Zákon.
Už teda otcowskím a krásním čisto slowenskím
Čítáwať Gazikem ňeomílné móžeťe Prawdi:
Gak Boh wšewládní široki Swet tento a wšecko
Ostatné, čo na ňem sa nachádzá z Ňištu wiwédol.
Gak ščastní a potom ňeščastní máwaľi Odsud
Predňegší dwa Ľuďé, widaní keď zlámaľi Rozkaz.
Koľké rozmnoženú pre Ňeprávosť Počtem už hogních
Ag na Ľuďí ag na wšeľikú Zwer prišlo Karháňí,
Že wše žiwé hroznú we krutég bralo Zátope Skázu;
Krem čistého Noéma a tích do Korábu čo zawrel.
Gak Wnukowé geho náramné podwíhaľi Mesto,
Též Wežu ohromnú, čo Ňebes mala Uhľi dosáhnuť.

Než Pán gím zmátel Reč, a swú ňedokončili Prácu;
I wšaďe po wšeckích sem tam sa rozešli Pomedzách.
Gak wolaného potom z modlárskég Wlasťi a Mesta
Úrow chaldegských zmužilí Abraháma Potomci
S Kánan w Gessen idú: kďe krutí gích Fárao hroznú
Trápíwal Robotú, a Malíčkích w Réce topíwal.
Až po ďesáťi Ranách, žúrících po wšem Eďipťe,
Ukrutného, wolen ku takég Weci od Boha, Mogžiš
Sprosťil Otroctwa naráz, a suchím od Wlhka Choďidlom
Rozďelené na prawú i lewú Stranu pres More wédol.
Než Král gích sťihagíc ze celím swím Wogskom a Wozmi
Ňikdá ňeslišanú we rudém wzal Pohromu Wodstwe,
Tak že aňižto geden sa žiwí naspátki ňewráťil.
Gak štiricáte Rokow, padanú zázračňe na každí
Ďeň Mannú siťení, po arabských blúďili sem tam
Pustaťinách, i gaké Pán gím tam Príkazi dáwal,
A spolu Práwa nowé, i pri bozkég Obradi Pocťe.
W Posled zastawení a suchí od Mokroti Gordán
Pregdúcí do Slubmi daného Zemi, hogňe čo Mlékom
A sladkím wšaďe ťekla Madem, sa wňésli; i kolkích
W ňég Králow, kolké poznášali ze Sweta Ľudstwa,
A wšeliké si gegích do swég Moci Kragni uwédli;
Též gakowích Sudcow, gakowích sami máwali Králow.
Gak Dáwid šwární pri božég Sławnosťi Porádek
Ustanowil, krásné i zložil Pesňički, bi wážní
Spíwali gích Kňazowé, a na zňicé Nástroge húdli.
Wšak geho Sin Šalamon, welkí, nad Míru powestní,
A Zlatom i wšelikú nádhernú z nútra i z wenku
Ozdobení Rezbú do hrozícég Oblohi Wíški
Zdwihnul Chrám, a ctnú Zmluwi Truhlicu wňésol, i medzi
Pospolu obsáhlé Cherubínow Krídla osádlil;
Ag Kňihi nad to plné wisokég Múdrosťi popísal.
Gak Roboáma ďesať Pokoleň sa strhlo, a pred tím
Ľen gedíné Králostwo potom rozpadnulo na dwe:
Takže okrem gúdskích izraélskí bíwali Králi,
Ňesworní a pomedzi sebú zlé Wogni wedúcí.
Než keď tolkokrát wečitého opúščali Pána,

A špatním Ohawám, špatním sa klaňáwáľi Modlám,
I mnohonásobnég pácháwaľi Zlosťi Ňeprávosť:
Rozhorčil sa na ňích a swég ode Twári zawrhnul.
Do hrozného tedáž Zagaťá Izraéla panowní
Assírskí, a posľéď Babilónčani Gúdu zawédľi.
Gak z Babilóna potom sa do wlastních wráťiľi Končin,
Zdwihnuľi Mesto a Chrám; ľ gaké maľi Príhodi až sa
Pod cudzú w Posled Moc a rímskú dostaľi Wládu.
Ďál též swú sa dowíťe Rečú Tobiáša prewelkú
Nábožnosť, a mnohú ke potrebním Ščedrotu Bratrom.
Buď čo wiwédla Gudit, w čom swú mala Pochwalu Ester.
Kolko trpel sám Gób, i čo múdrí Sírach učíwal;
Buďto čo nawnukaní hlásíwaľi od Boha Weščci.
Obzlašť wšak Gazikem čítáwať móžeťe wlastním:
Gak weční Boha Sin, keď nagwác žádan, a dáwních
Zwestowan od Prorokow nastal Čas, w ňemžto na tento
Swet čekaní príst mal Spasitel, w Ňebi Otca opusťil,
A wťeľení krehké wezmúcí Údi ze čistég
Panni Člowek naroďil sa, i gak w Gordáňe pokrsťen
Ďňow štiricať Póstem ke swému sa Úradu chistal.
Pospoľitích wiwoľil, bíwať s ňím wždicki magících,
Dwakrát šesť Učedelňíkow; čo i tíchto i wšeckích
Sám zachowáwať učil, wečnú abi získaľi Sláwu.
Kolko Dobrého čiňil, kolkí Ďiw a Zázrak ukázal;
Dosť že mohel každí geho poznať Boztwo ze Skutkow.
Než hrozními celí bičowan w Ťeľe Prutmi ohawnú
Bol na Smrť widaní, a pomedzi Zločincami strední,
Gakžtobi naghorší bíwáwal na Sweťe Zlosťník,
Ukrižowan, smutná wšelíká až Príroda nad swím
Trúchľila Póvodcem: gasné sa pozatmelo Slnko,
A smolná po wšech rozprestrela Mrákota Kragnách,
Strásala Zem, drsné pukali Skaľi, Plachta we Chráme
Na dwogo roztrhaná, i swaté powichádzali z hrobních
Wen Ťela Skríš, a w Mesťe milím sa ukázali Známím.
Než z nowu sa trase Zem, z Mrtwích osláwen od Otca
On wstáwá, Učedelňíkow nahlédňe, a wšecki
Wlastnú Wíru učíwať, a krsťiť Národi káže.

W Posľed gím wšeľikú odpúšťať Hríchi, a ďiwné
Skutki čiňiť daw Moc na ňebeskí zdwihňe sa Prestol.
Než čo za Zwuk, čo za náramní a z ďála fučící
Tak búrí sa Weter? gakowíže to od hora spádá
Do Príbitku Oheň, we kerém sa Apoštoľi zešľi,
A wzácnég každému na Wrch Hlawi z rázu na Spósob
Rozďeľeních Gazikow posaďí sa, a Prúhi wipúšťá?
Eghľe to prislúben Ťešitel, Duch Prawdi, ňebeské
Swetlo do ňích wléwá, a šerú Tmu ze Srdca wiháňá;
Dáwá též Zmužilosť, Umeňí a Budúcnoti Známosť:
I hňeď nawnukaní a plní Ducha ďiwno iními
Rozpráwať sa dagú (až híkaľi wšecci) Gazikmi.
Bez Baweňá Cirkew založá; a na rózno okolních
Po wšech idú Kragnách; čistú wšaďe Wíru we Krista
Ohlasugú, i Wodú starodáwnég Poškwrni Winnu
Werním opláknú, a Kresťanow od ňeho reknú.
Weční tímto Žiwot, wečnú aľe Skázu Ňewerním
Oznamugú. Swích též abi wác potpewňiľi w Prawďe,
I wšeľiká sa Čnosť, wšeľiká rozmohla Pobožnosť:
Súce Duchem bozkím weďení dušnému potrebnú
Ke Spaseňú Známosť a poslé z Ňeba spísaľi Nauki.
Wšecko to už z weľkú w materinskég móžeťe Mluwbe
Čítáwať; Poťechú. Slušné teda Ďéki a hodnú
Tak slawnému temuž wzdáwagťe Slowákowi Chwálu,
Túto že ňeprebranú we wašég wám Otčiňe Studňu
Otwárá: ze kerég nagwatšú na Sweťe Mudrosť,
Nagwatšé Umeňí a ozagstné Wíri Prawidla,
I wšeľiké časné ag wečné načreťe Ščasťí.
Ňeprestaňťe prosiť Boha též, abi čerstwo žiwému
Wšecko popřál Dobré; a za toľkú Prácu i toľkú,
Wám nadanú, Ščedrosť welomnogné Odplati wráťil;
A w Ňebi tam s timi ňekdi, kerích tuto čisto slowenskím
Prespewowal Gazikem, wečnég dal Částku Radosťi.

VI.

CHWÁLOSPEW
NA
ANTOŇA BERNOLÁKA.

Gak weselí, gak rozkošní a w Radosti přinúcí
Wédla Žiwot krásná starodáwnég Sláwi Roďenka!
Gak swím kwitla Wekem, spaňilím sa zmáhala Zrostem,
Keď sa na tatranských už pewňe osádřila Kopcoch,
A swú až za Dnnag širokú rozprestrela Wládu!
Tenkrát řen Radowánki, samé řen Srdca Přesáňí
Stálo porád, a milé sa ze wšech Stran oziwali Pesňe.
Od Času wšak, čo gu ráz mladšá prewládala Sestra
Češka pre Krásu hrdá, a na gég sa osádřila Prestol:
Mizla Radosť, weselé zňiwať prestáwali Pesňe:
S kraššich od Lařií hňeď Líc ustúpila Barwa,
Prespaňilé aňi wác ňekwitnuli Rúže na Pernách.
Wadla celá už Twár, a Pluhem Čelo brázdřili Wráski,
Hlas slabnuť, Nohi ťažce křesať, Zraki núter opádať,
A zmorené po wšem Teře Údi začínali chudnuť;
Dáwná též Mocnosť a zešlá gu uchádzala Wláda;
Sotwaže už na Přecách smutné mohla Rúcho unášať.
Gak trúchlí Hrdřička milá, keď swého ňenagďe
Samca, a wčil w Dořinách, wčil zas po Pahorkoch a hustích
Létá Úbočinách, i hučících Skalmi Potóčkoch;
A wšaďe naňho wolá, wšaďe naňho milostňe hrkútá.
On wšak aňiž w Dořinách, aňi w Húšči Pahorka a tráwních

Úbočinách, aňi pri skalném sa ňeozwe Potóčku:
Neb lútí kosatími lapil ho Pazúrami Gastráb.
Než sama buď na Bresťe, aneb na Plánki Suchároch
Nad ňím rozžeľená, we Chládku si premnoho sťíská,
A trúchlími širé kormúťí Kwílami Háge,
Až Zraki swé od Žálu a horkég zawre Boľesťi:
Tak ňeináč smutná zalkáwala Matka Slowenka,
Premnoho léla Slzí, a ctné Prsa ráňala Dlaňma.
Už k Hronu, už s Ponosem k ríchlému sa bráwala Wáhu,
Ag k Ďeďinám ag k ohraďením pospíchala Mestám;
A wlastních na Pomoc prispeť wiwoláwala Sinkow.
Ňikdo sa wšak ňenašel, čo bi bol chcel w Bíďe ulahčiť;
Než každí sa raďeg k mocňegšég Češce prirážal.
W toľkég postawenú sa Nebezpečnosťi wiďícá,
A spolu na trúchlég wážícá Misľi, bi rowné
Asnaď Ňeščasťí, rowná gu ňepotkala Skáza,
Ňekdi gaká Bodríčku, aneb Pomoránku ňewolnú,
Buď príľiš mnoho utlačenú zapopadnula Sorbku,
K wšewládnému sa ráz obráťila Otcowi, čo wšech
Zúboženích bíwá nagľepší wždicki Pomocňík,
A skloňená tak hňeď zepatíma sa modľila Rukma:
Otče welowládní, čo wrúcních Prosbi wislícháš!
Ráčiš zreť, koľkí sa na mú Hlawu Príwal opúšťá,
Koľkú ňeščastná wihrážá Záhuba Skázú!
Gak kam ďál už hiňem! gak do Hrobu swého ponáhlám!
Odroďilí, zrádní Sinowé (možnáľi ge toľká
Ňewďačnosť?) ze swú dáwnú opohrdnuľi Matkú;
Nádhernú radšeg pouwádzaľi Češku gakožto
Králownú, a na mé wlastné gu osáďiľi Místo:
Gak bich gá sama ľen geďiná bola tochto ňehodná!
Wčil teda pristupugem s Prosbú a skrúšeňe žádám,
Ňe wšak abich gá w tég wisokég zaskwíwala Sláwe,
Móg čo mi údatní Swatopluk bol ňekdi opatril,
Keď ďaľeké odtáď za hučícú Lábu, a odtád
Až po samú chitrú rozeprestrel Končini Dráwu;
Než ľen abich w tom bezpečná zostáwala Míste,
Kam geho ňesworní, a po prednég Wláďe ňemírňe

Túžící Sinowé ze swú mňa uwrhnuľi Skázú.
Gak wždi mosím trúchľiť, gak žalná wždicki naríkať,
W Misľi na ostatné kedikoľwek Sestri si pomňem:
Buďto na lúbežnú a milostnú w Okrase Polku,
Buď širokowládnú Mocnárkiňu we Sweťe Rusku,
Buď Wďakem ozdobenú Serbinku a Windku ňeweľkú,
Buď silnú Chorwátku aneb mogu Zhubkiňu Češku,
Gak doma na wlastném wisedáwá Prestoľe každá!
Gá zbawená Hodnosťi a patrícého mi Práwa
Toľko sa mám geďiná sem tam Wihnankiňa túlať!
Ach gakowég sem tak hroznég sa dopusťila Winni,
Neb komu Kriwdu čiňím, že mosím ňésť toľkoto Bídi,
Toľkú Hanbu trpeť, s toľkým Zlím stáľe potíkať?
I preto wšewládní premilostiwo zhlédňi sa Otče,
A w még, gestľi že sem zaslúžila, Prosbe ma wisľiš:
Móg ochráň mi Žiwot, ňedopusťi mi do Hrobu kľesnuť.
Zbuď Sinow odroďeních, abi ráz už opusťiľi Češku,
A spolu zgednoťení ke swég sa nawráťiľi Matce,
I mňa na mú Hodnosť a ďeďični Prestol uwédľi.
Wšewládní takowúto Oťec Modľitbu a wrúcné
Prosbi sľišal: poňewáč milowal gu ňemálo pre weľkú
Nábožnosť; preto ag zachowať chcel medzi Žiwími.
I hňeď na Znameňí Wisľišáňá z gasna sa blísklo,
A trikrát hlučné z ďaľekích ohlásilo Kopcow
Huhláňí. Pre nowí Úkaz na ňekoľko Slowence
Zastaraná s trúchlého Boľesť wistúpila Srdca;
Náďeg též dodaná weľká, žebi z o mnoho ľepším
Odsudem i z ľepším na budúcňe sa potkala Ščasťím.
Wšewládní wšak Oťec, nagwatší Ľudstwa Panowňík,
Hňeď ze swích gedného wolá k sebe Posla, chitrého
Krídlama a Twárú spaňilého, i takto mu rekňe:
Iď werní, Sluho móg, spešní k Mláďencowi, čo wčil
W prešporském w Umeňách zahrúžen Zámku sa mešká.
Antoňa zwú. Bistrí on má Wťip a ke wšemu súcí;
I zwestug: že ge wisľišaná už Matka Slowenka,
Wrúcnú keď Prosbú a celím sa utíkala Srdcem,
Bich ňeňechal gu hinuť, ňedopusťil do Hrobu kľesnuť.

On že ge ustanowen k tomu sám, naňho táto samého
Práca čeká, abi Češku zahnal, swogu Matku Slowenku
Skrísil, a na wlastné za Panowňicu Místo osádřil.
Ňech zmužilé na Prořiwňíkow Prsa na smelo pusťí;
Ňišt ňedbá aňi na zlostné Ohowáračow Usta
A špatné Tupeňí, na kriwé aňi Súdi a Záwisť.
Ňech stálí na swém žádnú sa dokonca ňedáwá
Odwésť, bár gakowákoľwek bi sa kládla, Prekážkú.
Gá wždi Pomoc, wždi nowú mu buďem Silu z Wíški dodáwať.
Iď teda už chitrí, a s tím k ňemu náhľi Poselstwom.
Tak powedá. On hňeď konagící Rozkazi Otca
Náramnú Krídel Weslowáňím Oblohu ráňá,
A k Zemi sa spúšťá, wždi i ňižę a ňiže sa bliží.
I prám už zornú podwíhala Ďeňňica Žáru,
A spiňilé k Pesňám Sláwíci si chistaľi Hrdla:
Keď sa mu začňe Dunag ľiščať, keď i zrázu wiľehlí
Zámek i nádherné pred Okom geho wezme sa Mesto:
Čo prag bol zmužilí zakládal ňekdi pre rímskích
Pízo Ľuďí, a swím ponazíwal ho od seba Ménom.
Tam teda sa znášá, i radostní do Hradu wcházdzá:
Kďe prám w ňezwiklém Antoň Sňe bol ešče sa meškal.
W tom k ňemu pristúpí, a takímito rečnuge Slowmi:
Sinku ľežíš? ľež a Pospáňím Silu Wládi nabíwag;
Neb Sen nagľepšá skonaním Občerstwa ge Mislám.
Gá k ťebe pres Powetrí od wšewládného prichádzám
Otca Posel, k weľkému čo wčil ťa umíňuge Čínu,
Bich hlásil: že ge wisľišaná už Matka Slowenka,
Wrúcnú keď Prosbú a celím sa utíkala Srdcem,
Gég bi ňedal zahinuť, ňedopusťil do Hrobu kľesnuť.
Sám ti že si k tomu ustanowen, že ťa táto samého
Práca čeká, bi si Češku zahnal, swú Matku Slowenku
Skrísil, a na wlastné za Panowňicu Místo osádľil.
Bis zmužilé na Prořiwňíkow Prsa na smelo pusťil;
Ňedbal též aňi na zlostné Ohowáračow Usta
A špatné Tupeňí, na kriwé aňi Súdi a Záwisť,
Na swém bol stálí, žádnú sa dokonca ňedáwal
Odwésť, bár gakowákoľwek bi sa kládla, Prekážkú.

Že wždi Pomoc, wždi nowú buďe on Silu z Wiški dodáwať.
Nuž teda w tak weľkú sa widag bez Rozpaku Prácu:
Nagwiššého taká poňewáč Mocnára ge Wóla.
Rozpowedá, a w tom w lahke sa zmizňe Powetrí.
Toľkím rozďešení strápí sa hňeď Úkazem Antoň.
Weľmi ďiwí sa na Twár Mláďenca, na Krídla barewné,
Na Slowa wšak nagwác, a Poselstwo, čo z Wiški doňésol.
Tehdi na rozpačitém ze sebú tak Srdci premítá:
Gá mám tak weľkú započať Wec? Češku witískať,
Matku čirú na swé ponawráťiť Místo Slowenku?
Ačkoľwek sa hňewám, ačkoľwek wždicki žalostňím,
Keď gu wiďím toľkí beze[illegible]g ňésť Winni ten Útisk;
Keď tak i roztrhanú, k[illegible]preňehodňe zawrhlú.
Gak ťažká, gak náram[illegible] Práca a Ťercha
Na mňa ge Ptáka, čo sem [illegible]wilétal swého ze Hňézda.
Než poňewáč toľká Hwezdowládného ge Wóla:
Tehdi sa ňezdráhám, aňi ňegsem tegto na Odpor;
Ňech Ľen swú mňe Mocú a potrebnú prispege Wládú.
Keď si na rozpohnutég ze sebú tak Misľi premítá:
Eghľe na ráz ďiwnú k takowég Chuť dostaňe Práci,
Že wšeľiká ge mu oslaďená už Ťercha a Horkosť;
Ňišt príkré, ňišt ňesnadné sa mu, gak prwe, ňezdá.
Žádná wác aňi už Zábawka ho ňechce ťešíwať,
Žádná už Rozkoš, žádné Radowánki ňepohnú;
Ľen ze swím sa celí Powoláňím stáľe zanáší.
Napred síc Pozorem bistrím sa na Základ obráťí,
A skúmá, po gakích dosawáď kráčáwala česká
Reč Cestách, a na Místo čirég sa Slowenčini wkradla.
Gak mu k Očám prigdú, Čakanem gích silno perúcí
Rozráží, a ňerozbornú pozamedzuge Hraďbú.
Patrí též gakowé bi po ňég zostáwaľi Zbitki
W Písme; ti witňe tedáž, a prawí geho Spósob ukáže.
I prácní gako keď Winohradňík bedľiwo každí,
Gestľi sa náľežitú priblížiľi Réwi Pľewačkú,
Pregďe Koreň, čo bi mal mu ňechať, čo bi mal mu zas odňať.
Wšecko ňepotrebné a samég Ľen k Záwaďe súcé
Osnáží, abi tak márnég mu ňeťahnulo Wládi,

A sťihané Slnkom ľepšeg sa wiwárali Hrozna:
Rowňe tak on cudzé čo ge koľwek wipľe, a wšecko,
Buď blúdné, buďtož wadné čo sa našlo, očisťí.
Ďál už pospíchá. Dobrozwuečné začňe Prawidla
Zakládať; též gak rádné bi sa máwali z wlastních
Witwárať Koreňow Slowa a prospešňe užíwať.
Zbíwá ešče Slowár; aľe hňedki na tento zeľeznú
Pilnosťú, a ňigak ňepremohlú wezme sa Prácú.
Gak snážná Wčela, keď ľetním Gar nastaňe Ťeplom,
A strakatím bugné zaoďíwá Úhori Kwíťím,
Od Switu až do samég Tmi koľem pres Lúčini létá;
Sotwa i gednu Korisť ulowí a do Kláta oďewzdá:
Hňeď naspátki wracá sa, a wčil ten, wčil zase tam ten
Kwet skúmá, a geden po druhém, zariťími weň Ustmi,
Prehlédá, na kerém bi si wác nazbírala sladkég
Ščáwi a na spešních k Úlom skór ňésla Nožičkách.
Žádná Chwíla ňeňí prázná, aňi Odtucha žádná,
Až woňawími celé naplňí sa Plástami Bidlo:
Tak ňeináč on též i w ďennú Chwílu i nočnú
Bez wšeho Prestáňá sem i tam sa na Misľi zatáčá,
A Slowa odwšeľikáď zháňá, i do swého Porádkem
Náľežitím každé, čo nalézol, Pokladu wnáší;
A wšeckím Cenu též, gakowú zaslúžili, dáwá.
Dobré od ňeprawích, od cudzích wlastňe domácé
Rádním odďeľené Znameňím, gak swečno, rozezná.
Též mnohonásobní w rozľičnég Potrebe Wíznam
Prednáší; i učí swím gak bi na wšecko to isté
Buď Čech, buď Latinák, buď Teuton, buďto maďarskí
Sám Hrďina wlastním sa Slowákowi Hláholem ozwal.
Ďál ke Slowám Slowa nárownég s ňimi Wládi nakopčí.
Ňepreňechá aňi krásňegší Reči Spósob, a wlastné
Wisloweňá, aňi swé prázné Porekadlami Místa.
Tak sa porád obracá, znowaní aňi Odfuku ňezná:
Až weľkí za celích dwakrát pať, a toľko gedenkrát
Ešče Rokow hotowí ge Slowár a ke Koncu priwédlí:
Náramní, weľkí, patorečnı́, uplňe hogní,
Ňišt že ňeustúpí gakowémuto koľwek inému.

Tak teda už slawní, do gakého sa ňikdo oďewzdať
Až posawáď ňesmel, dokoná Bog: Češku premáhá
Sám Wiťaz, tlačenú s prítomnég Záhubi Matku
Widre a na wlastní za Panowňicu Prestol osádlí.
Gak to wiďá Sinowé, pred tím čo bočíwaľi od ňég,
Cudzé Gármo zhoďá, a ke swég sa Roďičce nawráťá.
Začňe sa tá radowať ňeináč, gak ňekdi Pocestní,
Po strašních čo Horách sa a Púščách túlal ohawních,
Hlad k tomu s prehroznú už dáwno ho trápili Žížňú,
Strach též Zwer ďiwoká a drawé mu dodáwalo Ptáctwo,
Náramnú opogí sa celí z ňenadála Radosťú,
Keď ťemní w Ďaľekosťi Hrkot Wod a Stáda Bučáňí,
Lúbežné též Pastírow zňeť Trstki usľichňe.
A w tom už úrodní pred Okom sa mu s Kopca uzírať
Dáwá Krag, kďe plné Owocá Stromi, Lúki a Háge,
Sem tam i roztraťené po Polách zahlédňe Obidla:
Tak sa na swém, trúchlá dosawáď až, Matka Slowenka
Srdci ťeší, ľepšého že už ráz dočkala Sčasťá.
Hňeď Silu dostáwá, dostáwá Čerstwotu Údow.
Zas gég dáwňegšá naspátki sa Krása nawráťí,
A spaňilími celé pozalíčí Rúžami Usta.
Zas Pľesi, zas hlučné Radowánki a Pesňe sa ozwú.

VII.

NA KRÁSNÚ ZAHRADU.

Ag ťeba ňepreňechám krásná w mích Zahrado Pesňách.
Ti predná gích zasluhugeš; ňech Ľen že mi Umka
Poprage a schopnú uďelí Básňíkowi Súcosť,
Bich hodními sahal nawnuklí Spewmi ťa sláwiť.
Odkáď tá Spaňilosť, odkáď tá Krása a Rozkoš?
Tak mnohonásobní welohognég Úrodi Wíbor?
Tak wzňešené, tak roztomilé sa tu wšecko nachádzá?
Rekňi to Umko napred. Staršá ge Wiprawka, že bílá
Ráz Owocá Bohiňa, z Horňák naspátki idúcá,
Místo tak obzláštné z ďaľekích uhlédnula Kopcow,
Keď sa Ľen ešče teprw na nowú pristrágalo rádňe
Zahradu, a ščepné započínalí Stromki wisádzať.
Hňeď weľkú na swém sa ťešícá Srdci Radosťú
Potrikrát Hlawu zakrúťí, a ňemálo sa nad ňím
Obďiwugíc, takowími samég sebe reknula Slowmi:
Gak spaňilé, gak rozkošné toto eghľe ge Místo!
Gak ho dobrá bohatú ošwárila Príroda Krású,
I wšeľikú Hognosť, wšeľikú powiléwala Ščedrosť!
Gak sama ho wšeckím odhodla na Zahraduť Práwom!
Ačkoľwek mnoho sem powčil w Ďaľekosťi ľežících
Prešla Kragow, mnoho rozľičních wídáwala Končin:
Nad toto wšak žádné sa mi wác ňezalúbilo ešče.
I preto, wšewládné kebi Ľen poslúžilo Ščasťí,
Nádherná s ňeho má, naša Rozkoš, Zahrada powstať;
Gégž gá mňe premilég nad iné chcem wšeski howíwať.
Tak powedá, a chitrá do swého sa Bidla ponáhlá
Medzi Premíšláňím, na gakí bi ke Koncu čo nagskór

Pred seba Wec zabranú popriwádzala Spósob. I práwe
Na tráwném weselí tenkrát we Ščepňici Manžel
Tróňe seďel; ranné Owocí sa mu řiščalo wókol,
A strakaté Kwíťí lúbežnú díchalo Wóňú.
Gak do Očí padnul, wďačními ho wítala Slowmi;
A blížeg poprisednúcá tak začňe mu rečňiť:
Manželu uprímní! zapřesag, wždi nowého pribíwá
Panstwa na wáć; prám wčil pekné sem uzírala Místo:
Nad ňím rozťáhlé ponaďálég Kopce milostnú
Tráwú a strakatím pozarostlé odpoři Kwíťím,
Odpoři zas Krowinú a šerím sa winášaři Hágem,
Až sa na ňestrídmé tu i tam rozmizři Pahorki.
Než dolu zas pod ňím, bugné kaďe Lúki sa krúťá,
Wáh lúbežňe hučí, a ňerád ťeče od ňeho ďářeg.
Gak spaňilé, gak wšech preschopné Úrod, a k hogňég
Zahraďe spósobené ge samég od Prírodi Matki!
A hře už ag drsnú Trňinú i na rózno sa pnúcím
Opřetaná Hrabuťím a Chrasťím Ohrada stáwá,
I wlastného kořem wókol ho do Lóna zagímá!
Na mnoho též drobních tam wšecko poráďňe go Hrádek
Rozďeřené, a swú každá má na Kragi Cestu.
Ag Ščepi wíborné, bohatú ňésť ňekdi magícé
Obrodu, w rozmeraněg saďené sú rownako Ďáři.
Wčil teda nagdražší k ťebe gá sa Miláčku uťíkám,
A skorená žádám i wrúcnú Prosbu wiléwám,
Bis toto obzláštné pod swú prigal Ochranu Místo;
Zdarní Zrost, zdarnú ugatím a do Wšški ženúcím
Stromkom dag Plodnosť, bi zlatú wždi sa kňísaři Ťerchú,
A práznú Haluzím ňikdá ňeošářiři Náďeg.
Tořko tam ag Peknosťi uďel, tam tořko milostnég
Ozdobi dopráwág, bi iná ňewinašla sa žádná,
Čož bi sa nádhernú gemu rownala Zahrada Krású.
Ňech spaňilé, ňech gak bi žiwé bolo, wšecko wizírá.
Tak howorí; a w tom Lewicú chitro ku Braďe sáhňe,
I Prawicú sa mu rúženné dá Líca pohládzať;
Božkáwať spolu Twár, a sladké wťískať Hubički.
Naproťi Boh, na Ťisíce Podob čo sa, keď chce, premíňá,

Odpowedá: Naplňiť wždi hľeďel sem gá twogu Túžbu.
Ag wčil wšecku wihoď premilého ze Srdca Pochibnosť,
A z márnú ňetráp sa Pečú. Staňe táto sa Wóľa.
Takto prawí, a konať pílí, Manželce čo slúbil.
Bez dálšího tedáž na nowotné Zahradi Místo
Meškáňá bere Cestu. Bi wšak skór Konca dosáhel,
Pospešním, Umeňá ňezabudlí swého, sa Wetrem
Stáľe robí: napred podlhasté obľeče Rúcho,
Krásnoperé nazatím popripíná u Pľeca Krídla,
A sňahowú dolu pospúščá Bradu. Takto na wšecko
Na Wlas i Wek, dodraní též Parsún Wetru podobní,
Krídlama zatrepotá. I tedáž sa potrásaľi Háge,
A zbuďení Pohwizd i bití roznášaľi Ohlas.
Už Bílú i dosáhňe Letem Horu; sotwa sa ďáľeg
Nad Hawrané wnáší Skaľiči: keď naproťi zrázu
Kopce porozľehlé a budúcú Zahradu uzre.
Tím wác pospíchá. I tu už ze blízka uhlédá
Príľiš wšecko prawé, ano watšú o mnoho ešče,
Nežľi mu uprímná Manželka wiprávwala, Krásu;
Ag že nadarmo we swém si gu tak ňezalúbila Srdci.
Neb sám též naďiwiť sa ňemóže tu dosťi na rostlé
Od seba Oploťeňí, na porádné Hrádki a Cesti,
Na Ščepi obzláštné, i na Wíbor Stromkow odewšáď
Poznosení, a inég čo sa Zahraďe lahko ňeugďe,
Wšecko že w nagwatšég sa tu už Hognosťi nachádzá.
Krídla tedáž skládá, a predešlú wezme si Twárnosť.
W tom Berlú trikrát Zemi, trikrát dotkňe sa Stromkow.
Žiwnú tak Bugnosť a zdarnú Zrostu Ochotnosť,
I plodnú k Noseňú Obrod Moc a Wládu pridáwá;
Toľkú ag Spaňilosť, toľkú ag poprage Rozkoš:
Koľkú túžebné ľen mohlo bi Srdce požádať.
Keď toto tak wikoná, do swého sa Bidla ponáhlá.
Než Bohiňa wládná Owocím ze Stromkami krásnú
Zahradu naščíwiť we swég zaumíňila Misľi.
Hňeď Bohiňu Kwíťá a milostné pogme Družički,
Gímžto sa útľinké na mladích wipukáwali Ustách
Rúže a gak Zori čerweňawú zarďíwali Barwú.

Keď w pekném tam stáť uhlédá wšecko Porádku,
Wšecko milostňegšú rozwíňať Krásu a Rozkoš:
Wezme Rožek, čo sebú nagmladšá ňésla Družička,
A z bozkého koľem prsknúcá Nápoga rekňe:
Rostňiťe Stromki milé, dokonálú rostňiťe Krású,
A s teho nagsladšú Owocá Chuť Nápoga berťe.
Rowňe i swú Bohiňa Kwíťá powiťáhňe si Baňku,
A wzácní po celég stríká Zemi Balšam, i rekňe:
Rostňiťe Kwítki milé, dokonálú rostňiťe Krású,
A mnoholúbežní s teho Balšamu ťáhňiťe Zápach.
W tom sa preč odsťehnú. Bozká hňeď powstala Wóňa,
A wšaďe po wšeckích sa koľem roznášala Hrádkách.
Od tég mírňegšé tu wždicki ge Chwíľe Powetrí;
Zachríplú tu ňerozďírá Hubu Wíchor, a prudkím
Otrepané Ratoľesťi na Zem ňezhadzuge Hwizdem.
Sem Zima, sem wsťeklá ňedochádzá Slnka Horúčosť;
Ľen sám príweťiwí díchá prelahodňe Wetríček.
Sotwa sa Gar blíží a nowím Pola Rúchom oďíwá:
Už z nadutích sa tu rozľiční i na Barwu i Wóňu
ŤiskňePukow naporád Kwet a swím krige Mľékom Haluzki.
Marhula tu sladká, tu sa ridká Breskiňa modrá,
Hamrawa tam sa belí, a čo truská w Massi Čerešňa.
Odtáď Hruški ženú, a milostních Gabloňe Kwítkow
Čerweňagú, rowním tuto žlknú Slíwki Porádkem.
List sa porozwíňá, bílú odhadzuge Barwu,
A wšeckím zeľené obléká Rúcho Panožkám.
Bobťeť Hoŕički zatím počnú. Od Slnka ňechutná
W ních sa warí Wlhkosť, a ku Zráťú Mizğu priwádzá.
Barwa chitá sa milá, skowaná Chuť w nútri pomáli
Rosťe, a wizráté, ku dlhému čo ňekdi poslúží
Odkladu, na skloňeních Owocí sa kňíše Haluzkách.
Ptáci zatím od Stromka na Strom, na Haluzku z Haluzki
Poskakugú; a príhodné wihledawše si Místo,
Makkunké chitrími nosá Ústečkami Sťebla,
Hňézda robá, a nowé budugú swím Bidla Potomkom.
Gak sladkími celá sa oziwá Zahrada Hlasmi!

Trúchlá w Súmedzú Hrdlička milostňe hrkútá,
Kos hwízdá a malá ščebotá u Hňézda Konópka:
Nad Čížíka žltí Stehlík, nade Drozda Peňička
Swími sa predbehugú a Predek chcú Spewmi dosáhnut.
Než hlasití Slávík, i iní keď prestali spíwat,
A w hustích sa na Odpočinek poukládali Místách,
Sám ňeprestáwá, i prwá než Zorňica wígďe,
A krásnú mihawé pozlátí Oblaki Žárú,
Ostatních preďegít, zakawáď spá, snážňe sa pílí,
A chladními krití ze wšech Stran Ščepňic Oponmi,
Lúbežním spaňilé prehudáwá Pesňe Hrdelkom.
Wšecko mu odpowedá a Ohlas naspátki zarážá.
Tu wšeliké ňikdá ňeklamú wzácními prečastí
Hostami Stól Pánow zelené Weci: buďto čo slúží
S ňích k Wareňú, buďtož ke skwostních Úprawe Gédel,
Buďto čo pristawenú zase Chut naspátki dowábí.
Sotwa sa gedni berú, hňeď iné w Hognosti wirostnú;
Neb trávními kolem sa prechádzá Gárkami Réčka,
A wšeckím ščedrég k Napitú Wlhkosti ponúká.
Kdož bi tu roztomilé w každí Čas a Chwílu milostním
Páchnúcé Wáňím poprehlédat Kwítki si žádal:
Swóg ukonal bi na ňích Zrak, a predca bi wšecki ňeprezrel.
Gak meňawé spaňilími ňesú hore Barwami Usta!
Gak sa skwá a celé malugú Hwezďičkami Hrádki!
Tu predná sa gegích Králowná Rúža winášá:
Tá swetlé, tá má žltawé, než táto belegšé
Od Sňahu zas radšeg wiwolí si a obleče Rúcho;
Tá ge čirí len Puk, s Puka tég Polowička wichádzá,
A premilími trhat sama už sa Krásami núká.
Tam zlátí, tu modrá sa, tu Lícami bledňe Fialka;
Tam Klinček strakatí a we wonném kňíše Powetrú,
Tam zase búbelaté rozwíňá Ňádra Piwoňka;
Odtáď Sňah Lalií sa belá, Kozobrádki a slawné
Zwončeki pnú, tuhšú díchá Tubiróza Woňačkú,
A práznú Tulipán otwárá pod Ňebe Čišu.
Než gasní wisokú ostatné wšecki premáhá

Kwítki Hlawú, a malé wipodobňuge Slnko Slňečňík.
Ňe sto čo bich mal Pér, čo Prawic též tolko obratních;
Predca bi sem Kwíťí ňemohel dosť wšecko, i wšecku
Zahradi roztomilég powipísať Krásu a Rozkoš.

VIII.

P O Ď E K O W Á Ň Í

OSWÍŤENÉMU PÁNOWI

GANOWI NEP. DERČÍKOWI,

WOLENÉMU BISKUPOWI PRISŤÍNSKÉMU a t. ď.

Nábožních Predsedče Umeň, DERČÍKU, nowotná
　Sláwo a nagwatšá Ozdobo swého Weku!
Dáwno ťi zaspíwať mogu núťila Umku Powinnosť
　Za twoge tak hogné Láski a Prízňe Dari.
Než pre ňeprígemnú sa obáwala welmi Chaternosť
　Pred ťeba ísť, a slabím otworiť Usta Hlasem.
Než wčil už osmelená dlžnú Wec ňechce zameškať,
　Zlú bi pre Ňewďačnosť ďál sa ňemohla wiňiť.
Gasnú tehdi Mislú a uprímním prígmi gu Srdcem,
　Bár ubohí sprostég bídňe ťi šepce Gazik.
Neb kdo gakí má Zwuk, takowé ag Pesňe widáwá.
　Krásní Drozda Ohlas darmo u Čagki hledáš.
A wšak predca ňe len Sláwík, ňe predca samotní
　Spíwá len Básňík, od Boha nawnukaní;
Spíwá ag Poštrk hlohowém na Kríčku seďící,
　Spíwá ag meňšé Ďewča pri Pastwe Husí.

A zhola gak we swém Sláwík Spewe, gak si i Básňík:
Tak sa we swém Poštrk, tak sa i Ďewča ťeší.
Nuž teda už wďačních oddáwá tolko ťi Ďékow:
Kolko Rib ohromná Prúdami Wolga chowá,
Kolko rizého Ural Zlata má, Zweri kolko Sibersko,
Kolko na tatranskích Gedlini rosťe Horách,
Kolko u Ňitri Klasow, na powázskég Rowňiňe Kwiťá,
Kolko milích wšeckém zňí po Slowensku Hrdel.
Než trikrát watšé nad iních Hognosťi Darunkow
Za mnohowíbornú Reč twogu Ďéki čiňí:
Čos wtedi, keď Waše dwestoročú wikonáwali Slawnosť
Nagwiššé Umeňá, z Úradu swého držal;
A slušnú k Ňebesám udwíhal Pazmana Chwálú,
Od Boha potrebnég Wlasťi daného Muža:
Že prední we našém dal gím Králostwe Počátek,
A ščedrím naďelil, gak bolo swečno, Wenom.
Keďs též ostatné pripomínal Zásluhi techto
Tak welkého pre swú Kragnu a Wíru Ducha.
Gak mnoho blúďících po napáchlég od Gedu Tráwe
Spátki na ňeškodnú Pastwu dowédol Owec;
Gak mnoho na Cwičeňí powidáwal Mláďeže Stríbra,
Hogňe bi s ňég Prospech Cirkew a Kragna brala.
Gak wšeliké skoro Ímáňí a Skrownoti Spornosť
Swóg i celí naložil k Obci Dobrému Žiwot.
Ag kolká Zňešenosť! ag kolká Krása we tégto
Chwálebnég spaňilá gak Zora skwí sa Reči!
Buď na tuhí patrím Wťip a ostrú Rozwahi Múdrosť:
Bistrí Wťip, bistrú Múdrotu wšecko gewí.
Buďto na ňezmernú Učenosť sa Zrakma obráťím:
Ňezmerní blíščí wšég Učenosťi Poklaď.
Buďto na még peknú Wímluwnosť Misli powážím:
Wímluwnosť na samí Zdor Zlatoustca plíňe.
W nagwatšég rímská sa nachádzá Čistoťe Rečnosť:
Gak bi Muréta aneb gak Ciceróna bola.
Ňišt lahkého ňeňí, ňišt násilného ňewídať:
Wšecko ge Wáhi plné, od seba wšecko ťeče.

Keď teda tak hodnú tu winášáš Pazmana Chwálú,
A slawné weľebíš Záslubi techto Muža;
Keď na Čnosť a swú w Umeňách si mu Známotu rowní,
Ba w ňekerích predčíš ešče nad Otca teho;
Keď Wšeučišče celé ríďíš, a Mláďeže Wíbor
K Prospechu Cirkwi a swég Kragni premúdro weďeš;
Keď ňemalú geho nasľeduješ podla Možnoti Ščedrosť,
A z hogními Chudích Núdzu Obetmi ťešíš:
Kéž ag wistúpíš na ten istí Pazmana Úrad,
A hlawné w našég Cirkwi Prawídlo ňeseš!
Bis toľké i ti sám, koľké on, Číni konáwal,
A w preblahoslaweneg stáľe Památce kwitel.

IX.

OSWÍŤENÉMU PÁNOWI ÁĽEŠOWI JORDÁNSKÉMU POSWAŤENÉMU BISKUPOWI KNINSKÉMU, KEĎ SWÁTOSŤ BIRMOWÁŇÁ WE CHTELŇICKÉM WIĎEKU UĎELOWAL.

Nábožná z bozkég powstáwá Dobroti Slawnosť,
A wšech ke wrúcnég Srdca Radosťi buďí.
Ňech bohaté w každém pálí sa Chráme Kaďidlo;
Ňech každí Oltár Kwítkami lúbo woňá.
Weďťe ňeozbrogeních, wi duchowní Správci, Gunákow,
A hlasnú w rádném Prówoďe zňegťe Peseň.
Eghľe we swém ňikdá ňeunáwní Úraďe Biskup
Jordánskí do naších poznowu Končin iďe;

I wšeckím dosawáď čo ňedostali ešče duchownú
Zbrog dáwá a tuhú na Wraha zlého Silu:
Bi wždi we kresťanskích údatňe potíkali Bitkách,
A z Bogu wíťazkí na Hlawe ňésli Weňec.
Nuž teda čistotním wi nowotní Krista Wogáci
Srdcem a nábožnú wstupťe do nútra Mislú.
Už ten ňeustálí Boha nagwiššého Služebňík
Wstáhlú wisťírá nad wami zwíški Ruku.
Ctními welowládného Ňebes Ducha Ustami wzíwá,
A platné z hlbokég Wrúcnoti Prosbi ľege:
Bi z wisokého na wás zestúpiť Prestola a swích
Sedmoro wám uďeľiť ráčil ochotňe Darow.
Dar Múdrosťi toťiž, časné sebe Statki ňewážiť;
Než wečnú za celí Beh Weku Slávu hľedať.
Dar Rozumu, Swetlom čo bi wás oswíťil, abi sťe
Náľežité poznať Prawdi we Wíre mohli.
Dar též Raddi, woľiť spolu ag we Skutku čiňíwať,
W čom Boh má Lúbosť, w čom Duša nagďe Osoh.
Dar Siľi, ňesnadné Protiwenstwa a Ťerchi prewíšiť,
Ňeschodnú čo robá k Bráňe Sióna Drahu.
Dar weľkí Umeňá, wždi prawú znať Cestu, wedúcú
Ke Spaseňú, wždi zlú Očma Ňebezpeč uzreť;
Tégto sa wistríhať wáceg než Wríteňic hágskích;
Ňekľesawími po tég bez Bawi Krokmi choďiť.
Dar Wrúcnosťi potom, z dobrowolnég wšecko, čokoľwek
Nagwiššého patrí Službe, Radosťi konať.
Dar spolu Bázňe božég, wšeckého sa bedľiwo chráňiť,
Čo proťi Pána Ňebes Wóľi narózno čelí.
Toľko Dobrého prosí: a swatí na Modľitbu do Chrámu
Duch schádzá, a seďem tích Darow hogňe ďelí.
Ďál weľikí ten Kňaz wikonáwá Úrad a wzácnú
Wám Križmú Znameňí stred Čela Kríža čiňí.
I hňeď, poswatné spolu gak Slowa Ustami reknul,
Ňikdi ňezretelní Znak Duši witlačuge.
Hňeď mnohopotrebnú dáwá Moc, bi sťe z uprímnég
Wšecko, čo Boh žádá, Wďačnoti mohli plňiť.

Hňeď k tomu spósobních tu robí, čnostními abi sťe
Kwítkami lúbežnú díchali Wóňu Ľuďom.
Hňeď za Bogowňíkow ríďí a za Krista Wogákow,
Bi sťe tuhú wlastnú hágili Wíru Braňú;
I wšeľiké we Potíkáňú a we Ochraňe silnég
Obsáhlé s Ťešeňím znášali wždicki Rani.
A w Posľed keď wás pasowal na Krista Ritírstwo,
Rádňe ľewého prawú dotkna sa Líca Dlaňú;
Keď tím rozpamatal, hotowí že sa máťe nachádzať
Každú Odpornosť k Wodcowi z Láski premocť:
Ze prátím ďáľeg Pokogem wás od seba púščá,
Bi sťe pri wšech Búrkách Mír wždi we Srdci mali.
Krem toho nagmnožšé watšému ku Prospechu dáwá
Nauki a wístražné naproťi Skáze Reči.
Nuž teda už toľkú, wi nowotní Krista Gunáci,
Od ňeho ozbrogení túto boguġťe Braňú;
Túto boguġťe Braňú; aňi skór gu ňepusťiťe z Hrsťi,
Posľedného dokáď Konca ňedogďe Žiwot.
W každí Čas, w každú hotowí sú Chwílu do Pótki
Swet, Ťelo a hrozní s Pekla šerého Besi.
Naproťi tímto celú, zeberúcí pospolu Wládu
Rúbťe a preslawní Wíťaza ňesťe Weňec.
Než ťebe, Otče milí, za duchowné wšecki Nowáňá
Každí uprímné Ďéki ze Srdca čiňí;
Každí wrúcňe prosí, bi ťa ten Duch, čos ho we Chrámoch
Nagmnožším uďeľil, pól sta Let ešče žiwil.
Bis geho Braň, geho toľko Darow, geho toľko Milosťí
Wlastní gak Biskup ďál mohel ešče ďeliť!

X.

OSWÍŤENÉMU A WISOKO DOSTOGNÉMU PÁNOWI,

GANOWI NEP. DERČÍKOWI,

OPÁTOWI S. HIPOLITA Z HORI ZOBORSKÉG, HLAWNÉHO CHRÁMU OSTRIHOMSKÉHO KANOWŇÍKOWI, ARCI DIAKONOWI ŠAŠČINSKÉMU, WŠEOBECNÉHO PEŠČANSKÉHO SEMEŇIŠČA SPRÁWCOWI, CÍSARSKO KRÁLOWSKÉMU RADCOWI, PRI SLAWNÉG KRÁLOWSKÉG MÍSTODRŽÍCÉG UHERSKÉG RAĎE PRÍRUČÉMU CIRKEWNÍCH KŇIH PREZÍRAČOWI, SWATOSWATÉHO BOHOSLOWÁ UČITELOWI, NA WISOKÍCH KRÁLOWSKÍCH PEŠČANSKÍCH ŠKOLÁCH UMEŇÁ BOHOSLOWNÉHO RIĎITELOWI A PREDSEDCOWI, A TÍCH ISTÍCH WISOKÍCH ŠKOL WISLÚŽILÉMU DOSTOGNÉMU SPRÁWCOWI,

KEĎ

WIWOLENÍM BISKUPEM PRISŤÍNSKÍM

A PRI

SLAWNÉG KRÁLOWSKÉG MÍSTODRŽÍCEG RAĎE

R A D C E M

UČIŇENÍ BOL.

Náľežití Sinu Sláwi, milí DERČÍKU, nowotnú
 Zas twoge ňezmerné Záslubi Poctu berú!
Eghľe naráz dwognásobnú ťi priwlastňuge Hodnosť
 Dobrí Král, a prawí Národu swého Oťec:
Keď woľeného daní doprává Biskupa Náziw,
 A spolu Králowskég Raddi za Radca čiňí;
Že pre takí ťa wiďí nagsúcegšého biť Úrad.
 Swóg aňi w tom bistrí ňeklame isťe Rozum;
Neb čo iní z Umeňá, z Múdrosťi a Čnosťi po Částkách
 Toľko magú, ti geden sám spolu wšecko chowáš.

Ňeklame w tom sa Mislú, keď mňí, že we temto i weľkí,
    Gak dosawáď w každém Úraďe bol si, buďeš.
Odkáď wšak toľkí Múdrosťi a Čnosťi ge Poklad?
    Odkáď tak schopná Súcota na wše Weci?
Nábožná, howorá, že ťa Čnosť, gak náhľe ňebeskú
    Záru si ľen spatril, hňedki na Lóno dala.
Medzi Pohládáňím útlé božkáwala Ústka,
    A sňahowú na swé mastila Kňaztwo Rukú.
Wážná Obľičagem w Zápať pristúpila Múdrosť,
    Bistrí Wťip, bistrí wdíchla do Misľi Rozum.
Prišla i rozmarilég ňeweďícá Odtuchi Pilnosť,
    A wždi pri twém werná zostala Družka Boku.
Rostúcím ze Wekem spolu Čnosť, spolu rostnula Múdrosť,
    A k wiššému chitrím spíchala Stupňu Krokem.
Z wernú wšak nagwác Towariškú, od ťeba ňikdá
    Ňeušlú, Pilnosťú rád si sa wždicki ťešil.
Až do swég wšeľkí, čo sa ľen z Umelosťi nachádzá,
    Poklad a ňezmerné wzal si Bohatstwo Hlawi;
Až wšeckím sa skwel, čo milé a čo weľmi ge wzácné,
    I k ňemalému gatích Obďiwu ťáhňe Ľuďí.
Odtáď buď Rečňík, gako ľen chceš, Srdcami híbeš,
    Buďto Mudrc wšeľkích Príčini znáš tu Wecí.
Buďto bohoslowním na ňebeskú Oblohu Krídlom
    Rozľeťení ukrité wážňe Tagemstwa gewíš.
Buďtože pówodních a blízkích Zákonu Náreč
    Toľkú máš Zbehlosť, gak bi si w ňích sa zroďil.
Buď we Wecách práwních a na tažkém Rozpaku súcích
    Nagľepšú uďeľiť bez Chibi Raddu umíš.
Toľkís hňeď powolan z Ňeba zešlé Prawdi wikládať,
    Nawnukaní čo božím hlásiľi Weščci Duchem.
Prawdi si wikládal, Posluch※či až hikaľi Ustmi,
    A prišlého na Swet zdáľi sa Pawla očuť.
Wšak si ňetoľko samích Posluchčow Slowmi učíwal;
    Múdrím ag Pérom wšem si poslúžil iním.
Gak mnoho prítomní sa ďiwí, tak rowňe budúcí
    Wek poďiwí sa na twé Písma na Swetlo dané.

Tu hňeď gedna porád za druhú ťa dochádzala Hodnosť,
    A z gednég na druhú Wišśki si Wišku Ťeťel.
Ostrihom už ťa Kanowňíctwom, Zobor už cťil Opátstwom,
    Rozťehlé Šaščín Arci Ďekanstwo podal.
Radda potom ťa Králowská, Semeňišča a slawních
    Peščanskích prwná krásila Správa Umeň,
Cirkewních zwerené si Kňih Preziráctwo a krem tích
    Trídi bohoslownég mal Riďitelstwo dané.
A wčil ťa chwálné weťebí už Biskupa Méno,
    A spolu Králowská Radda za Radca bere.
Neb kím súcegším dosaďen biť tento mal Úrad,
    Gak toťikímto Mužem keď dosaďil sa ťebú.
Tehdi na Dostognosť a na prátí wistup už Úrad,
    Tažkú, wšak lahkú w ňem ťebe, Prácu konag.
Nagwatšá dobrého buďiž tam Podpora Krála;
    Buď Ľudu a predrahég Wlasťi Blahoslawitel.
Tak ščastní ži zakáď sa na wiššú dostaňeš Hodnosť,
    A Skutkem to buďeš, wčil čoho Méno ňeseš.
W Posťed keď storočí a wšeckég Otrapi prázní
    Wek stráwiš, do milég k Otcowi Sláwi zaťeť.

ŽAŁOSPEWI.

I.

Umka ponúká Básňíka, abi i Žalospewi spíwal.

Už sa za Harwaňicú traťené ukríwalo Slnko,
A skwelšú do zlatích strílalo Žáru Oblak;
Už Spewi ag Ďewčat hlasitích ag sťichnuľi Ptákow;
Ľen Sláwíci milú húdľi we Chrasťi Peseň:
Keď sem nad mihawú a po ňežních lahki plinúcú
Rákosinách Mlákú ešče we Mlíči seďel.
Lúbežní Struha Žblunk, lúbežnú Wóňu Fialka,
Lúbežní mňe ťiché dáwaľi Wánki Šuchot.
Tam gako rozmišlám a hrďinské Číni premítám,
I slawského ku még Wíťaza Básňi hľedám:
Eghľe naráz wážná z hustég wen Dúbrawi Panna
Wistúpí a chitrím ke mňe sa híbe Krokem.
Rúcho do Pat zešlé mala belšé nežľi Kropáček,
Ba mnohowác belšé nežľi ge Plachta Wiľi.
Koľko sa mohlo wiďeť, pľeťení skwel na Hlawe Wínek,
A Twár pekňegšá nežľi Rusalki bola.
Gá spaňilú poznám po weľebnég Spósobe Umku,
A zradugem sa, že még wnukňe ku Pesňi Muža.
Než tá sednúcá na milostnú wedla Trawičku
Prígemním howoriť takto započňe Hlasem:
Dosťi si wáľečních už zňel tu po Dúbrawe Pesňí;
Dosťi do wiťazkég Ustami Trúbi fučal.
Spíwals, gak hroznú Swatopluk na Karolmana wédol
Wognu, i gak Wíťaz sa z geho Wládi widrel;
Gak zmužilích weľké založil Králostwo Slowákow.
Ach Beda! zlá že ho zlích Ňeswora zňésla Sinow.

Spíwals ďál, gak wiprosení s Cárihradu Bratri,
Konštantín a Metód sem Tatri došli učiť.
Spíwals též, gak Sláw pribehlého do Wlasti na Lúpež
A strašní Ľudu Mord na Hlawu Zhubca potrel.
Ostatné abi sem na Pamať ňepriwádzala wšecko,
Čos po iních spíwal, hráls i Selanki milé.
Wčil teda wíťazkú na mogém zawes už Dube Trúbu;
Radšeg si trúchlú pred seba wezmi Peseň.
Neb wác máš smutních we slowenském Národe Príhod
Než weselích; wác Bíd nežli Dobrého zažil.
Tak howorí a takú mňa Rečú na Žalospewi zbúdzá.
Gá na to odpowedám tímto Milence Slowom:
Z wíťazkími ňerád sa na Wečnosť Báňami lúčím;
Než poněwáč núkáš, staň sa po Wóli ťebe,
Ľen sama mňe prispeg, gako si prispíwala dowčil,
Swetlo zapál, a šerú Mrákotu z Misli wižeň.
Keď si mi poslušní, ona ďáleg takto sa ozwe,
Na mňa i wždicki si wác nežli na Ziski hleďel:
Chcem ťebe prispíwať, gako sem prispíwala dowčil,
A wlastnú uděliť, gak sem uwikla Pomoc.
Tak powedá, a w tom do šereho sa Húšča zabírá,
I k Dubu pospíchá, kďe swoge Bidlo mala.
Roztomilé wšaďe hňeď, kaďe bílú kladla Nožičku,
Wišli a nagsládšú díchali Wóňu Kweti.
Gá zbuďení tehdáž na nowé sa Žalospewi oddám,
A wnukaného badám wnútri ku tímto Ducha:
Dobre sa tehdi milé wi hrďinské Prospewi mogte,
Má už len trúchlú zňeť buďe Umka Peseň.

II.

Plač Matki Sláwi.

Čá sa to tak smutná po Powetrú Kwílba oziwá?
Ag to samég trúchlí Matki ge Sláwi Ohlas?
Tam hře nad ohromnú, gako móg Zrak spatruge, Tatrú
Na staweném w modrég Obloze Mračňe seďí.
Roztratené sem tam Wlasi má, Oči núter upadlé,
A spaňilé predtím wšecki už Usta bledé.
Tam wrúcé ze Zreňic horkích Slz Kapki řegícá
Nad wlastními také Náreki Sinmi weďe:
Gá tá prešťastná we samég řen tořko Radosti,
Ľen we samég sladkég Rozkoši ňekdi žiwá;
Wčil tak ňešťastná, w tak weřkém Smutku žalostná,
Ľen w gednostagnég wésť Ďňi Bořesti mosím.
Neb kdobi ňetrúchřil? kďe kerá ňenaríkala Matka?
Keďbi gu tak hrozní gak mňa tu potkal Osud.
Eghře dobrích na Swet dala sem pod Tatrami Sinkow.
Národu mého prwá Tatri Kolíska boři.
Tu skoro w nagwatšém ňemalému ku Obďiwu Počťe
Rozmnožením úzké Bidla ňemohli stačiť.
Pohři sa ďál, a Radem prázné zaugímaři Místa,
I k rodním ďiwoké zrábaři Púšče Rolám.
Tam z gednég Strani až k adriackím došři Pomedzám,
Tam ze druhég wolné Baltu zasedři Brehi.
Odtáď zas na Siřín, odtáď sa wňésři na Lábu;
Sám ano Rén, ba samé Temže dosáhři Krage.
Tak weřkí, tak náramní bez Násiři a wšég
Kriwdi iních hogním zastaři Mnoztwom Okres!

Gak weselú tenkrát moge bígalo Srdce Radosťú,
  Keď sem gích w toľkég zhlédala Časťi bidľeť;
Keď zrela sem, že blahoslawení a pokogňe žigící,
  W dobrég Wóľi samé ľen Radowánki wedú;
Obzlášť wšak, že potom hodné sebe získaľi Méno,
  A z dobitég Práwom Sláwi sa Sláwi rekľi.
Než wčil gakbi z Očí horké sa mi Kapki ňeléli,
  Keď s ňích už toľké we Hrobe Časťi ľežá.
Kďež moge armorské, kďe na britském Ostrowe ňekdi
  Bidlícé, kďeže sú Réna a Belğska Ďeťi?
Kďež ti čo nad Sálú, čo na ďálších Lábi Pomedzách,
  Čo w Braniborsku aneb tam we Pomorsku žili?
Kďe zmužili Sorbow Kmenowé, kďe Bodríci a Wilci,
  I starodáwňegších Zástupi Wendow iné?
Kam pošli Zástupowé, čo po wšeckém bíwaľi Ğrécku,
  Kam ti čo až w menšég Azii Sídla mali?
Zahrabaním wečná pozawírala Drímota Wička,
  A zbiwší na krutích Národi prešľi Wrahow.
Ňišt aňi z wihlawených tu i tam ňepozostalo wáceg,
  Ľen Rék, Mest a samích Názwi ňekoľko Ďeďín.
Krem toho ešče i to zlobiwí Ňepráťeľi slawné
  A wzňešené k špatnég skrúťiľi Méno Haňe.
Ba smeľi mích i Biwolmi wolať, že sa ňechceľi gak ti
  Z Lúpeže, než ráďňeg z Orbi a Práce žiwiť.
Koľkú Ğot, Hun, Awar, koľkú Čud a Zberba moğolských
  Pustošow ostatním Skázu priňésľi Rodom.
Než čo do tak hroznég ubohích zahrúžilo Bídi?
  Dobrota gích wlastná Záhubu ťáhla na ňích.
Eghľe ťichí, krotkí, mírní a wždicki pokogní
  I wšeľikég prázní Úhoni wédľi Žiwot.
Zrábaľi Zem, pri Wodách obchodné zdwíhaľi Mesta,
  Príchodzím ze swég strágaľi Práce Hodi.
Ňikdi na patrícé Cudzím ňeslačíwaľi Statki,
  Uspokogen každí Wlasťi sa Darmi žiwil.
Ňeznaľi Zbrog, ľudských Ocelú ňezbígaľi Končin,
  Bezbožními drahég Mečmi ňeléľi Krwi.

Prespolné si Mocú poddáwať ňechceľi Kragni;
Ľen bez Kriwdi gatú wládaľi slušňe Zemú.
Ze wlastnég ľudskú meragící Rownoti Rownosť
Misľeľi, gak dobre mňá, tak dobre mňíwať iních.
Misľeľi, gestľi ku ňím Sprawedelnosť, gestľi porádní
Mír zadržá, že Pokog mať sami wždicki budú.
A hľe to wšecko čo gím k weľkég malo Pochwaľe slúžiť,
Slúžilo k Ňeščasťú, slúžilo k Bíďe čirég.
Neb wždi ináč Cudzí o takích súďíwaľi Čnosťách,
Keď gích za škaredú kládľi Fučíci Hanu.
Tak hľe Člowek blúďí, toľkého sa Hríchu dopúščá,
Gestľi Rozum zatupí, a w Kalu Hlúpstwa toňe.
Horší nežľi ge Wlk, horší než Tiğrica bíwá,
Gestľi krutú Ďiwokosť ňechce na Uzdu chiťiť.
Za krásné, slawné a hrdinské slúžilo Číni,
Ňišt ňerobíwať iné, ľen po Korisťi choďiť.
Lúpeže zháňáwať, preňewolních buďto zabígať,
Buď do tuhého w Uzloch wláčiť Otroctwa Ľuďí.
Mesta boriť, smutné w Ďeďinách rozhadzowať Ohňe,
A zrobené hroznég Pustoťe Kragni widať.
Nagwatší Wrahowé nagwatšú máwaľi Chwálu,
Nagwatšá bola Česť Mor Člowečenstwa nosiť.
Ľen w takowíchto Wecách weľké sa hľedáwalo Méno,
I w takowích weľké našlo sa Méno Wecách.
Než gestľiž za geden ľen Mord Smrť ňekdo zaslúží,
Koľko Ťisíc a Ťisíc zlích boľi hodňi Smrťí.
A wšak predca sa gím za ohawních toľkoto Mordow
Mesto Ťisíca Smrťí wzdáwalo Chwáľi Ťisíc;
Wzdáwalo Chwáľi Ťisíc, bár biť ňezaslúžiľi Ľudmi;
Než zbesními raďeg Zwermi na Púšči družiť.
Ti hľe gak hurtowní na ňewinné Ptáctwo Kršáci,
Tak wsťeklími na mích sa hnaľi Mečmi Sinow!
Buď z hola ukrutním znášáwali ze Sweta Zbrogstwom,
A zrobené do swég bráwaľi Sídla Moci;
Buď spaľi Otroctwom hodňegší súce Otroctwa,
Bi z Mozolow si gegích Hosťini mohľi robiť.

Krem toho ag wlastní ostrú wirezáwaľi Britwú
A swóg we prázné cpáwaľi Usta Gazik.
Bár aľe tak hrozná w dáwňegších Záhuba Chwílách,
Tak weľká na milé Pohroma došla Ďeťi;
Predca ma tá geďiná trúchlú wždi kogíwala Náďeg,
Tá geďiná horkú lahčila Čáka Boľesť:
Keď sa Swet oswíťí a ňemrawná prestaňe Hlúposť,
Mému že wác ňebudú Národu Kriwdu čiňiť.
Swet sa už oswítil, ňerozumná prestala Hlúposť;
Predca sa mému krutá Národu Kriwda čiňí.
Tak hľe sa zastaraná ráz Poškwrna ťažko wimíwá,
Tak náramňe tuhí ťažko sa rúbe Kameň.
Ag wčil gím ti, kerích žádnú ňeurážaľi Winnú,
Ubľižugú, a zlú Záhubu stáľe kugú.
I pre také Weci gích, pre gaké bi si wlastňiľi Chwálu,
Zlostňe haňá, hlúpé Smíchi a Žarti robá.
Často bez Hanbi lužú, utrhační často Gazikmi
Ged kidagú a dobré Číni ohawňe tupá.
Než potupugťe mogích si Ňenáwistňíci Roďencow,
Ňezmernú proťi ňím w Srdci pukagťe Zlobú.
Bár sa budú od wás wždi tupiť, bár wždicki haňáwať;
Predca budú weľké Méno to Sláwi nosiť.
Predca budú rozesáhľegší tuto na Sweťe Národ,
A množšé zasedať Končini, než wi sami.
Predca budú weselí weseľegších wždicki si wáceg
Prospewowať Pesňí, nežľi wi Tupci sami.
Wšak pamatagťe, že Trest okusí, kdo Kriwdu čiňíwá,
Odplatu, kdo sprawenú od Zloti Kriwdu ňese.

III.

Plač Matki Sláwi nad Wratislawem.

Tolko sem od Cudzích ubohá gá znášala Matka,
A znášať dosawáď ešče ňemálo mosím.
Než to ňeňí samo dosť; watšég mi Žalosti dodáwá,
Že wlastní Sinowé Príčina Skázi boli.
Koľko sem už sa ke Ustáňú nanaríkala indá;
Koľko sem už horkích nad wami léla Kapek,
Buď Tuğumíre ťebú, buď ohawní, Príslawe, Zhubče,
Buď nad inými čo swég Otčini Zradci boli;
Buďto čo pokrewních zlí Bratri hubíwali Bratrow,
A z gedného poslé márňili Otca Rodi.
Wčil nad twím ňemilí Chocilowče Wratislawe Čínem
Náreki a trúchlé wésť Plače ešče mosím.
Kam tak pospícháš? kam tak s tuha Žrebca rozháňáš?
Místo ge Henğstfeldon, kam gako Šípka leťíš.
Tam lútím Arnulf Pagedem na Slowákow horící
S predňegšími kritú Ňemcami Raddu kuge.
Gak weľkú širokého Mocú bi Swatopluka mohli
Zwíšiť a ohromnég dať geho Wláďe Koňec.
Neb sami ze wlastním sa bogá naň Wogskom oďewzdať.
W zlém abi zas hroznú ňewzali Skázu Bogi.
Tehdi ťa náramnú čekagú we Zborňici Túžbú,
Že snaď prospešnú k Záhube Raddu podáš.
Než naspátki sa wráť, zaňechag we Zborňici Ňemcow;
Wšak si Slowák, prečo swím chcel bi si Skázu Bratom?
Lew Lewu ňeblíží. Medweď sa na Medweďa lútú
Ňehňe Dlapú, cudzé len Zweri Šelmi hubá.

Hŕe Wrani ťi kwáčú, w práznég Sowi Dúbrawe huhlú,
 Zlé Wlkow Usta wigú, a Drahu odraďugú.
Bár Wrani ťi kwáčú, w práznég Sowi Dúbrawe huhlú,
 Bár Wlkow Usta wigú; predca do Spolku iďeš.
Tam hňewŕiwí Císar, tam každí z Raddi ťa wítá,
 S twého že brať hogné Príchodu Ziski budú.
Swú aňi wšak ňeklamú sa Mislú; nebo Spósob ukázals,
 Gak weľkého Silú mohŕibi Krála premocť.
Císaru nagwišší a wi prední we Sňeme Otci!
 Tak zlobiwé zrádnú Reč twoge Usta ŕegú,
Ohromitá, weľká owšem ge Swatopluka Wláda,
 Sám zmužilí, múdrí a w Bogi weľmi chitrí.
Dobre ge wšem známé, koľké sme dosáhŕi Porážki!
 Koľko Matek dosawáď ešče za Sinmi plače!
Ňišt naše ňezríďá gemu naproťi Wogska samotné.
 Potrebná ge Pomoc: tehdi hľedagme Pomoc.
Weľmi ge údatné Wolğárow Mužstwo do Bitki,
 Sám že sa Cárihrad pred ňimi hrozňe trase.
Údatné sú též wáľečních Zástupi Uhrow,
 Čo wčil pastewné Dácka zasedŕi Krage.
Gestŕi si tíchto i tích ku naším pripogíme Wogákom:
 Lahko sa žádostní Pótki dosáhňe Koňec.
Wšak potagemňe konať sa mosí Wec, z rázu abi sme
 K Bitce ňepripravené Krála prepadŕi Zemi.
Tak howoríš. Na twú zapľesá Reč Císar, ochotní
 Zapľesagú na swích Ňemci tu wšecci Mislách.
Tehdi Poslow k silním naprawá Wolğárom a Uhrom,
 I množšé doložá tímto i tímto Dari.
Popriwolá Zwaňú a Pomoc miľeráďi prislúbá:
 I z hognég sa napred Lúpeže w Srdci ťešá.
Než gako už zrečená sa ku Wíprawe blížila Chwíla,
 Wšecci sa w ňezmerném Počťe na Krála sipú.
Odtáď Uhri bežá, odtáď Wolğári sa rúťá,
 Odtáď ňeščastní sám sa ti Zradče waľíš;
Odtáď rozgedowan chwátá zase k Útoku Arnulf,
 A s ňím Báborowé, Franci a Šwábi ľeťá.

I prám dozrátá na Kosák očekáwala Žatwa:
Keď každí od swég Wlasťi do Kragni wrazil.
Končini už lúpá, a o toľkég Pohrome ešče
Král ňezná, hotowé k Obraňe Wogsko ňemá.
Kamkoľwek zhlédám, kamkoľwek Zrakma opírám:
Prehrozné sa mogím wistre Ďiwadlo Očám.
Zremľiže tam, spaňilú odkáď Twár Slnko winášá:
W prestrašném ubohú Plápoľi Kragnú wiďím.
Zremľiže tam, na poľedňagšú kďe sa Wisku dobíwá:
Ag tu we prestrašném Plápoľi Kragnu wiďím.
Zremľi i tam, kďe milé hrúžíwá pod More Usta:
Ag tu we prestrašném Plápoľi Kragnu wiďím.
Ňikdo gu ňebráňí, ňeprichádzá k Príspegu ňikdo.
I kdo bi gu bráňil dosť proťi toľko Wrahom?
Už spolu rozkaťené Ňepráťelow Hagna sa zetknú;
Už do samého ďiwú Záhubu Lóna ňesú.
Smutní ze zhoreních sa Ďedín Prach strašľiwo čerňá,
Rozborené trúchlém we Hrobe Mesta ľežá.
Tam twoge nábožní sú Kosteľi, Zweste, Metóde!
Tam sú twého milé Chrámi, Zločinče, Ďeda!
Strašná z úrodních sa Radem Pol Pustota hrozňá,
Líchwa a nagmnožšé preč sa Korisťi wedú.
Ľudstwo Putem zewrené do krutého sa ťáhňe Otroctwa,
Prehrozné Roďíček Náreki Hwezdi perú.
Než Swatopluk, bár tak náramná žúrila Skáza,
Predca pri swích bráňen sám zachowal sa 'Tatrách.
Nuž teda už weľkú popľesáwag Zradče Radosťú,
Twá že daná k Bratrow Záhube Radda wišla.
Ag wi ňepráťelskí w nadutég Misľi Ňemci pľesagťe!
Že sťe bez odporních zňížiľi Krála Bogow.
Wšak dopľesáťe. Ňe ľen prítomné magťe na Srdcách,
Než na budúcé ag pomňiťe dobre Weci.
Nastaňe Čas, keď wám to drahé buďe Krála Slowákow
Oslabeňí, a swú zaň poplaťíťe Krwú.
Keď na Pomoc wolané towarišních Zástupi Uhrow
Tú wčil spustaťenú Kragnu za Bidlo chiťá;

A zdegších wlastnég pripogíce si Berľe Rodákow
Mocňegšú založá gednu potomňe Obec;
Wšecko to Zlé, čo ňepripravením tu robíťe Slowákom,
Wám i wašég začnú Súseďi Wlasťi robiť.
Koľko Osad, koľké na Popol zhola Mesta obráťá;
Koľko Pol obsátích Koňmi na Spustu dagú:
Koľkí Ľud pobigú, koľkí do Otroctwa poťáhnú,
A s koľkého celé Kragni Bohatstwa zugú.
Tú mať za zhubené premilích Králostwo Slowákow
Gak ti tak ostatní Odplatu Ňemci budú.

IV.

Plač Matki Sláwi nad Sinami Swatoplukowími.

Ag wi mi, ňeščastní Sinowé, možného Slowákow
Krála ťeplé z mokrích Kapki roňiťe Očí.
Bár sem dosť každí sa pre wás nanaríkala Tíďeň;
Predca sa dosť wiplakať wšecka ňemohla Boľesť.
Kí wás Wsťek napadel, kí wás Duch s Pekla ofúkel,
Že Brater ukrutním rúbe na Bratra Mečem;
A Králostwu dobrí čo Roďič tak práčňe zakládal,
Nápoki už hrobowú, Zlobci, kopáťe Gamu.
Kamže sa tá Swornosť, kam tá už Gednota zmízla?
Wás ke kerég múdrí bol napomínal Oťec:
Keď starší učiňen ge na predné Místo Panowňík;
Ostatní weľkú pod geho Berlu daní.
Hľe spogené tri do Ruk Pruti sám každému oďewzdal,
A prelomiť kázal na dwa ochotňe Kusi.
Žáden wšak to dowésť a polámať Zwazki ňewláďal;
Bár sťe celú wšeckég napnuľi Wládi Silu.

Než pozatím, keď rozwinuté každému po gedném
Dal zdrúžğať, každí swóg w poři hňedki zlomil.
A krásní takowím Čínem chcel Príklad ukázať:
Gak sa, keď on wikročí ze Sweta, máťe chowať.
Gestliže, tak reknul, Swornosť wždi a Láska braterskím
Zgednoťená Spolkem zostaňe medzi wami,
Ňikdá wás lútí we ukrutnég Bitce Ňepráťel
Ňezwíší a tuhím w Službu ňezewre Putom.
Gestliže wšak pre Swár a ňičemnú Nádheri Píchu
Poslušnosť a dané zapreťe Práwo Bratu;
Gestliže gednu celú na tri Kragni rozetňeťe Kragnu,
A s pewnég tri slabé tím učiňíťe Moci:
Ag sami medzi sebú sa hubiť zlím počňeťe Zbrogstwom,
Ag Ňepráťeli wás na Hlawu snadno potrú.
Tak howoril, tak náležité wám Nauki rozumní,
Keď sa približowal k Úmoru, dáwal Oťec.
Tú teda rozmúdrú posluchňiťe Otcowu Raddu,
A Swornosťi tuhú wždicki chowagťe Celosť.
Swornosťú i malé chowagú sa w Pewnoťe Wládi;
Ňeswornosť weľké do Hrobu ťáhňe Moci.
Starší s králowskú na prawém seď Prestole Berlú,
W Poslušnosťi druhí buďťe pokogňe žiwí;
Buďťe pokogňe žiwí. Dosť už Krwi ťéklo za Otca,
Keď proťi zlím bráňiť často mosel sa Wrahom.
Buďťe pokogňe žiwí. Špatná ge zaisťe to Sláwa,
Keď Brata Brat zbrognú morduge w Pótce Rukú.
Buďťe pokogňe žiwí; Pokogem sa wšecki zaléčá
Bezbožními dané Wognami Kragňe Rani.
W hrozních utraťení Wálkách nahraďá sa Gunáci,
A predešlého celá Otčina dogďe Kwetu.
Wás ale w Zgednoťeňú a Blahoslawenosťi žigících
I w Sile ňezlomních Súseďi báť sa budú.
Patriťe gak wišlé na hroznú Wognami Bídu
Ľudstwo Pokog žádá; dagťe mu tehdi Pokog.
Wšak sťe ňeňí s Kameňá a hliňíckég Lomňice Wíkres,
Roztopeného aňiž Wosku ňemáťe w Ušách:

Bi sťe sa obmakčiť, Hňew a lútú pusťiť Ukrutnosť,
I kladené pred Sľich Prosbi ňemohľi očuť.
Zhlédňiťe na zbaweních wšeckég už Podpori Starcow,
Zhlédňiťe na zmorené z Matkami swími Ďeťi:
Gak zepatíma lomá na ňebeskú Oblohu Rukma,
A trúchlé naporád od Horu Kwiľe wedú.
Zhlédňiťe na prázné sem i tam bez Mláďeže Mesta,
Zhlédňiťe na hroznú bez Pluha Spustu Zemi.
A wšak aňiž na Kwíl, aňi zlú ňedbáťe na Spustu,
Wác aňi už kladené ňechceťe Prosbi sľišať.
Ľen wsťeklú búríťe Mislú! I čo Bogmi hľedáťe?
Skázu samím, a čiré Prospechi Kragni Wrahom.
Ňemci na swém weľkú pľesagú už Srdci Radosťú,
A s Posmechmi o wás Pesňe u Wína hudú.
Uhri ze dáwňegších wibití Pačinákami Sedľisk
W blízkém zastawení Dácku na Stráži bedlá.
Čím sa tu medzi sebú we braterskích potreťe Wálkách,
Čím zmužilého celá wistaňe Wogska Sila:
Hňeď sa na Zad pohnú; wedomá gím Cesta, keď už ráz
Náramnú ubohég zatnuľi Wlasťi Ranu.
Lahkú wás dobigú Prácú i snadno celému
Posľední učiňá dosť skoro Pánstwu Koňec.
Už Čechowé a Čechow nagbľižší Súseďi Sorbi,
Prispogení k gednég ňekdi od Otca Moci,
Tak weľké na swích zunugící Rozbroge Srdcách,
Od wás odstupugú, Swáre a Wogni klnú.
Bábori na Hraňicách gako bistré Orľice stríhnú,
Tég hotowí dáwať Wogskami Stránce Pomoc,
Čo k ňím nakloňená Dówernosť wezme, a lútím
Naproťi Odporcom k Príspegu začňe wolať.
Zmerťe sa ach radšeg, zakawáď Času ešče ge, zmerťe!
A bratomordárské hoďťe do Pošwi Meče.
Hroznú, ze Ďňa na Ďeň bľižšú, gako od seba, tak též
Od Ľudu a wšeckég Otčini wzďálťe Zhubu.
Wšak na to ustanowen ge Panowňík Wlasťi, bi Kragnu
Ochraňowal, Ščasťí Národu swému hľedal.

Rozbrogu ňech ge-Koňec, ge Koňec Plaču, Náreku, Bíďe,
Ukrutnosťi, Bogom, Spusťe a Hrózi Koňec.
Pomňiťe na wsťeklích, rowních wám, Attiľi Sinkow;
Attiľi, čo wšeckím bol Strach a Metla Zemám:
Gak skrze Ňeswornosť a domácé Wálki ohromnú
A Swetu rozhroznú Wláďu uwédľi na ňišt.
Ag seba ag hunskí, tak mocní, zmárňiľi Národ,
Gedno že toľko holé zostalo Méno po ňem.
A hľe čo swím oňi už Kraganom ráz ňekdi wiwédľi:
To swím za krátki Čas wikonáťe sami.
A wšak darmo hluchím howorím. Aňi Otca Zločinci,
Uplakanég ňechcú swég aňi Matki sľišať.
Čím Napomínáňá, čím wáceg Raddi podáwám;
Tím wáceg žúrá, wác Wsťeku ešče ľegú.
Už krwawí ge Hron, krwawé sú Zákluki Wáhu,
Rozsekané Morawú Mrtwini walňe bežá.
Sám weľkí sa Dunag nad čerwenawími ňemálo
Wodmi ďiwí, a na Breh z Wímola šírki točí.
Gak prudkí keď Oheň do suchého sa dostaňe Rážďá,
Wšecko Radem pálí, na Prach a Plάchi trowí:
Tak sa celá od wás preňehodní Otca Roďenci
Kragna hubí, a bliž zlému ke Koncu weďe.
Už Trenčín sa kaďí, nádherná Bistrica kúrí,
Králowské prašší w Plápoľi Sídlo Ňitra.
Už scela wiwráťen preslawní ňekdi Weľehrad,
Už ze Zemú rowné Ohradi Mástu ľežá.
Už na Ťisíce iních ag Mest ag z husta osadlích
Ľuďmi Ďeďín besní do Hrobu hádže Plameň.
Spustaťené sem tam Pola sú Mrtwími posáté,
Neskosené belagú Lúki pre Kosťi Mužow.
Rolmi Krwú opilími zeľezná kňíše sa Žatwa,
A swích mesto Klasow Strelki a Šípi ňese.
I kďe padlí Mužowé, kďe sa ostré Šípi ňenagdú:
Tam zlé mesto milég Úrodi rosťe Hloží.
Sladkí pastírskég ňeslíchať Píšťaľe Ohlas;
Wáľečná za malú Píšťalu Trúba hučí.

Wác aňi Ŕen weselé ňezňá už Pesňe; weselších
Mesto Peseň trúchlí Prospew a Kwílba gačí.
Přes Radowánek ušel; za milé Radowánki wogáuskí
Pokrik a hrózipluć Brinkoti Zbrogstwa hrmá.
Kragna ze Wládi zutá a ze wšeckég Sláwi opadlá
Cudzím už dáwá lahko sa pod Moc ugať.
Bábori dozweďení o takég už dobre Slabosťi
Dosťi na tom ňemagú, ráz že do Wlasťi sahňi;
Než po druhí i treťí sahagú ráz ešče do nútra,
Postawené w Odpor Zástupi lahko bigú.
A kďe gaká Pewnosť, kďe gaké zostáwalo Mesto,
I wše čo Ŕen predešlég Záhube ušlo, kazá.
Časť ňemalú Králostwa berú, a Swatopluka Wodca
I wšeľikég ze sebú Mnoztwo Korisťi wedú.
Uhri ke Koncu došlú wašu už Ňewládu wiďící
Do spustlého nowé Bidla Panonska ňesú.
Odtáď z husta čiňá do wašinskích Nábehi Končin;
A wždi tu neb zase tam k Sídlu si Místo widrú.
Nářežitého ňeňí proťi toľkím Odporu Wpádom;
Neb zmužilá w márních Obrana Ŕehla Bogoch.
Zmohlí už Swatoboǧ započíná ňeskoro múdriť,
A swogu uznáwať Winnu a Spúri Wadu.
Na zwíšní, s krwawég zachopiw sa zrázu Porážki,
Pospešními Ŕeťí gak Strela Cwalmi Zobor.
Berlu a králowskí zahoďící od seba Šarlát
Presprosté huňené Rúcho na Údi bere.
Pústewňík ostrí a wlastním Bratrom i wšeckím
Ňeznámí Kraganom, sám weďe toľko Žiwot.
Mesto Paláca chudá slúží za Obidlo Chalupka;
Mesto Hodow skrowné Hlad mu Koreňki siťá.
Wšecko Bohatstwo za ňišt, wšeľikú Sweta Sláwu za Márnosť
Pokládá; a že sám hnal sa po tégto želí.
Zostáwáš už Ŕen geďiní, Mogmíre, Panowňík,
Mordárskích sprosťen z Bratrami swími Bogow.
Bárs aľe už sprosťen Bogu z Bratrami; predca we stálích
Zapřeťení Wognách z Uhrami biť sa mosíš.

A krem ráz že si gích obráťiť Chrbti prinúťil,
Súcég ďál odolať Wládi za dosťi ňemáš.
Až w Posťed ag ti padáš, padagú spolu w Obraňe Wlasťi
Údatní, čo žiwí zbíwaľi ešče Muží.
Ostatní aľe už to weďící dobre Slowáci,
Králowského že wác k Berľe Potomka ňeňí:
A Swatopluk widretí od Ňemcow Bratrowi s Pasťi,
Gestľibi na prázné Prestola Místo sedol:
Že hňeď zúboženú sladkég Wolnosťi bi Kragnu
Sprosťil, a báborské Národu Gármo hoďil.
Dobre weďíce pritom seba wác aňi naproťi Uhrom,
Wác aňi už Ňemcom z Odporu dosťi ňebiť:
Z wáľečními raďeg dobrowolňe sa Uhrami spogčá,
A s ňimi gednu Obec, gedno Braterstwo čiňá.
Tak hľe pre wás weľké zmoreních Králostwo Slowákow
Ňeščastní Sinowé do Hrobu swého padá.
Tam širokowládná twoga už ge, Swatopluku, Berla,
Tam ge i Meč, cudzím zlí Strach a Hróza Ľuďom.
Ňeswornosť a twóg ňešlechetní, Bábore, Arbo
K Ňeswornosťi Popud zlámali tíchto Silu.
Ňeswornosť ňikdá dobrého ňemáwala Konca,
Wždicki prenáramnú Záhubu ťáhla sebú.

V.

Plač Matki Sláwi nad odrodilími Sinami.

Sotwa mi od gedného mokré schnú Náreku Líca,
Už ke druhému nowá Príčina Kwílu wolá.
Nad wami zas tu mosím ubohá gá Sláwa Rodička,
Odrodilí Sinowé, horko na Srdci plakať.
Že k Člowečenstwu prišlí za swú hanbíce sa Matku
K cudzím, čo mňa potreť chcú, uťekáťe Wrahom;
A mňa tupiť, w zlí Žart a ohawní Posmech uwádzať,
Ba špatnú zlorečiť smíťe mi ešče Hubú.
Ňišt ňedbáťe aňiž, gak mrzkí weľmi ge Úskok,
Čo k ňepráťelským Swích ňechaw ugde Plukom.
Gak weľkí ge to Hrích za wlastnú Matku sa hanbiť,
A preklatími kriwú Reč na ňu Ustmi kidať.
Ach wtedi sem dobrá a potrebná bíwala wždicki!
Keď sem wás na mogích dogčila Prsmi Rukách.
Keď sem wás na Kolísce milú uspáwala Pesňú,
A predné žwatlať dáwala w Usta Slowa.
Keď sem náležitú Peč o súcú Chówu, o Žiwnosť,
O Ščasťí a samé len waše wédla Dobré.
Tenkrát za wlastnú sťe sa ňikdi ňehanbili Matku;
Od cudzích sťe Ľudí wždicki ubehli ke mňe.
Tenkrát príweťiwú sťe sa len prismíwali Twárú,
Ľen sladkozňícé Ustami léli Slowa.
Než wčil už odchowaní a swému ku Místu priwédlí,
Keď wác potrebnég Pestowatelki ňeňí,
Gak do waších ráz Hlaw prespolné fúklo Powetrí,
A klamawím lahké zwráťilo Mozgi Duchem,

Za wlastnú sa ňenáwiďenú hanbíťe Roďičku.
 A k nadutím rúhať gég sa bežíťe Wrahom.
To hře za ostudné wislúžila sem si Chowáňí,
 Ten Wďak, tu krásnú Odplatu za Mzdu berem.
Zdáž pri prwém radšeg sa ňemal wám Príchoďe na Swet
 Krk wikrúťiť aneb Kosťi na Tatru pribiť?
Aspoň wždicki nowích méňeg bich znášala Trápeň,
 Méň Žálow, méň zlég Srdce Bořesťi žralo.
Než wčil už odpowedagťe, gaká wás Príčina zwádzá,
 Že proťi swég tořkú máťe Roďičce Ňechuť;
Že k welozáhubním uťekáťe Ňepráťelow Hagnám,
 A proťi ňég wsťeklé Rukma lapáťe Braňe.
Tořkú Zlosť, tořkú ňehrozíťe sa páchať Ukrutnosť
 Naproťi tég, čo milí wám dala ňekdi Žiwot.
Zdář ňeňí sem gá dobrá, gako slušno ge, Matka?
 Zdář za mú hanbiť Krásu sa ňekďe mosím?
Zdář ňeňí sem též weřká na Bohatstwo, na Možnosť,
 Sláwu a rozřehlú po Sweťe Wládu širú?
Eghře o még dáwní a nowí Čas Dobroťe swedčí;
 Swedčí, a zgewnú Prawdu ňemóže zapreť.
Ačkořwek s predešlég od tořkích zašlo ňemálo
 Krási Pohrom; dosť tak predca sem ešče milá.
Než gestřiž ku nowému ňedá sa mi Pówodu Žálu,
 Gestřiže ag staršá wígďe ze Srdca Bořesť:
Hňeď sa prwá opadlím nawráťí Spósoba Ustám,
 Od wisokého gaká gím bola Stworca daná.
Líca budú tehdáž pekňegšé, nežři ge Rúža,
 A Zraki gasňegšé, nežři ge Hwezda sama.
Žádná mú tenkrát ňeprewiší Krásu Roďička,
 Žádnég Panňe ze wšech Predku we Twári ňedám.
Kďežto kerá watšá sa nachádzá Matka na Rodstwo,
 Sláwu a ohromnú Wládu po tořko Zemách.
Kďežto kerá tořkích, kořkích gá móže počítať
 Mocních a schopních weřmi na wšecko Sinow.
Kďežto kerá tořkím honosiť sa ge we Stawe Mnoztwom
 Cér spaňilích, a Wšem pre swogu Prácu milích;

I wždi, čo k nagwatšég slúží gím Pochwaľe, spewních,
    Buďto Radosť, mračná buďto naľehňe Žalosť.
Gak wzňešenú mi to Česť, gak hodnú Píchu dodáwá,
    Ačkoľwek ďaľeká Pícha ode mňa wetrí,
Že w Časoch už dáwních zďeďené od Sláwi ze wšeckú
    Tak silnú Roďinú Méno to Sláwi ňesem.
Gak širokú ag wčil rozkládám po Sweťe Wládu!
    Bár sa mi od Zhubcow zmárňilo toľko Ďeťí.
(I kďe gaká ze wšech, ke kerím uťekáťe, Proťiwňic
    W tégto mi blíž rownať dosťi sa móže Weci.)
Gá sa ňe ľen k gednég pribitá Sweta Časťi nachádzám;
    Než we troch mocnú gak Paňi Berlu ňesem.
Od zimného sahám k adriackég Hladčiňe Baltu,
    Od lábskích Brehow až ke klukatému Donu.
Od Bílég sa na Chwáľenskú až Melčinu šírím,
    Od Kumi pres Kaukaz pňem k Eriwánu Čelo.
Náš stoľebí ge Ural, náš Ob, naša Léna ohromná.
    Náš Anadír a našlí w Časťi Kolumba Nuček.
Tu wšaďe mog zňí Hlas, wšaďe od Sláwíka miľegšé
    Každú Chwílu mogích Pesňe sa ohlasugú.
Ba w ďaľekích a ňepatrících aňi pod našu Berlu
    Mocnárstwách slawné mé Spewi ešče počuť.
Slíchá gích Berlín a bohatší na Zlato Londín,
    Slíchá nádherní pre swogu Krásu Paríz.
A wše abich hlawné na Pamať ňepriwádzala Mesta,
    Kďe sladkími kogá w Cudziňe Zwukmi Uši,
Slíchá Cárihrad, weľké Sultánowo Mesto;
    Slíchá ag Teherán a Hlawa Chíni Pekín.
Tak sem gá weľká, tak možná Sláwa Roďička,
    Tak rozprestraňené po Sweťe Méno ňesem.
I wše čo tak welowíbornég mňe ze Sláwi prislúchá:
    To wšem prislúchá Národu mého Sinom.
Prislúchá ag wám zďeďené to wšecko; a predca
    Násilnú wlastné Práwo šlapáťe Nohú.
Zdáľiž múdro čiňí, kdo swím opohrdňe Ďeďictwom,
    A k cudzému celú Statku sa ťiskňe Mocú:

Weľkú, po Predkoch došlú, zapowrhňe Magetnosť,
A skrownú w ludském Úhori Škwárku hľedá;
Keď za celí Hág Dub, keď za hromowími ňedotkli
Ohňami Dub zlomenú gednu Haluzku bere.
A wšak predca wi tak weľkím pohrdáťe Ďeďictwom,
A skrownú w cudzém Škwárku hľedáťe Poľi;
Za zrutní Hág Dub, za perúnowskími ňedotklí
Bľeskami Dub ľudskú gednu woľíťe Haluz!
Než ráz magťe Rozum, práznú zaňechagťe Ňemúdrosť,
Od ňeprawích k wlastnég wráťťe sa Matce Macoch.
Gá wás chcem Chibu zlú naprawících obgať, a werních
Poznowu medzi Sinow swého do Lóna prigať.
A wšak darmo wolám, ňechcú sa Blázňi nawráťiť,
Ňechcú tak slawnú Matku za Matku držať.
Iďťe mi tehdi z Očí kďe sa kalné Wodstwo zebírá;
Kďe Škrekláci kričá a Wrani Kráki wedu.
Nosťe Ľudom na Znak preohawné Úskoka Méno;
Nosťe ritú na Čelách Odroďilosťi Pečať.
Tak smutná za dlhí Čas Matka naríkala Sláwa,
Na staweném w modrég Obloze Mračňe seďíc.
Tatri koľem trúchlé trúchlí roznášaľi Ohlas;
Les Lesu odpowedal, Dol Dolu, Kopcu Kopec.
Až černé sa na šír sem tam rozťáhnulo Mračno.
I hňeď krídlorudí bil Hrom a Príwal hučal.
Náramním sa i Wáh i siwí Hron rúťiľi Wodstwom,
A w Hromadách mútné ňesľi do Istra Waľi.

VI.

Stažowáňí Mogmíra.

Od welkég nadutí wiskagťe si Ňemci Radosťi,
Že splňená gednúc Wóľa ge predca waša.
Už sem nagwiššég u mogích Hodnosťi Slowákow
Pozbawení, už sem s Kňížaťa tolko Člowek.
Neb Král wáš Ludwík takowému ke Čínu donúťen
Násilnú mňa zhodil tégto ze Wládi Mocú.
Než čili na mňe gaká k Weci ťég sa nachádzala Winna?
Náležitú aspoň rekňiťe Prawdu sami.
Gestliže swími zadosť preukážeťe Slowmi, že wšecko
Slušňe trpím, dálší prestaňe celki Ponos.
Neb kdo čo zaslúží zňese rád; ale ťažko ge predca
Welkú bez wšeckég Príčini Hanbu trpeť.
Zdáli to Prehrešeňí bíwá? keď w Míru sa Ščasťí
Kragni hledá, a daná Wrchnoťe Wíra chowá.
Gedna prawá po celég rozesíwá Wlasťi Pobožnosť,
A s ťemného sa Lud Blúdu ke Swetlu weďe.
Predca za Prehrešeňí to samé sa poklákalo od wás,
Keď za také z Moci sem Kňížata Číni zutí.
Ňikdá tak skúpí náramňe Lakomci ňetúžá
Do swég ňezmerné Pokladi Skríše hrabať:
Gak sem gá dichťil, gak sem sa we Práci zanášal,
Má abi wždi stálí máwala Kragna Pokog.
Mocňegšég w sebe bezpečná ponabíwala Wládi,
W Orbe a Zmáháňú Statku Bohatstwa došla.
Wicwičená w Naukách, we Mrawoch Zďelanosťi dosáhla,
A k watšému porád Ménu a Sláwe išla.
I preto ag ze wašim učiňicí Úmluwu Králem,
Pod pewnú geho sám Ochranu sem sa widal.

Radšeg sem ročné sa zawázal Dáňki uwádzať,
A ščastní tráwiť w Míru ze Swími Žiwot:
Nežľi do záhubnég častokrát Wogni sa púščať,
A z hotowú proťi wám stáť wždi na Stráži Braňú.
Wíru a Slub sem pilňe chowal, čo mi patrilo, dáwal,
Ba množším cťíwal wíš toho Krála Darem.
A preto sem ňechcel do Bogow Ludiwíta mohutních
Kňížaťa Chorwátow sám sa do Konca zaplésť;
Ňechcel sem sa zaplésť do ukrutnég Búrki, čo medzi
Wolğárí a wašú žúrila ňekdi Mocú.
Gá prwní ze wšech panugících nad nami Kňížat
Kresťanskú sem sám od seba Wíru prigal.
Prední síce prigal gu, ňe wšak dobrowolňe, Samoslaw:
Neb k tomu bol núťen Wíťaza Karla Mečem.
Nagwatšú sem Peč, nagwatšú Snáhu nakládal,
Tá po celég bi skór do Kwetu Kragňe prišla.
Chrámi božé sem podwíhal, bohatími nadáwal
Wenmi, a potrebné gím Weci wšecki poprál.
I dwogo sem zbudowal Biskupstwí: gedno hučícú
Nad Morawú, a druhé od Ňitri w Ňitre mitég.
Kňaztwa Počeť hogní do slowenskég Wlasťi priwáben
Žiwnosť a wzácné bráwal ode mňa Dari.
Nad Priwinú sem sa zmilowal, na kerého sem hodnú
Podla samowlastnég Zásluhi Klatbu widal;
Keď gemu patrícá sa po Otcowi odňala Částka;
A k tomu z Wlasťi mosel Wihnaňec ešče uťécť:
Že blúdné ze celég bráňící Wládi Pohanstwo
Nawždi mi odporné nazdori wšecko robil.
Než keď sťe w častém sa primlúwali zaňho Poselstwe,
Že Kresťan zostal, že kladě Chrámi Bohu:
Místo, porád nowená, waša u mňa naléznula Prosba;
Wzal sem ho zas na Milosť a k Ľudu swému prigal.
Ňitranské naspátki celé Kňižatstwo nawráťil;
A k ňemu práťelskú Lásku we Srdci chowal.
Zdáľi ku nagwatšég to ňemáwalo Pochwaľe slúžiť?
Predca za nagwatšú wšecko sa Winnu bralo!

Eghľe waší, Cudzím ňemilí, Markrábi na blízkích
    Postawení Hraňicách k Záhube isťe našég,
Na Ščasťí a celú wiššég do Wládi idúcú
    Kragnu ňenáwistním patriľi wždicki Okom.
I preto rozľičních wihľedáwaľi Príčini Zádrap,
    Gakbi ze kňížatskég mohľi ma Wládi zraziť.
Podwodnú mňa Rečú pred swím čerňíwali Kráľem,
    Bez toho patrícím ťažko na Sláwu mogu:
Že wšeľikú, čo ge ľen možná, k tomu Snáhu nakládám,
    Bich sa widreť z wrchnég ráz geho Správi mohel.
Až w Posľed weľké zeberúcí pospolu Wogsko
    Sám ňepredwiďení z náhla do Wlasťi prišel,
A mňa na Bog tenkrát ňepriprawenébo prepadna,
    W sídelném, ňe wšak bez Krwi, Mesťe dobil.
S kňížatského zrazil hňeď Prestola, wšecku Magetnosť
    I wšeľiké za Korisť Pokladi Wogsku podal.
Krem toho ag, kaďe ľen ťáhel pres Kragnu, ňewinních
    Bídňe pooblupowal swého ze Statku Ľuďí.
Wšak za to wzal slušnú, gako bol hoden, Odplatu gak sám
    Tak též ostatné Zástupi Mnoztwa geho.
Nahrabané aňi tak weľké we Slowensku Bohatstwo
    Spátki domow píšní Ňemci ňewládľi priňésť.
Neb gako pres českú do Wlasťi sa Kragnu pobíral
    Wíťaztwom nadutí misľel i túto premocť;
Misľel i túto premocť Zbrogstwom, keď Bránu mu predtím
    Nábožnosť otewreť ňechcela k Pánstwu Čechow.
Na Hlawu bol potrení, a celé geho o mnoho Počtem
    Hogňegšé w krwawém ľehnulo Wogsko Bogi.
Sám ag mal buďtož we prehroznég Bitce upadnuť,
    Buďto priísť w Zagaťí a w Ruki Otca Čechow:
Keďbi ňebol z Hanbú ze Bogišča na o mnoho lahšém
    Nežľi gegích Koňe sú, Žrebci do Bábor ušel.
Už wčil poznáwám, gak sem bol weľmi ňemúdrí,
    Keď sem ňeščastné z Ňemcami Spolki začal.
Poznáwám, že i kresťanská sama Wíra za Nástrog
    Wám slúží cudzé Národi pod Moc uwésť.
Neb ti kerí od wás a wašého gu od Kňaza prígmú,
    Ag Poddanstwo mosá na swogu Kragnu prigať.

I kdo potom bude Chuť máwať sa na túto obráťiť,
Keď pre ňu naghoršé wezme si Gármo na Krk.
Radšeg w otcowském tím wác zatwrdňe Pohanstwe,
Ľen bi mohel bíwať na Sweťe wolno žiwí.
Ba k Meču sáhňe Rukú a učícím túto Duchowním
Odporowať zbrognú za wčasu počňe Silú.
Učťe bez Obmislow, bez Nástrah a Zásťeri k Pánstwu,
I skór tak márních wipľemeňíťe Bohow.
Gá aľe už prednég zbawení Hodnosťi Slowákow
Ňesťískám si a gég pre Stratu Žálu ňemám.
Aspoň s tak mnohonásobnég sem Práce wiprahlí,
Toľko Pečí, toľkích do Smrťi sprosťen Otrap.
Ľen to mi lúto, že už Kraganom swím dobre čiňíwať,
A k Ščasťú dopomocť Možnoti dosťi ňeňí.
Ľen to mi lúto, že už bozké, gako ňekdi, we toľkém
Zdwíhať a ozdobowať Počťe sa Chrámi ňedá.
Keď mi celú ňesití rozchwátali Ňemci Magetnosť,
A mňa do posľednég odraľi Zlobci Kože.
K Hanbe to síc ňemalég slúžíwá, gestľi wolakdo
Kňížatskú utraťí Wládu a s Pánstwa padá.
Než se mnú ge ináč; ňemosím sa u Národu hanbiť;
Zná, že takú bez wšég Príčini Kriwdu ňesem.
Pred Ňemcí asnaď sa mosím? aľe čo mňa po Ňemcoch;
Ňech ľen u Swích prázní Zlosťi a Winni žigem.
Než ti Sinowče milí, Rastislawe; mesto ma weľkím
Kňížatem ustanowen ščastňe we Wlasťi panug.
Ňeprestaň stálí wihľedáwať Národu Prospech,
Ňeprestaň Pokogem Kragnu we Wláďe siľiť.
Wšecko, čo sem gá bol Dobré, obzláštňe ze Stránki
Wíri prawég, započal, zdárňe ke Koncu priweď.
Než takowích si Duchowňíkow ňezabudňi opatriť,
Čo zwiklú bi Rečú mohľi Slowákow učiť.
Wšak merkug, bi ťi též rownú, aneb asnaď i horšú,
Než mňe samému ďiwí Ňemci ňehúdľi Peseň.
Merkug, kňížatskú bi ňeľen ťi ňeodňaľi toľko
Dostognosť, aľe ag twé ňewipichľi Oči.

VII.

Naríkáňí Rastislawa.

Ščastí, ach Ščastí! gak ďiwno ti z Ľudmi nakládáš!
  Gak Hri a ňezbedné s ňích sebe Žarti robíš!
Gedních na wlastném wždi chowáwáš Lóňe Miláčkow;
  Uzlowatími iních od seba Bičmi šibeš.
Často na ňišt súcím doprawáš Mnoztwo Bohatstwa;
  Súcích w naghoršég Bíďe a Núdzi moríš.
Ňízkích podwíháš, na Slawu a Berlu winášáš;
  Hodnosťú wisokích hádžeš od Uhla doľe.
Žádní twég sproťiwiť sa Člowek Moci dosťi ňemóže;
  Každí má sa čo báť Obratu twého Kola.
Gá sem bol Kráľem, ňe ze twég wšak Prízňe a Láski;
  Než wlastné mňa na tú zdwihnuli Čnosťi Wisosť.
Neb gak móg zbawení prám tenkrát Wodca Slowáci
  Wážiľi Zrost, a milú Postawi Krásu zreľi;
Gak pritom Údatnosť a schopnú zhlédaľi Súcosť:
  Hňeďki mi králowskú oddaľi Berlu do Ruk.
Bol sem tu wzňešení, možní a na Statki magetní;
  Ze Ďňa na Ďeň mi nowé lélo Bohatstwo Dari.
Bol sem wíťazkí; Meč móg Strach a Hrózu naháňal,
  A s tuha báborské Zástupi w Bitce hubil.
Dosťi o tom swedčí dobití z mnoho Mestami Wídeň;
  Swedčá obľehlé darmo Ďewína Hradi.
Než wčil wšecko sľepé naopak si prewráťilo Ščasťí,
  A z weselég smutnú zles mi zahúdlo Peseň.
Sem ze Krála Wazeň, sem s tak možného chudobní,
  S tak slawného sľepí Wíťaza Podrobeňec.
To preto wšecko že sem Kraganow swích Wolnotu hágil,
  A w cudzém ňechcel gím Krki Gárme ňechať.

Zrádní, ach trikrát zrádní Wnuku! (Hróza wireknuť)
Tis prednú ku mogég Príčinu Skáze podal.
Tak sa mi odsluhugeš? takowú za to Odmenu dáwáš?
Sám že sem obšírnú Kragni ťi Částku poprál;
Krála ťa ustanowil, ňemalég Silí Wogska oďewzdal,
Bis proťi zlím hágil Končini Wlasťi Wrahom.
Než ti si w Úzkosťách sa pod Ochranu Ňemcom oďewzdal,
A mňe samému celú Obranu Wlasťi ňechal.
Zdáli si ten pre takí ňezaslúžil Wístupek Úmor?
Gá na kerí sem chcel z Úkladu sám ťa udať.
Než ťebe wšewládné tenkrát poslúžilo Ščasťí,
A mňa do nastrogeních wrhlo samého Ťeňať.
Tu mňa si žížňícím po mogég Krwi Ňemcom oďewzdal,
Bis tak nagwatšú Lásku wizískal u ňích.
I hňeď pomstewní zaslal mňa do Rezna Karolman,
Pod Strážú we tuhích obkowaného Putách.
Tam we slepích sem Tmách a ohawném welmi Žalári
Až do samého Wazeň Príchodu Krála chowan.
Bez wšeckého zatím do mogég on Kragni wrazící
Odporu do swég bral Mesta a Hraďbi Moci;
A wšeliki Poklad, wšelikú mi dokonca Magetnosť
Zlúpící bohatí spátki do Wlasťi ušel.
Než gako Král Ňemcow Ludwík sa do Rezna priwézol;
W ťažkích nás Reťazách pred seba kázal uwésť.
Nastal Súd. Prední geho Franci a Bábori hňedki
Zňésli sa medzi sebú, a mňa prirekli na Smrť.
Zbíwala Časť Sláwow, pod Krála čo Wládu patrící
Z rozličních Končin Mnoztwo priňésli Darow.
Ag tím Práwo dané ge ku welkég Radďe prisadnuť,
A proťi mému kruté Náleze Hrdlu wiňésť.
Wšak tito rozpakugú na pochibních w Úsuďe Mislách,
A hroznú sa bogá Wípoweď Ustmi wiňésť.
Trikrát sú sileni, abi móg podpísali Úmor;
Trikrát sa mňa na zlí zdráhali Úmor udať.
Než keď len zlobiwí ag ďáleg núťili Ňemci;
A k tomu ešče krutú zhrážali mocňe Braňú:
Čož mali už si počať? gako Násilnosťi sa opreť?
Ag sami ke hroznég Poprawe Heslo dali.

Sin Smrťi už sem bol; než tiš mi poslúžilo Ščasťí,
A straťení istég widrelo Skáze Žiwot.
Gestliže wšak Ščasťí menowať sa oprawďiwe móže,
Čo stokrát horšú od Smrťi Bídu ňese.
Neb sám ze wšeckích zlutugící toľko sa Ludwík
Tú mňe Milosť uďelil, že mňa žiwého ňechal,
Wšak zato rozkázal mi ugať Zrak a Swetla wipáliť,
A w Reťazách i krutém wečňe Žaláři moriť.
Tehdi ma do hroznég Katowé hňeď wlékli Mučárňe,
Rozhorením Železom pálili zhurta Oči.
Ukrutní tu Škrk powstal gako Sádla nad Ohňem;
Neb gako keďbi Kowáč Ťešlu we Studňi kalil.
Černošerá sa tedáž wókol mňa Mrákota zňésla,
A hrozná raňené trápila Zmisli Bolesť.
W tom ťažšé na Nohách a Rukách zakugíce Puťiska
We stálé Wazeňí zamkli do tégto Chiže.
Wčil teda wislepení a ode wšeho Ľudstwa opusťen
Lútím sem Ňemcom Posmech a Srdca Radosť.
Ňikdá už wáceg spaňilé ťeba, Slnko, ňeuzrem;
Twé do mogích bi Gamek Prúhi nadarmo bili.
Ti Tmi plašíš, husté rozeháňáš z Oblohi Sťíni;
Mím wšak ňewládáš Ťemnotu zehnať Očám.
Wác ňewiďím aňi Hwezd, aňi rostúcého Mesáca;
Neb moge wečnowekú usnuli Swetla Nocú.
Ňespatrím aňi už slawná ťeba, Kragno, Tatrancow
Ňespatrím aňi wás, tak mňe Slowáci milí.
Gak žiw ňezhlédňem welopewné Hraďbi Ďewína,
Gak žiw nábožní Otče, Metóde, ťeba.
Tak ďaleki od wás a ode wšeho Ľudstwa našého
Rozbídní poweďem w Záwore tégto Žiwot.
Sem trúchlého ťešiť ňeprígďeťe ňikdi Slowáci;
Móg aňi keď zemrem ňesprowoďíťe Pohreb,
Mé tuto zahrabané w prespolnég Bábora Kragňe
Medzi čirími budú Ňemcami Kosťi ležať.
Než načo táto Reťaz? načo ťažké sú mi Puťiska?
Čo strašné mi porád Brinkoti spósobugú.
Buď na prawí, buďtož na lewí sa Bok Údami pohňem:
Bok wždi zabrinkňe prawí, wždicki zabrinkňe lewí.

Bár na Nohách a Rukách i na bídném Hrdľe ukrutních
Mať ňebuďem Krúhow; predca ňeugďem inám.
Buď bi ma ag Strážní, sami buď bi ma pusťilľi Otci:
Kam sa sľepí pohňem? kam sa na Cestu widám?
Keď s Paľicú (werním geďiná wčil táto ge Wodcem)
Sotwa po tak ťesném temto Žaľári choďím.
Wšak čo bi ag mňa Dunag do Ďewína a Wlasťi zawézol;
Predca Ďewín a celá Wlasť buďe ľen mi Žalár.
Čož mi naplat bár bich sa po wázskích buďto po hronskích
Koňmi wozil Doľinách; Krásu ňezremľi gegích.
Čož Tatri ohromné, čo Winohradi platno, čo rodné
Úhori naščiwowať; gestľi mi we Tme ľežá.
Než čo prawím, že bi ňišt platné to ňebíwalo wšecko?
Keď bi mi predca ňegak bíwalo wšecko naplat.
Aspoň bich díchal we slowenském wolno Powetrú,
Aspoň bich Kraganow tam Hlas a Pesňe očul.
Darmo ge wšak; ňebuďem we slowenském wolno Powetrú
Díchať, aňiž Kraganow tam Hlas a Pesňe sľišať.
Ľen tu mosím trápiť sa w ukrutném temto Žaľári,
Žádostní až Hosť, Smrť mi oďegme Žiwot.
Než ti welowládní na ňebeskég Obloze Otče!
Ťeš mňa zatím w toľkích postaweného Boloch.
Dag wšeľikú Úzkosť, wšeľikú mi tu Bídu prewíšiť,
A k sebe čo skóršeg ze Sweta techto wolag.
Pros ti dobrozwestní, wčil už Osláwenče, Cirille,
Má abi wisľišaná od Boha Prosba bola.
Wi wšak Ňemci takú aspoň preukážťe mi Lásku,
Na hrobowí ti malé Rádki napíšťe Kameň:
We Hrobe temto ľeží Rastislaw, Kňíža Slowákow.
Že tlačenú bráňil Kragnu, o Swetla prišel.
Brinčícú Reťazú a krutími zaputnan Okowmi
Až do samég Smrťi bol zlém we Žaľári moren.
Kdoskoľwek wisokí Hodnosťú; s Príkladu uč sa,
Že straťiť ag Hodnosť ag swoge môžeš Oči.

VIII.

L Ú Č E Ň Í

SWATOBOĞA SWATOPLUKOWIČA

ZOBORSKÉHO PÚSTEWŇÍKA.

Dobre sa mag zwodná Sweta Márnosť, dobre sa Bratri,
Dobre sa ostatní magťe Slowáci mogí!
Už sem králowskú zahoďil wám od seba Berlu,
A zhola už na iní dal sa na Púšči Žiwot.
Ňišt aňi sem ze sebú ňewzal s toľkého Bohatstwa,
Ľen to čo mé wlastné bíwalo gedno pobral.
Neb gako w ňeščastnég w Posľed sem Bitce prewíšen,
A z mích nagwatšá ľehnula Částka Mužow:
Ňišt inšé ubohému tu už ňezbíwalo wáceg,
Ľen buď Smrť, buď uťécť a Hlawu s Pótki uňésť.
Wšak radšeg wiwolím si hrďínskí od Meča Úmor;
Nežľi sa na špatní Úťek haňebňe widať.
Neb si mislím, keď sem straťil už ráz Králowu Berlu,
Že straťiť ag prázní Sláwi ge dobre Žiwot.
Tehdi sa pres padlích a hromadné Kopce na Bratra
Wsťeklo walím, abi má Smrť z geho prišla Ruki.
I hľe naráz kalnég hustá Tma sa Misľi wigasňí,
A prudkého celá prestaňe Srdca Boľesť.
Ňeswečného tedáž nabažím sa tu Súboga z Bratrem,
A w sebe w nútri badám Wnuk ze Bogišča uťécť.
Sám i Žrebec trikrát do ňeslušnég Pótki rozehnan;
Trikrát wiš zepatí spátki sa wždicki wracal.

Čož mal sem si počať? Zachopím sa zhurta na Úskok,
A z lúťég Maňinú gak Strela Bitki leťím.
Nastala Noc, čisté Ligotať sa počínali Hwezdi:
Na známí keď sem Breh Wodi Ňitri došel.
Gak si tu odpočinuť, Smad a wrúcú Žížeň uhasnuť,
I znowaného popásť Žrebca na Tráwe hľeďím:
Zahrize mňa Swedomí, Ňepokog sa do Srdca prirúťí,
A strašná po celég hurtuge Búrka Misľí:
Toľko že údatních w ňeprawég moga Pícha a márné
Berli Požádáňí zmárňili Pótce Mužow;
Toľko že sem ľudních pohubil Mest, toľko ňewolních
Rozmetaním Ohňem na Prach uwédel Osad.
Toľko Pol obsátích rozcúpal a Úrodi zlúpil,
I hroznég až Strach k Wíreku Spusťe widal.
Kragnu celú oslabil, Moci zwlékol, a tímto pomáhal,
Skór abi súsedné mohli gu Wogska dobiť.
Tehdi želím a ňenáwistné Účinki preklínám,
I mnoho sa pre také sám seba Zlosťi wiňím.
Než keď tak slušné za predešlé Číni Boľesťi
Mňa trápá, a z Očí w Hognoťe Kapki ľegú:
Eghľe naráz ďiwnú sa ňebeská Obloha Žárú
Oswíťí, a do mích padňe mi Ohlas Uší.
Gá sa celí strápím, a z weľkím Úkazu Žádosť
Poslúchám Traseňím, sám aľe takto wolá:
Králowskú Zbrogstwom snážil si sa Berlu dosáhnuť;
Králowská od twég Berla uťékla Ruki.
Krem toho ag wlastnú utraťil si wšecku Magetnosť,
O wlastné w krwawég Bitce Ďeďictwo prišel.
Wčil teda Ňeščasťí ke Ščasťí swému užíwag;
Berlu hľedag, čo twím ňikdo ňewezme Rukám.
Gá Hlasu poslušní we pochibném Srdci premítám,
Gak bi taká nagskór mohla sa Berla naísť.
Ňemnoho wšak mislím: neb hňeď gako od Boha poslá,
K tég Weci nagľepšá, prišla mi Radda na Úm:
Od Sweta sa wzdáľiť, ľudskích od Spolkoch oďebrať,
I wšem ňeznámí wésť na budúcňe Žiwot.

Wáľečného tedáž kam nagďál Žrebca zaháňám,
Zlí Meč a ostatné Zbrogstwo do Ňitri hoďím.
Rúcho celé zameňím, nádhernú Ozdobu skládám,
A sprostú na swé obľečem Údi Huňu.
I hňeď na zwíšní a pred tím dobre mi známí
Tento Zobor w nočnég sám sa Ťichosťi berem.
Sotwa začerweňalú preďesílala Zorňica Žáru,
Už sem na zwoľenú k Bidlu wichádzal Horu.
Z rázu tu nábožních troch Pústewňíkow usľichňem
Slawné prespewowať w Gaskiňi Pesňe Bohu.
Tam teda bez Baweňá chitrími sa Krokmi zanášám,
A wrúcními také Ustami Prosbi ľegem:
Nábožní Mužowé! do wašého ma prígmiťe Spolku;
Gá s wami chcem prísní wésť tu na Púšči Žiwot.
Tak powedám, a wšak Rod a wlastné Méno ňerekňem:
Neb toto sem do samég až Smrťi wždicki tagil.
Ti k sebe prígmúcí mňa suchú občerstwiľi Chówú:
Že s cela už zmorené zhlédaľi Údi moge.
I hňeď do práznég na druhú Stranu Gaskiňe wédľi,
Kďe swoge Prawdoslaw Kosťi ňedáwno složil.
Wchod po Bokoch zeľeňal sa Mochem, do Wisosťi ľezúcím
Breštanem opľeťené od hora bľedlo Čelo.
Pred ňú Kríž a hrubími koľem Ratoľesťami husté
Na hwezdnú sa temer spínaľi Wíšku Dubi.
Od Zadu dostupní weložárním Slnka Pobľeskom
Bol Tráwňík a planích kďekďe ňekoľko Hrušek.
Na Prostredku malá, aľe Pústewňíkowi weľká,
Rídkím oprawená stála Zahrádka Plotem.
Stok tu i ňescházdzal: neb w gedném Lúčini Kúťe
Od Zlata čisťegšá ťékla ze Žrídla Woda.
Kwíťí rostlo koľem, lúbežnú díchalo Wóňú,
A Sťeblom obložení dáwalo Prúdu Zrubek.
Tehdi do ňég núter zohnúce sa Hlawmi kročíme:
Ňízké že Skľepeňí Zrostu našému bolo.
Tu hľe naráz do Očí watšé dwa mi Obrazi padľi,
Padlo ňekoľko iních, ag Kňiha padla sama;

I člowečá Hlawa padla, i Kríž s ňég wiški idúcí,
    S kolnég wikresaní tento i táto Lipi.
W tom starší ze Druhow, čo ma sem doprowádzali rádi,
    Hostislaw takowé Ústami začňe Slowa:
Ten Žaltár, ti Modlitbi a ten widan od Boha Zákon
    Sám ňebohí písal, Písmu Cirillem učen.
Tento Božého milí Sina Obraz, gak sa na Púšči
    Postil, a zlého Mocú hnal do Prepasti Ducha,
Túto Rodičku Božú, a wisících po Steňe dáwních
    Twár Pústewňíkow líčila Ščetka geho:
Neb welonábožním cwičení bol w Malbe Metódem
    S tolkú Zdárnostú, všech že prewišil iních.
On krásnú stawané od techto a od Brata Chrámi
    Ozdobowal Prácú a Wtipu swého Darem.
Od ňeho má Priwinow, má hlawní Cirkwi morawskég
    Sám i welehradskí od ňeho Kostel Obraz.
Než pozatím keď sa k Weku už staršému doblížil,
    A príliš znowaná už mu otažla Ruka:
Od Ľudu odstraňení do tichého sa zabral Obidla,
    I prísní wédol w Gaskiňi tégto Žiwot.
Keď teda tak welká pústewňíckého ta Rádu
    Chuť gimá, buď náš tégto we Skríši Brater.
Buď Swetu ňeznámí, žiw buď tu na Púšči ňewidní;
    Tím wšak známegší wečnowekému Bohu.
Wrúcné odsílag na ňebeskú Oblohu Prosbi,
    Nábožné spíwag Pesňe ze Srdca Bohu.
Bozké rozwažowať ňeprestaň Prawdi na Misli,
    Hleď horkími celé Kapkami Winni umiť.
Ňezbední skrownú a planú len tolko zaháňag
    Hlad Chówú, krotené Póstami trúzňi Telo.
Stále bogug ze sebú, buď nad Žádostami Wítaz,
    A slawní w Ňebesách tak si dosáhňi Weňec.
Rozpowedá; i tedáž se mnú sa bez Odkladu wšecci
    Rozlúčá, a do swích pospole Gaskiň idú.
Gá hňeď klaknúcí wisokému na Obloze Pánu
    Ďéki čiňím, že také ráčil Obidlo poprát.

A k tomu ešče za Dar mocnég ho Milosti požádám,
 W mém abi sem pewní Úmislu wždicki trwal.
I w tom nábožná mňa zapálí w nútri Horúčost,
 A wšeľikí márnég Túžbi uhasňe Plameň.
Ĺen k Bohu Láska horí, bozká ľen toľko samotná
 Služba ťeší, a celá ľen w Ňebi má ge Misel.
Tak sa we wšem premeňím, tak we wšem zrázu preinším,
 Že Swatobog Swatobog wác tu do Konca ňeňí!
Ščastné Ňeščasťí! predešlích že ma sprostilo Trápeň,
 A zbúrnému prawú Úťechu Srdcu dalo.
Neb zdáľiž to Žiwot ščastní, keď wždicki bezuzdná
 Ze Člowekom Žádosť gak More Búrka metá?
Zdáž to Žiwot ščastní márnú sa na Berlu dobíwať,
 A Smrťi bez winních dať na Ťisíce Ĺuďí?
Zdáž to Žiwot ščastní širokú nad Kragnami Wládu
 Máwať, i stáľe Braňú pod Moc uwádzať iné,
Zwíťazením pišné ukládať Rozkazi Králom,
 Swóg aľe obkowaní sám sebe bíwať Otrok?
Čo platné weľkého kopíwať Statku Bohatstwo,
 Gestľi krutí ťa pri tom Kat Ňesitosťi mučí?
Čo platné wisoké zdwíhať si na Hwezdi Paláce,
 Keď skoro ľen w ňízkí do Hrobu kľesňeš Obit?
Čo platní Zlatohlaw? čo Zbit wšeho, gestľiže tenkrát
 Keď sa iní radugú, Strach ťi we Srdci klope?
Čo platná Rozkoš? čo prečastá Hosťini Skwostnosť,
 Keď sa po ňich Sladkosť ráda na Horko meňí?
Čo platné honosiť z wisokého že Rodstwa pocházdáš,
 Keď si ti sám horší, nežľi ge Zberba Ĺudu?
A hľe to mňa wlastnú trápíwalo ňekdi Mučárnú,
 Keď zrádnému celú sem Swetu Wíru chowal.
Ó gak ščastňegší! ó gak wčil už o mnoho ľepší,
 Než bíwal predešlí, mám tu na Púšči Žiwot!
Preč wetrowá Žádosť, márná preč Túžba za Berlú,
 Putmi zewren podlí wác sebe ňegsem Otrok.
Sám sebe už sem Král, wlastní sebe toľko Panowňík;
 Sám sebe rozkazugem, Zákoni sám si plňím.

Sem geďiní si Woďec, geďiní i we Pótce Bogowňík,
Sám i owenoowaní wen z Bogu Wíťaz iďem.
Ščastní sem nad Míru Boháč, že na úplňe wlastnú
Uspokogen Mírú ňišt sebe ňechcem iné.
Gaskiňa má ge Palác a opewňen Hraďbami Zámek,
Hrádki ťi medzi Plotem Statki a Pánstwa celé.
Králowskí Šarlát a drahé ze Zlatohlawu Rúcho
Táto ge ustrogená Rukma Sedláčki Huňa.
Za stríberní Rád geďiná Ťen Miska mi slúží,
Wikrogená za zlatí ge z Buka Číša Pohár.
Králowské Hodi sú, čo malá Zahrádka, čo Plánki
A Kri ňesú, i čo Zem w Lóňe Koreňki roďí.
Králowskí Nápog čistegšá od Skla Woďička,
Čo z mihawého na Krag Lúčini Stočku pliňe.
Nagwatšá Rozkoš, nagwatšá Úťecha wernú
Ľen geďinému Ňebes Pánowi Službu konať,
I zdáľiž sladšé od tég biť Rozkoše móžú
Tak draho zaplaťené Rozkoše Kráľi waše?
Tu preblahoslawení ge Pokog; tu Ťichosťi Samotnosť;
Ňišt ňepočuť, krem Spew Ptákow a Ľistu Šuchot.
Tu stálá we swém Bezpečnosť Sídľe prebíwá,
Tu wšeľiké márné Odtuchu Práce magú.
Žádná už wáceg ma ňetrápí Úzkota Srdca,
Ňezwírá aňi Strach, zlá aňi Hrózi Muka.
Ňekrúťí ma Pečí a ňičemních Búrka Starosťí,
Z mú aňi o príkré ňetrepe Skalska Loďú.
Už sem Sláwu hrdú a swetskú pošlapal Hodnosť,
Už márnohlúpú pod Nohi Píchu hoďil.
Už z hola sem prázní od wlastnég Podwodu Láski,
Prázní od klamawég Zasľepenosťi Misľi.
Zrak mám naprawení a predešlég Powlaki sprosťen,
Dobre čo sem ňewiďel, wčil dobre wšecko wiďím.
Ňegsem wistawení žúrícím Pohromi Wetrom,
Žádné už hlbší Pád ke mňe Práwo ňemá.
Žádnú wác Mrzutosť, žádnú wác Ostudu ňeznám:
Wšecka ge už zwaľená z mích dolu Ťercha Ramen.

Ňišt inšého ňemám geďinú ľen k Wíbawe Prácu;
A wšak tá sladkú Úťechu Práca ňese.
Stáľe totiž wernú bez wšeckég Ľudstwa Prekážki
Nagwiššému Ňebes Králowi Šlužbu konať.
Stálé též wždi čiňiť za predešlé Winni Pokáňí,
A w horkích splákať Hríchi a Zlosťi Slzách.
Gak mi ge prígemné, buď skór než Zorňica wstáwá
A swím ňeščebocú Ptáčata ešče Hlasem,
Prespewowať ranné we ťichég tuto Gaskiňi Pesňe,
Nábožní čo učil ňekdi ma Chlapca Metód.
Buď Spewem odbawením na slobodném Wenku Powetrú
Pred wisokím Krížem wrúcňe Modľitbi konať.
Zlosťi za swé Lkáňí a boľestné Srdce wiléwať,
I wlažními z Očí Kapkami Líca kropiť.
Gak mi ge mílo potom, keď wiššé Gaskiňu Slnko
Oswíťí, a šeré Bľeskami Sťíni wiwre,
Písmo božé čítať, ze Kňih čo Cirilla prepísal
A zložené we sľepém Prawdoslaw Okňe ňechal.
Odkáď nagwatšú sa učíwám na Sweťe Múdrosť,
Nagwatšé Umeňí znať sa samého seba.
Gak mi tu sladko potom, keď ráz wipoľedňilo Slnko
A skwúcého chitrím stred Ňeba došlo Wozem:
Swé pústewňícké a samég od Prírodi toľko
Uprawené z ľipowég Miski požíwať Hodi.
Wšak mnoho chutňegšé od Hodow Rastislawa Krála,
Keď ze Solúna pošlích ctil na Ďewíňe Bratow.
Tak ňeťeší w lúťég dobité Wíťaztwo Porážce:
Gak tu ťeší w hustém Chládku po Hági choďiť.
Wčil si Koreňki hľedať, ľesné wčil Stromki obírať,
A k zimnég dopadlé Chówe Korisťi nosiť.
Wčil zase keď sa Wečer chílí o Zahrádku sa píľiť,
A skropowať weďenú ze Stoku Hrádki Wlahú.
Pri wšeckém aľe nábožné zňím Ustami Pesňe,
Pri wšem podwihlú mám k Bohu wždicki Misel.
Gak weľkú na ťichém popľesáwám Srdci Radosťú,
Černošeré keď Noc Krídla rozestre na Zem:

A w Časi pošmúrném woňawég blíž Lipki seďící
Márnosť rozwažugem wšech Sweta techto Wecí;
Než w gasném rosnég u Prameňka na Tráwe posádľen
Wiški pres otworenú Čisťinu Zrakma točím;
A w Patreňú na Mesác, na posáté w Obloze Hwezdi
Ňezmernég sa ďiwím Stworca našého Moci.
Rozwažugem kolľká we ňebeskég Wlasťi ge Krása,
Keď tito už w tolľkég Kráse sa Swetla meňá.
Tak sa bawím a Duchem w nádhwezdnég Sláwe prebíwám,
Až sa celá we swatém Rozpalu zažňe Misel.
Tu hňeď lúbohlasú zapopádám Harfu, a chwálné
We swornéin spíwám Súzwuku Pesňe Bohu.
Wšecko mi odpowedá, a na wókol wšecko radostnú
We hlučném dáwá Ohlasi Chwálu Bohu.
Tú hľe tu Prácu konám, i buďem tú Prácu konáwať,
Z rázu dokáď weční Sen mi ňezawre Oči.
Len ti welowládní na ňebeskég Obloze Otče!
Swého malú prígmag laskawo Službu Sluhi.
Zhléďňi na Líca mokré, na uprímné zhléďňi Pokáňí;
I predešlé odpusť Winni a Blúdi moge.
Za straťené Wládarstwo, za časnég Pozbawu Berli
Tam w Ňebesách wečnú ňekdi mi Sláwu uďel.
Dobre sa už teda mag zwodní Swete, dobre sa Márnosť,
Dobre sa rozfučané Pišnoti magťe Wetri.
Ach Beda! že skór wás a wašég sem Šálbi ňepoznal!
I množšé tráwil bez wšeho Zisku Roki.
Dobre sa magťe milí Bratowé, obzláštňe ti starší,
Nagwiššú sám weď Sprawu a ščastňe panug.
Gak prw sem gu ňewolki, tak už wčil wolki popúščám:
Neb móg s twím čarowať ňechce do Konca Žiwot.
Dobre sa ostatní w každég Dobe magťe Slowáci;
Ňikdi ma už wáceg ňeuzreťe medzi wami.
Gá si iné tu ňeozbrogení Královstwo dobíwám
Wác čo mi násilnú ňikdo ňewezme Rukú.

IX.

NA SMRŤ ALEKSANDRA RUDNAÍHO KARDINÁLA, ARCI-BISKUPA OSTRIHOMSKÉHO, PRÍMASA KRÁLOWSTWA UHERSKÉHO a t. ď.

Tehdi Aleksander nagwišší Cirkwi uherskég
  Správec už usnul a swé do Hrobu Kosťi zložil?
Ach Ňemoc ukrutná morowú wšaďe Skázu řegícá,
  Čo z horkého si k nám Wíchodu z Hindu prišla,
Dosť ňemalas, mrtwích po celég že si Wlasťi tak husté,
  Tak sa na wiš pnúcé nastlala Kopce Ľuďí!
Než geho ag moselas prehrozním ešče sa dotknuť
  Mordem, a k ňezmernég Pohrome Wraždu pridať!
Žáře na Žáře, Bořesť na Bořesťi, na Náreki Nárek
  A strašňwohlučné Kwíře na Kwíře ploďiť!
Ňišt aňi Nábožnosť, aňi krásních tak mnoho Čnosťí,
  Ňišt aňi tak weľká Potreba ňehla ťebú:
Nagwiššému abis ňeublížila Otcowi Cirkwi;
  A zlím kam nagďál od ňeho ťáhla Morem.
Ľen si ho ňeskroťená a príliš besňe fučícá
  Lúťico násilnú ze Sweta zňesla Ranú,
Nářežití za Prach ňewiďícá medzi Darebním
  A Wzňešeením Rozďíl swég wedla Prawdi čiňiť.

Tak sławného si zňésla; zatím obchádzala inších,
Túto čo Zem ňegsú hodňi tu Nohma šlapať.
Už wzácná Ňebesám, wzácná Swetu pre swoge Čnosťi
Bez wšeckého Ťeží Cítu na Desce Hlawa.
Už gasné, čo celég wác než gemu swítili Kragňe,
Na wždi sa wečnowekú zawreli Swetla Nocú.
Už nad Mad sladšé, hromowé nad Treskoti prudšé
Pres Časi wšecki ňemá zamknula Usta Ťichosť;
Usta, čo we Wlažních Horľiwosť, we Blúde tonúcích
Swetla prawého ťmilú wládali Swícu zažať;
Ba Skaľičí a tuhú Kameňow Zátwrdľinu makčiť,
I z ďiwokích krotké Zwírata mohli robiť.
Už sú zdrewnaťené, ze kerích tak weľmi sa hogná,
Tak bezeprikladná Ščedrota Ťéla, Ruki.
Toľko ňerozďešugú sa Dubow pod Haluzmi seďící,
Keď pri samích gasní bliskňe Perúna Oheň:
Koľko sa Ostrihomem wládnúcá strápila Matka,
Keď ňesitá ostrú Smrť sa ho dotkla Kosú.
Čím watšú si na ňem Ščasťá zakládala Náďeg
A skórší dáwnég úfala Bídi Koňec:
Tím horšé ubohég poprerážali Srdco Boľesťi,
Tím Slz horkegšé ťiskli sa Kapki z Očí.
Wšak sa ňetoľko samég takowí Žál Matki dotíká;
Než na celú rowná Trúchlota Kragnu padá.
Nad ňím Ľud, nad ňím každí též od Ľudu wišší,
Sám ano nagwišší Plač weďe Wlasťi Oťec.
Krem tích Nábožnosť po Prsách sa Dlaňma perúcá,
W čérném pristrogená Rúchu na Pohreb iďe.
Z bílích upľeťené Laťí a prehogňe ťečúcích
Od Slz pokropené na Sľchi Wence sipe.
A spolu w ňezmerném Prítomních Spolku naríká,
Až wšeckím pregaté od Horu Srdco puká.
Múri ba ňeskonané weľkého ku Obďiwu Chrámu
Zdáľi sa trásť a ďiwí Huhlotu dáwať Ohlas.
Sám trúchlí kalním široké pres Wímoli Wodstwom
Hnal sa Dunag, sám Hron strašľiwo zmúťen hučal.

Slnko začerweňalé krwawími sa rmútilo Ustmi,
    A mdlá nad parenú Kúrawa stála Zemú.
Wšak bez nářežitég a slušnég Príčini tořko
    Náramních w belasé Oblaki ňegďe Plačow;
Tořkú ustrnutá sama Príroda darmo ňecíťí,
    Darmo daními na Gew ňeklaďe Znakmi Žalosť.
On mal wšecko čo mať, wšeckím gako Zorňica skwel sa,
    Čím skweť a řen žádať sám čo si móže Člowek.
On weřkí na Rozum, na ňeklamní Rozsud a Múdrosť,
    Na Wťip i na predrahí wšég Učenosťi Poklad,
W ňesnadních a w zapřeťeních nad Míru obratní
    Gednáňách a plních k Rozhodu Ťerchi-Wecách,
Pres každí, čo sa řen we kňazkém Úraďe kořwek
    Nagďe, Stupeň rádním bez Skoku bral sa Krokem.
Až hore k nagwiššég a geden Rímského od Otca
    Tořko o Schod ňižšég Prestola Česťi wišel.
I wšaďe nagřepšá we Konáňú Spráwa uprímnú
    Chwálu a nářežitú získala Sláwu gemu.
Prám gako Swíca iním keď gasné Swetlo widáwá,
    Od wlastného zatím swého sa Ohňa trowí:
Tak Plameňem wrúcég ke druhím on Láski horící
    Ňikdá na wlastní sám ňeprehlédal Osoh.
O Spaseňí zwereních a obecné Prospechi Wlasťi
    W ďeňňég i w nočnég stagňe sa Práci moril.
Zwlášť aře keď na prwú tu u nás už wikročil Hodnosť
    A hlawné prednég Cirkwi Prawidlo ugal:
Kdo w Stawe dosť wislowiť? kdo ge we Stawe dosťi wihlásiť,
    Gak wisokoslawné pred seba Číni zabral?
Sídlících dosawáď až w Cudziňe Otcow a starších
    W Radďe Pomocňíkow na swoge Místo ňese.
Nádherné Stawaňá na budúcé tíchto Obidla
    A Príbitki samég Matki we Lóňe klaďe.
Náramní, hławní, gakowého ňewídala Kragna,
    Chrám zdwíhá a na wiš w Oblohu Múrmi žeňe.
Chrám, na kerí mnoho Swet pre ohromnú Weřkoti Zrutnosť,
    Krásu a ňezmerné Pokladi mal sa ďešiť.

Tam wšeliká geho Peč, wšeliká geho išla Magetnosť;
Málo ze tak hogních zostalo preňho Wecí.
Matka wiďíc tolkú bez wšeckég Odtuchi Snáhu,
Tolké ňeznowanég Ščedroti Déžďe pršať:
Hňeď paťkrát paďesátoročé wen Žále wipúšča,
W Misli sa rozweselí, a k Ňebu takto wolá:
Žiw buď Aleksander nagdražší tento Miláček,
Nagwatšá dosawáď Rozkoš a Pícha moga!
Žiw buď ščastňe! zakáď počatí ňedokončuge Kostel,
A mňe tu hodňegšé k Prestolu Místo ňedá.
Ostatné i dokáď starodáwné wšecki Bolesťi,
Wšecki prezlími ťaté Časmi ňezegme Rani;
A mňa na gasňegšú ňepowíší o mnoho Sláwu,
Než kedi sem predtím od Zňiku swého mala.
Tak žádá; ale Smrť wždi hluchá Žádosťi ňeslíchá,
Powždi slepá na Osoh neb Stratu ňezre Okom.
Na Prostred začatég Ukrutňica Práce ho znáša,
A wzňešené bráňí Ďélo ke Koncu priwésť.
Matce Radosť a plnú zaopatriť ňeprage Sláwu;
Spátki do obnowenég zas gu Bolesťi ňese.
Wšak čo takú si zwédla Ranú? Žál síce si Matce;
Než gemu len watšú tím si priňésla Radosť.
Bár tolká si Mocú; lepší on predca ge Wiťaz,
Keď Prach a rozborené tolko ťi Bidlo ňechal.
Než Duchem a krásnú ňepremohlích od ťeba Čnosťí
Wiprowoďú k hwezdním we Plesi Uhlom išel.
Odkáď, bárbi sa ag wlastná mu podáwala Wóla;
Predca bi sám ňechcel do Sweta spátki prigiť.
Tam za prestáté Unowáňá, Práce a zbožné
Tristokrát watšú Odmenu Skutki bere.
W Sídle Osláwencow gasňegšém nežli ge Slnko
Z ňeprebranég bozké Rozkoše Studňe pige.
Tak teda po zloženích oščastňen Krehkoti Údoch
Dwognásobňe ge už časňe i wečňe žiwí.
Časňe pre Čnosť a pre tak ňezmerné Zásluhi w Ustách
Ňezhinulég kwitnuť wždicki Powesťi buďe:

Wečňe nowú pridaní do ňebeskég Slávi za Hwezdu
Swítiť a w ňezmenném gasňe sa Bľesku mihať.
Zlož teda, Matko, Boľesť, uskrowňiťe, Mešťaňi, Žálu,
Nad šťastním, gako on sám ge, ňeslušno plakať.
A wšak i wčil weľká geho k wám ňeprestala Láska,
Ag wčil o wáš Prospech bez Peče ešče ňeňí.
Gak naporád wrúcné tu za nás Modľitbi wiléwal:
Tak tam i pred blízkím Prestolem Otca prosí;
Otca prosí, abi Wšech we swég wždi Milosťi chowáwal,
Pred Zlím ochraňowal, w Bíďe a Núdzi ťešil.
Než mi abi sme prawú ňikdá ňeopúšťaľi Cestu,
A premeňen w Dobrém do Smrťi wédľi Žiwot.
Otca prosí, abi owdowelú skór Cirkew opatril
Pastírem, čo bi dať bol w Stawe Chrámu Koňec.
Matka milá abi tak hogňegší o mnoho Prestol,
O mnoho gasňegšú než kedi Slávu mala.

X.

NA SMRŤ GURA PALKOWIČA

OSTRIHOMSKÉHO KANOWŇÍKA atď.

Gestli kedis trúchlú tatranská spíwala Umko,
Wčil naozag trúchlú Ustami zazňi Peseň:
Neb ňikdá watšég ňebuďeš mať Príčini Žálu;
Ňikdá hrozňegšá Srdco ňezewre Bolesť.
Eghle prewíborní už ten Muž Palkowič usnul,
A zbawenú ťa swég Podpori w Bíďe ňechal.
Nad ňím gak watší tak i menší rowňe Slowáci
Rozplakaní horké na Škraňe Kapki roňá.
Matka ba Sláwa gegích začugícá Náreki bílé
Wizléká a šeré na Pleca Rúcho bere.
Zapletené w krásních Wrkočoch na prosto wiwíňá,
Sem tam roztrásá a k Zadu hádže Wlasi.
Wčil zase Rukma lomí, wčil zas Prsa Pasťami ráňá,
A wrúcé od Očí Slz dwa Potóčki lege.
Tak welorozželená i celég we Twári oblédlá
Swóg ke Swích pripogiť Náreku Nárek iďe.
Mrtwinu obgímá a slanými gu Legmi kropícá
Pospolu náramné Kwíle Ňeborka weďe.
Gak bi ňewédla i gak smutní bi ňewédli Tatranci?
Keď tolká Strata gím z Úmoru prišla geho;
Keď tolká Rozkoš, tolká gak Bublina wodná
Zmizla Radosť, a samá nastala Srdca Žalosť.

On wšeľkú swítil gako žárná Ďenňica Čnostú,
Swítil gak Pochoďeň wšég Učenosti Wedú.
Wšak nagwác Umeňím, čo sa tíkalo Stránki Slowákow
A z Rodu tíchto Bratow skwel sa gak Ohňa Plameň.
On zručení sebe Ľud ze Kľepet Záhubca wiďíral,
A z blúdnég na prawú k Tworcowi Cestu woďil.
On hlboké z weľkég na Poďiw Pilnosti Mudrctwo,
Z weľkég za množší Rok Bohoslowstwo učil.
Prespewowal wlaského Duchowné Weščca Ďiwadlo,
Tak ďobre slúžícé k Náprawe zlého Mrawu.
Ďál ňešnadňegšú wzal pred seba Prácu na čistí
Bozké prekládať Písma Rodáka Gazik.
Dosť obogí tu ňemal poprewádzať ščaštľiwo Zákon:
Než wlastním i na Swet Nákladem ešče widal;
A dwogitích w krásnég i trwácég Wazbe uprímním
Rozdarowal Kraganom na sta a na sta Kusow.
Ščedroti Konca ňeňí! Koľké s ňég uzreli Swetlo
Ďela iních! koľké ďál mali ešče wiďeť!
Ag twoge, Umko, gaké si mi pred ňím spíwala Pesňe,
Tú geho tak pragnú išli na Swetlo Rukú.
Nagmnožšú z weľkím podstúpil Prácu Slowárem,
Než ho ponaprawení úplňe k Ťisku podal.
Nagmnožšé Kňihoweň ho trnawská stála Nowáňí,
Než sa celá w dobrí mohla Porádek uwésť.
Koľkú nakladenú máwal podla Úradu Ťerchu:
Koľkú též miľerád ag mimo techto nosil!
I prám gak široký sa Dunag wždi po Wímoľe rúťí,
Stáť aňi ľen na malú w Úteku Chwílu ňewí;
Wal za Waľem spíchá, za Wlnú Wlna híbe a prední
Zľew sťihaní zadním stáľe sa ťiskňe Zľewem:
Tak mnohonásobná sa mu rúcala Práca na Prácu,
A z Ďňa na Ďeň wibawiť núťila gedna druhú.
A wšak Obratnosťú, Pílú a na wšesko presúcú
Schopnosťú každá swému ke Koncu prišla.
Ták weľkí ale už pominul Muž a do Hrobu lahnul,
Ťemto čo mal bíwať na Swete wečňe žiwí;

A wlastnému porád ňe Hlawú len tolko samotnú,
    Než pragnú i Rukú Národu dobre činiť.
Už pominul Muž tak welkí a Slowákow opustil,
    I trúchlé za sebú Náreki tímto ňechal.
Než čo na plat kwíliť? čo na plat bez Konca naríkať?
    Keď Plač ho ňeskrísí, a z Hrobu spátki ňedá!
Wšak ňe celí pominul, ňe ze wšeckím do Hrobu klesnul;
    Smrť wzala len smrtné a k čomu Práwo mala.
Ostatním ale tím, čo boží prednášalo Obraz,
    Tam kďe čeká hogná Odplata Sláwi Wetel.
Tam weselí Zástup nawnuklích od Boha Weščcow,
    Tam wítá ho Cirill, tam Brat i rowňe Metód.
Hňeď stredného wedú na daní podla Záslubi Prestol,
    A wždi mu kwitnúcé na Slichi Wence kladú.
Tam preblahoslawení we ňebeském Swetle ožáren
    Wečné z nagsladšég Číše Radosti pige.
Než tu zatím ňe geden len dá sa Miláčkowi Pomňík,
    Čo wšežrawím bi Časem ňekdi na Skázu wišel.
Kolko ge, kolko potom werních sa nalézňe Slowákow:
    Tolko mu Pomňíkow stáť buďe w Srdci gegích.
Skór sa Hron ku Holám, skór blúdní Wáh sa ku Tatrám
    Obráťí a chitrím poplíňe spátki Tokem;
Než geho ze wďačnég powichádzá Méno Památki,
    A slawné zňeť o ňem prestaňe Chwáli Peseň!

XI.

NA SMRŤ FRANCIŠKA

CÍSARA RAKÚSKÉHO, KRÁLA UHERSKÉHO, ČESKÉHO atď. 2. BREZŇA 1835.

Ach! čo to tak horkí sa odewšáď Nárek ozíwá?
Odkáď tak náhlá postala zrázu Žalosť?
Wšak wčil Čas weselí, wčil Čas ge milého Plesáňá;
Wčil do samég whrúžen Rozkoše Swet sa topí.
Než prečo, i pre gakú toľkú sa to Príčinu stáwá?
Že zwiklá sa Radosť na Plač a Kwíľe meňí.
Eghľe šerá na chitrích w nagwatšég Prudkoťe Krídlách
Od stonawého Ľeťí gak Strela Wídňa Powesť;
A strašľwú truchlé roznášá Ohlasi Trúbú,
Že slawní už náš Francišek umrel Oťec.
Ach, ňenadarmo taká nastáwá z rázu Premíňka!
Tak weľké na tuhí Žál Radowánki idú!
Keď toľkí preč už odchádzá ňe tak isťe Panowňík,
Gak rádňeg dobrí k Obdiwu Ďétek Oťec.
I wtedi odchádzá, keď nás tu pokogňe žigící
Ščastních bez wšeckég mal wždi Prekážki čiňiť:
Neb gemu nagsladšá ze wšeckích bíwala Zábaw,
Swému Blahoslawenosť Ľudstwu do Lóna podať.
Wšak we plnég to konať gako sám chcel, Míre ňewládal,
Celki zakaď lúťí Hrozbi ňezahnal Oblak.
Sotwa na císarskí wistúpil Prestol a toľkích
Pozďeďenú Králostw Berlu do Hrsťi pogal:

Keď sa naráz tuhožúrícá rozbesňila Búrka,
 A strašľiwím potreť dichťila Kragni Hromem.
Lúťica ňeščastná ze pekelnég wišla Prepasťi,
 Zhubním sekwanskí Národ ofukla Gedem.
Tento sa podwíhá a Besem Wsťeklosťi horící
 Ňikdá ňesľišané pred seba Číni bere.
Nadstawenú Tworcem ríďicég naproťi Wláďe
 Poslušnosť wipowí, a swogu Wóľu koná.
Dáwné Práwa ruší, dobrí šlape Nohma Porádek,
 Nábožnosť wiwrácá a z Ňeba wiwre Boha.
Rownosť ze Slobodú hlásí. Wšem gednako patriť,
 Rozpekľené preklatích Potwori Bludow učí.
Wšecko na Rub míchá, a we hrozném Rozbrogi wsťeklíc
 Bez Rozďílu kruté Wraždi na Wraždi kopí.
Ba Hlawi poswatné ku poprawním odweďe Místám
 Krála i Králownú, a zňese Katmi oboch.
I wše čo ostatné stwárá a bez Uzdi haňebním
 Bezrozumem páchá, Strach ge a Hróza prawiť,
Tehdi takí Národ mu Pokog bezpečňe požíwať,
 A ščastních wždi čiňiť Swích podla Wóľi ňedá.
Náramnú opilí Zlosťú na ťichého sa Otca
 Besňe walí a krutím Záhube dať chce Mečem.
On Sprawedelnosťú a ďedowskég Čnosťi ohromním
 Ozbrogení Ščítem naproťi Spúrcom iďe.
Wáľečné Ščasťí krwawích nad Míru we Bitkách
 Wčil gemu, wčil zase gím na Sľichi kládlo Weňec.
Stal sa Pokog prwní, a druhá brala Príčinu Wogna;
 Stal sa druhí, i treťá wlékla do Pótki Ďela.
Neb tam zas geďiní wipnul sa na Berlu Panowňík,
 Sám čo Swím zarowen toľko po Bitce horel.
Od hroznég udržať sa pokogní Wálki ňewládal;
 Stáľe mosel w Poľi stáť a w Krwi Nohma broďiť.
Kamkoľwek sa hnul, hotowé mu slúžilo Ščasťí:
 Lehľi Ťisíce Mužow, skláňali Mesta Hlawi.
Dáwňegších zbawowal Królow Hodnosťi, nowotních
 Kláďel, i wšecki do swég chcel Moci Kragni uwésť.

Ten teda tak weľkí a hrdí pres Míru Bogowňík
Násilnú žúril stáľe na Otca Braňú.
Wistawení Prestol na usadlém Práwa a Čnosťi
Základe roztrískať zlím pachoril sa Hromem.
Náš aľe dobroťiwí Mocnár bez Bázňe hrďinskím
Srdcem a ňezhrozenú stál Wsťeki na wše Mislú.
Náramních ňeželíwal Obet, ňeželíwal i wlastní
Pre Ščasťí a Pokog dať Ľudu swého Žiwot.
Gak Skala rozpeňené odbígá od seba Wlnska,
Keď nadúté morskú Rowňinu Wetri metú:
Tak wšeľkí Príwal, wšeľkú prestrašňe bučícú
Žúrícég naporád Pohromi Bůrku lomil.
Až we Zwazku tuhém Bogugících rowňe pre Práwo
Násilňíka hrdú Píchu do Konca potrel;
A z widretím wen s Pasťi Hromem, sebe dáwno hrozícím,
Z nádherného na Zem Prestola Zhubca zrazil;
I k Bidleňú pusté mu na Ostrowe Místo nasúďil,
Wác abi už ňemohel búriť a Wogni ploďiť.
Wšak Premohlím sa ňe gak násilní Wíťaz ukázal:
Než gako príweťiwí Míru ťichého Darec.
Diwná Wec! ti čo prw lútú maľi naňho Ňenáwisť,
A wždi ku posľednég dichťiľi Skáze priwésť:
Tu k ňemu práťelskú sa tedáž rozpáľiľi Láskú;
Wšecko Dobré a dlhí na Sweťe práľi Žiwot.
To hľe trikrát ščastní ge Panowňík, w Srdci kerého
Ag ňepráťelské Zástupi ráďi magú!
Keď tak tehdi Pokog widobil, keď spátki wimízlí
Wráťil Rád a ďiwú Bránami Wognu zawrel;
Keď weľkého naďál rozešíril Končini Pánstwa,
A k mocnému nowé Prestolu Kragni dodal:
Trognásobňe sa už w geďinég Ľen Práci zanášal
Swé oblahoslawowať Národi w toľko Zemách.
Z Láski pre ňích, abi pewňegšé we Spolku a gedném
Tím bezpečňegšé Celku sa mohľi držať:
Sám dobrowolňe zložil Dostognosť Císara Ňemcow,
A swoge k císarskég Berľe Rakúsko dwihel.

Nagwíborňegšé wždi wibrat znal Mužstwo, kerému
Rozřehlích zwerowal na Hlawu Sprówi Kragin.
Nábožnosť, křesawích nagřepšú Podporu Králostw,
Z ňeznowanég pečowal do Kwetu Snáhi priwésť.
Cirkwi Sluhow zhogňil, bi tu rostúcému duchowních
We Prácách na Stač bíwaťi Počtu Ľudu;
Bozká tím wáceg sa porád rozmáhala Pocta,
Obžili Čnosťi a zlé do Hrobu zašťi Wadi.
Úsilnú zňešenég dopomáhal k Osweťe Pílú;
Skwelšég Králostwám Sláwi a Břesku dodal.
Prispíwal krásním Umeňám, Učiťišča nowotné
Zakládal, dáwné zřepšil a ščedro nadal.
Práwa ponaprawowal, Sprawedelnosť o mnoho lahšú
Prisluhowať Cestú Spósob a Nauku podal.
Nagspasiteľňegšé pre weregní Ľudstwa Porádek
A wšeťiki Prospech Zákoni zríďiť umel.
Nagmnožší zarazil k Wichowáňú Mláďeže Ústaw
A k Nabiťú w každích Wicwičenosťi Wedách.
Národné zweřebil Rolňíctwo, Remesla powíšil,
O mnoho wolňegšú Obchodu Bránu zrobil.
K snadňegšému Wecí na iné z Míst Místa Dodáňú
Silňice a schwálné Úžlabi rozmnožowal.
I kďe gakí ťudskí bi mohel Spew dosťi wihlásiť?
Čo slawné a milé na Sweťe wšecko čiňil.
Sám ano obšírních obchádzal Končini Králostw,
Swého bi dobroťiwím Staw Ľudu spatril Okom.
I wšaďe nářežitú mu ukázali Poctu a wernú
Lásku, gaká rownég snaď sebe ňikďe ňemá.
Prewrúcná wšaďe sa k Hwezdám oďesílala Prosba,
Žiw bi takí Mocnár bol dlho medzi nami.
Než keď nagřepšeg sa zanášal w Práci o Dobré
Národow a skwelšú o mnoho Sláwu Kragin;
Keď dobití mal wždicki Pokog bezpečňe požíwať,
Keď mal i ze Ščasťá swého sa Ľudstwa ťešiť:
Prestal žiť, prestal sa ze Ščasťá Ľudstwa ťešíwať;
A wšeckích w horkém Smutku a Žáľi ňechal..

Než prestaňme plakať, Toki Slz prestaňme wiléwať;
    A wšak i wčil sa ťeší a s nami ešče žige.
Wčil wšecek oswíťen gako prednég Weľkoti Hwezda
    W Sláwe a kwitnúcég wečňe Radosťi pľesá.
Odkáď na spokogen gemu Swet pod Nohma ľežící,
    A sprawené ščastné od seba Kragni patrí.
Než tuto ag wčil u nás w dokonálém Obrazi Otca,
    W nagwíborňegšém žiw ge toťižto Sinu:
Neb geho nagľepší Panowáňá Spósob a krotké
    Ag Mrawi ag wšeľiké Čnosťi do techto prešli.
On též tú istú chowagící Lásku we Srdci
    Obšírné ríďiť Kragni pokogňe buďe;
Nábožnosť zwišowať, Sprawedelnosť Zbrogstwami hágiť,
    Prispíwať Naukám a Zwedenosťi Ľudu;
Králostwám Ščasťí a samé ľen toľko Pohodlí
    I skwelšú ze wšég Možnoti Sláwu hledať.
Tak že zakáď podrží na rakúském Prestoľe Berlu,
    Wždicki celí w ňem Oťec zostaňe medzi nami.

PESŇE (ÓDI.)

I.

NA GEHO CÍSARSKO-KRÁLOWSKÉ I APOŠTOLSKÉ WELIČANSTWO

FERDINANDA I. (V.)

RAKÚSKÉHO CÍSARA; GERUZALEMSKÉHO, UHERSKÉHO, ČESKÉHO, LOMBARDSKÉHO I BENATSKÉHO, DALMATSKÉHO, HORWÁTSKÉHO, SLAWONSKÉHO, ĞALICSKÉHO, LODOMERSKÉHO A ILÍRSKÉHO KRÁLA; ARCIWÍWODU RAKÚSKÉHO; WÍWODU LOTRINSKÉHO, SALCPURSKÉHO, ŠTIRSKÉHO, KORITANSKÉHO, HORŇO- I DOLŇO-SLÉZSKÉHO; WELIKÉ KŇÍŽA SEDMOHRADSHÉ; MARKRABA MORAWSKÉ; POKŇAŽŇENÉ HRABA HARSPURSKÉ I TIROLSKÉ atď. atď.

Práwe ňeňí ščastní gasném we Břesku Panowňík,
Čo, zwerenég sebe Obci domácé
Rozmnožowať Dobré a powinnú Lásku zaňedbaw,
Ľen hromowím, keď začňe fučící
Práť Swatowít, Zbrogstwom zňe Ľuďí, wisokími hrozícé
Čelmi Uhlom Ňeba Hraďbi a krásné
Mesta Hrobom dáwá, i celé w Prach Kragni uwádzá.
Králostwám Králostwa, nowotné
Berlám Berľi kopiť dichťí, a Zubadla, na wlastnú,
Ňeskroťenég swég Násiľí Prudkosť
Súcegšé uhoďiť, na ňewolních hádže Potrencow;
I strašnú bez Konca hrdého

Stred Čela moknúcím preňewinnég od Krwi Bobkem
Opřetení, Zboreňisku na pustém
Zwítazeních, Weľkosť a ohromnú Sláwu zakládá.
Než ten ščastní prawďiwe Mocnár,
Čo wlastním spokogen Panowáňím ňikdi na cudzé
Ňesladčí Wládarstwa, Ľen ostrú
Múdrosťú a na rowno wišlú Sprawedelnoti Wáhú
Pozručené sebe Národi ríďí;
A wždi Blahoslawenosť, wždi zdární Prospech i rádné
Gím ňeunáwen Ziski hľedáwá.
K Wognám wšak skúpí, pre Pokog Ľen a Prawdu donúťen
Meč zahalačnég s Pošwi dobíwá.
Ba swečnú kebi ag Slušnosťú wládal ublížiť;
Ublížiť sám predca ňežádá.
Wečnowekí teho Boh, teho každé Meščana Srdce
A wšeľiká Sweta Končina lúbí.
Tú gasní Čnosťú boľi Twí, FERNANDE milostní!
Predci, ze nagdlžšého Porádku
Císari a slawní we početních Kráľi Pomedzách:
Z rowna ňe tak Mocnári panowní,
Gak rádňeg dobrí zwereních sebe Národow Otci,
A snážní mocného poslušních
Toľko Sinow Ščasťá i samég Pohodelnoti Tworci.
Tích sebe wzácních w Príbehu každém
Nagwišší Ňeba Pán trúchlého od Úpadu chráňil;
A prázním Žádosťi ňesitnég
Nad Ľudským w Šír wládať a pišní Rozkaz ukládať
Bez Wáľek, bez Príwalu Šípow
Ňehľedané zbrognú Prawicú Králostwa pridáwal.
Ag ŤEBA gím rowného ten istí
Ochráňí a do zlég ňedopusťí Záhubi klesnuť.
Neb na samú TI ňe toľko Pokrewnosť,

Na Prestol wisokí a na prednú we Swete Hodnosť,
Než wznešené i na Čnosti hrdínskích
Predchodcow si Ďedič. W ŤEBE wčil žige wšecko geďinkém,
Wšecko sa prešlú úplňe Mírú
We spaňilég Duši TWÉG a milostném Srdci nachádzá,
Čožkolwek buď Príroda mocná,
Buď dobré Ňebesa ščedrú powiléwali Prízňú
Na slawních až k Obďiwu Predkow,
Buďto čo gím kolwek wlastná zaopatrila Snážnosť.
Žiw len buď dlho Národow Otče!
Neb tak Swích oblahoslawowať, gako sám TI, horící
Žiť zaslúží wečňe Panowňík.

II.

NA NAGGASŇEGŠÉ CÍSARSKO-KRÁLOWSKÉ ĎEĎIČNÉ KŇÍŽA, ARCIWÍWODU RAKÚSKÉHO

J O Z E F A,

KRÁLOWSTWA UHERSKÉHO NÁDWORŇÍKA A KRÁLOWSKÉHO NÁMESTŇÍKA atď. atď.

Slawná hrďinskú Mužstwa Braňú, Morem
Úrod přinúcá Kragno a Wlasť moga!
Už dosťi Súžeňá a strašních
Znášala až dosawáď si Pohrom.

Kdo buď na hrozné Spustaťeňí ťeba
Od zlého gak Bes Monğola spáchané,
Buďtož na Turkow spíchagících
Rozpekřenú ťa Tlamú pohltnuť,

Buďtož na horších nežři Ňepráťeři
Sinow haňebním dobroťiwég Žiwot
Roďički Zbrogstwom páragících
Bez Slzeňá buďe moct spomínať?

Wčil už po tořkích ščastřiwo zahnatích
Mocnármi Búrkách stáře trikrát milí
Pokog zažiwag, Bezpečú a
Pestowaním blahoslaw sa Mírem.

Druhí po prwném Otcowi twóg Oťec
Jozef, na Žádosť od wisokích daní
Ňebes ťi Nádworňík o watšé
Nářežitú weďe Peč Skwitáňí.

On od Rakúskích s prewzňešenég Krwi
Pochádzagící Císarow ag celí
Sa gích Powah Ďedič we welkích
Ňikdi ňewí ukonat sa Čínoch.

W práwném seďící Stolci aneb zešlém
Zwaních w Sňem Otcow Spolku gakož prwí
Místom, tak ostrím skwí sa prední
Súdem a múdro danú wždi Raddú.

On dobroďegní už ňegeden wtedi
Wiwédol Ústaw, keď takowémuto
Rowní k Pohodlú zríďit inším
Národom ešče na Úm ňeprišlo.

Ňepoznagícú Odtušeňá geho
Snáhú, kďe pred tím rozkaľené kisli
Bahňišča, Trstinú a hnusním
Zawľečené Prepadľiska Múľem

Sa trásli, wčil tam rozdrobené Pluhem
Zlatí ňesú Klas Brázdi a žehnaná
Rukú Wšepána w ňeprehlédlég
Od Zraku Ďáľi sa Žatwa kňiše;

Hibké w radostních poskakugú Pľesoch
Milostki, wonné Palcem obíragú
Kwíťí, a pekné stred wisících
Zapľetagú Wrkočow si Wence.

Kolkú ke zbrognég zbudzowal Obraňe!
Kolkú powinní Wodca Zemanstwa bol
Zastáwal Úrad Horliwosťú!
Kolko gewil k Bogu Srdnatosťi!

Keď, rozmilostná Kragno, do twého sa
Rúťil Bogowňík Lóna, celú Strachem
Európu kláťící a ražním
Prestoľi Zbrogstwa Hromem rušící.

Kolkú we hroznég prispel Ochotnotú
Powodňi! Wlastní pozbawením Domow
Palác otewrel, swú a prišlú
Ňím od inád Obetú poslúžil.

Drahého tehdáž ešče ba ag Sina
Pres hurtugící Walmi Dunag, na Lad
Lad trískagící k Hágeňú z Wod
Ľudstwa ňerozpakowal sa poslať.

Čo wšecko Welké k Prospechu Wlasti, čo
Krásné a Slawné ňeznowanú koná
Účinliwosťú, má slowenská
Dosti ňeňí w Stawe Umka zazňeť.

To wzďáleňegší ospewowať budú
Potomci, z ribnú sám to Dunag Tisú,
Sám ríchlobežní Wáh a gačná
Tokmi ňeprestaňe Sáwa hlásiť.

III.

NA GEHO CÍSARSKO-KRÁLOWSKÚ WIWÍŠENOSŤ, NAGGASŇEGŠÉHO ARCIWÍWODU RAKÚSKÉHO, FRANCIŠKA KARLA, UHERSKÉG A ČESKÉG KRAGNI KRÁLOWSKÉ ĎEĎIČNÉ KŇÍŽA atď. atď.

Ňemnohím prátá ge Milosť od Otca
Ľudstwa, s císarských a na Čnosť i weľké
Číni preslawních naroďiť sa Predkow
K Prospechu Wlasťi.

W toľkonásobném Hlawi bistrosúcú
Wicwičiť Schopnosť Umeňú, čo buďto
Srdca krásíwá a tuhég dodáwá
Ostroti Mislám;

Buď čo potrebné ge, trwáľi ščastná
Z wítanú Bezpeč Koladú, ke dobrím
Ríďeňá Spráwám a Lahosť čiňícím
Kragňe Porádkom.

Buď keď ohromní chraplawími nagďál
Rohmi zatrúbí Swatowít a ražné
Z hurta pospíchať krwawég do Bitki
Heslo widáwá:

Gak hnaťá z Lúkow Strela, gak Perúna
Hrom do wsťeklících zachopiť sa Ohňow,
Krídla rozťáhnuť, Wraha zňésť a z Wencem
S Pótki sa wráťiť.

Tím TI, císarskí Sinu, gak pregasné
Slnko skwíš wšeckím, bohatí na múdrú
Raddu, wíťazskú Zmužilosť a každú
Čnosťi Magetnosť.

Nad to ag slawskú našu Reč pri wišších
Ňecťenú Schádzkách i kriwím ňewážňe
Lahčenú Súdem, weľebíš, a dať gég
Poctu sa ňerďíš.

Keď ňe ľen potnú Sebe sám si tégto
Obsťaral Známosť; aľe ag milostním
Úplnú kážeš Wedomosť nabudnuť
Odmaľi Sinkom.

W ňég ba též, prázní uďeláľi ťažšé
Práce Čas, básňíš, a milé ze českég
Lutni Spíwáňí i Madem ťekúcé
Pesňe wiwádzáš.

Weľmi powďačná za takúto Lásku
Sláwa dóstogní, gako swému Weščcu,
Sľich TI básňíckím z ľipowého Kwíťá
Wencem owíňá.

Bis dlhí pod ňím, skorenú ľegícá
Prosbu, Wek tráwiľ wždi duží; a TWÍMI
Ďál i w trápících gu ťešiť Žalosťách
Spewmi ňeprestal.

IV.

KE SLAWNÉMU UWÁDZÁŇÚ

GEHO KŇÍŽATSKÉG OSWÍŤENOSŤI

ALEKSANDRA RUDNAÍHO,

ARCIBISKUPA OSTRIHOMSKÉHO

ROKU 1820. ĎŇA 16. MÁGA.

Trúchlé ze smutních Žáře wipusťi Prs,
A w černorúchích zatmawené Čelo
I Usta Mračnách, Ostrihomská
Matko, nowím powigasňi Břeskem:

Neb Slnko už ťi s Kwítkow a červeních
Wiťahnutí Rúž na cwalowích Koňoch
A lúboparní fúkagících
Rozpeňeními Oheň Zubadlí

Ščastní priwáží Ďeň: we kerem ťebe
Twóg Arcibiskup, plápolawú čekan
Túžbú, ALEKSANDER, milími
Na wzňešení iďe Krokmi Prestol.

Gak swég mu prední na zmužilích Prsách
Hodnosťi skwí Plášč! gak wisokég Hlawa
Múdrosťi hogná Slnku nazdor
Wencowanú řigotá sa Žárú!

Gak též lahodná z milodrahími sa
Usmíwagících Čnosťami Ust přiňe
Reč! gak bi pannenské do Strébra
Ze sňahowích Madi ťekři Plástow;

Neb gak że skalních rozpeňení Potok
Rúťil sa Kopcow; keď Lege Násilú
A rozpuklími zmocňen Oblak
Prúdami hláhoľiwím pomenšú

Už ňestačící Wímola Hospodú
Struhám, ňewerné popreťeká Brehi,
A´Hrádze zwíťazíc okolních
Lúk a Doľín ge širí Panowňík.

On dómiselním na Powahu Sweta
Od Pána Wšeckích obdarowan Wťipem
Nad Míru dóstogné ocĥotní
Pred seba už bere, Matko, Číni!

Twogím za Lónom dáwno Kapitulu
Tesknú, a horké uznowanú trpeť
Wihnanstwo, naspátek do wlastních
Prestawenú nawracá ťi Klínow.

Už ag preweľkí Wežmi sahať na wíš
Po Hwezdi; Krású, a wšeľikími sa
Pokladmi ľeskotať magící
K Obďiwu Chrám budowať začíná;

Chrám w ňemž Ďňa dwakrát Gesseowičowím
Starší budú twí zňeť Sinowé Spewem,
A Prosbi skrúšené ke snadním
Otca Ňebeska Ušám wisílať.

Zostáwagícé ešče, Ňehodmi ťi
Časow doňéslé, wšecki zhogíc Rani
A Prúhi, ostidlé horúcú
Rozplameňí tuho Srdca Láskú.

Hognú i Čnosťí rozsege Žatwu, i
Zlaté nawráťí dáwnowekích Mrawi
Otcow. Na prwném zwíšené zas
Míste seďeť buďe Náboženstwo.

Miláčka ňech Pen dobroťiwé s nami
Skorím ňelúčá Odchodem Uhři, a
Pristrogen za Stól ňęnáhlá
K wizwořením ho osádřiť Hosťom.

Až róznowerních Kragni Sinow, kerích
Mnohohlawá zlá zmámila Potwora,
Pod prawdowernú Ostrihomskú
Zgednoťeních zas uhlédňe Berlú.

Tenkrát ňech hodních Odmeni sláwowég
Plného Zasluh do mnohožádaních
Po dlážeňég preřiskawími
Hwezdami Cesťe wezú Palácow.

V.

P R O S B A

KE BLAHOSLAWENÉG PANŇE MARII

ZA

ZDRAWÍ A PREDLŽEŇÍ ŽIWOTA

OSWÍŤENÉHO A WEĽKOMOŽNÉHO PÁNA

Á Ľ E Š A J O R D Á N S K É H O,

POSWÁCANÉHO BISKUPA KNINSKÉHO, BLAHOSLAWENÉG PANNI MARIE ZE SÁSWÁRU OPÁTA, HLAWNÉHO KOSTELA OSTRIHOMSKÉHO SPEWÁRA A KANOWŇÍKA, ARCIBISKUPSTWA OSTRIHOMSKÉHO W TRNAWSKÉG POLOWICI MESTO-BISKUPA, APOŠTOLSKÉHO PRWOZNAČŇÍKA, S. BOHOSLOWÁ UČITELA A BÍWALÉHO PROFESSORA, PRI WISOKÍCH ŠKOLÁCH KRÁLOWSKÉHO WŠEUČILIŠČA PEŠČANSKÉHO SPOLKOWNÉHO ÚDA.

Panno, ňeklamné čo ťi tolko Chrámow,
Tolko zázračnég Obrazow Milosťi,
Tolko podwihlích i Obet Swedectwo
Dáwno widáwá,

Twú že Sin, mocní Wšehomíra Wládar,
Prímluwú lútí Ňemocí a každích
Odwracá Zástup Ňeduhow, samí ba
Šíp Smrťi dáľí.

Laskawí z Uhlow na porúčanú ťi
Kragnu zňes Pohľed, kďe we swém powestní
Ráďe J o r d á n s k í zwlažené ku twég Cťi
Zbudzuge Srdca:

Keď prwí toľkú nadaních Milosťú
Obrazow Pówod, ňemalím do gedna
Wzan Potem, hlasí, a trogému ščedrí
Národu dáwá.

Prag mu, skrz platnú u Zroďenca Prosbu,
Prag Zdrawá Čerstwosť, abi bez Chorob, bez
Omdľeňá w pewnég ňepremeňňe stálí
Wláde trwáwal:

Buď na prewrúcních sa bawí Modľitbách,
Chrámi poswácá a Sluhow do Chrámow;
Buď tuhú dáwá na Wrahow slabím Zbrog
Krista Wogákom;

Neb prawú spúrním proťi Róznowercow
Wíru hágíwá; neb u Spolku Otcow
Kragni prospešnú dwogaké o Ščasťí
Raddu prewádzá.

Prag dlhí ag Wek mu u nás pokogňe
Wždicki tráwíwať, bi nowu ku twému
Ménu wikwáril Studenosť, a dáwnú
Rozmnožil Uctu.

VI.

KE SLAWNÉMU UWÁDZÁŇÚ NAGWÍBORŇEGŠÉHO A NAGOSWÍŤEŇEGŠÉHO SLOBODNÉHO PÁNA ALOGZIA MEDŇANSKÉHO Z MEĎEŠA atď. NA ÚRAD HLAWNÉHO IŠPÁNA SLAWNÉG STOĽICE ŇITRANSKÉG DŇA 17. ŽÁRA ROKU 1838.

Slawním sprowádzan Mláďeže Wíborem
Skóršeg na prátú wistup, ALOGZI, už
Hodnosť, a hlawné nad Ňitranskú
Wezmi do Rúk Stoľicú Prawidlo.

Neb gak milostní wšecci si žádagú
Zreť Slnka Parsún, keď za dlhég krúťí
Hrom Búrki žúríwá, a z mútních
Rozlobení pere Príwal Oblak:

Tak twé prekrásním ozdobené prawég
Ku Pocťe Rúchom ze wšeľikích Kragow
Naťisknutého Pánstwa Mnoztwo
Gasnohľedé spatriť Usta dichťí.

Gak w Srdci každí celki ťi oddaní
Wrúcég horúcí Láski gewí Plameň!
Gak w tom si nádherní zakládá!
K Wláďe takého že Spráwca dostal:

Kterého weľké toľko ňe ľen doma;
Než ag po cudzích a skoro wšech celég
Európi Končinách powestné
Gak spaňilá Zora skwí sa Méno.

S kterím uprímná Prawda, ňewiklawá
Slušnosťi Rownosť, Snáha o Prospech, a
Celí ňebeskím ráďňe Kwíťím
Wencowaní iďe Čnosťi Zástup.

Než Obmiselnosť, i Klam i Ňedbalosť
I černorúché Úhon a ňecťiwích
Wad Hagno pred ňím až za Kaukaz
A stohlawé uťeká Uralsko.

Kterého wážní od hora zeslanég
Múdrosťi Poklad, ňesľišaná Wťipu
Bistrého Zostrenosť, a zgewné
Wšég Učenosťi Bohatstwo krásí.

Kterého snadná Súcota, rozmilá
Mrawow Lahodnosť, príweťiwá i ke
Každému Reč Watším a Meňším
Pestowaného čiňí Miláčka.

Kterého werná k Wlasťi a Králowi
I k swím Rodákom Láska, Ťisíc Ščedrot,
Ťisíc skwelích Zásluh na gasné
Hwezdami Bidla Ňebes winášá.

Odtáď ho pekné uznaľiwím dané
Hodnosťi Kráľem dáwno osláwili;
Odtáď nowí Išpána Úrad
Wčil ňemalú weľebí ho Poctú.

Wiďímľi? Ríchlá už Weselosť, milé
Srdcám Pľesáňí, wistrogená sama
Ag Sláwa w Bľesku swém na bílích
Predľetugú po Wisosťi Krídlách.

Už sám i toľkí, tak zňešení k Očám
Blíž Muž prichádzá, a Hledu Obľičag
I krásnolícegšé milostních
Od Lalií spatriť Usta dáwá.

Už wšecci ostrím naň poopíraní
Zrakem, z Radosťú Srdca ňeslíchanú,
Wďačnég a ťeskľiwú plašícég
Mrákotu obďiwugú sa Twári.

Už swú uwítan Správwu do Ruk bere,
Kterég za dobrí Prospech a Zdarnotu
Toľká Wecí Súcosť, i toľká
Misľi a Čnosti ručí Magetnosť.

Ščastná štirikrát Ňitro! takého že
Už nad sebú máš Správca, čo bľiskawá
Ge Kragni Hwezda, Čnosti Príklad,
Národu Pícha a Ľudstwa Rozkoš.

Čerstwému ňech ľen poprage Boh Weku:
Neb ctní zakáď swé mať buďe nad ťebú
Wládarstwo MEDŇANSKÍ, celá ťi
Popľiňe Réka Blahoslawenstwa.

VII.

NA POMÍŇAGÍCÚ SA KRÁSU.

Wábící k sebe Hágu Zrak
Gak twé rozklaďité Dubi!
Gak twé Lúki a zmítané
Wánkem řeskoce Kwíťí!

Než twá wšecka, trebas Ďiwu
Hodná, čím sa we zwiknutém
Ňeblúdní Choďe Listopad
Priblíží, zhiňe Peknosť.

Tak Mláďenče celá twoga,
Tak twá ag w Skře zrkadlowém
Častá Panno za Hrsť Rokow
Lúbá zmizňe sa Krása!

Z wábních wšecki ťi Růže Líc
Odpadnú, Čelo Pluh zore,
Sňažnú obřezené Wlasi
Bárwú Ščetka zalíčí.

Túžícé za Přesem Nohi
Okřesnú; a pomáři sa
K trúchlég nakloňením buďeš
Chrbtem Hrobři pobírať.

VIII.

KE SLAWNÉMU UWÁDZÁŇÚ

NAGOSWÍŤEŇEGŠÍHO PÁNA

IMRICHA PALUĎAÍHO

NA HODNOSŤ

BISKUPA ŇITRANSKÉHO

DŇA 26. KWETŇA ROKU 1839.

Přesag radostná Ňitro, a horľiwé
Snadnému k Prosbám Ďéki widag Bohu,
Že twá po Chrámoch wrúcňe zňícá
Od ňeho wisľišaná ge Túžba!

Hľe už nowotní owdoweľég ťebe
Woďec prichádzá, Imrich ošľechťení
Krású; a Múdrosťú i každú
Oskweľení gako Slnko Čnosťú!

I čož si ľepšé swému ku Prospechu
Z Ňebes dosáhnuť mohla? gakí z hora
Watší a dražší Wzácnotú Dar
Nad Paluďaího sa mal ťi zeslať?

Kerí čokoľwek ľen dosawáď čiňil:
Buď Chrámu kázal, buďtože Súd konal,
Buď Raddu dáwal, neb košické
Úradowú Peč o Stáda wédol:

Ozag we wšeckom náležitím Boha
Sluhú, pobožním Cirkwi prawég Kňazem,
A welmi welkím rozmilég sa
Kragni Mužem naporád ukázal.

Twém wšak sa watší ešče na Prestole
Dokáže, gak wác už k Čiňeňú zwiklég
Snadnosti, gak zbehlég ke wšeckím
Wác Skusenosti Wecám magící.

Múdrími ríďiť Sprawami Horliwec
Owčince, k dobrím Stáda woďiť Pašám,
A dáwidowskí z lúbohlasnég
Píščale Zwuk buďe gím widáwať.

Ochotnowolní ag Žiwot utratiť,
I wšecku z Údow Krw hotowí ceďiť
Za Owce, potworné ohromnú
Hagna Wlkow Palicú zawráti;

A darmo wsteklú od Gedu Besnoti
Tlamú wrčícé a trasením zwité
Chwostem do temních Skríš a Hlbkú
Zamračeních zapuďí Prepastí.

Pod ňím wadící prestaňe Nákaza,
Žalosť a trúchlé ňikdi ňeuslíšá
Sa Pádi; každá Lúka, každé
Kopce budú Radowánki sláwiť.

Tak ten milostní stále pokwitňe Wek,
Až wšecki wlastnég pozwerené Peči
S Pastírmi Stáda tam na ragské
Ščastlíwo doprowoďí Stawadla.

IX.

NA OSWÍŤENÉHO PÁNA BISKUPA GANA DERČÍKA.

(Wšecko pomíňá, geďiná Čnosť ňezhiňe.)

Kamkolwek bedřiwích tuhí
Obráťíš Zrak Očí, wšecko pomíňať a
Skór ňeskór k ňewihlému sa
Chířiť Koncu wiďíš. Ďeň sa za Ďňem žeňe,
Zmizlím Rok za Rokem walí.
Nad gednú spaňilí Chásoň Horú sa wíš
Podwíhá, za druhú kloňí.
Wčil gasné řiğocú Hwezdi na Obloze;
Wčil hustím sa krigú Mrakem.
Gárňegšé Kweti mrú, w swóg iďe Hrob Leto.
Podzim bílohriwá Zima
Núťí ustupowať. Krása Mladosťi sa
Řídkím obsipanú Sňahem
Púďíwá Starobú. Wšecko traťí Žiwot,
Čožkolwek sa roďí na Swet.
Kďež slawného ge už Sáma Potomstwo? kďe
Rod Mogmíra aneb Lecha?
Smrť žádného ňemá na Wzňešenosť Zreňá.
Rownú prám ťak oberlaních
Královo rúbe Kosú, gak Šige Poddaních.
Tam trikrát storočí Gaseň
Nádherné do modrích ťiskňe Oblak Čelo.
Ražní treskňe Perúna Hrom,
W kúrícém sa kaďí roztrepaní Dolř.

Ňízkú wšecko padá na Zem,
Čožkořwek ge Ľuďí wistawené Rukú.
Zrutné Hrozbi Weřehrada
W prašních ňezbadané Zrúceňinách řežá.
Zlú wzal Skázu Wolín, trebas
Možňegšého nadeň Mesta u Súsedow
Uzreť Slnko ňewládalo.
Podwihlé ku samím až Ňebesám Domi
Wlastních potreľi Meščanow.
Dowčil Zrúcaňinú Chrámi Bohow tlačá.
Z nádherních wšeľikú Zdobú
Podlah roztopené sťéklo do Wod Zlato.
Zwézlé Kúpe ze wšáď Morem
W morskég pohrobené zostali Melčiňe.
Údatného Koňec wzala
Obšírná we Kragoch Berla Swatopluka.
Stálá řen geďiná ge Čnosť,
Twá, Derčíku, milá Pestowaťelkiňa.
Tú prudkí aňi Hrom, dlhí
Wšetrowním aňi Čas ňeprelomí Zubem.
Ňech bár praskotawím celí
Swet zrúťí sa Wařem, Čnosť sama zostaňe.

X.

GEHO KŇÍŽATSKÉG OSWÍŤENOSŤI

PÁNU, PÁNU

JOZEFOWI KOPÁČÍMU,

ROĎENÉMU SWATÉG APOŠTOLSKÉG STOLICE POSLOWI, KRAGNI UHERSKÉG PRÍMAŠOWI, NAGWIŠŠÉMU TAGNÉMU KANCELLÁROWI, GEHO CÍS. KRÁL. A APOŠTOLSKÉG GASNOSŤI SKUTEČNÉMU TAGNÉMU, GAKO TÉŽ WISOKOSL. KRÁLOWSKÉG MÍSTODRŽÍCÉG UHERSKÉG RADDI RADCOWI, W CIRKEWNÍCH DÓLEŽITOSŤÁCH PREDSEDCOWI, SLAW. OSTRIHOMSKÉG STOLICE NAGWIŠŠÉMU A USTAWIČNÉMU IŠPÁNOWI, PRI WISOKOSLAW. SEDMIMUŽSKÉG TABULI SPOLU-SUDCOWI,

DOSTOGNOSŤ

ARCIBISKUPA OSTRIHOMSKÉHO

DŇA 28. KWETŇA ROKU MDCCCXXXIX.

NASTUPUGÍCÉMU.

Černí ze wdowskég Postawi zľeč Smutek,
A w čistobílém wistrogená mladég
Ňewesti Rúchu, Ostrihomská
Matko, nowú zapľesag Radosťú.

Gakého z wrúcég Túžbi si žádala,
Gakého werní mať Sinowé chceli:
Takého sám ťi Boh, takého
Dobroťiwí prage Král Miláčka.

A wčil we slawném Prówoďe ten Žeňich,
JOZEF, prichádzá; owdowelého a
Napred preweľmi zdráhaného
Prestola Místo dané ugímá.

Kolké ti Ščastí, kolko ti Prospechu
S ňím už sa blíží! Neb čo ňemáš ufat?
Čo wšecko z Istotú Dobrého
Pod takowím slubowat si Wodcem?

Kterí ku welkím len stworení Wecám
Teprw tu welké až, Duchem ohňiwím
A ňeznagícú Míri Snáhú,
Číni sa dá naozag konáwat.

On hňeď we predních lúbomilím Ňebu
Ge Náboženstwom pestowaní Rokoch,
Sladkú ode wšech Čnosti Sester
Častowaní po Porádku Čífšú.

Pribíwagícím Zrostu garím Wekem
Ľudskích i bozkích rozbohatí Poklad
Wed nahromážďil, Úm a bistrú
Tímto owencowal hodňe Múdrost.

W každém pretažkích obracaní porád
Gednáň Konáňú náležití Wtipu
Schopného zbrúsil Súd, a wernég
Tolko Wecí Skusenosti nabral.

Každí bezuzdnég srdnate odrazil
Žádosti Útok. Stále wigasňeným
Žáril Čelom, buď stálo Mráčno,
Buď sa milú skwelo Slnko Twárú.

Mírnú w powinních wždicki sa Úradoch
Mislú chowáwal, w prudkotuhég aňi
Rozpálenosti ohňiwími
Zlosti Hrmot ňewidáwal Ustmi.

Krutím protiwnég Náhodi Pohromám
W Odpor hrdínské nadstawowal Prsa,
A ňeprebitním strašlíwími
Zwítazowal nade Slotmi Ščítem.

Ten tehdi toľkí Muž gako Prestolem,
Weľkími tak též Skutkami, ščastľiwá
Trikrát Ňewesto, gasňe už ťi,
Gasňe celég buďe Kragňe swíťiť.

On černohuňné a škaredohľedé
Sa túlagících Úhon a oškľiwo-
Tlamích Wad Stáda až za Balkán
A pľechawé zapuďí Rumilsko.

Wlažních owrúčňí, Strečkom odezdaních
Prudkosť a scestnú Bugnotu okroťí;
Ba ag Ňewerních k prawďiwému
Doprowoďí Zboru Náboženstwa.

Horeť magícé plápolawú k Bohu
A Bratru Láskú Srdca rozohňiwí.
Zlatí Mrawow, zlatí i Čnosťí
I wšeľikích priwolá Umeň Wek.

Ag hwezdotíční, w Kráse a Pokladoch
Pišní dokončí Kostel, i wítanú
Ňewestu žádaní na Prestol
Bľesku plnég posaďí do Sláwi.

Ňech ľen wšewládní nad zmizawím Ľuďí
Wekem Panowňík Mnoztwo Rokow žiwí
A nám i Wlasťi k Prospešenstwu
Spráwca takého na ďál ňechawá.

Ňech sám za Wísľich Túžbi zapáľenég
Platné wiléwá Prosbi Osláwenec
Wogťech, premocní Ostrihomskég
Od Starodáwnoti Cirkwi Strážeč.

Tak wrúcňe žádá a k wisokím padá
Noham srdečná Umka poňíženích
A Stránki z nagwatšég patrícich
Pod bedľiwú geho Peč Slowákow.

XI.

NA WEĽKOMOŽNÉHO PÁNA

MARŤINA MIŠKOLCÍHO,

BLAHOSLAWENÉG PANNI-MARIE S KOLOŠU OPÁTA, HLAWNÉHO KOSTELA OSTRIHOMSKÉHO STRÁZCA A KANOWŇÍKA atď. WATŠÍM PAMATNÍM PEŇÁZEM KRÁLOWSKÍM OZDOBENÉHO, PAĎESÁTOROČÉHO KŇAZA.

(Kdo ge oprawďiwe múdrí.)

Múdrí chcú sa wiďeť wšecci, čo zríďení
Hwezdám Beh meragú, ohlasowať weďá
Už Predkem, či na Rok Slnko aneb Mesác
Gasní zastre si Oblíčag;

Chápú též pre gakú hrá More Príčinu,
Swím zdwíhá sa Časem, swím dolu zas padá.
Odkáď Wetri berú Pówod aneb s čoho
Ukrutné sa roďá Hromi.

Známu rádňe magú Wládu Zelín, gaké
Bídním Léki ňesú Údom; i ostrením
Rozďiwnég ukritú Prírodi Tagnotu
Wiskúmať stačugú Wťipem.

Čož wšak tolko weďeť platno ge? keď čo bi
Nagwáceg mali znať, gedno to ňeznagú!
Ten múdrého prwé Místo oprawďiwe
Zaslúží si, čo zná seba.

Každé náležitím pred seba zabrané
Wážíwá Rozumem Skutki a míňené
Gednáňá, bi na Bok ňikdi ňewikročil
Z rowních Čnosťi Kolag. Takú

Krem weľkég wšech Umeň Zbehloti, Marťine,
Múdrosťú sa ozag wiznačugeš gako
Swíťícá na Gaseň Hwezda aneb sami
Letné Slnka Papršľeki,

Keď napred, widomé než na Ďiwadlo máš
Wistúpiť, na ťichég rozwažugeš Misľi,
Gak zdární bi Koňec twá wzala Ihra, gak
Wác k Dobrému poslúžila.

Odtáď pozbawení zlích Wad a škodľiwích
Úhon ze Ďňa na Ďeň wšecko milé Bohu,
Prospešné Kraganom, Wlasťi a Cirkwi o-
Sožné ňeznowaní konáš.

XII.

NA WEĽKOMOŽNÉHO PÁNA

ADALBERTA BARTAKOWIČA,

GEHO KŇÍŽATSKÉG OSWÍŤENOSŤI JOZEFA KOPÁČÍHO ARCIBISKUPA OSTRIHOMSKÉHO W TRNAWSKÉG POLOWICI ČREDŇÍKA.

Gak hwízdagícé stáľe na Čertowég
Wetrisko žúrí Swadbe i keď sa Rol
Útlé ňehíbú Sťebla, keď wíš
Rék a Gazer ňewlňí sa Wodstwo:

Tak ustawičná zlé Swedomí ňešľe-
Chetného w Čínoch Búrka metá Muža,
A w ňem perúnowími bez wšég
Míri a Odtuchi Strelmi tríská.

Buď stred tokagským w Hognoťe zbitkowég
Oplíwagících Wínom Hodow seďí,
A Ušma ňehluchíma zňící
Rozhuďenég Struni Zwuk počúwá;

Buď medzi sworní w roztočeném Koľe
Prewádzagících z Wiskami Pľes kročí;
Buď w utkaném z Hedbáwu Stláňú
Rozwaľené prewracá si Hnáti;

Buď wšecko wolnú núkňe mu Posluhu
Ščasťí, gaké ľen móže Ľuďí bawiť,
Stálími w nútri ňeznagící
Ukroťeňá Kat ho Mukmi trápí.

Než srdcosúžnú ňezkaření Člowek
Winnú a čistú Úhoni wadřiwég
Mislú i bez Huslí a umno
Magstrowanég weselí ge Húdbi.

Bár ag po skalních štwormonohí lazí
Harmanca Stráňách: bár zbawenú Drahi
Pres astrakanské neb kumanské
Cestu koná Stepi; bár tagící

Podwod siberskím klásť Sobolom Chlopec,
Aneb w ochockích Weslom hoňiť gemu
Pripadňe Zářewoch, z Radosťi
Gednako swé wšaďe Pesňe spíwá.

Tá též Ňewinnosť, Wogťechu, w Úraďe
Twrdém ťisícú utlačení Pečú,
Twég tak pokogného wždicki dobrú
Wólu a Úťechu Misři dáwá.

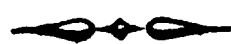
Gasnému stálé Slnko robí Čelu;
Na Twár lahodní Úsmechu Wďak řege,
A wešmi od wšech lúbenému
Ňezmeňenú hotowí ťi Lásku.

XIII.

NA HLAWI.

Rekňiťe pokladeňé w ťemních Hlawi Kostňicách, kerá ge
Kerého, zdáliž Pána neb Sedláka?
Prawťe, keré možních wipatí hore Krk nosil Boháčow,
Keré chudobních zňížení Žebrákow?
Príweťiwé na kerú sa, zakáď žila, hogňe smálo Ščasťí,
Kerú ňewolní zhusta trápil Odsud?
Tátoli snaď belšá preto len, že sa gég mnohí klaňáwal,
A wždicki w hodnég máwal Ucťiwosťi?
Tam tá čerňegšá asnaď ge, že len samí tu Ňewďak,
A zlí ze watšég Stránki ňésla Posmech?
Prehrozním wi mlčíce Ťichom sami zawdanég Otázce
Wráťiť mi žádnú Odpoweď ňewíťe.
Ľen w Hromadách strašních k Wiďeňú sebe rownaké ležíťe,
Gak wíš wibehlé Kopce zrúcaních Skal;
Neb gako trúchlícé Smutkem Ľesi, keď belohriwí gích
Už Rúch a wábních Ľistopad zbawí Krás.
Tak hle ge, keď sa Člowek gednúc miňe, wšecka s ním i Sláwa,
I Česť, i dáwan Ľudmi zagďe Rozďíl.
Každí tam gednak buďe leť w Prachu, Ohlasem dokáď ho
K strašnému hrozná ňezbuďí Ďňu Trúba.

XIV.

NA UMKU.

Umko tatranská, čo hrawími Lutni
Strunmi zátwrdlé gako Skalska Srdca
Zmakčugeš, trúchlé čo nowú opágáš
Srdca Radosťú!

Též čo Mláďencow z weselím točiť sa
Zástupem Ďewčat, čo samích i skákať
Starčekow núťíš; ba ďiwé naháňáš
Zwírata krepčiť!

Zazňi hurtownú mi Peseň, kerá bi
Toľko blúďících a hluchích Slowákow
Mohla ráz pohnuť ke tuhég swogého
Národu Lásce.

Mohla odbehlích ku Roďičce Sláwe
Úskokow prihnať, bi na ďál boľestní
Matce zmáhať Žál a ťeplé wicíďať
Prestali Kapki.

Wždicki powďační, gakowím kogícá
Ňekdi ňemluwních Zwukotem k milému
Wédla Uspáňú, ťešenég takími
Spíwali Hlasmi.

XV.

POHĽED NA SLOWÁKOW.

Tátošu, čo schiťeních w poweternég Wîšce nosíwáš
Básňíkow, sem ke mňe pribehňi.
Wšak dowalí sa Žrebec, keď naň zmužilého na silní
Zahwízdnú Paľec Usta Kozáka.
Chcem Krage prehlédať, kďe pokogní bíwaľi ňekdi,
I kďe bidlá do wčilka Slowáci.
Už mám ag Skla, gaké nagwatší na Sweťe Hwezdár,
Polskí mal pred Časmi Koperňík.
On hore tam ďaľeké na ňebeskég Obloze blížeg
Prikloňené k sebe Swetla uzíral;
Gá aľe nagmeňší doľe w zemském Lóňe mogého
Roztrasení zrem Národu Prášek.
Eghľe tu už ge Nosák! Weselé gak z Hrdla wipúščá
Rehtáňí! gak dupkoce Nohmi!
Gak strihawíma Radem pomihá wá Ušma, i lahkú
Do swég rád Hubi Uzdu prigímá!
Už na geden Poskok schopeného ze Dúbrawi Mlíča
Až do samích mňa powidwihel Oblak.
Už čistí sa mi Wáh, a milostná ľeskoce Ňitra!
Už prudké Hronu Bistrini ľščá!
Ohromné sto Ľebow, sto osadlích w Klíňe magícé
Tatri Doľín pod Patma uhlédám.
Ľud weľkí na Zrost a na mocnú Wládu we snážních
Gak pilné Wčeľi híbe sa Prácách;

I stihaní Ťerchú, stihaní bár Žáľem a Kriwdú,
Pri wšeckom Spewi predca widáwá.
Až mňe ťiché do Uší w toľkú sem Ďálu Powetrí
Sladkomilé geho Pesňe donáša.
Ďál z hora Rusňákow, z dola mích zas i medzi Maďarmi
Roztraťené zrem Obidla Rodákow.
Než kam sem sa naráz ke dunagskím odsťehol Ustám,
A k černég až Zátoce dostal?
Kďe zmužilého Braňú a neohrozeného na Mislí
W šír panowáwala Lawreti Berla,
Wčil zmaťení z Dácí a Potomkami Rímu do prudkích
Tam Walachow sa preléľí Našinci!
Na prawo úrodná, aľe w cudzém Gárme zaprahlá,
Zas mňe ľeží Wolgárowa Kragna,
Wládi Silú a Mečem za hrozní ňekdi okolním
Slúžícá Ňepráťelom Ostrach.
Gak smutní za Morem w ďálších Maloázie Kragnách
Predsťírá sa ku Pohľedu Úkaz!
Na Brehoch artánskích, na Brehoch též Háľisa Réki,
A bľižších Trapezunta Pomedzách,
I w rozprestraňeném nagšír Opsíka Pokragsku
Skrowňegšé ľen Zbitki uzírám.
Wšak mnoho strašňegšé w apamigskég Sírie Časťi
Ke Spatreňú klaďe sa mňe Diwadlo!
Z dáwňegších Seleúkobeľem pod Mestom osadlích
Spráchňiwelé sú Kosťi Slowákow.
Než gakowá sa šerí w nápramnég Ďáľi za perzkú
Zem Wládú a Morem z dola brúbí?
Eghľe to rozkošná ge mohútnég Indie Prewlasť,
Nagwatšá Ploďiťelka Bohatstwa!
Odkáď móg zbuďení nawnuklím od Boha Weščcem
Wisťehowal sa ňewolki Prenárod;
I k širokím a Hlawú sahagícím w Oblohu Tatrám
Prígda nowé si zalúbil Obidlo.
Spátki sa wetronohí k Cárihradu Tátošu obráť;
Z Wládi padlé též prezrime Grécko.

Kďežto sa po wšeckích rozprestírávalí Kragnách
    Namnožení bez Počtu Slowáci.
W hlawném predňegšé zastáwalí Úradi Meste,
    Ba zňešenú samu Císara Hodnosť.
A hľe tu ag trúchlí sa Očám predhadzuge Úkaz!
    Neb černí skoro ľen Prach uzírám.
Černí Prach we Trácku, i tam wisokími na wókol
    Obklopenég Macedonii Hormi,
I w Tessalsku; gegích we oboch kďe kwitlí zadáwna
    Kňížatské o Samostaťe Wládi.
Ačkoľwek ňegaké po wšeckích tíchto žigícé
    Ešče i wčil Zostatki uhlédám.
Černí Prach we Liwadsku i tam na Moregsku, ňedáwno
    Postawená kďe ge Králowi Berla.
Gedno tu príbuzné s Polowički Maňákow a bistrích
    Uslíchám zňeť Pesňe Čakoncow.
Ag ďáľeg ma ňeméň trúchlí na Epircow a hrozních
    Albancow zažalostňuge Pohľed.
Pól z Laťináka a pól mocného ze Sláwa po každém
    Rozťečenég Krwi Úďe magících.
A wšak predca čirích, ačkoľwek dosti we skrowném
    Počťe mogích tu Sláwow uhlédám.
Tam zase nad Morawú do samích až Wímolow Istra
    Mrawňícé sa zasadzuge Serbsko.
Pred Stoľetí weľké, že bizantínskému sa Cárstwu
    Úplňe swú rownáwalo Wládú,
Keď širokoslawní ho Dušan ríďíwal a Ústaw
    I zňešené gemu Zákoni dáwal.
Wčil ťenšé; neb Osadňíkow s taďe dáwno powíslích
    Zrem w ňižších sa rozhogňowať Uhroch.
Tam sa w ňeščastnég predstírá Postawe Bošna,
    Tam Černá Hora Dostupu ťažká.
Tam zase Dúbrowňík werňegší ňekdi mogému
    O mnoho wác Rodu, nežlí ge tenkrát.
Odtáď rozložené Pomorím Dalmatsko a nad ňím
    Rozľehlé Chorwátsko sa ťáhnú,

Pred tím gednu a wčil dwogu Otca i Otčima Wládu
Ňe w rownég Stagnosťi magíčé.
S tochto Šubič Zrínskí, Jurišič s toho wišľi na Swetlo,
Dwe hromowé Streľi na Hlawu Turka.
W dolném národné posawáď až Méno ňesúcí
Predstawugú sa Panonsku Slawonci,
W hrozních utlačení Wálkách, za Bogišča že lútím
Častokrát slúžíwaľi Wognám.
Než wiššeg po rozestaweném Prestranstwe blatenských
Od Kaluží za Hladčinu Mutna,
Kam širokowládné Swatopluk Mocnárstwo rozestrel,
I kďe Chocil Peč o Kosteľi wédol,
Dáwno mogí ňepráťelskím pozahíňaľi Zbrogstwom,
A w černú Zem ľehľi Rodáci.
Ačkoľwek z nowu sem pusté, gako inďe po Kragňe
Obrábať podochádzaľi Místa.
A wšak i Chorwátow, ňemalú též Částku Slowencow
Roztraťeních Pluhi ríďiť uzírám.
Ďáľeg zas Štírow, Koritancow a pod ňimi Kragncow
I wšech iních z Istranmi Ilircow.
Od Strani západnég sahagících do Wlach a z watšég
Už zwlašeních Polowički Furlancow.
Než z Wenetow dáwních keridanskég Réce dosedlích
Rozpadané ľen Kostňice wídám.
Rowňe i wládarských po Rakúsoch, wígma Čuhákow
A pridaních ze Morawska Slowákow,
Po hrúdném wšeckého temer Báborska Pomedzú,
A pnúcém sa na Hwezdi Tirolsku,
Z mích ľen rozmetaní a s černú w gedno pomíšan
Toľko Zemú Prach Bratrow uhlédám.
Predca na helwetských ňezašlé do wčilka gakési
Predstawugú sa Zbitki Pahorkoch.
Už samo ag trúchlé mihotá sa u Kostňice Místo,
Kďe klaďená Husa páľila Watra;
Místo samé; neb hurtowná do siného wirúťen
Réna Popol Woda ňésla do Zátok.

Wedla z Osadňíkow po Šwáboch a Falci rozešlích
Záwřečené Zrak spatruge Hrobře.
Než ďál z armorskích a čo za starodáwna we weřkém
Kwitnúcé na Bohatstwo Batawsku,
Odkáď Sámo pošel, slawní nad Míru Bogowňík,
A Bratrow z Moci widrel awarşkég,
Též čo i na britském zaugímaři Ostrowe Sídla,
Ňikďe žiwá Duša zreť sa ňedáwá.
Snaď ťešiťelňegší a prázní Trúchloti Obraz
W pólnočném sa ukáže Ňemecku?
Ag tu teprw stuďená potrásá Údami Hróza
A zgežené Wlasi na Hlawe dwíhá.
Bár na řewú, bár zas na prawú Stranu Lábi tuhíma
Kam nagďál sa Zreňicma napínám:
Gak na řewég tak též na prawég Straňe od Wtoku Lábi
Až ke ťichég w Behu Odre a Bobre,
Až Rudním ku Horám welohognú z dáwno wimizlích
Uhlédám Krw tořko Slowákow,
Čo stálích we Bogoch za Wlasť, za Práwo a Wolnosť
Z ostatnég powicíďaři Kapki.
Kďežto že sú Bodríci, tuhí kďe Luťíci a Sorbi,
I Kmeni gích nad Míru početné?
Kďežto že sú ti, čo rózňegšé we Franksku a Hesku,
I w dáwních maři Sídla Durinkoch?
Buď wečitř gím Wička zawrel Sen, buďto na hrozních
Odroďení poprechádzaři Ňemcow.
Kďež ge Wolín, rečen ag Winetú, a Gulínem u Cudzích,
Nagwatšé Európi to Mesto?
Tak ďalekoslawné, tak Hosťow rádo berúcé!
Tak dobitím ze Kupectwa Bohatstwom,
A wšeckím, čo ge rozkošné, i čo tořko ge rídké
W ňezmerném Nádbitku přinúcé!
Dáwno ňepráťelská Dánow ho wiwráťila Záwisť,
Sotwa že už Boreňisko sa ňátrí.
Než gakowí sa to Zwuk, gakowí náramňe gačící
Hlas do Uší ze Drewanska winášá?

Ag to sa wizwáňá a z Radosťi na Pohrebe spiwá
Wčil ňesením prám do Hrobu Ġfincom.
Ĺen we samích Lužicách do wčilka sa dosťi paterné
Ešče badám Ostatki premáwať.
A wšak i tím už chcú Umiráčkem Ňemci zabľinkať,
A zložené w Game zahrabať Údi!
Preč skór ze stuchlích, preč skór odeberme sa Púchow,
Čisťegšé naščíwme Powetrí.
Múdrohlawích a na Údatnosť i na Oswetu weľkích
Potkáwám Čecha Otca Potomkow.
Kéž bi sa ľen k cudzím a we Wlasťi na husto osadlím
Odkragaňiť ňeponáhlaľi Hosťom!
Potkáwám i Morawčíkow, pod gednu za dáwna
Patrícich s Tatrancami Berlu.
Potkáwám i malú ze Sľezákow Částku, že watšé
S ňích zhola už sa poňemčilo Mnoztwo.
Ščastňegšá na ňeodroďilé, bár pod troch už Orlow
Rozďelené, Wíhlédka ge Polsko.
Tam wernich a ke swég nagwatšú Lásku nosících
Matce Sinow tak hogňe nachádzám!
Wšak ňeščastňegšé sa tedáž hňeď nad ňimi dáwném
Predkládá we Pomorsku Ďiwadlo.
Neb z ľechowích Bratrow tu od Odri po Wislu bidlících
Gedni žiwí sú w Kúťe Kašubci.
Wedla potom zgewugú sa ľitewské Rodstwa: Prušáci
A krewní z Litwánmi Lotíši.
Wšecci ti z Mích pošlí s cudzú sa pomíšaľi Zberbú,
A w takowé preinakšiľi Ména.
A wšak už ag ti hinú, a Rečú iďe Částka do Ňemcow,
Částka do swích naspátki Slowákow.
Ňež gakowá to ľeží, a Očám tak weľmi lahodné,
Tak weselé Zem Rozkoše dáwá?
Ag to ge rozľehlé, a po toľkích od Ladu k Párnu
Prestranstwách rozešíreno Rusko!
Wítag nagwatšá, wítag, ti Panowňico Sláwi!
Nagwatšé tuto na Sweťe Cárstwo!

Ti wše to máš prátě, čo iním buď Náhoda, buď zlích
Kriwda Wrahow pougímala Bratrom.
Ti mnohonásobné ďiwokích si Ňeprátelow Hagna
Wíťazním popremáhala Zbrogstwom;
A skroťeních Drancow, čo krutú ťa moríwaľi Wládú
Pod wlastní pouwádzala Rozkaz.
Ti pres wicwičenú Európu, pres Áziu a pres
Zámorské Americko sa ťáhňeš.
Ti sto Kragin, sto prerozľičních i Gazikmi i Mrawmi
W ňezmernég máš Národow Obci.
Ti w Kweťe zreš, ti nowého porád w Moci Zrostu, nowého
Břesku nowég we Sláwe nabíwáš.
Dosť už prudkoľetí konanég buď Tátošu Cesti,
Dosť Pútow, dosť twého Nowáňá.
Neb Časť ľen to malá zmeranég do wčilka ge Chódzi
Naproťi sa zmerať ešče magícég.
I skór buďto chitré Krídel bi okľesnuli Wesla,
Buďto celé sa ťi Báľe pretrhľi,
Než swím náramné a na Šíru i Ďálu ohromné
Bisme Okom poprezíraľi Rusko.
Wráťme sa tehdi raďeg každí už na swoge Místo,
Gá pod Dub, ti na Kopce Suchánki.

XVI.

NA MIKULÁŠA ZRÍNÍHO.

(GANKOWI DRAŽKOWIČOWI.)

Ňesčítatelním rozlobení gako
Tiğer Suleiman zas do Uher Ťetí
Mnoztwom, kerému sotwi Dráwa
K Nápogu dosťi podaŧ stačí Wod.

Pred ňím ukrutní Strach, ňemilosťiwo
Ľuďí dusícá Hróza a Smrť sama,
Gak Wetri pred Búrkú, na černích
Z hurta po Predku ženú sa Krídlách.

Pewní zaléhá od wšeľikáď Siğet,
A úzko klíčí. Wšecko Trasem trňe
Na Misľi zmámené. Bogowňík
Ohromití ňeďeší sa Zríní.

Aňiž na toľké w Počťe, a Wsťeklotú
Gak Bes fučícé, i wždi temer w krutích
Nawiknuté Wíťaztwo Bitkách
Obsahowaŧ ňelaká sa Wogska;

Aňiž hrďinskí toľko širích Kragin
A toľko silních Národow Ohromec
I traslawí Kresťanstwa Ostrach
Weľkoduché mu ňeláme Srdce.

Mužská Statečnosť a zmužilá Misel
Žádného ňezná Počtu sa nastrašiť,
Žádného bár gak ščastľiwého
Wíťaza ňišt sa ňewí obáwaŧ.

Na Mesto skrownú Zástupu bráňené
Rukú ze troch Stran gak Hromi ohňiwé
Porád z hučících Ľétagú Ďel
Ťerchi a plápolawé Ģuľiska.

Gaké sa besné Wln Hori w búrľiwích
Morách na brežné s prudka walá Skáľi,
A celki gích rozedreními
W Šírku Tlamiskami chcú pohltnuť:

Také sa lútích Mračna Musulmanow
Na Múri wsťeklím pres Waľi Útokem
Hrnú; na Wiški lézť a swími
Hradľbi chiťiť pachorá sa Drápmi.

Čo wšak puhí Wsťek, wšecka čo Besnota
Na dómiselnú Prozretedelnotu,
Rozwážľiwú Smelosť a múdro
Pozweďenú Zmužilosť uwládá?

Na wždicki lahké gak Pľewi pred Wetrem
Na Zad w Ležáňí ústupowať mosá,
Weľké z gačícím hrozňe Kwíľem
Swích Pobiťí oplakáwagící.

Mužnému rodné darmo sa Bánowi
Chorwáti slúbá; darmo krutí hrozí
Od Turka Úmor. Ňišt celí Slub,
Ňišt ďiwoká ňeplatí Wihrážka.

Lútého ag ďál rúbe Ňeprátela,
A bezpočetních Rukma na Zem sťeľe;
I Rázem obratného pilní
Wodca koná a Wogáka Úrad.

Koľem na wókol Bahna a Príkopi
O ráz ťekúcég od Krwi zdwihnuté
Mrtwími gak ňízki u Wáhu
Breh Štrkem už zakrité ňewídať.

Keríbi istú Wíru dodal Člòwek,
Malú že Hrstkú tolko Ťisíc Hromad
Upadlo, spáleného w parnég
Kolko sa Africe nagďe Písku?

Diwí na tolkú Hanbu a zlú Stratu
Suleiman horkím rozpučení Gedem
Krutú do Pekla k oškliwému
Wen Dušu z Ust Mahomédu rihňe.

A wšak wždi prudšú obnowugú Silú
Wípad, že wšeckím Smrť sa hrozí Bašom,
W troch Ďňoch turecké nad siğetskú
Zástawi skweť ňebudúli Hraďbú.

A už dwacaťkrát pusťili k Zábradlám
Útok; dwacaťkrát spátki sa potrení
Wráťíce hrozňe gak prepastní
Čerťi klnú a Zubiskmi škrípú.

Do Konca márné wšecko ge Snážeňí,
Až hustočerní s podkopanég z dola
Pewnosťi Oblak Dímu blkňe,
A pre Weter sa walí do Hraďbi.

K nowému Zríňi Wípadu pristrogen
W prawég ohromní Meč Ruce, Zástawu
Lewég držící, Swím gadernú
Takto Rečú howoriť začíná:

Celá w ňezhasném Hraďba ge Plápoli;
Ťažkí dusí nás Dím; ku samég wsťeklé
Sa už Prachárňi Ohňe bližá.
Wen teda, wen, do Wrahow sa berme.

A wčil, statečnú čo sme si predwzali
Mislú, hrďinskím slawňe dokončíme
Duchem. Za mnú. Ochotno čiňte,
Čo mňa samého čiňiť wiďíte.

Gak Lew sprowádzan z Mužmi a Matkami
I Panmi chlapských pristrogenými we
Braňách na istí bez Lakáňá
Z Bráni po Predku walí sa Úmor.

I w černomračném Díme a sírkowég
Z Meďi hrmících Kúrawe Ohňow a
Strel Tresku luté strašľiwíma
Rúbe Ňepráťela Mnoztwo Rukma.

Gak hroznoďešné Wíchori Dúbrawám
Hrabí, neb husté Krúpi Rolám Zbožá
Perú, hromadné pólmesáčních
Kopce na Zem klaďe Obhoľencow.

Až weľkocenná Smrť za trikrát ďesať
Ťisíc tureckích Hlaw draho zgednaná
Dá Bľesk, a buchlím wen zeľeznég
S Píšťaľe Sľich mu prebodňe Šípem.

Spádáš ohromních prespaňilá Zoro
Chorwátow, hodná Sláwie Ozdobo,
Kresťanstwa srdnatí Obranče,
Podporo Wlasťi a Slúpe Kragni!

Než Sláwa gasním prikloňená Wozem
Do swích hrďinskú wezme Ňebes Ďušu;
A wečňe preskwelé po každég
Končiňe Wíťaza Méno hlásí!

XVII.

RADOSTŇÍK NA GAR.

Ó wítag nám už na stokrát,
Peknorúchí, šwárnolící,
Wonnoustí Mláďeňečku!
Hosťe wďační, Hosťe wzácní,
Z Dichťiwosťú, s Ťeskľiwosťú
Hosťe dáwno žádaní!

Gak sa lúbí twóg na Pohľed
Wšecko híbe, wšecko stáwá!
Wšecko zmladnuté ožíwá,
Záoďew nowú obléká,
Wšecko má samí Radostňík,
Wšecko hlučňe ľen pľesá!

Slnko gasňegšími strílá
Z lúbopárnég Twári Průhmi,
Sťeplané díchá Powetrí,
Mágowé zláťá sa Déžďe,
Wod plné hrčá Potóčki,
Lúki Duh napágagú.

Dobroďegná wíš po sátích
Zem Polách Zbožá wiháňá.
Lúki nádherného Rúcha

Krog začínagú wišíwať,
Kwítki rúžowé k Hubičkám
Ústka mílo odmikať.

Kríčki, Chrasťi, Háge, Stráňe
Hlawmi wlastnaťá k Sťiňidlám.
Sádki priwreté Ohradmi,
Plánki w tráwnatích slobodné
Rowňinách wonné z belunkích
Mléko Prs wiťískagú.

Ptáci Ľistnatém po Mláďú
Z Hrdla spíwagú o Záwod,
Šwrčki cirkagú na Brázdách.
Dichťiwé po Práci Wčelki
Znášagú sladkú do Klátow
Gedna pres druhú Korisť,

Pohnutí krepčá Šuhagci,
Skákawé točá sa Ďewki.
Zňí Kopec, zňí Spewmi Údol.
Starci wen Ľezú ze Kúta.
K Práci Rolňík, k Práci Wincúr,
K Práci sám sa má Plťár.

Spusťené Ščicú ze brežních
Hinčugú sa Wrb Rusálki;
Hagna Wil beloplachetné
Nad siním krúťá sa Wáhem;
Pískawí z hlasnú pri Ľichwe
Dúčelú choďí Weľes.

Opretí na Drín Pasáci
Húdbu každí swú prewádzá.
Rozbehlé sem tam po tučních
Stáda strečkugú Pasinkoch.
Skáče každé Zwíra, každí
Stwor kďe Ľen gakí ťeší.

Wšecko tolko len ze sladkég
Číše Rozkoší upígá.
Ustawičnú Hlas Radosti
Ustawičnú Zwuk Přesáňá
Ďál ze wšeckích Stran, ze wšeckích
Rad Radem hučí Kragow.

Ó kebis len krásnorúchí,
Peknoustí Mláďeňečku,
Čas dlhí u nás prebíwal,
Čas dlhí bol Host, a ragskú
Twého nám Blahoslawenstwa
Stále děžďíwal Rosú!

XVIII.

NA SLAWNÉ WÍŤAZTWO GANA SOBIESKÉHO NAD TURKAMI POD WÍDŇEM.

Gaká to laklích Hróza Ľuďí trase?
Gaké odewšáď Kwíle ďešá Slichi?
Čo tak za Gasna Búrka žúrí,
Až strnutá naporád hrmí Zem?

Či snaď poslední k prestrašliwému ráz
Umíňení Ďeň Súdu sa nám walí,
A Swet sa tolkím už Hučáňím
Rúcat a Záhubu brat počíná?

Ach! pod Mesácem swím Európa a
Ze Áziú též Afrika zegďená
Stogí, a Wídeň zbesňeními
Snážňe dobiť chce Zapekľeňencí!

I w šír na dwakrát už w paďesátorích
Místách prepuklé okľesagú Hradi;
A Hrsť Obrancow kňísagícé
Dosťi ňeňí w Stawe Mesto hágiť.

Wábná ohromním Trúba ručí Hukem
A wšecki prispeť Kragni Radem wolá;
Žádná Pomoc wšak ňeprichádzá:
Neb Ďaľekosť Zwuki ňechce sľíchať.

Kam ďál i prudší Strelba a ohňiwích
Hromow Miháňí Treskotu Praskot a
Hrmot rihá; kam ďál i watšú
Skázu na Múri a Strach winášá.

Ó wstaňťe ríchlí Kresťaňi, Zbrog do Ruk
Lapagťe, lútích perťe Ňepráťelow;
A Zlé samím ag wám hrozícé
Zawčasu stawťe! Čo predca dlíťe?

Ach Mesto slawních Prestoľe Císarow!
Mosíšľi padnuť bídňe, a Meščaňi
Prowazmi zwázaní sa gak prám
Ľichwa za zlích Otrokow predáwať?

Pánow šľechetné Céri preoškľiwég
Stlať Čwarğe Postel, nadstawené Wežám
Za Kríž Mesáce stáť a w bozkích
Ňešpidrní peľešiť Psi Chrámoch?

Ach! kdož rakúská Panno usúžená
Toľkú zawráťí od ťeba Pohromu?
Gaká užuž zachitagícím
Widre ťa Wláda a Braň Pazúrom?

Ag! z hurta gak sám bistrooki Orel,
Zhlédáři skalné z Ďéri wilézt Kozla,
Růťí sa Sobieskí, a wókol
Prezmužilí sa hrnú Poláci!

Na ňích ostatná Podpora Kresťanow,
Na ňích koňečná Čáka a wšecko sa
Ščasťí i wšecko strašlíwého
Podrobeňá Zbaweňí zakládá.

Gak Réka zešlím nasporená Sňahem
Ž wiššého spádá Kopca a Pastuchow
Z gegích berúcá Stádmi Hágom
Tristoročé wiwracá Dubiska,

Pres létagícé s Kuš Streli, pres Ďela
Ze Tlam pekelních Oblaki Ohňow a
Širí plugúcé Mor do Prostred
Rozwsťeklenich uďerá Ohawcow.

Wčil Turci trikrát wác hromowé z dutích
Rihagťe Hridlísk Plápoli, z Ruk trikrát
Watšú metagťe Smrť Tuhosťú.
Lech sa wašég smege len Wsťeklosťi.

Gak Tráwa ostrú zasťihaná Kosú;
Gak Listi w hustích Mlíča Luhoch siwím
Opálené Mrázem hrďinskích
Od Kopií zrazení padáťe.

Kďe wčil ge hrozná už waša Besnota?
Kerú sťe zhltnuť dichťili Kresťanow.
Kďe slúbeních to Mnoztwo Lúpež?
Neb dobitá w nowe Berla Ňemcow?

Za Chwílu padlích Kopce sa spínagú.
Dunag prezrutním ňiž poli odpiti
Mnoztwom hrčícú s Ťel pohanskích
Zas na Plnosť sa Krwú doléwá.

A z hurtugících Mrtwini pobrané
Brehow do Černég až ňese Melčini
Za Žrádlo Potworám a morskím
Nářežitú Obludám Pochúťku.

Ostatki polskím ďál odolať Zbrogám
Ňewládagícé od strachowég Zimi
Na Srdci zladnuté na špatní
Bez Duše obracagú sa Úťek.

Odbíhagícím Cesti a Úhori
I wšecki úzké sú Pola. Noh Dupot,
Podkow Zňeňí a wíški zdwihlé
Až k Ňebu hrozňe gačí Škrečáňí.

Mesác wiďící roztrepané zbitím
Rožiska Bratrom bľedňe a pod šeré
Skríwá sa Mračno, swóg bi toľkú
Zarmucowať ňemosel Zrak Hanbú.

Takí na sprostú Píchu Koňec čeká;
Takí rušen Mír a Zmluwa lámaná,
Takí na cudzé Kragni Útok
Od Boha Trest a Dopustu bráwá.

Na chitronosních rozľeťená Powesť
Krídlách po wšeckég tak weľiké Zemi
Wíťaztwo hlásí. Kristowerci
Ňesľišaním gasagú Pľesáňím.

Každí srdečné Ďéki ťi, Wíťazu,
Nosí, a každí twé weľebí danú
Cťú Méno w Chráme Sláwi Matki
Wečňe sa nám ľigotať magícé.

XIX.

NA ŽÁDAGÍCÉHO SI KRÍŽ.

Žádosláwku, iním často Ľudom sám sťažugeš sa, že
Ňezňesních mnoho máš Krížow a ťažkého Utrápeňá.
Wčil wlastná že Čelaď, wčil ňeprawé Súsedow Usta zas
Ukrutním naporád twé metagú Srdce Pobúreňím.
Wčil kwárí ťa Ňemoc, wčil zahodeň bezpeňazí Mešec;
Tam Příwal na Rolách, Krúpobiťí tam na Winohradoch;
Smutní Ľichwi tu Pád, zlí ba Časem swím i Ňedostatek.
A wšaks predca ňeňí uspokogen tolko Krížami,
Keď žádáš si nowí ešče na Krk sám dobrowolňe Kríž,
Kríž od Krála zlatí dostať, a ňím obťažowať Prsa.

XX.

NA SMRŤ
K A R O L A
SLOBODNÉHO PÁNA
ALOGZIA MEDŇÁNSKÉHO
S I N A.

I kdožbi splíwať w Žáři ňemal? Kdo bi
Horkími trúchlí Slzmi ňeoplakal
Mláďenca Odchod tak milého,
Tak Ňebesám a Ľudom drahého?

Kerého šwárnú Líca okrásili
Milostki Rúžú, nářežitég Hlawe
Múdrosťi Boh doprál, a Srdce
Čnosťi za swé sebe našli Bidlo.

W kerého schopnú rozmarilég temer
Ňepoznagícá Odtuchi Snážnota
Pamať potrebních Nauk a wšeckích
Rozbohatí Sklad Umeň naňésla.

I už we mestskég Spráwe prwí konať
Začínal Úrad. Gak naporád mladí
Predchádzagícú Wek Spelosťú,
Prislušenými na Starca Mrawmi,

Sprawedlíwosťú Súdu, žiwím Wťipem
A Dozrelosťú Raddi we wšem gewil,
Kolké Blahoslawenstwo ňekdi
Od ňeho Kragna čekať bi mohla!

A wšak bogowní sám Swatowít dutú
Wábí ho Trúbú. Prezmužilú Krw a
Weľkú u prostred wstáwagícég
Pótki za Wlasť Dušu léť sa lúbí.

Gak mal porážať buď ťeba, Sekwani
Pigáku, buď twích Zástupi Wogsk, Pruse!
Druhí ťa Zríní, Turku, rážním
Bolbi do Pekla Mečem zesílal!

Než bezmilostná Smrť prwe, nežľi ho
Sláwiť hrďinskích Žatwa uwládala
Skutkow, ňechibnú z napnutého
Lúka wipusťila z rázu Strelku.

Tak ľehňe prudkím Kwet Wetrem urwaní;
Tak Ščep ňepragnú popreťatí w poľi
Kosú, bi obzláštného Wíbor
Ďál Owocá ňemohel roďíwať.

Než wšecci k horním Hwezd sme umíňení
Uhlom; posľední wšech ge Koňec Ňebo;
Predná ze wšeckích Peč ňebeské
Tamto dobiť si Blahoslawenstwo.

Čo toľko mrúcí zastawowať sa má
Člowek na krátkém neb na dlhém Weku,
Keď ráz Žiwot za míňaťelní
Dostaňe wečňe trwať magící?

Starí umírá dosťi pre Wečnotu,
Kerého skorší wšecci naríkaľi
Pohreb, kerého ňezhinúcú
Čnosťi wigednali Ménu Sláwu.

Tam Karle gasná w ňesľišanég Ušám
Radosťi swíťiš Hwezda, a z Wíše na
Potíkagících ustawičňe
Z Bídami nás tu Ľuďí pozíráš.

XXI.

NA JOZEFA PETROWIČA.

Jozef, ti žádáš dobromluwní ráz abich
Spósob a nářežité
Prawidla dal Slowenčini.
Rád bich; než horké s traslawú sa zgednoťiť
Párno ňemóže Zimú;
S Ťeplom sa zrownať Mráz ňewí.
Zapářenému Umka Chwátem ohňiwá
Na studťenú sa chiťiť
Mňe Prácu bráňí Weščcowi.
Bráňí kloňící už sa k posřednému Wek
Odkročeňú, a iní
Wiššého Wnuk Predsawzatá
Pozdnú oďezdať swú sa Možnosťú na tak
Weřmi dlhé a celí
Žiwot stogícé Útwori.
Ti sám, kerému prízňiwí Mladosťi Kwet,
Správnota Místa Reči
A zbíwagící Čas howí,
Ľepšeg takúto pregma Wec, požádané
Mluwňice ostrowidím
Prawidla wiskúmáš Wťipem.

XXII.

NA WČELÍN EDWARDA KOCHANOWSKÉHO.

Rozkošú ragskú nadaní Wčelíňe!
Toľko panňenskích Gara Cér a sladkích
Prác Robotňíček Potrowú stačící
Wždicki Chowánku!

Kdož bi twég wládal naďiwiť sa Kráse?
Neb kerí Básňík misľenú w Ťichosťi
Čas dlhí Pesňú bi gu bol statední
Dosťi wisláwiť?

Peknotú wládná sama Láda twé tak
Místo prígemné naokol čarownú
Zľeskla Sľičnosťú, a Milostki swími
Zwňadňiľi Wďakmi.

Nad ťebú ťahlú s poňenáhla Stráňú
Hág sa podwíhá, zeľenými Kopce
Dubmi zakríwá a Čelom na gasné
Hwezdi sa blíží.

W ňemž Ľuďí wác Ľeš ňeďeší a zrádňe
S Cesti odwédlích w Peľechoch na Úmor
Ňeščeglí; hrozní aňi gím Wlkodlák
Hrdla ňedáwí.

Tam ťi nad Gárkem ze prawég hučícím
Stránki zňí Bresťí, a po ňom sa hrúdná
Ťáhňe Rol Postať, bohatému Klasmi
Kánanu rowná.

Tam z ľewég širšá sadowích sa kňísá
Ščepňic Rozľehlosť, a zlatú Haluzmi
Rad Radem Wzácnosť Owocá, gakég ľen
Chceš Chuťi, zmítá.

Stok za ňú wókol Trňinú a hustím
Obwenčen Swíbím ľigotá, i s Kopca
Medzi Božkáňím Laľí na ňižší
Ťiskňe sa Údol.

Pod ťebú Kwíťím strakaté a wonním
Rídko nadrostlé Topolím sa Lúki
Prestraňá, až Krag we samég naléznú
Obrube Wáhu.

Tak koľem. Než stred toľikého Krásu
Místa magstrowních wedla Wčel Paláca
Púščowí zhlédá sa Domek ze wšeckím
K Potrebe súcím.

Z wenku ľen sprostí, gako tam pobožní
Mal bi Púsťewňík na Modľitbu Stánek;
Wnútri wšak Skwosnosť sa meňí a pánská
Nádhera swíťí.

Pod Bokem preď tím skľepená od Otca
Studňa nagzdrawšú wre Wodú; kam páľen
Úpekem Rolňík dusenú ponáhlá
Žížeň uhášať.

Hradki ďál wídať: tu kloňá sa Rúže,
Tam sa meksické ľigocú Gurinki,
Tam nowích skwí Chrasť Laľí a šwárních
Lícami Kľincow.

Sem tuhí z Horňák ňedofúkňe Wíchor;
Ľen ťichí wďačním lahoďí Wetríček,
Gak bi hrál, Wáňím a milú ponáša
Krídlama Wóňu.

Pernaté wókol šweholí po krowních
Ptáctwo Súsedstwách, a žiwími gedno
Pres druhé snáží sa prwú dosáhnuť
Pesňami Chwálu.

A wšak ag strogních we Wecách Remeslom
Ňišt tu ňeschádzá, čo k oblúbenému
Práťelow došlích Pohodlú a swečnég
Zábawe slúží.

Často sem tuční z opilím sa Žbánem
Korša dokláťí; sem Hodow Panowňík
Často zastrágať weselé ponáhlá
Hosťini Oslad.

Ó kdo túžebnú bi Dušú ňežádal
Od žrawích prázní Pečowáň a swetskích
Odbehlí Mámeň w ťebe tak milostní
Rágku prebíwať!

W rozkošopřinném Stredu Krás a prátích
Prírodú Ozdob weselého bistrú
Čreť Zdrawá Čerstwosť a samú do Srdca
Úťechu čerpať.

Buď po wíslunních sa Drahách aneb pod
Chládkowím Gabloň Křenuťím prechádzať;
Buď na podwihlé usadiť ze makkég
Tráwi Sedadla.

Buď patriť, gak pstré sa rogá Wčeřički!
Gak ti wen s Klátow, tito gak do Klátow
Spíchagú sladkú dopadlích nosícé
Ťerchu Koristí!

Buď posluchávať weďenú za Slnka
Húdbu Pernatcow, za Mesáca hlučné
Wáhu Zblunkáňí, a Misel we wšech Krás
Tworci kocháwať.

XXIII.

NA MARŤINA HAMUĽÁKA.

Gedni po Hodnosťách a po predních Úradu Místách
Celú sa zháňagú Mocú;
Česť ľen a Sláwu lowá.
Ňezmerné zas iní dichťá si Bohatstwo nabígať,
A wšecki widreté do swég
Pokladi Skríše priwreť.
Nádherné stawagú do ňebeskég Wíški Obidla,
Že sotwa píšním Ľud stačá
Pod ňimi spatriť Okom.
Ten chraplawég ďiwokí lúbí Zwuk Trúbi očúwať;
Lúťí do hroznég búrkowá
Gak Strela Bitki ľeťí.
Strašním rúbe Mečem, brodnú Krwi Réku wiléwá,
Powesť a welké w Súsedow
Úpaďe Méno hľedá.
Ten žádného ňemá we wlastnég Otčiňe Stáňá;
A buď Korábem, buď Spražú
Po Sweťe Cestu koná.
Mesta a wzácňegšé prehlédá Prírodi Tworstwa,
Wčil Moskwu, wčil Rím, wčil Dňeper,
Wčil na Kriwáňi Oko.
Tam ten rozmazaní po samég ľen Hosťiňe túží,
A w Hrách, i w Lóňe škodľiwég
Ládi Radosťi lapá.
Gá prázní takowég, nagľepší Marťine, Túžbi,
Weščého gak ráz laskawá
Prála mi Umka Ducha,

Ľen si Pokog žádám; we kritég Ѓen Hága Ťichosťi
Milé ťeší mňa pod Dubem
Pesňe si wispewowať.
Než gestŕiž tito mé Uchu sa Spewi twému zalúbá,
A Chwáli dogdú, míňení
Ščastňe dosáhŕi Koňec.

XXIV.

NA JOZEFA ŠČASNÉHO.

Už každí sa Gaseň, každá zeľeními oďíwá
Ľistami Dubca Haluz:
Už sňahowého milé w prígemném Húščini Chládku
Skwá sa Kropáčka Ňadra.
Rosné Tráwi ženú, a garími nowého sa Kwíťá
Hwezdami Lúki meňá.
Ptáčata prespewugú i Radem zwučními o Záwod
Ustami Pesňe hudú.
Už sa we mláďenskég i celí Mlíč Ozdobe ŕišči
A k sebe ťáhňe Zraki.
Wčil teda, keď ho wiďeť dáwného si od Času žádáš,
Doňho sa, Bratre, wiber.
Kamkoľwek sa tu hňeš, rozkošná Úťecha weľkím
Srdco zaugme Ďiwem.
Buď po kriwích Chodňíkoch a rowních Šírkami Cestách
Chuť Kroki prígďe robiť:
Roztomilú i kriwé naporád Chodňíki i rowné
Cesti Prechádzku dagú.
Buď na dutích Koľesách, na meňistích Barwami Kútoch
Zachce sa Očma bawiť:

Kúti milími budú ťi Kweťinkami dícHať a sladkég
Wípachi Wóňe nosiť.
Buďto pozorňegší w ťichoplinnú Stružku Zrak opreš:
Stružka Ďiwadlo podá:
Gak žiwními zlatích Laťií Mláďencow a ňežné
Síťini Prsmi kogí.
Buď pod rozklaďití a Čelom na Hwezdi bežící
Dub sa do Chládku zložíš:
Dub hustím Křenuťím pálicé Slnka odháňať
Od ťeba Prúhi buďe.
Kos ťi zatím hwízdať, wšeliki ňeprestaňe umná
Pinka wiléwať Ohlas.
Lúbežná tolikích Sláwíkow Hudba do twého
S Chrasťini pogďe Ucha.
Sám ano Spew Ďewčat, sama ag Pastírowa hlučná
Dá sa ťi Surma počuť.
Tu w tolkích Lahodách, w tolkég sa Kráse ťešící
Už ňebuďeš sa ďiwiť,
Rozlúčiť že s ňím i pre watšú inďe Magetnosť
Sem sa do Konca ňedal.
Tu slawská ťeba ag rozpálí Umka a prudším
Ke Spewu zažňe Duchem.

XXV.

NA MLÍČ.

Hágu rozkošní a zlatú plinúcí
Lúbež Hognosťú gako nagbohatšá
S Panmi w nagdražšém na Sobáš idúcá
Rúchu Ňewesta!

Sám takí bol Rag, ščepení a wšeckú
Obdaren možnú ode Tworca Krású,
Než ho ňeščastní w Zlobe Hrích prwého
Zatworil Otca.

Kam tu Ťen koťwek sa Okom pomihňe,
Wšecko Zrak wábí, wše Misel na Spósob
Slnka gasňíwá a celé Radosťú
Srdce opágá!

Gak tu Dub z rowním Gasenem, z belastím
Kťen Hrabem! gak Brest z dwogakú we Barwe
Gahňadú w peknėm Ňeporádku lúbo-
Sworňe sa míchá!

Gak na rozsáhlú Ratoťesťi každí
Šírku rozkládá, až Haluz Haluzku
W Obgaťú sťíská a šeré zesílá
Pod seba Sťíni!

Pod ňimiž Léščí, Hlubowí i Drín i
Swíb i nagžiwší Zimozel druhí zas
Pósobí Hágík, á malé ňechówá
Kďekďe Pťešinki.

Gak tu, keď Párnom Roťe wrú, a dolním
Páťené Sťeblá sa pečú Fugákem,
Ľen ťichí hráwá a Chladem owáwá
Líca Wetríček!

Koťko Cest naschwál sprawených sa ťáhňe!
Koťko Chodňíkow po celém idúcích
Hági w Stred schádzá a milé do wšech Stran
Wíhťedi dáwá!

Koťko Lúk wlažních strakaťí sa Kwíťím!
Koťko skwí Kútow! na keré skťepistá
Od Krowin Húščá i kriwá i rowná
Chóďba priwádzá.

Stružka Prostredkem hrkotá; a wčil sa
Pod Strechú krúťí Stromowá, po Tráwách
Wčil zas uplíwá, a také sa zdráhá
Místo opusťiť.

Kolko lúbežnég naporád ge Wóňe!
Keď modrá, w Chrasťú ukritá, Fialka,
Buď tuhí Páchem Zimozel, buď útlí
Kwitňe Kropáček.

Gak tu rozkošní Uši Zwuk slaďíwá!
Keď si Kos hwízdá! šweholí Konópka,
Keď milá w Kríčkoch wšelikími šepce
Hlasmi Peňička;

Keď sto Sláwíkow spaňilú začíná
Húdbu Rázem wésť, a geden druhého
W podwihlég umním pachorí sa Hrdlom
Pesňi prewíšiť.

Gak tu pekňegšeg sama zňí Pasáka
Surma, pekňegšeg Šuhagow, radostních
Sám i pekňegšeg Ďeweček než inďe
Spew sa ozíwá!

Sem ti každí Ďeň mňa do swého Lóna,
Mlíču, wábíwáš ňečuté Slowákom
Pesňe spíwáwať, gakowé milostná
Káže mi Umka.

Kéžbi Pen w tolkég mohli skweť sa, w tolkég
Nad druhé predčiť Spewi Kráse: kolkú
Sám ti skwíš, kolkú nad iné sa wšecki
Háge winášáš!

XXVI.

Na Imricha Štwrteckého.

Imrichu, ti krásnég wšelíkú máš Hognotu Ľichwi,
Storími zrábáš Pluhmi Zem.
Nagmnožšá bohaté ťi ploďí Dóchodki Magetnosť,
Ze wšech naháňá Ziski Stran.
Lahko ťi biť ščedrím, a ňewinnég Odmenu Čnosťi
S tolkého práwať Nádbitu.
Mňe Zmok ňechce howeť, wážňegšé ňechce Bohatstwo
Ťažkím sipáwať Náručím;
Ľen skrowná od Stworca daná ge mi ze wšeho Částka,
Ľen štirmi brázďím Wolmi Zem.
Skúpí hogňegšú odpírá Lásku potrebním
Swedčiť ku Bratrom Dostatek.
Wšak za to dobroťiwá mňa za swého pomasťila Weščca
A zdwihla nad Ľud Umka wiš.
I wlastním prwného Duchem Spewawosťi nadíchla
Nowé Slowákom Pesňe zňeť.
Bich slawného si tak nadobíwal Ména Památku
Stálú u pozdních ag Wnukow.
Tehdi celého ňedá mňa do černég, keď sa priblíží,
Ňewihnuťelná Smrť Hroblí.
Roznášať sa buďem po kraganskích pestowan Ustách,
Kďe Wáh, kďe ostrí bubľe Hron,
I kďe preohromné do ňebeskég Wíški hrdími
Ťemenmi Tatri wbíhagú;
Též kaďe nad Morawú a hučícú Prúdami Lábú
Ľudné sa Mesta pišňagú.

Ba wšem, keď watšá Wzágemnosť prígďe ke Sláwom,
Gak už prichádzá wítaná,
Ag Wisla, ag široká w Toku Wolğa, i Dráwa i Sáwa
Mňa z mími znať budú Spewí.

XXVII.

NA MARŤINA LACKOWIČA.

(Kdo ge nagwatší Wíťaz.)

Dosťi bol weľkí Swatopluk,
Dosťi Chrábrí, dosť Dušan,
Dosťi též Peter preslawní
Srdnatích Oťec Rusow;
Predca wšak watší ge Wíťaz,
Ďál širú sahá Mocú,
Swú kerí Žádosť a wábnú
K Zlému Náklonnosť kroťí.
Mámeňí k Wadám owládá;
Toľko poslúchá Rozum.
Gednu sám chowá we Ščasťú
Gednu w Ňeščasťú Misel.
Wsídľení čnostném we Srdci
Stáľe hosťíwá Pokog.
Ňezlaklí gasníma patrí
Očma, buď rúťí sa Hrom;
Buď natrásaná ďešící
Rozkľeňí Hrtán Prepasť.
Gednakú čeká skorí neb
Ňeskorí Koňec Chuťú.

XXVIII.

NA AMBRUŠA KOCHANOWSKÉHO.

(Gedìná Čnosť ščastních čìní.)

Swet Zrak sľepícím Bľeskem owábení
Ščastních pokládá z Ľudstwa, kerím skwelích
Na Prestoloch sa meškagícím
Postawená w Ruce Berla swíťí;

Kerím po Mestách gasňe ožárené
Pošlá od Otcow Sláwa ťahá Wozi;
Kerím ňeprebraní zlatími
Kowmi Ural Gami Skrìš nabígá;

Kerím tatranské w Počťe ňewisťihlú
Tráwních po Stráňách Ľichwu pasú Hori,
A Žatwi s Pol zešlé do weľkích
Ňestačugú sa Humen pomesťiť.

Než ten ze wšeckích sám ge oprawďiwe
Ščastní, kdo krátkí w Čnosťi Žiwot weďe,
A míňagícím gak ňewerním
Múdro pohrdňe Blahoslawenstwom.

Ozag čo platní k Wláďe pomasťeních
Otáčagící Gasnotu Čel Weňec?
Čo Sláwa prospíwá a pìšná
W oblakowég Wisokosťi Hodnosť?

Čo sú osožné Pokladi k Pokladom
A swím ke Statkom Statki nakopčené?
Čo wšecki w priwretích sto Zámkí
Nahrabané Komorách Bohatstwa?

Gak černohustá w Ďeň sa tratí Hmla, neb
Ranná z wipráhlích mizňe Pažiť Rosa,
Keď pálčiwegšé už z horúcég
Wíški metať Streľi začňe Slnko.

Gak Dím plamenním zaštihaní w Patách
Ohňem do prázních ugďe z Očí Oblak;
Gak Báňki Bubľin díchagícím
Zatrasené pukagú sa Wetrem.

Tak gích, keď ostrú padňeme ráz Smrťi
Kosú, žalostním ukrige Noc Hrobem.
Ľen gedna nás Čnosť ňeznagícá
Úmoru wečňe žiwích čiňíwá.

Tú práwe ščastní dosťi sa, Ambrušu,
Čnosťú, ňedichťíš Slávu a wáženú
Prednosť dosáhnuť; Swím spokogní,
Ňegsi za zlím lakomí Bohatstwom.

Tú wždicki rowní sám sebe gednakú
Ňeseš sa Twárú, buď Pohodú gará
Až mílo usmíwá sa Chwíla,
Buď ladowá pere Búrka Sáťá;

Buď hognorodné zaslubugú Ňiwi
Humnám sotonské Kozľi, Winohradi
Sudom Zbitek; buď masnosenné
Rozlobení bere Wáh ťi Lúki.

Tú dosť mislící už seba biť starím
Keďiž sa koľwek Tworcowi s Časnoti
Ťa wzať zalúbí, ďňes či zagtra,
Wždicki Žiwot hotowís opusťiť.

XXIX.

NA ANTOŇA OTTMAGERA.

(Čo ge ľudskí Žiwot.)

Čo tento náš ge, Bratre móg, ľudskí Žiwot?
Malé ťi dobre už ho predstawá Ďeťi.
W milém seďící Mlíči pod sťinním Dubem
Slawné hrďinskích Číni sem chwáľil Mužow.
Na blíze w Hága Podkragú Tábor ležal,
Čo mdlé kolísať w Chládku Rozkaz mal Ďeťi.
Zatím na bugních Zástup Otcow z Matkami
Zrelí Kosákem pilno žal Gačmeň Rolách.
Gak nahle Chlapci zmítaních uspá Bratow,
Ďewčátka zas do swého ukňíšú ňemé
Sestrički Sňíčka: hňeď sa od prázních schopá
Noší, a z rázu wšecci oddagú do Hrí.
Mladá pokogním Chwílu Krw ňedá seďeť.
Wčil wetrochitrím létagú sem tam Behem;
Hoňá sa, skáčú, w krúťeních točá Kolách;
Wčil Wiski začnú, wčil si pískagú aneb
Kusú ňehladkím spíwagú Hlasem Peseň;
Wčil Kwítka ščibrú, Ptáctwo skúmagú we Kroch,
Aneb ze wišších Hňézda zrážagú Panoh.
Na ten sa Spósob w lúbeních ťešá Bawách.
A wšak skorého dosťi predwzatá celá
Rozkoš dochádzá Konca: neb w rozpusťilú
Sa z rázu pusťá Bitku; trúchľiwí potom
Wedú Plač. Mocné tak Naríkáňí stogí,
Geden k oďešlím až sa rozbíhá Nošám,
Za ňím druhí; a Plachti hňeď natrásagú

Kďe Sľiže neb samí bi našľi Chléb zagesť.
Ľudskí tu eghľe oď malích tedáž Ďeťí
Predních we Skutkoch máš wiobrazen Žiwot;
Bár Slowmi ešče ňeznagú ňišt récť o ňem.
Wčil Slnko swíťí, wčil šeré ťáhnú Mraki;
Gasnú hrozící wčil Perún trískâ Strelú,
Už Wogna žúrí, už milí trwá Pokog.
Wčil wikwitáwá nám Radosť, wčil zas Žalosť.
Žádná w pozemských ňepredlí Stálosť Wecách.
Ba wác Žalosťi než Radosťi, wác Pečí
A bľennohorkích než madosladkích ge Dob.

XXX.

NA K. R.

(Prečo ge málo dobrích Spisowaťelow slowenskích.)

U Slowákow dokonálé a ke každég
Weci súcé, w Umelosťách a we dáwních
I nowotních dobre zbehlé Gazikoch wčil Hlawi nagďeš.

Tito wšak čím zdariľegšé a we wšég sú
Učeňegšé Weďe; tím-skór maťerinskú
Zapowrhnú a we cudzég Mluwe múdré Kňihi píšú.

Ti, čo ľen méň cwičení sú a čo Ména
U Inákow nadobíwať si ňewládnú,
Na slowenské Rodu werní sa wichápú Spisowáňí:

Tak ozagstné ku ňekrewním i proťiwním
Reči Sláwow Pľemeňíkom ľeze Gádro,
A Domácím powalowních Šupa Luščin sa ňecháwá.

XXXI.

NA DUB.

Králu súsedskích, Dube, Drew, kerému
Ĺen podoprátí ge Žiwot, starého
Keď celí skúpú Ocelú na Zem Hág
Mlíča upadnul!

Koľko rozrostlím do Prepasťi dolnég
Hlbki odbíháš Koreňem: na toľko
Wíš sa podwíháš a Hlawú k ňebeskég
Obloze blížíš!

Gak zešlí od Ľet Ďedo medzi Hagnom
Prewnukow Ďétek nad iné sa wšecko
Sňetmi nadnášáš Stromowí a z Wíški
Naň hrdo patríš.

Koľko už Náhod si prežil! Ti stál si,
Šwehla keď w ňeprám ďaľekég osadlí
Hraďbe z lúpežnú Družinú okolné
Zbígal Obidla.

Stál si ag tenkrát, mimo keď bogowní
Spátki z nagmnožšú sa wracal Korisťú
Žižka; monğolskích ba Pohrom si stálí
Ešče Pamatňík.

Koľkos už zňésol srďitích Fugáka
Wíchorow, sňažních Slot a Búrki Wsťeklot!
Koľko Blískáňá a krutích wrelého
Od Hromu Praskow!

Rozřehlím nagšír Panožím a hustích
Obgemem Ľistow dosahať k Pňu Slnku
Ňepripúšťáwáš a ťuhími strílať
Prúhami bráňíš.

Twím ťichí hráwá a milé widáwá
Šepti Wetríček Haluzím, w dutích keď
Gaskiňách spáwá naporád zachríplé
Stríboğa Wnuctwo.

Nad ťebú sladkím weselá sa Ptákow
Hudci Spíwáňím, a beze wšech Útrat
Swím ňenákladné stawagú k Obidlu
Izbi Potomkom.

Pod sebú wolné mňe prageš na Tráwe
Odpočíwáňí, a šerími řetnú
Pred Horúčosťú zloženého Chládku
Sťínami chráňíš.

Gak tu útrapnég zbawenému Ťerchi
Mílo léháwať, na malú a krásním
Brúbenú wókol Gaseňím a Bresťím
Lúčinu patriť!

Kďež mi ňišt spewnú ňepretrhňe Umku,
Ľen buď útřegšá naporád zuňících
Húdba Sláwíkow, hlasité buď owčích
Trstki Pasákow;

Buďto brázďících znowanými Úhor
Wolmi Rolňíkow; neb u swég obratních
Práce Žňic, neb ďál sa pod Hág berúcích
Pesňe Migawcow.

Stog mnohí řen Wek zeření wždi Starče!
Gak si, tak Wíťaz Powetrí a Treskem
Hrozňe žúrících wšeřiké premáhag
Útoki Břeskow!

Než mňe, zaslúžímli to spíwagící
Pod ťebú Weščec, skloňenú ze Wíški
Ňiž Haluz poschil a nowím owíňag
Rád Čelo Wencem.

XXXII.

NA KOHÚTKA.

Milo gačící
Spewče našého
Dworca Kohútku,
Práwo na Hidstwa
Krála magící!
S Citu budúcég
Náhodi Weščec
Krídlama napred
Zatrepa zwučné
Pesňe widáwáš.
Buďto na nočnég
Hradbe seďící
Zwestugeš istí
Ďeňňice Príchod;
Buďto za ďeňnég
Chwíľe ze Špalka
Neb Plota gasní,
S Trísek a zemskég
Ňízkoti šmúrní
Oznamugeš Čas.

Wšak ťebe predca
Ňišt aňi lúbí
Hlásek a ňežné
W Prospewu Hrdlo,
Ňišt aňi weščí
Duch ňepomáhá:
Neb ku prwému
Dospechu Hosťa
Twóg Krček ostrá
Podreže Britwa.
Tak hľe i Básňík
Darmo tu spíwá:
Swet milugící
Wác seba nežli
Pesňe za márním
Skáče Bohatstwom,
A Spewu Tworca
W Bíďe ňechawá
Od Hladu zemreť.

XXXIII.

NA HONOSISLAWA.

zakládagícého si mnoho na swég Uroďenosťi.

Plnú pre slawní Rod, Honosislawe,
Hubú sa chwáliš. Toľko ba pňeš sa, že
Prawím ľen Očkom swím na wšeckích
Ňeuroďeních popatriť ňeráčíš.

Čo wšak ge platná Chwála a Nádhera?
Keď ráz ti toľkí sám sebe, dášľi sa
Na Wáhu z Lahčením, na Spósob
Iškarióta wisíš w Powetrú!

Z weľkého Predkow Rodstwa Časem podlá,
S podlého weľká móže pogíť Hlawa.
Z Hodnosťi šáľiwá na ňízkú
Príhoda hádže Mužow Ňehodnosť.

Ňízkého pošlí od Stawu ňekdi wíš
Lezú a prední preskakugú Stupeň.
Sicilska Bezmezdňíkom útlích
W Cwičňici Chlapcow učil Panowňík.

Císar turecki sám Bagazét w dutég
Bol Kľetce Ptákem. Než Premisel Ratag
Hrúdnú orúcí Zem na česki
Od Pluha doprowoďen go Prestol.

Z blúdného wládní Monğolowič Timur
Pastíra Mocnár zostal; i bezduchú
Ľuďí ďešil Hrózú a Kragni
Praskotowá gako Búrka rúcal.

Ľen gedna nás Čnosť, Skutki a Zásluhi
Ku Wlasti welkích sú učiňiť w Stawe.
Ti gestli tímto, gak prislúchá,
Sám seba též ňehleďiš osláwiť,

A gestli žádnú k náležitím pridať
Účinkom Otcow Žatwu sa ňestaráš:
Ľen k Hanbe Rodstwa, len ke Smíchu
Od ťeba Wšem tupením poslúžiš.

XXXIV.

N A Ň E S L A W A.

stískagícého si na dlhí Čas.

Ňeslawe, kam dlhí Wek,
Kam dlhé ščastních prekročiť Sáhi Rokow si žádáš?
Keď si porád na každú
Chwílu stískáwáš, we kerég bez Towarišstwa bíwáš?
Tak s Člowekem woďí sa
Tím, kerí špatnég sa celí Rozmarilosti oddá,°
A predrahí, Poklad, Čas
Márňe tráwíwá, i samú tolko tratí Zahálkú.
Rozkoše lícowábné
Buď gedenkaždí ňedagú práwe sa Ďeň požíwať;
Buďbi sa ag dopráli,
Každoďeňnosťú zhnusené spósobugú Omrzlosť.
Prísňe ba karhagú, a
Pusťením ščípú gak Had prišlapení Žihadlom.
Rozmazanému Wíhosť
Dag Zaháláňú, a dobrú pred seba wezmi Prácu:
Tak buďe Čas ťi krátki,
Wác že stískáwať na dlhú už ňebuďeš si Chwílu.

XXXV.

OSWÍŤENÉMU A WEĽKOMOŽNÉMU PÁNU

ÁĽEŠOWI JORDÁNSKÉMU

POSWÁCANÉMU BISKUPOWI KNINSKÉMU, BLAHOSLAWENÉG PANNI MARIE ZE SÁSWÁRU OPÁTOWI, HLAWNÉHO KOSTELA OSTRIHOMSKÉHO SPEWÁROWI A KANOWŇÍKOWI, ARCIBISKUPSTWA OSTRIHOMSKÉHO W TRNAWSKÉG POLOWICI MESTO-BISKUPOWI, APOŠTOLSKÉMU PRWOZNAČŇÍKU, S. BOHOSLOWÁ UČITELOWI A BÍWALÉMU PROFESSOROWI, PRI WISOKÍCH ŠKOLÁCH KRÁLOWSKÉHO WŠEUČILIŠČA PEŠČANSKÉHO SPOLKOWNÉMU ÚDU;

A

WEĽKOMOŽNÉMU PÁNU

MARŤINOWI MIŠKOLCÍMU

BLAHOSLAWENÉG PANNI MARIE S KOLOŠU OPÁTOWI, HLAWNÉHO KOSTELA OSTRIHOMSKÉHO STRÁŽCOWI A KANOWŇÍKOWI, ÚSTAWU WISLÚŽILÍCH ARCIBISKUPSTWA OSTRIHOMSKÉHO KŇAZOW ŇEKDI SPRÁWCOWI, WATŠÍM PAMATNÍM PEŇÁZEM OZDOBENÉMU;

PAĎESÁTOROČÍM KŇAZOM,

NA SLAWNOSŤ DRUHOŤIN,

ĎŇA 29. ŽÁRA R. 1839.

WIBAWOWANÍCH.

Krista wíborní Sluhowé, kerím swég
Z Láski nagwišší Wšehomíra Mocnár
Pól Sta Let doprál tu u nás we kňazkém
Úraďe strávit!

Toľko rúťicích sa Duší w Prepasťi
Bahna ochráňiť; ba samím z' ukrutních
Dráp Wrahom widreť, Ňebesám a wečnég
Sláwe oďeslať!

Koľko od rózních zehromážďenému
Ľudstwu Stran w Srdcách Radowáň čiňíťe!
Koľko nábožních mu Slzí na mokré
Ťiskňeťe Líca!

Keď pri Oltároch, naokol gaseňním
Wenčeních Kwíťím, a prišlím ze Sábi
Mílo kúrících na Wisosť arabskú
Wóňu Kaďidlom,

Ďňes po odbehlích paďesáť na Wečnosť
Už Rokoch prwné Druhoťin we Chráme
Službi zákonné a nowú Baránka
Žertwu konáťe.

Ó celím wzácná Ňebesám i wrúcním
Zemčanom Slawnosť a milé Ďiwadlo!
Ó Milosť rídká! kdo takú podáwať
Úťechu wládá!

Tehdi wčil dobrí wi Starečkowé dwa!
Dar za tak wážní Obetách pri ďňešních
Napred uprímné weľikému Ďéki
Stworcu dagíce,

Legťe ag platné spolu gak za Krála,
Tak za wšech Spráwcow Hlasi z Ust, bi ščastňe
Poddaních ríďiť, tito werňe Zákon
Mohľi plňíwať.

Legťe wšewládní abi ten Panowňík
Nad Proťiwňíkem w Bogi prál kraganskím
Wíťaziť Wogskám, a Pokog ťichím nám
Stáľe požíwať.

Též bi Karháňí a zaslúžení zlú
Prut Ňeprávoslú i bľedé morících
Hăgna odwráťiw Ňemocí zdrawím wždi
Úrodi žehnal.

Blúdi odňésol, z ľeňiwú Ňewernosť
Wlažnotú odňal, ku prawég oďešlích
Cirkwi nawráťil, k Spaseňú a swég wšech
Sláwe priwédol.

Ňech tu ostatní dlho, gak ťichunké
Medzí lúbežnú Kweťinú Potóčki,
Wám Wek uplíwá; a potom sa k wečním
Berťe Radosťám.

XXXVI.

NA IMRICHA ŠTWRTECKÉHO

ZAKLADÁTELA SLAWNOSŤI RÚŽOWÉHO WENCA K ODPLAŤE ČNOSŤI.

Gak Hrad na walnóg wistawení Skaľe
Bezpečňe lútím naproťi Wíchorom
Stogí; a každú Búrku, každú
Pohromu ňezdolaní premáhá:

Tak ráz na stálég Čnosťi priwiknutí
Wlastné zakládať Číni a swé Žiťí
Na wšecki hrozních Twármi Príhod
Útoki, zostaňe wždicki pewní.

Buď zlé na Ščasťí rozhňewaním duge
Fukem Powetrí, Mračno a zhustnutí
Bľedého Trápeňá a čerňég
Bídi Oblak mu na Krk priháňá;

Buď pres Rakarské Cestu koná Doři;
I w tom ze strašnú Hragnoha wiskoči
Zberbú, a ostré z napnutého
Lúka fičá do Uší mu Šípi;

Buďtož sa Bílá naňho walí Hora,
Celú strogícá rozwisokí mu Hrob
Ťerchú, na gasnég ňehnutelní
Swég sa ňezatrase Misři Hrózú.

Takích ti žádáš, Imrichu mať Ľuďí;
Na tak statečném Základe wistawiť
Účinki zbúdzáš, Rúžowého
Wenca keď ustanowil si Slawnosť,

A Čnosťi ročnú w tento Čas Odplatu
Dáwať. Poweť twég ňezhiňe Ščedroti,
Zakáď Trnáwka lúbenému
Miť Pati Nádašu ňepremešká.

XXXVII.

NA SPÁČA.

Wišlé nad wisokím Slnko Dubow Čelom
Zlátícími šerú Oblohu Prúhami
Spící w páperawém Rúž a Gurin Loži
Z lúbežného buďí Sna Ďeň.

Černé z rozplašenég Mrákoti Sťíni preč
Odháňá, a celú do Hrobu Noc krige.
Ranné Wánki milú Wóňu a perlowé
S Krídel Kapki otrásagú.

Žárícími Gazer Hladčina Wlnkami
Pohráwá. Zmlaďená sa smege Príroda;
Každí gak zroďení poznowu Stwor ťeší,
Každé Zwíra kořem přesá.

Ptákow rozkochané Hagna po Chrasťiňe
Húdebními Peseň Hrdlami cifrugú.
Sladkú rozřeťené z otworeních Roge
Kwítkow Ščáwu na Mad lowá.

Sem tam Pastuchowé Stáďe pri wihnatém
Ohlasní z ďerawég Píščale Zwuk dugú.
Osmahlí dozretú Ženci ponáhlagú
Ostrím žať Srpem Úrodu.

Pusté owdowelích sťíchli Ďeďín Bidla;
Rozřehlím weselé zňá Pola Wíspewem.
Sám w makkém hňilačíš Lehňe a Mrtwinu
Prehnusného kwasíš Ťela.

Wstaň, škodnú s pretreních Drímotu wimňi Ok.
S púchnúcého sa wen ťáhňi Parišča, a
W omladlég sa kochag Kráse, tuhím zakáď
Ohňem Slnka ňezestará.

XXXVIII.

NA HOSŤISLÁWKA.

Hosťisláwku, Mocú do swého často
Mňa Príbitku woláš. Čo tam robiť mám?
Zdáliž len stolowať? Za tím ňetúžím.
Zdáliž medzi sebú sa pozhowárať?
Owšem tá nad iné mnohích ťeší Wec
Ľuďí. Než čo ti rád we wšem prebehlí
Rozkládáš, to ňerád slíším; čo gá rád
Wiprávám, to ňerád ti zas počúwáš.
Rowních tehdi hľedag Druhow, čo lúbá
Z Hosťinkú sa bawiť. Samú o weľkích
Reč znášagťe Wecách a Kragni Sprawách.
Gá zatáď ňegakú skľepem ťi Báseň.

XXXIX.

NA JOZEFA FEKETÍHO
LAŤINSKÉHO BÁSŇÍKA.

(Chudobní wác magú než bohatí Lakomci.)

Pawúci, umní Tkáči, zwodné ščiplawím
Osídla chistagú Muchám.
Kršáci w hustích ukrití Sťínoch na mdlé
Pazúrmi stríhnú Ptáčata.
Dunag pošikmích wšecko ňikdá dosť sitím
Loká Hrtánem Wodstwo Rék.

Bár tak Lakomci klamľiwé na wábené
Peňáze Siťi strágagú;
Ďeňnú i nočnú, Spánku prázní, bedľiwég
Na Stráži Chwílu stáwagú;
Zlatú dopadlích Ťerchu gednúc Pokladow
Sto Klúčmi priwretú wazá;
S toľkích celého predca wšak Bohatstwa Kop
Méň než Chudobní máwagú.
Neb ráz čo skúpú zğabľi zdrapnuté Rukú,
To wác ňebíwá už gegích;
Než gak ňičemní Wáhu Štrk ňetíkanég
We Skríši zamknuté ľeží.
Ag sám ti, Bratre, gestľi bis drobních ze Skal
Do Trubľi nakláďel Kusow,
A škrípagícú mocňe priwrel Zátworú,
Rowní buďeš mať gím Poklad.

XXXX.

W ČAS SUCHA.

Wrelími dáwních od Časow ohňiwé
Bez Konca strílá Slnko Paprškami,
Až spáľené Sáťá a Lúki
Obhorenég zhrozugú sa Twári.

Wrúcé do trúchlích Kwítki Radem Hrobow
Skonáwagícú nakloňugú Hlawu.
Dub zwraskaním od Horka Ľistem
Sotwa bľedí w Stawe dať ge Chládek.

Pres Wáh ze wlastních často wiléwaní
Brehow ňelaklú Chlapci prechádzagú
Nohú, a sprahlé w Gárme Gunce
Z nakladeními broďá Kameňmi.

Ptákom wipráhlé Žížňe od ohňiwég
Wác ňechce spíwať Hrdlo; zachrípnutá
Ze pozbitého Krási Brestu
S ťažka na Déžď Wrana móže kwákať.

Náramňe smadná otworenú drží
Mnohích na Místách k Nápogu Zem Hubu;
A zmrtwené už wšecko dichtí
Oblakowú sa Wlahú okrísiť.

Gaké naráz wšak Bľesku Pomihnutí
Zračné preráža Swetla? gakí w Ušách
Zňí už Hrmot? Či zblúďeného
Ľen sa mi zdá? Či ozag to Prawda?

Ag tam po Bílích rozstawená Horách
W parnú sa zdwíhá Oblohu Mrákota!
Sľepí ženúcé Prach zwučícím
Wetri gu predľetugú Fičáňím.

Potáčagícú Hág sa zhibá Šigú.
Kam ďál sa wáceg tmí; a celích malú
Za Chwílu pól Ňebes we strašném
Zawľečeních naporád ge Rúchu.

Z wischlého pilní uskakugú Pola
Rolňíci, s pustég Lichwa beží Paše.
Každé we Skríši Zwíra smutnú
Rozďešené drkotá sa Hrózú.

Pospíchagícá Búrka sa nad Hlawu
Blíží; ukrutné z Wíški perú Hromi;
Pawúzi ohňiwé a Krížem
Roztrhaních metagú Haďiskow.

Samé sa gasné Břeski, samí Plameň
Samé horúcé z Mračna sipú Střeři.
Krutí sa zmáhá Tresk, a strplí
W ustrnutích Sřich Ušách porážá.

Od práskagících Zem sa bitá Hromow
Kořem potrásá, stími ďiwí Zwuk a
Hrozní Hrmot dwogí Ohlasmi.
Roztrepané kobacá sa Háge.

A už hučí Déžď. Zlí sa pomáři Hrom.
Za nás ubírá. Ó wořená Dobo!
Zem Smad zahášá. Wšecko čerstwí;
Wšecko Žiwosť a Oďew nabíwá.

XXXXI.

NA ZLÉHO BÁSŇÍKA.

Prestaň hawranním kwákať už Zwukem, prestaň
Na špatnohluční bídňe drnkotať Nástrog.
Kdo rád počúwá Ušmi Kári Wrzğáňí,
Pilňíka Škrípi, oškřiwé Žabisk Wreski:
Sřich ag ku twému nadstawí Počínáňú.
Badášři, gak ťa už slabí uchádzá Duch?
Gak Hlas škaredňe? gak sa často stred Ťáhu
W hrubém sekáwá Hrdře? gak ňeobratné
Trasú a s Cesti wen wibíhagú Prsti?
Ňeznášři twóg Spew, twé polohňilé Husře
W Ušách trháwať, zwíški Wlas na Dub zdwíhať?
A řen potupní slušňe zbudzowať Posmech?
Ňewíšři Ďétki, čím ťa náhře usřichnú,
Tedáž na Úťek obracať sa, mislíce,

Že zlí prichádzá gích Bubák do Wrec pobrať?
Samú ba Ľichwu gastriť, odřeťeť Ptákow.
Prestaň ohawnú tehdi zňeť Hubú, prestaň
Nadwázanými bídňe brnkotať Strunmi.
Radšeg ze Sláčka Sídla spraw, ze Strun Šnóru,
Tučné Garábki neb chitrých lapag Mňíkow,
A smaž nad Uhlím spáleních napred Huslí:
Pochúťku aspoň tak dobrú buďeš kúsať.
Ňechcešli predca od twogého zátwrdlí
Remesla pusťiť: ďer si Hrdlo, ďer Prsti;
Každí prechádzag Ďeň Polem do Ustáňá,
Pesňú a twú tak welmi lúbenú Húdbú
Od Žit plašíwag Wrabcow, od Wiňic Škorcow.

XXXXII.

NA JANA GUTENBERKA,
KŇIHTLAČÁRSTWA
NÁĽEZŇÍKA.

Kdož ťa wíborní Mužu, dosťi chwáliť,
Kdož ťa osláwiť, kdo ťi dosťi hodné
Ďéki zdať wládá za tak úziteční
Twég Hlawi Nález?

Neb kerí welkích a Ďiwem razících
Pówoďec Wítwor pod Oblakmi Uhlow
Wác čo súcegšé ke slabého Ľudstwa
Potrebe zmislel?

Čož plaťí létať w Powetrú, a lahkím
Tam sa Hedbáwem k Wozu Slnka blížiť?
Keď na bezpečnú dole Zem po krátkég
Padňeme Chwíli!

Čož plaťí strašní z ďelowích Hrtánow
Tresk, a nárammú Hroma Strelbu rúcať?
Keď ľen ukrutní ona Pád a skoršé
Úmori páchá!

Tis prwí ľepším winalézel Úmem
Spósob oswetné učeného Mužstwa
Práce w pospešném tlačenými Listmi
Ťisku widáwať.

Božňilí Náľez! Čo Rokow sto predtím,
Ruk sto písarskích zhotowiť ňemohlo;
Wčil geden ňím Rok, Ruka gedna wšecko
Sťihňe wiwádzať.

Tehdi už skrowním a temer ňecítním
Nákladem každí Umeňá nabíwá,
Srdco šľechťíwá, a Rozum na wiššú
Zostruge Bistrosť.

Snadno už každí sa dowí, čo buďto
Nawnuklí bozkím powiléľí Ohňem
Weščci, buď weľké Mudrcow na Swetlo
Misľe wiňésľi;

Buďto gak ďiwné we Wecách Tagemstwa
Prírodoskúmná dala nám Pozornosť;
Neb gaké w dáwních a nowích sa zbehli
Náhodi Kragnách.

Dar za ten hlásí ťa Dunag, panowní
Zňí Tiber; možná welebí ťa Temža;
Uznalí cťí Rén, a modrá z ohromním
Sekwana Tágem.

Wisla z náramnú ňese Ďéki Wolgú;
Wíri Chwáľenské; ano sám ťa Bagkál,
Sám ťa Níl sláwí; obogí i sláwá
Pesňami Indi.

Twé sa roznášať buďe wždicki Méno
Ag kďe mláďenské k Ňebesám wichádzá,
Ag kďe obstárné sa topí do morskég
Rowňini Slnko;

Též kďe pólnočním zbaweni Orački
Tuhňe Krag Mrázem; kďe i zas poledná
W Šírku rozlehlé Plameňem waríwá
Píski Horúčosť;

Ľen zakáď ľudskích od Očí slowenské
Tatri ňezmiznú, i zakáď sa z Místa
Hwezdi ňezrúťá, a celí Swet istím
Ňezhiňe Ohňem.

XXXXIII.

NA ANTOŇA ZÁBRANSKÉHO.

(Gak si mnoho Práťelow získá.)

Gak mnohích si Práťelow,
Antonko dobrí, weľmi lahko získáš?
Trúsením Holub Zrnom,
Zwodnú Hlawátka Nástrahú lapá sa.
Dobre gesť a piť ti dag,
K Hodám a častím Hosťinám Ľuďí zwi.
K pítaním sa mag Darom,
A márnotratnú trow Rukú Magetnosť.
Tak na ten dowábeních
Bez Počtu Mnoztwo Práťelow chiťíš Ľep.

Hňedki ag po zďáľeních
Ta prestatečním Končinách wihlásá.
Hogňe dáwané ze wšech
Stran Chwáľi Ušma ňestačíš počúwať.
Než takíto Práťeľi,
Wiprázňenú ráz Piwňicú a Sípkú,
Gak zubohrizé Miši
Neb Lastowički, keď sa má zwaliť Dom,
Uskočá a Trápeňú
I zlég samého wistawá ťa Núdzi.

XXXXIV.

NA ANTOŇA KNAPPA.

(Každí Člowek móže biť ščastliwí.)

Koľkích, Antoňe, zreš Ľuďí
Mislících si druhím wždicki že prám dobre
Bíwá; gím zľe sa ľen woďí.
Hustú osľepení Tmú Wlka Zemčaňi
Mámícím sa Wecám ďiwá,
Patrící beňowím k Lesku iních Okom;
Núter wšak ňedohlédagú:
Kďež w inšég wše ľeží Postawe, nežli sa
Oklamnému wiďí Zraku.
Ag šestormi hrdí Koňmi wezen sebú
Zbľedlú Srdca Ňemoc weze.
Pres pewnú Zeľezom Lebku a près Brňu
Hriznúcí ľeze Čerw do Prs.
Napráhlú sa ňedá streľ Kopiú, aňi

Ostrím Pána Mečem pretať.
Čo platní ge Poklad, keď ge Boháč podlí
Sám wlastného Otrok Zlata;
Keď márnú si plodí Ostudu, keď Peče
Ostregším sa trhá Zubem.
Čo platné wše zažiť Rozkoše, keď Ludí
Skór k trúchlím prowoďá Hrobom.
Čím wišší ge Palác neb Stupeň Úradu;
Tím ťažšé dolu Padnutí.
Ag w pánskích sa Domoch Žáře a s Trápeňím
Horké ohlasugú Plače.
Sám Šárlát na hrdích Řeskotawí Pleceách
Len wác Ťerchi Plecám ňese.
Tú istú sa tlačí Král Korunú, kerú
Swé má ozdobené Sřichi.
Múdrí predca to Boh dal, bi geden mohel
Biť každí Sweta Bidlitel
Ščastní, gestli že Řen sám takowím chce biť.
Kdož z márních wimotá Misel
Žádostí, spokogen tím, čo mu prál Stworec,
Čistí w Čnosti Žiwot weďe:
Pánskí s Kári Kočár, z Núdze Bohatstwo a
Ďeňňu sám si Radosť čiňí.
Nádherní s chatrních zdwihňe Palác Stebel;
Z Huň Šarlát, ba zlatí si ag
Prestol z oklabaních sprosto Lip utworí.
Odtáď s postawenú w Ruce
Berlú rozkazowať swím buďe poddaním
Žádosťám, a nadarmo sa
Trápícím naporád Pečmi Ludom diwiť.

XXXXV.

NA SLOWENSKÍ NÁROD.

Ohromní a kořem rozložití Dube!
Kořkos wíchorowích Búrek a Príwala
Besnot, kořko perúnskég
Zňésol Strelbi a zlích Hromow!

A wšak bár ňekerá Úpad Haluz wzala,
Swím kam ďál Žiwotem wác bachraťíš, zlatí
Rozwíňáš Kwet a tučnú
Puškám nasporugeš Roďag.

Tořkos namnožení k Obďiwu Národe
Sláwow prezlobiwích Náhod a strašřiwo
Posřednú ťi hrozících
Skázú podstupowal Pohrom.

Ach! kdož bolbi naších dosť w Stawe oplakať
Armorskích? kdobi bol dosť w Stawe též Bratow
Gak rénskích tak i britskích
W dáwnég spráchňiwelích Hrobři?

Kdož wládá oslziť dosťi wimiznutích
Nad Sálú, Mohanem, nad spechawú k Wrahom
Lábú, neb w Braniborsku,
Neb černích Pomoránska Tmách?

Kdož horkú w raňeném Srdci ňepohňe sa
Lútosťú na kruté Pádi Lutíkow a
Bodríkow, na ňewolné
Sorbskích Wendow Umrtweňí?

Kdož Trúchlosťi plní nad wihaslími buď
W krásních Grécka Ragoch, buď w Maloázii,
Buď wlaském na Pomedzú
Kwíl ňestrhňe Rodákami?

Než wšeckích aňi zlá Ňemcow a ohňiwú
Žúrícich Wsťeklotú gak Tiğri Monğolow,
Ukrutních aňi Turkow
Zbrog ňewládala wihlawiť!

Ňezmohlí trwagú ešče Slowáci a
Údatní Čechowé, ešče Morawcow a
Hogních Mnoztwa Polákow
Rodné obracagú Pola.

Dowčil ňeznowané w Obraňe Zástupi
Chorwátow, zmužilí powčil i Dalmaťi
Ag Bošňáci i Serbi
Z wolğárskú zdorugú Silú.

Ohromné po celích troch Zemi Okruhoch
Weľkú kwitňe Mocú Rusko, a berlowé
Rozlehlému na Šírku
Dáwá Pólswetu Rozkazi.

Ó móg roztomilí Národe Sláwi ďál
Rozmáhag sa porád, a wždi pribíwaním
Gak zdárné Lipi Zrostem
Dáwňegšú winahraď Stratu.

XXXXVI.

NA LAKOMCA.

Kam blízkí hľedaním nakloňenú Šigú
Hroblám Skučko drané ešče hrabeš Zlato?
Snaď Manželce a twím namnožením Sinom?
Žádnég wác minulí Částki ňežádagú.
Snaď Blížnému abis w Núdzi dal Úťechu?
Ostatnú mučením s Chrbta režeš Kožu.
Snaď, keď ráz nasiťíš Mešce a naprané
Wen Koncem nabigeš Truhľi Bohatstwami,
Bis w staršém si mohel dobre howeť Weku?
Wšak ňikdá, čo bi ag sám ťi zlatí padal
Z Oblak Déžď, ňebudú dosťi sité, aňi
Ňikdá dosť nabité. Bár w bohatích po Krk
Zahrúžen si Tuňách; predca chudís Psotár.
Schádzá twóg ťi Poklad; neb to, čo máš, ňemáš.
Čoskoľwek ňeprawú pobral iním Rukú,
Čoskoľwek nakopil, sám si to ňeprageš.
Prostred napratanég Zásobi wšech Potraw
Ukrutním z Ďňa na Ďeň gak Wlča mreš Hladem.
Snaď hroznému abis čím sa mal Úmoru
Odkúpiť? Paňi Smrť ňeskroťená Darem
Naprahlú kašlawí pretňe Hrtán Kosú.
Hňeď pogďeš kam iní bídňe Lakomci šľi.
Tak trápiť sa porád ag tu i tam buďeš!
Cudzí ňetrowené od ťeba Pokladi
Rozchwáčú; a celí w Márnotratách, w samích
Skwostnosťách i samích Wek powedú Hodoch.

Z Lahkosťú nabitá, lahko oďegďe Wec.
Než radšeg z bohatím wčil Mudrc hospodár
Statkem, bis ho po swég ag Smrťi mať mohel.
Núdzním Částku Bratom, Částku božím naďel
Chrámom; swú na Dobre Obci a Kragni Časť
Poprag. Tak na druhí wezmeš ho Swet sebú.
Kďež bez Konca kochať s ňím sa ňeprestaňeš.

XXXXVII.

NA ONDREGA RIŠÁKA.

(Básňík watší ge w ťichém Hági, než pri gakíchkoľwek Schádzkách a hlučních Zábawách.)

Bratre, nadmítáš mi, že rád sa hlučních
Od Ľuďí ďálim, weselého Schádzek
Spolku wistríhám, do ťichého toľko
Hága choďíwám.

Wšak weďeť máš sám, že tu wždicki watší,
Než w gakích koľwek naporád radostních
Zábawách bíwám a pri még si ľepšeg
Umce wolíwám.

Sem čo chcem. Buď Král zwereních Starosťi
Poddaních ríďím, Pohodlí a Ščasťí
Kragni rozmáhám; swogu Zlím a Čnostním
Odmenu dáwám.

Buď Raďec prostred zehromážďeních na
Sňem Bratow múdrú i celému súcú
Ňekdi slúžíwať na Dobré Potomstwu
Raddu winášám.

Búď Woďec z lůtím a čirú fučícím
Wsťeklotú Wogskom gako Šíp do strašních
Zbrogstwa Besnosťí a Hromem perúcég
Bitki sa rúťím.

Pod Kusow Strelbú a krutú plamenních
Príwalow Búrkú sa točím, prehrozňe
Rúbem, odporní zakawáď na Mísťe
Zhubci ňelahnú.

Wčil Sedlák pustí obracám na Guncoch
Úhor; odkáď sám sa a móg žiwím Ľud.
Časť na Potrebních, ba na Chrám i bozkích
Časť iďe Weščcow.

Wčil Pasák tučné sem i tam po hrúdních
Owce Tráwňíkoch, bradaté po Chrasťách
Kozki obwádzám, a milí z dutég Hlas
Píščaľe wábím.

Ňekdi weslowních po Morách k Eďiptu,
Neb ku pokrewním zaberem sa Indom;
Ňekdi pres horné wisokími létám
Brkmi Powetrí.

Časmi lúbežnú w Ňebesách hragících
Anďelow práwá sa mi čúwať Húdbu;
Časmi Škrípáňí Mučeních w horúcég
Pekla Prepasťi.

Wšecko sem w Posľed, čo sa ľen mi lúbí.
Kďež w gakích Schódzkách, kďe gakích we Spolkoch
Toľko biť wládám a naráz si wáceg
Móžem howíwať?

Nad to w rozkošném zmisľené pre Pesňe
Mlíči sláwíwať sa buďem, zakáď ľen
Postogí Bálkán, i zakáď slowenskí
Ňezhiňe Národ.

XXXXVIII.

Na Gura Obermagera.

(Gaké bíwalí ňekdi a gaké sú wčil Hodi.)

Za starodáwňegších škrowné bolí Hostini Pánow;
Ke wšem domácí len stačíwal Dostatek.
Napred Sír, kiselé neb sladké Mléko a Maslo,
Aneb wučícím Plasti wibrané Ĝbalom.
A k tomu buď Hňilíček, buď dozrátého natráslích
Ze Sádku welkí predstawil sa Koš Gablk.
Ďál pozatím chutné sa Koláče a Bálleše péklí,
Starší na pewném obracáwal Rožni Škop.
Čerstwá ňezbední gednak Smad uhášala Studňa,
Gednak Madowca Žbáni z Rádu načreté.
Prišlalí Hus na Stól, a nowé sa ulévalo Wíno:
To už za welkú mal Predek Skwostnosť Hodow.
Než wčil dosti ňení s Krmňíka a Hidstwa Chowánka,
Z ňižšého neb wiššého Stáda Úprawú;
Dosti ňení dáwním z wlastného Winohrada Súdkem
Stredného, gak ge Zwik, Hodára častowať.
Ťažkí pod Zwerinú, pod prišlím s Kalkuti Ptákem,
Pod Slukmi, pod Kwíčalmi Stól mosí pukať.
Rozlíčné mlsním predkládať Maškrti Ustám,
Drahú we wonních kúpené Krámoch Cenú.
Prespolného peňiť sa koňečné Wína Pohári,
Buď z Rénska, šampanského, buď čo má Tokag.

Ačkolwek ňikdá takowého ňewídali Místa;
Ňech Méno klamním len dané Kupcem nosá.
Ag ti milí, Guro móg, došlích tak častugeš Hosťow,
Bár sám si mírní, bár Wodú Žížeň hasíš:
Že prerušiť ňechceš Običag ráz do Zwiku prišlú,
A ňepragícím biť Skupákem nazwaní.

XXXXIX.

NA MARŤINA PECHU.

(Básňík wác oblubuge Pesňe než Bohatstwo.)
(Sláwení Pesňami žiť budú, ňesláweních Památka zahiňe.)

Reč do mích púsčáš mi Uší, abich sa
Tolko ňetrápil, ňemilím koňeční
Dal Pokog Básňám, a celí pri ňích Čas
Darmo ňemárňil.

Neb čo prám inšé doňesú mi Básňe,
Okrem ostatnú Psoti Bídu. Chcemli
Schwálňe biť psotní, gako wšecci dowčil
Bíwali Wešči.

Čož raďeg wzácné ňehledám Bohatstwo,
Keď mnohem sladší Zlato Brink widáwá,
Než gakékolwek, trebas ag nadúchlé
Od hora Pesňe.

Wšak lewí gá twog Hlas ináč mislící
Tolko poslúchám, lelowím na kolko
Postrelen Šípem nowenú od Otca
Raddu počúwá.

Naň ba ňepriźní zbola Sřch zatláčám,
Gak si pred zwodním Ochechul Woláňím
Sám laerteskí topenými zacpal
Woskami Furták.

Neb Cenú weřké u Ľuďí Bohatstwo
Ag s prelúbežnú geho Cinğow Húdbú
Rád ťi dopráwám; geďiné řežá mi
Básňe na Srdci.

Zdáři zná Básňík we samég i Núdzi
Núdzu? Sitňegšú mu Radosť a sladšú
Pósobá Rozkoš Spewi, než hinúcé
Kopce Bohatstwa.

Nad to ag hodnú i samému eščé
Sláwu ag wšeckím priňesú, kerích řen,
Bár bi bol núdzní, zloženími gednúc
Pesňami chwálí.

Kďež ge dáwňegšé, wšeřiké to hogné,
Mnoztwo zámožních a na swú hrďinskích
Zbrog Panowňíkow? Kdo o ňích čo Ďňešku
Móže wipráwať.

Podřehlé Práwám Rušenosťi prám gak
Nagchudobňegších a krutími zešlích
Hladmi Žebrákow bohaté na Prach gím
Zetřeli Kosťi.

Méno hňeď k černím zloženích do Hrobři
Zašlo Ťemnosťám, že ňenašři Weščca,
Ňemriwú z wečnég čo bi bol ho widrel
Mrákoti Pesňú.

Než milí w stálég zetrwá Památce
Sláw Otec, hrozní zwařeních do Wlasťi
Zhubcow Odprawňík a prwí Rodákow
Názwu Darowňík.

Stáľe nábožní buďe žiť Panowňík
Rastislaw, napred bohatí, potom we
Krúhmi brinčících Reťazách a trúchlég
Wazbe chudobní.

Stáľe údatní a Braňú okolním
Strašľiwí Kragnám poľetí Swatopluk,
Zakladač Wládú širokého ňekdi
Pánstwa Slowákow.

Pocťení Umkú sa budú we Sláwe
Skweť do posľednég Wšehomíra Skázi;
Ňecťeních wečná Hrobu Noc ze wšeckú
Zawre Památkú.

L.

HLAS TATRI.

Kam Wáhu, kam ponáhláš?
Kam tak sa z hurta rúťíš?
Až wálané ňewinních
Brehow Krowí a Hráďze,
Až melňeních Drobeski
Skal pred sebú poháňáš!
Ňeňí ťi mílo sladkém
Dobrég we Matki Lóňe
Tu blíž Uhlow ňebeskích,
A medzi zhlédawími
Sa w twém Zrkadľe Hormi
I medzi Ľesmi hlasní
Koľem Hrkot widáwať?

Ňeňí ťi mílo bílích
Sláwíčkowé a každú
Pres Háge Chwílu zňícé
Mích Pesňe Wil počúwať ?
Ňeňi ťi mílo hibkí
Na Přes gegích sa ďíwať ?
Čo tehdi tak do ňízkích
Walíš sa prudko Rowňin ?
Tu sám ti gak Sklo čistí
Čisté bereš Potóčki ;
Tam od zamúťeních sa
Struh často sám zamúťíš.
Tu slawňe cárugící
S každég si Réki Wíťaz ;
Tam w žádaném Podolsku
Wlastnú o Berlu prígďeš,
A pohroben w dunagských
Celí straťíš sa Wíroch !
Roďenci, ach ! Roďenci
Mogí powíšeňegší !
Čo ag wi od milostnég
Preč tak bežíťe Matki ?
A schwálňe tam we inších
Sa Národoch traťíce
Slowákom Ugmu, cudzím
Weľkí čiňíťe Prírost.

LI.

NA ĽUTNU.

Nagmilšá dosawáď až moga Zábawo,
Slawská Lutno, ti už wčil mi ňeprám dobre
Hráwáš! už sa ťi často
Obstárné pukagú Struni.

Iď radšeg na šerú odpočinuť Haluz
Podwihlého samím až k Ňebesám Duba;
Odkáď ňekdi mi čistí
Kapkal Mad na prawé Přeco.

Tam hlasná kďe wisí Trúba, čo Wiťazow
Slawních nářežitím uctila Rozmerem;
Tam též Surma, čo sprosté
Pastírow zňela Wířewi;

Tam Píščalka dutá, rozžeřenég čo Plač
Horkí Matki našég Sláwi, a trúchřiwé
Dáwňegších we Slowensku
Wodcow hlásila Náreki.

Gá inšú si do Ruk Harfu berem, kerá
Nábožná buďe řen zaswaťené Bohu
Spíwať Pesňe, zakáď sám
Posřední ma ňeugďe Duch.

LII.

NA BOHA.

Prestaňte swetským zňeť Struni už Zwukem,
Ďáľeg pozemskí ňechce ma Spew ťešiť.
Wrúcni opusťiť káže Márnosť
Plápol, a znáboženú ponúká

Weľkého wšeckích oslawowať Wecí
Pówodca Pesňú, wždicki čo bol, buďe
Bez Konca wždicki Boh, čo wšecko
Móže, čo ľen wikonať sa lúbí.

On z Ňištu gedním toľko Slowom Ňebo
Stworil; rozešlú w šír geho Podlahu
Ňesčítatelním Hwezď Porádkem
Stúžil, a Bľeskmi celú ožáril:

Kďe bezpočetních Mnoztwo Duchow Swetlom
Nad Míru gasním obhrnutému sa
Klaňá, a swornú k Hudbe Pesňú
Wečnowekého Moc Otca sláwí.

On odďelící Wodstwa od Oblohi
W gednom zhromážďil Míste, a ňehnuté
Morám wikázaw Medze wlastné
Prestupowať Brehi gím zakázal.

S pustég wiwédlú Prázňini Zem na ňe-
Borném upewňil Základe, Wládu ku
Plodnosťi súcú prál, a hogních
Ustanowil Wšerodíčku Úrod.

Nahú meňistím s Tráw a wišíwaním
Kweťinmi Rúchom poprioďál, Hlawu
Zbožním okrásil Sťeblom, Hágmi
A krowatími owenčil Hormi.

Nad̕ ňú ohromné w Obloze rozwesil
Swetidla, párné Prúhami Slnko a
Širé Mesáca Krúhi; Ďňom gích
Daw meňením a Nocám za Sprawcow.

Rozrážagícé Plítwami Mok Ribi,
Létáwagícich pres Powetrá Wisosť
Ptákow, bidlícú w Húščinách Zwer
A wšeľiki učiňil Zemeplaz.

Wišlého s prázného wen Hrudi Človeka
Koncem rozumnú obdarowaw Dušú
Prednéko nad wšeckím uríďil
Pána, žiwé čo sa toľko híbe.

Wšeckému Žiwnosť náľežitú poprál,
Wšeckím premúdrí ustanowil Wecám
Zákon; ze wlastních hnuť sa Medzí
A z Drahi wikračowať zabráňil.

Každég naríďil Časťi Rokow, čo má
Kerá nosíwať: pstré woňawého Gar
Pokrowce Kwíťá, kňísawími
Nasporenú Leto Žatwu Klasmi.

Gaseň wisícú z nakloňeních doľe
Panohmi Gabloň Ťerchu Owoc, k tomu
Rozháňagícé trúchliwému
Srdcu Boľesťi a Žále Wíno.

Než bílorúchú chcel Zimu Příroďe
Od ustawičních uznowaného Plodow
Ku žádanému Odpočinku
A k Nabiťú zase Wládi slúžiť.

Sladkú owadlé z Rána wlaží Pola
Rosú, wipráhlú od hora spusťením
Ze Mračna Déžďem Zem napágá
A škodľiwég Rodu Žížňe prosťí.

On ag plamenním Bľeskem a Wíchorem,
I trískagícím Lásku gewí Hromem:
Čisťí Powetrí, mdlé na čerstwé
Údi meňí a ze Ťerchi léčí.

Na gedno wolné ľen Geho Mihnuťí
Skalné sa móžú Kopce na Prach zetreť;
Celí ba Swet buď spáľiť Ohňem,
Buďto naráz do Prepasťi zrúťiť.

Nad Míru ďiwnú wšecko opatruge,
Chowá a ríďí Prozretedelnotú;
Wšeckému súcí ag Zňik ag Zrost
Ag zdarení Zwelatek dodáwá.

On wšecko napred wí, čo teprw kdo má
Potomňe misľeť neb wikonať. Wšaďe
Osobňe prítomní uhlédá
Pod hlbokú čo sa Tmú ukríwá.

On k Zlím i dobrí; wždicki prelaskawí
Oťec tonúcích w Zlosťi Ňepráťelow
Keď ľen kagící z Win sa spátki
Nawracagú, na Milosť prigímá.

Zè Zlích čiňíwá k Obdiweňú Dobrích,
A z ňešľechetních a Zloďegow swatích;
I blízko žárícého Bľeskmi
Prestola wencowaních osádzá.

Toťižto ňechcel sám sa ťešiť swogím
Blahoslawenstwom; než woľil ag Ľudé
Bi wšecci ňeskonáwagících
Náľežitú mať Částku Rozkoš.

Pretož za toľkú Lásku a Wládi Moc
Každí Ťa chwálí Stwor, weľikí Paňe,
Každí Ťa sláwí; Česť a hodné,
Gak sa patrí, Ťebe Ďéki dáwá.

LIII.

KE SLAWNÉMU UWÁDZÁŇÚ

NA BISKUPSKÍ ÚRAD

NAGOSWÍŤEŇEGŠÍCH PÁNOW

MARŤINA MIŠKOLCÍHO,

WOLENÉHO BISKUPA KNINSKÉHO, BLAHOSLAWENÉG PANNI MARIE S KOLOŠU OPÁTA, HLAWNÉHO KOSTELA OSTRIHOMSKÉHO ČÍTAČA A KANOWŇÍKA, GEHO KŇÍŽATSKÉG OSWÍŤENOSŤI PRÍMAŠA JOZEFA KOPÁČÍHO ARCIBISKUPA OSTRIHOMSKÉHO W OSTRIHOMSKÉG POLOWICI MESTO-BISKUPA, WATŠÍM PAMATNÍM ZLATÍM AĞNUSKEM (MEDALIÚ, PAMATNÍM PEŇÁZEM) KRÁLOWSKÍM OZDOBENÉHO, GUBILEGNÉHO KŇAZA;

A

ANTOŇA MAGTÍŇÍHO

S KAMENNÉHO ZÁMKU (DE KESSELEÖKEÖ),

WOLENÉHO BISKUPA CENTURSKÉHO, BLAHOSLAWENÉG PANNI MARIE Z MADOČE OPÁTA, HLAWNÉHO KOSTELA OSTRIHOMSKÉHO STRÁŽCA A KANOWŇÍKA, GEHO KŇÍŽATSKÉG OSWÍŤENOSŤI PRÍMAŠA JOZEFA KOPÁČÍHO ARCIBISKUPA OSTRIHOMSKÉHO W TRNAWSKÉG POLOWICI MESTO-BISKUPA;

DŇA 21. BREZŇA ROKU 1841.

WIBAWOWANÉMU.

Lutno už dáwní wipočíwagícá
Čas na podwihlém k Ňebesám a lúbo
Stred Panoh zňícém weselími Ptákow
Spewmi Dubisku,

Kam sťatí bol sem ťa Uzğ priwázal,
Keď mi nábožná ze ťebú sa ďáľeg
Pestowať; s twích Strun Zwuk a Hlas wiwádzať,
Bráňila Umka,

Ešče ráz k Hráňú do wislúžilého
Weščca Ruk zestup, kebi rád na Žádosť
Práťelow ďňešnú ňegakími uctil
Pesňami Slawnosť.

Kďežto Miškolcí a celému wzácní
Ľudstwu Magtíňí na powíšeňegšú
Kráčagú Hodnosť a berú premocní
Biskupow Úrad.

Ag! ti poslušná z dubowég do Lóna
Wíški už schádzáš; aľe gak ňemálo
Rozpuklích máš Strun, ďerawích ňemálo
Od Sloti Ščerbin!

Wčil kerak starší ubohím na toľko
Nástrogem Básňik, u kerého wrúcí
Oslabá už Duch, Para mdlí a Pewnosť
Wládi uchádzá,

Tích prewíborních a na wšecko súcích
Tak Mužow sláwiť, toľiké pobožních
Mnoztwo Účinkow, toľikú stačím zňeť
Hognotu Záslub?

Túto kwitnúcím zaňechagme rádňeg
Prácu Básňíkom, čo budú pri Harfe,
K Húdbe schopňegšég, umelími ľepšeg
Pesňami hlásiť

Wšecko, čožkoľwek Wšehomíra techto
Stworcu prígemné, k weľikému Cirkwi
Zisku slúžícé a celég osožné
Kragňe wiwédli.

Tehdi ťen wrúcné k Ňebesám wilegme
Prosbi, wšewládní abi gích Panowňík
Od Ňemoc prázních zachowal; mnohími
Rokmi a mocnú

Wšech we Snážnosťách a milém Konáňú
Obdaril Wládú; i po skončeních ráz
W Úradoch Prácách k wečitég do Sláwi
Odplaťe zdwihnul.

